Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

4257 [illegible] 5782

[illegible]

[illegible]

[illegible]

N. 81.

3796

ՆՈՒՍԱՐԱՆ

որ կոչի

ՄԱՇՏՈՑ

Յորմէ ամենեքեան «ըմպեն ապրուստ«ն ոգեւոր
եւ առհասարակ «ը եկեղեցւոյն հայոց։

Ի հայրապետութե Տ՚ն և Տ՚ն ՅՈՎՀ՚ԱՆՆԻՒ կարգեցեալ Սրբազնա-
սուրբ կաթուղիկոսի ամ՚ն հայոց, և
Ա՚սպետի։

Հրամանաւ Տ՚ն Խաչատասարեայ Ա՚ս-
պետափառ Արեւելապետի և Խարձր
Սրբազան Ա՚րհիեպիսկոպոսի Հասան
Ջալալեանց։

Ի Տպարանի Ալ՚իշանեան Ա՚ռաջ-
նորդին Ղ՚արաբաղու Խարձր Սրբա-
զան Արեւելապետին Խաղտասարայ։

1840. — Ի ՇՈՒՇԻ — Ե՚ՒՔՁԲ։

Հրամայեցաք Տպագրել։

Ի հիճակաւոր Հրաջնորդ Վարաբա-
ղոյ Տէր Աստուածատուր Եպիսկոպոս և Վանքի Սուրբ Աստուածածնի Վարդապետ Հաղբատացի Հասան Ջալալեանց. ի 10. Մայիսի. 1840 ամի։
Ի բերդաքաղաքն Շուշի, որ
ի Հայոց։

Ո՛ւ արբշռեցուցանէ զիս ի գինւոյ սիրոյ քո։

Ցուցէ՛ ինձ զերեսս քո, եւ եղիցի ինձ
փրկութիւն։ Ես եմ սիրելի քո, եւ դու
իմ սիրելի։ Ես քեզ եմ, եւ դու ինձ։
Ես ի քեզ, եւ դու ի ներքս ինձ։ Ես
ի տեղւոջ քում, եւ դու ի տեղւոջ իմում։
Ես ի դու, եւ դու ի ես։ Ես ի դու
կամիմ, եւ դու ի ես կամիս։ Ես
ի դու խնդրեմ, եւ դու ի ես խնդրես։
Ես ի դու հայիմ, եւ դու ի ես հայիս։
Ես ի դու տենչամ, եւ դու ի ես տենչաս։
Ես ի դու սիրեմ, եւ դու ի ես սիրես։
Ես ի դու հաճիմ, եւ դու ի ես հաճիս։
Ես ի դու ատեմ, եւ դու ի ես ատես։
Ես ի դու ցանկամ, եւ դու ի ես ցանկաս։
Ես ի դու ակնկալիմ, եւ դու ի ես ակնկալես։
Ես ի դու հաւատամ, եւ դու ի ես հաւատաս։
Ես ի դու յուսամ, եւ դու ի ես յուսաս։
Ես ի դու երկնչիմ, եւ դու ի ես երկնչիս։
Ես ի դու պատուեմ, եւ դու ի ես պատուես։
Ես ի դու փառաւորեմ, եւ դու ի ես փառաւորես։
Ես ի դու գոհանամ, եւ դու ի ես գոհանաս։
Ես ի դու հանգչիմ, եւ դու ի ես հանգչիս։
Ես ի դու ապրիմ, եւ դու ի ես ապրիս։
Ես ի դու մեռանիմ, եւ դու ի ես մեռանիս։
Ես ի դու յարիմ, եւ դու ի ես յարիս։
Ես ի դու կենդանանամ, եւ դու ի ես կենդանանաս։
Ես ի դու փրկիմ, եւ դու ի ես փրկես։
Ես ի դու ազատիմ, եւ դու ի ես ազատես։
Ես ի դու ողորմիմ, եւ դու ի ես ողորմես։
Ես ի դու ներեմ, եւ դու ի ես ներես։
Ես ի դու ամենայնիւ, եւ դու ի ես ամենայնիւ։

Ընծայեալ Հաշտարար Հոգւոյն Աստուածոյ
Վարդապետաց եւ այլոց Ազգիս Հայոց
Մխիթարեանց Միաբանից։

— Ծ —

ՀԱՅԵՑԻՔ ՅԵՂԻՆԱԿԱՑ, ԿԱՄ ԻՒՐՈՑԵԼԵՑՈՒՄՆ
ՊԱՏՄԱԲԱՐՈՒԹԻՒՆ, ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ ԳԵՂԵՑԻԿ
ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՑԱՆՑ ՀԱՆԱՒԱՑԱՆ, ՈՐ-
ՊԷՍ ԿՀԱՐԿ ՕՐԻՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿ, ԵՒ ԿԱՆ-
ԴԵՑԵԼ ՀԱՅՐԱՆԵՑԱՑ. ՆԱ ԵՒ ԿՀԱՒԱՏԱՑ ՕՐԻ-
ՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՐԱՒ ՆՈՐՈՅՆ ՏԱՒԻԹԱՑ, ԿԼԱՆ-
ՑԵՂԵՆ ՊՂԾԵԼ ՆԵՐԱՑ, ԵՒ ԿԱՇԽԵՑԵՑԻՔ
ՕՐԻՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ։ ՅՈՐՄԷ ՊՏՈՒՈՒ ՀԻՆ ՀԱՅ-
ՈՑԴԸ ՏԱՇԱՑԱ ԳՓԵԼ ՆԵՐՏՈՒԾԱՑ, ԵՒ
ԿԱՅԵՆ ԶՈՐ ՊԱՐՏԱՒՈՐ ԺՈՂՈՎՈՒԵԼ Է ՊԱՏ-
ԳԱՄՈՅ, ԶԱՅ ԶԻՆՔ ՆՈՐՈՎ ՅԱՒԵԼԵԱԼ Է ՊԵՏ
ԱՐՔԱՅԱՑԱՑ ՅԱՐԵՒՍՏԱՀԱՑ ՈՐԴՈՅՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։

ԶԵՐ ՎԱՅՈՒՆԿ ԵՒ ՄՆԱՑՈՒԱՑ ՈՐՈՆԼ Է ՏԱՒ
ԼԷՐԱՀԱՒԱՏՈՒԹԻՒՆ ՀԵՐ։

Կանոն հերձանաւորաց որ չհրաժարեն
Տանէն պղտրածին երբեմն ի պատառն եկեալ
զերծուն, եւ ապրեալ

ՕՐՀՆԵԱԼ Ս.
գիտ սէր Աստուած ձրիաբար
մարիւս
Ողորմեա՛ հնձ ըստ մեծի ողորմ՛
ութիւն քոյ՝ եւ
փառաւ հօր՝ եւ Նա եւ խա՛՝ եւ Օրհնու՛՝
Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ
զբօսան աչք իմ՝ մ՛է գնայի ես ընդ
մեծամեծս, եւ ոչ ընդ այնոսիկ որք
աքանչելի էին քան զիս՝ Նայց թէ
խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ հատու-

ցեալ՝ի տեղիս մօր իւրոյ. և դարձ
նորա անդրէն՝ի նոյն։ Այլ հպարտա-
ցուցի արդեօք զանձն իմ, այսպէս եղիցի
հատուցումն անձին իմոյ, յուսացաւ իս-
րայէլ՝ի տէր յայսմ հետէ մինչև յա-
ւիտեան։ ՚ի փոխս եղեցո հրէշտակ։
Փառս հոր՝։ Այս ևս խոս՝։ Օրհնա՛-
Ո՛ր քեզ տէր համբարձի զանձն իմ,
ամբ իմ՝ի քեզ յուսացայ, մի ամաչեցից,
և մի ծիծաղեսցին զինև թշնամիք իմ։
Այնպէս որ համբերեն քեզ մի ա-
մաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն անօրէնք
յունայնութեամբ իւրեանց։ Օ՚ Ճանապարհս
քո տէր ցոյց ինձ, և զշաւիղս քո ուսոյ
ինձ։ Ո՚ղղորդեա ինձ՝ի ճշմարտութեամբ
քում և ուսոյ զիս, զի դու ես Աստ փրկիչ
կիչ իմ։ և ես քեզ համբերի զօրհա-
նապաղ։ Յիշեա տէր՝ զգթութիւնս քո
և զողորմութիւնս որ են յաւիտենից։
Օ՚ մեղս մանկութեան իմոյ և զանգիտու-
թեանս մի յիշեր. այլ յիշեա զիս տէր ըստ
ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրութեան
քո, զի քաղցր և ուղիղ ես տէր։

Ա ման այսօրիկ օրէնագէտ առնես զըզ-
մեղաւորս ի Ճանապարհի, առաջնոր-
դես հեզոց ի դատաստանի. ուսուցա-
նես հեզոց զՃանապարհս քո։ Ա՛մենայն
Ճանապարհք են ողորմութիք և Ճշմար-
տութեամբ են այնոցիկ, որ խնդրեն
զուխտ և զվկայուն նորա։ Ա ման ա-
նուան քո տէր քաւեա զմեզս իմ. զի
բազում եղեն. ո՛վ է մարդ որ երկ-
էի ի տնէ, օրէնագէտ առնել զնա ի
Ճանապարհ յոր և հաճեացաւ Ա՛նձն ն-
ի քարուքեա հանգիցէ, և զաւակ ն-
ժառանգեսցէ զերկիր։ Օ՛ օրուէ ե տր
երկիւղածայ իւրոց և գկտակարանս
իւր ուսուցանել նոցա։ Ա՛չք իմ յամ
ժամ առ տր են. և նա՛ հանէ յորոգայթէ
զոտս իմ։ Ա՛յեաւ առ իս և ողորմեաւ ինձ,
զի միամօր և աղքատ եմ ես։ Ա՛նեղու-
թիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ,
և ի վշտաց իմոյ հան զիս։
Տես զխոնարհուքի իմ և զվաստակ իմ,
և թո՛ղ ինձ զամ մեղս իմ։ Տես զը-
թշնամիս իմ զի բազում եղեն, առե-

լուեալ, զոր ՚ի նմանէ առեալեմ զիս։
Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս, և
մի յամօթ եղեց զի յուսացայ ՚ի քեզ։
Անբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ,
և ես քեզ համբերի. փրկեա ածզիս
րայնէ յիւր ներգործեցն նորա։

Փառս հօր՛, և որդւոյ՛, և (Հ)ոգւոյ՛,

Նմա արա ինձ տէր, զի ես յամբար-
ծուեմ իմում գնացի, ՚ի տէր յուսա-
ցայ՝ զի մի եղեց հիւանդ։
Փորձեա զիս տէր և քննեա զիս. փոր-
ձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։
Որովհետև քո տէր առաջի աչաց իմոց,
և հաճոյ եղեց ձշմարտութեանդ քումն։
Ոչ նստայց ես յանթուս նանրաց. և
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից։
Ատեցի ես ժողովս չարաց. և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց։
Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ. և շուրջ
եղիցի զսեղանոյդ քո տէր։
Լսել ինձ ձայն օրհնութեան քո. և
պատմել զամ սքանչելիս քո։

Տէր սիրելի զվայելչութե տան քո. և
զտեղի յարկի փառաց քոյ։
Մի կորուսաներ զանձն իմ. և ամբարիշտս զանձն
իմ. և մի զարս արիւնահեղս զկենս իմ։
Որոյ ձեռք իւրեանց յանօրէնութե են.
և աջ նոցա լի է կաշառօք։
Ես յանբծութե իմում գնայի. փրկեա
զիս տէր և ողորմեա ինձ։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութե, յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ։

Փառք հօր՝ և որդւոյ՝ և հոգւոյն սրբոյ։

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ. ես յումմէ՞
երկեայց. տէր ապաւէն կենաց իմոց՝
ես յումմէ՞ դողայայց։
Մերձենալ առիս չարաց ուտել զմարմին իմ. նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ, նոքա տկարացան և անկան։
Եթէ պատրաստեսցի ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. և եթէ
յարիցեն ի վերայ իմ ձակատամարտ,
սակայն և այսուհետև ի քեզ տէր յուսացայ։

Օ մի խնդրեցէք ի մեզ, և զսոյն ա-
ղաչեմ քեզակիլ լինձ ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենացս իմոց։
Տեսանել լինձ զվայելչութիւն մեր. և
հրամայեա տալ ի տաճարի նորա։
Ոտածկեաց զիս ի խորանի իւրում
յաւուր չարի, ընդ յարկաւ արար զիս
ի ծածկոյթ խորանի իւրում։
Ի վիմ բարձր արարեր զիս. և այժմ
բարձ արար զգլուխ իմ ի վե՛ր քան զ-
մեաց իմոց։
Շուրջ եղէց և մատուցից ի խոր-
հին նորա պատարագ օրհնութե. օրհնե-
ցից և սաղմոս ասացից տեառն։
Լո՛ւր տեր ձայնի իմում զի կարդայի
առ քեզ. ողորմեա՛ լինձ և լո՛ւր լինձ, զի
քեզ անսաց սիրտ իմ։ և խնդրեցին ե-
րեսք իմ, զերեսս քո տէր խնդրեցին։
Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն.
և մի՛ խոտորիր բարկութեամբ ի ծա-
ռայէ քումմէ։
Ո՛դնական իմ լեր միշտ՝ մի՛ անարգեր
զիս և մի՛ թողուր զիս ած փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս. և
տէր իմ ընկալաւ զիս։
Օրհնագիտ արա զիս տէր ի ճանա-
պարհի քում. և առաջնորդեա ինձ ի
շաւիղս քո ուղիղս։
Ասան ի շինամեաց իմոց, մի մատներ
կեա ի ձեռս նեղչաց իմոց,
Յարեան ի վերայ իմ վկայք սուտք. և
ստեցին ինձ յանօրէնութիւն իւրեանց։
Հաւատացի տեսանել զբարութիւն տն յերկ-
րին կենդանեաց, համբեր ա՛ն և քա-
ջալերեա՛յ. զօրասցի սիրտ քո և համ-
բեր տեառն։

Փոխ հօր և Ա. յիմ և։

Ուղիղ պնդութիւն էութիւնդ և ոչնչութիւնդ ի
խորհուրդ կենդանութեան և ջրոյն, որ ել ի
աչքեանդ հաղիւ փչ. և ասէ Տ՛ տիկոնն։

Ընդարձակութիւն անքաւթ նեղի և զօ- քկ
րութիւն երկնային ելոյս ծագեալ
յաշխարհ. նորա՛ հաւնցուք
զօրհնութիւնս երգով։

Ու՞ր է ջրեն յերկնի՞յ այսօր և հանգե՛ւ հաւ
յառաքեալըն Ձիմարիտ սուրբ հո-
գի՞ն. Նըմա՞ հանցուք՝
Ու՞ր է խորհուրդըս փըրկակա՞նն այ-
սօր ընդ իջանե՞լ յառաքեալըն ծա-
նուցաւ մարգարէի՞ն. Նըմա՞՝

Սո՛րբ եւ՛ւ՛ո՛ աղաչեցո՛ւ՛ք՝

Պահպանեա՛ զնարօտս քո՛ սո՛ւրբ մեր ընդ
հովանո՛ւ, Հայր մեր որ՛՝

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛։

Տէր սո՛ւրբ մեր՝ որ զՀեռացեալսն ի քէն
զաղգս մարդկան, զանկեալ ի դրախ-
տէն փափկութենէ՝ ոչ անտես արարեր,
Այլ գթացեր խոնարհեցար ի քում
ո՛ւխ բարձրութեդ ի մեր նուաստութեն,
առնելով զբոլոր մեր բնութիս բայց ի
մեղացս Զարչարանաւք և մահու խաչիս
զիրկուե՛ մեր և զդարձ գնեալ վե-
րըստին շնորհեցեր մեզ կենդանութի՛ն,
Ընկալ և այժմ մաքրասէր տէր՝ ըզ-

բարեյաժառութեն ստեղծուածոյս քո, որ դիմեաց մերձենալ ի սուրբ և ի Աշմարիտ ածութենդ քո քրիստոնեայ անուն յանձին կրելովս Աւրհնեա զսա յիմն նեղութենէ մեղայ. և ազատեա ի ծառայութենէ սատանայի։ Նա տուր սմա զօրութեն և օգնութեն արժանաւորիլ և հասանիլ ի մաքրութեն սուրբ աւազանին, և ի ժառանգութեն երկնից արքայութեդ, տերամբդ մերով յիս քեւ։ Ընդ որում հօր՝ միանգամայն և հոգւոյդ սրբոյ՝ վայել է փառք իշխանութի՛ն։

Այ նա խոստա՛ն Պատն երախայիս աղաչեսցուք զմարդասէրն Ած, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեն իւրում։ և արժանաւորեցէ զսա լուացմանն վերստին ծննդեան, և զգեստուն անապականութեն, Նա զուգաթուեսցէ զսա ընդ հաւատացեալս անուան իւրոյ. և կեցուսցէ զնորհիւ ողորմութենն իւրով։ Պմենակալ տէր Ած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Ն- Հանապազ առէ՛ք ձեր սղբմէ։

Ա ղ օ ւ ի ։

Երկնա՛ւոր մարդասէր տէր՝ զընծայեալս քեզ զերախայս զայս, և սրբեա զմիտս և խորհուրդս սորա յամ՛ ներգործուեց հակառակորդին։ Եւ արժանի արա զսա՛ ի ձեռն սուրբ աւազանին լուա՛նալ զկնուէնէ մեղաց իւրոց, և նորոգել լուսով շնորհաց քոց։ Օ՛ի և սա մեօք հանդերձ փառաւորեսցէ զՀայրն և զորդի և զսուրբ Հոգի. այժմ և՛։

Ն- Հա՛ւ խաչեցո՛։ Ա՝ման քաւութե՛ն մեղաց և թողութե՛ն յանցանաց, իջա՛նել ողբմութե՛ն սյ՛ի վերայ երա՛խայիս՝ զոր աղաչեսցուք։

Ն- Հանապազ առէ՛ք ձեր սղբմէ։

Ա ղ օ ւ ի ։

Տէր ամ՛ մե՛ծ՝ և փառաւորեա՛լ յամ՛ արարածոց, ի քո ահ՛ւոր և ամենազօր անուանդ ապաւինեա՛լ ծառայս քո, խոնարհե՛ցոյց զգլուխս իւր անուան քում սրբոյ. որում կրկնե՛ս ամ՛ ծունր երկ-

նաւուրայ և երկրաւորաց և սանդա-
րամետականանաց. և ամենայն լեզու
խոստովան լինի, եթէ տէր է յիւ քն
ի փառս Հօր։ Արդ՝ յայդմ ահա-
ւոր անուանդ մնան հաղորդուե ըն-
կալցի սա. որ հալածեաց զխաբէութի
սատանայի, և զնմ որոգայթս մոլորուե
նորա խափանեաց։ Այսեա տէր ողոր-
մութիք քով ի սա. մերժեա և հե-
ռացո ի սմանէ ամենայաղթ կոչմամբ
անուան քո ի վերայ սորա, զխորհ-
հուրդս՝ զբանս և զդործս, և զամե-
նայն խաբէութիս չարին, որով սովո
է խաբել և կորուսանել զմարդիկ։
Որպէս զի կարհուրեալ ի յաղթօղ
անուանդ քումմէ, տադնապեսցի և
տանջեսցի անեղեալիք տանջանօք. և
երդմամբ հեռացեալ ի սմանէ, այլ
մի ևս դարձցի ի սա։ Լցո զսա երկ-
նային շնորհօքդ, և զուարձացոյ ամենա-
բարի կոչմամբ քրիստոնեայ անուանե-
լով. և արժանի արա զսա միքաւութե
վերստին ծննդեանն սուրբ աւազանին։

Եւ ընդունելով զհոգիդ քո սուրբ, մաքրին և անարատ եղիցի եկեղեցւոյ քումմ սրբոյ։ Եւ անարատ քրիստոնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ աշխարհս, եւ հանդերձեալ եւս բարեացդ հասցէ ընդ սուրբս քո։ Փառաւորելով զանփոփոխելի տէրութիւդ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեան։

Ապա հնչակայն եղեւ ծառայ կրկին և ասէ։

Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ։

Ապա առնու զբաժակն ի գերչէն, տալով նմա յերկոսին՝ և ասէ։

Հրաժարիմք ի սատանայէ և յայնմանէ պատուհասէ։

Ապա պատասխանի՝ և ասէ

Պատուհասէ ի լոյս Աստուածոյ գիտութեան։

Հաւատամք յամենասուրբ երրորդութիւնն՝ ի Հայր, և յորդի, և ի Սուրբ Հոգի։ Օ աւետումն գաբրիէլի, ընծայնդն քեզ, զմկրտութիւն, զչարչարանսն, զխաչելութիւնն, զթաղումն և

րեքօրեայ, զկարուձին, զծածապիս համ
բարձումն, զնստիլն ընդ աջմէ հօր,
զհաւատոր և զվճռաւորեալ զմիւսանգամ գալուստան՝ խոստովանիմք և հաւատամք։

Աղերսեալ Օրհնեալ

ՍԲՅ Ա՜ՐԴՆԵՈ ՅԵՂԲՕՐ՝ որ ըսա Աստուած։

Իսկ մեծասան աշակերտաքն գնացին ի գալիլեա ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա յն. իբրև տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա. և ոմանք կերկուացան։ Եւ մատուցեալ յն խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ։ տուաւ ինձ ամ իշխանութիւն երկինս և երկրի. որպէս առաքեաց զիս հայր, և ես առաքեմ զձեզ։ Երթայք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս. մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ։ Ուսուցէք նոցա պահել զամ՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ։ Եւ ահա ասեմ ես ընդ ձեզ եմ զամ աւուրս՝ մինչև ի կատարած աշխարհի։

Հաւատամք ի մի Աստ ի Հայրն ամե-
նակալ յարա՛ւ ևն։
Ասկ մեք փառաւորեսցուք որ յառ-
քան զյաւիտեանս եր՛։
Ն՛ս նս նո՛։ Ն՛ւ ևս հաւատով աղա-
չեսցուք և խնդրեսցուք ի նմնէ այ և
ի փըրկ՛։
Տէր մեր և փրկիչ յի՛ք. որ մեռ՛։
Աղաղաքնի ամենեցուն։
Աղաչութեամբ քով քո՛ փրկիչ՛։
Հայր մեր որ յեր՛։
Ա՛ղէլո՛ւյա ալէլո՛ւյա։
Աստուած եղերուք ան զի բարի է
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։
Ա՛սացէ տունն իսրայէլ զի բա՛։
Ա՛սացէ տունն ահարոնի զի յա՛։
Ա՛սացեն երկիւղածք տեառն զի յա՛։
Ի նեղութենէ կարդացի տա տէր. և
լուաւ ինձ յանդորր. Տէր է իմ օգ-
նական, և ես ոչ երկեայց. զի՞ արաս-
ցէ ինձ մարդ։ Տէր է իմ օգնական,
և ես տեսից զթշնամիս իմ։ Բարի է
յուսալ ի տէր քան յուսալ ի մար-

դիմ. քարի է յուսալ ի տէր քան յու-
սալ ի մեծամեծս: Ամենայն ազինք շրջե-
ցան զինև, և անուամբ տն յաղթեցի
նոցա: Շրջելով շրջեցան զինև, պա-
շարեցին զիս ի միասին, և անուամբ
տն վանեցի զնոսա: Շուրջ եղեն զինև
որպէս մեղուք, վառեցան բորբոքեցան
որպէս փուշք ի հուր, և անուամբ
տն մերժեցի զնոսա: Մերժելն դըր-
դռեցայ՝ և եղէ մեծ ի գլորիլ. և տէր
իմ ընկալաւ զիս: Օգնական իմ և օգ-
նուն իմ տէր, և եղև լինձ ի փրկուն:
Ձայն ցնծութեան փրկութեան՝ ի յարկս ար-
դարոց: Աջ տն արար զօրութիւն, աջ տն
բարձր արար զիս, և աջ տն արար
զօրութիւն: Ոչ մեռայց, այլ կեցից և
պատմեցից զգործս տն: Խրատելով
խրատեաց զիս տէր, և ի մահ ոչ մատ-
նեաց:

Բացէք ինձ դրունս արդարութեան
զի մտից ընդ այն, և խոստովան ե-
ղեց տեառն:

3296

Աղա Տաճատէն յանհեղեղեն ասելովն

Այս դուռն ան է, և արդարք մտա-
նեն ընդ սա։ Աստուած եղէց քեզ
տէր զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի
փրկուն։ Ա կնն զոր անարգեցին շի-
նօղքն, նա եղև գլուխ անկեան։
՚Ի տեառնէ եղև այս, և ի սքանչելի
առաջի աչաց մերոց։ Այսօ՛ր է զոր
արար տէր, եկայք ցնծասցուք և ու-
րախ եղիցուք ՚ի նմա։ Ո՛ տէր փրկեա՛,
ո՛ տէր առաջնորդեա՛. օրհնեա՛լ որ գա-
լոցդ ես յանուն տեառն, և օրհնեցաք ըզ-
քեզ ՚ի տանէ տեառն։ Տէր աստ մեր երե-
ւեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախու-
կանխաւ, մինչև յանկիւնս սեղանոյ։
Աստ իմ ես դու խոստովան եղէց քեզ.
աստ իմ ես դու՝ և բարձր արարից ըզ-
քեզ։ Խոստովան եղէց քեզ տէր զի
լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկուն։
Խոստովան եղերուք տեառն, զի բա-
րի է՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա։

Հ. Արարիչն. դկ։

Օ՜ողորմութե՛ն քո ղեւուրըն բաց մե՛ղ տէր՝ և արժանի արա զմեզ լուսեղէն յարկաց քոց ընդ սուրբըս քո՛։

Ի՝ պատրաստեալ քո օթեւանըս նոքա՛ քոց՝ ընկա՛լ և ըզմեզ փրկիչ յորդեդրուքեն՝ ի դպրութեա՛ն կենաց։

Ո՛նսութիլ քո յատենի՛ դատաւորի՝ հնազանդեա՛ յարարածըս քո՝ բարեխօսութե՛ և աղօթի՛ք սուրբ Ա՛ստուածածնայն։

Ա՛շխատակեցի՛ք առ տէր ամ՛ երկիր՝ ծառայեցի՛ք այն ուրախութե՛։

Սուրբ եկեղեցեաս աշխէսցուք զմեր զի առաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութե՛ իւրոյ, առ մնակալ տէր ամ՛ մեր կեցո և ողորմեա։

Ո՛ մէջ տաճարիս և առաջի ամ՛ընկալ և պայծառացել սուրբ սեղանոյս և աւրհնեալ տէրըս խոնարհել երկիւղիւ երկրպագանեմք զա՛ր և զհրաշալի և ըզյաղթօղ զմեր ի՛ր քո օրհնեմք և փառաւորեմք, և քեզ մատուցանեմք կօրհնութի՛ւն և զքաւս ե՛ր հօր և ե՛ր հոգւոյդ սո՛ր այժմ և՛։

Ընդ նեղ դռնէ յուսալոյն ասելով։

գձ Աղերսագին արդարութեամբ քո՝ ծագեալ յաշխարհս՝ հալածեաց ըղխաւարն անգիտութեան՝ և լեր մահու և յարութեան համբարձաւ առ հայր յորմէ ծաղեաց՝ որ երկրպագի երկնաւորաց և երկրաւորաց ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն՝ վասն որոյ և մեք երկիրպագանեմք հօր՝ հոգւոյն և աշխարհատուիցեամբ։ Որ փոխանակ ծոցածին քանի՞ն որ է՞լ երկինս առաքեցաւ աւետիքըն հօր ի՝ բարձանց հոգին աշխարհատուէ, մխիթարեալ զորս յաղատայ տըրտմեցեալց և հրաշխնել զընտրեալ դասս առաքելոց՝ վերոյ Աւետարանս տըրտմակա՞ն և գիշերային լուծան երկունք ծնընդեանն խա՞մրն։ քանզի ըզծնեալսըն մարմնով՝ ի մահ և յանպակասնուիթիւն՝ վերըստին ծնանի հոգին յորդիս լուսոյ հօրն երկնաւորի՝ վասն որոյ և մեք երկիրպագանեմք հօր՝ հոգւոյն և աշխարհատուի՛։

Յանուն Հաւրն եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն։

Ես Ն. Ն. Քահանայ Ս. Եկեղեցւոյ Հայոց Հոգւոյն սրբոյ եւ իւղոյս այսորիկ՝ տէր ազաչեմ զքեզ՝

Ես Հոգեւոր Հայր քո՝ որդեակ իմ Ն. Ն. որ ընդունիս զիս տէր ողորմեա՛. եւ ասես պատիւ։

Երկնեալ ես տէր ամենակալ, որ ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ի քահանայութիւն եւ ի թագաւորութիւն. յազգս սուրբ, ժողովուրդ սեպհական. ըստ որում նմանութեամբ յառաջագոյն օծեր զքահանայս զմարգարէս, եւ զթագաւորս ամենասուրբ այսպիսի իւղով։ Այժմ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար, առաքեա զշնորհս ամենասուրբ Հոգւոյդ ընդ իւղոյս։ Օ՜ի որ օծցի, ելիցի նմա ի սրբութիւն Հոգեւոր իմաստութեան. ի նահատակութիւն և ի յաղթութիւն հակառակամարտին։ Ի զօրութիւն պատուիրանապահութեան առաքինի գործոյ, և յամենակատար հրահանգս և ի կրթութիւն ածպաշտութեան։ Արդէս զի լուսա-

Լսորեալ մտօք կեցցե յայսմ աշխարհիս
՝ի փրկուն անձին իւրոյ, ՝ի պատիւ և
՝ի փառս ամենասուրբ երրորդութեանդ։
Նա արժանի լիցի հասանիլ վիճակի
ժառանգութեանն սրբոցն ՝ի լոյս փառա-
լորելով զհայր և զորդի։

Աբրհամ կ՚ըսէ յաւազանին խաչանման՝
և ասէ։

Զայն տեառն ՝ի վերայ ջուրց՝ և ձայն
փառաց որոտաց. և տէր ինքն ՝ի
վերայ ջուրց բազմայ։
Ա՛առուցէք տեառն որդիք ոչխարաց. մա-
տուցէք տեառն զորդիս խոյոց։
Ա՛առուցէք տեառն զփառս և զպա-
տիւ. մատուցէք տեառն զփառս անո-
ւան նորա. և երկիրպագէք տեառն
՝ի սրահ սրբութեան նորա։
Զայն տեառն ՝ի վերայ ջուրց՝ և ձայն
փառաց որոտաց. և տէր ինքն ՝ի վե-
րայ ջուրց բազմայ։
Զայն տեառն զօրութեամբ, և ձայն տե-
առն մեծ վայելչութեամբ։

Զայն տեառն փշրէ զմայրս, և մանրէ տէր զմայրան լիբանանու։
Սանրեսցէ պնոսա որպէս զմատաղատունկն լիբանանու. որ սիրելին և որպէս զորդիս միեղջերուի։
Զայն տեառն հատանէ զբոց ՚ի հրոյ ձայն ՚ի շարժէ զանապատն, և խռովեցուցանէ տէր զանապատն կադէսու։
Զայն տեառն հաստատէ զեղջերսս, և յայտնէ առնէ զանտառս։
՚Ի տաձարի նորա ամենեքեան ասասցեն զփառս նորա։
Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և յաւիտեան. թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան։
Տէր զօրուն ժողովրդեան իւրոյ տացէ. և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խաղաղութի։

Ընդ ևեղեցոաածս այլևևէևէ տարփոքէ։

Ասէ տէր. և ցանեցից ՚ի վերայ ձեր ջուր սուրբ, և սրբեսջիք յամ պղծութեց ձերոց, և յամ կռոց

ձերոց սրբեցից զձեզ։ Նա տաց ձեզ
սիրտ նոր, և հոգի նոր նորոգեցից ՚ի
ձեզ. և հանից զսիրտ քարեղէն ՚ի
մարմնոց ձերոյ, և տաց ձեզ զսիրտ
մարմնեղէն. և զհոգի իմ տաց ՚ի ձեզ։
Նա արարից՝ զի յարդարուիցես իմ պնաս-
ջիք, և զիրաւունս իմ պահիցէք և
առնիցէք զնոսա, և բնակիցէք յերկ-
րին զոր ետու հարցն ձերոց. և եղիջ
ջիք ինձ ՚ի ժողովուրդ, և ես եղէց
յաստ ասէ տէր։

Պղտոխ ա-ա-փելոյն ՚ի գպղպա՛։

Պպա օրէնք դաստիարակք եղեն մեզ
՚ի քո՛ յո՛, զի ՚ի հաւատոցն արդարաս-
ցուք։ Պայլ երբեւ եկն հաւատքն, ոչ
ևս ընդ դաստիարակաւ եմք. քանզի
ամենեքեան որդիք ոյ էք, հաւատովք
յո՛։ Որք միանգամ ՚ի քո՛ մկրտեցայք,
զքո՛ զգեցեալ էք։ Ոչ իք խտիր, ոչ
հրէի, և ոչ հեթանոսի. ոչ ծառայի,
և ոչ ազատի. ոչ արուի, և ոչ էգի. զի
ամենեքեան դուք մի էք ՚ի քո՛ յո՛։
Պպա եթէ դուք քո՛ էք, ուրեմն աբ-

ըահամուռ զաւակ եք, ըստ աւետեայն
Ժառանգք։

Ա՛ւէ՛ ա՛լէ՛։ Տէր հովուեսցէ զիա՛։
Սէյ Ա՛ստուած Յիսրայէ՛լ՝ ու ըսա Յօհան՛։
Ա՛ս էր՝ այր մի՝ ի վարիսեցւոց անու
ամի, Նիկոդիմոս անուն նորա իշխան
Հրեից։ Սա եկն առ ՚ի գիշերի և
ասէ ցնա. ռաբբի՝ գիտեմք թէ յայ եկել
ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ
չանդ առնել՝ զոր դուդ առնես. եթէ
ոչ ՚ուծ էցէ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ
յա՛՝ և ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ
քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ
կարէ մտանել յարքայութիւն այ։ Ասէ
ցնա Նիկոդիմոս. զիա՞րդ կարէ մարդ
ծնանիլ՝ որ ծնեալն էցէ, Ա՞ի թէ
մայրն էնչ էցէ անդրէն յորովայն
մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանիլ։
Պատասխանի ետ յա՛՝ և ասէ. ամէն
ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի
ջրոյ և ՚ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել
յարքայութիւն այ։ Զի ծնեալն ՚ի մարմն

նոյ՝ մարմին է, և ծնեալն ի հոգւոյ՝ հոգի է։ Դուն մի զարմանար, թէ ասացի քեզ, պարտ է ձեզ ծնանիլ վերըստին. զի հողին ուր կամի՝ շնչէ. և զձայն նորա լսես, այլ ոչ գիտես ուստի գայ, կամ ո՞ւր երթայ։ Նոյնպէս է ամէն ծնեալն ի հոգւոյն։

Ա– Եա խաղաղութիւնէ պէտք ալ՞։

Ալան ի վերուստ խաղաղութիւնէ և փրկութիւնէ անձանց մերոց գտեր ա՛։

Ը՞նչ պէտք եա ալ ըսեմ՛։

Ալան սրբելոյ գործոց գայս ներգործութիւնք հոգւոյն սրբոյ գտեր ա՛։

Ալան օրհնիս լուսոյ աւետելոյ զոր ի սմա մկրտին, գտեր աղա՛։

Ալան ամէնային զօրութիւնէ վերեւուցեալ սորա՝ ընդեմ հակառակամարտելոյ սորա՝ ընդեմ հակառակամարտելոյ սորա՝ ընդեմ հակառակամարտելոյ

ւեր վերատւին կոչման յոր կոչեցաւն,
զսեր աղաչեցուք։
Ասն ամուր և հաստատուն ընորհե-
լոյ սորա զգիտուն առաքելական հաւա-
տոյ, զսեր աղաչե՛ս։
Ասն ժառանգորդս առնելոյ զսա
արդարոյն խոստմանց, զսեր՛՛։
Ասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամ հնե-
ղուԹէ, 'ի բարկուԹէ, 'ի վշտաց՝ և
'ի վտանգից, զսեր աղաչե՛ս՛՛։
Ընկալ կեցո՛ և ողորմեա։ Օ՜ ամենա-
սրբուհի ածածին՛՛, ողոր՛՛։

Ե՛ս ամենայն ազգ երկրի ողորմեա՛ ասա
Աղե՛ս։

Ոմն որ՝ զօրուԹէ քով մեծաւ արա-
րեր զծով և զցամաք, և զայժմ որ 'ի
նոսա արարածք իցեն. որոշեցեր և կա-
յուցեր զջուրն 'ի վերոյ քան զերկինս
'ի բնակուԹէ երկնաւոր զուարԹնոցն,
որ կան յանդադար փառաբանուԹէ
քում։ Ընդ քեզ եր և զսուրբ զառա-

քեալան քո, տալով նոցա զՀրամանն քո
րոզել և ուրեք զամ հեթանոսս՝ յա
նուն Հօր և որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։
Այլ և սահմանեցեր անսուտ բանիւ
քով՝ ոչ ծնեալոցն ի ջրոյ և ի հոգւոյ՝
ոչ մտանել յարքայութիւն քո, Զորմէ
բանէ զարհուրեալ ծառայս քոյ, և
փափագելով մշտնջենաւոր կենդանի,
եկն կամաւ ի մկրտուիլ Հոգևոր ջրոյս
այսորիկ, Այդ՝ աղաչեմք զքեզ տէր,
առաքեա զՀոգիդ քո սուրբ ի ջուրս
յայս, և սրբեա զսա, որպէս սրբեցեր
զյորդանան լինելով քո ի նմա՝ ա
մենասուրբդ ի մեզաց տէր մերյ Ք՛ս,
յօրինակ այսմ աւազանի մկրտուիլ՝
վերստին ծննդեան եմ մարդկան, Ա
նորհեա սմա զջուրս զայս յորում մը
կրեսի այժմ, ի թողուիլ մեղաց՝ և
յընդունելուն Հոգւոյդ սրբոյ, յորդե
գրուիլն Հօրդ երկնաւորի՝ և ի ժա
ռանգուիլ արքայութեդ երկնից, Որպէս
զի սրբեալ ի մեզաց, ի հոգւոյ կա
տաց քոց կեցցէ յայսմ աշխարհիս և ի

հանդերձելումն զանսպառ բարիսն ընկալցի ըստ ամ սոբերբս քո. և ուրախութեամբ գոհասցի և միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ըստ հօր՝ և սբ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և՝

Այս ապա հնոտիայդն տանէ ի մերկացու-
ցանել զերեխայն. և երբէք զերեխայն մերկ
աւրհնեսէ տհասնայքն. և առնէ տհասնայն
զայն ի ձեռն. և խալհնոէ ի
վերայ ջրոյն ասելով։

Ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա։
Օրհնեսցին և սրբեսցին զուրս այսոյ նշա՝

Ձեղս զոբ մերոնն յաւազանն խոչնոյն
ասելով։
Արաքելոյ աղաւնւոյ ի զանեալ՝
Աննիւթական աշակերտի. անգրկեալ՝
Օրհնութի՞ ի՝ բարձունս՝ երկրին՝

Այս հնոտիայդն հանգչի մերչ յաւազանն.
և տհասնայն ասէ պաղօթս։

Որ կոչեցեր զծառայս քո ասր ի սըր-
բուէ և ի լուսաւորուէ միրտուէ, ա-

ղաչեմ զքեզ տէր՝ արա զսա արժա-
նի մեծի շնորհաց քոց, Սերկեա՛ ի
սմանէ զհնուչի մեղաց, և նորոգեա՛ ի
կեանս նորա. և լցո՛ զօրութ՛ Հոգւոյդ
սրբոյ ի նորոգութ՛ի փառաց քոյոց,
Եւ քեզ հզօրիդ՝ և միածնի որդւոյ
քո՝ և աղաւիւ սուրբ Հոգւոյդ վայե-
լէ փառք՝ իշխան։

Ածպանէ հաճոյեաց. Արեխայս զիւնէ
խնդրէն. Անհաւոյեան ասէ. Հաւատք,
Յոյս, Սէր, և Սկզբունք։

Սկզբիւ և արդարանալ սրբիւ ի մե-
ղաց, ազատիլ ի դիւաց, և ծնանիլ այլ
Երէց՝ կ՚ինէ։ Եւ ասէ քահանայն. Ըս
հաւատոց քոյ եղիցի քեզ։ Այս էջա-
յանէ պէտէհայն ի ջուրն, և գնէ պանուան
ասելով Այս անուն ծառայ այ, եկել
յերեխայուէ ի մկրտուէն, մկրտի յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։
Գնեալ արեամբն քոյ ի ծառայուէ
մեղաց, ընդունի զորդեգրութ՛ի հօրն
երկնաւորի, լինիլ ժառանգակից քո,
և տաճար Հոգւոյն սրբոյ։

Օ՜ Տէր Հանգամ տեսլով երկոյս լաղէ պէ-
րէթայն ՚ի քո՜ն, յօրինակ երէխօրէայ լաղ-
տանն մեր։ Լոկ արդ՝ յաւէրն, Յանուն
Հօր, ընկղմէ հանգամ. յաւէրն, և Որդւոյ,
ընկղմէ հանգամ եւս. և յաւէրն, Հոգւոյն
Սրբոյ, ընկղմէ զայրեալ։ Ն՜ այոպէս հո-
գւոյն անուան ամենատուրբ երկրրդո-ւէ
լինէ հանգամ, և ընկղմուին երէք անգամ։
Ն՜ հանէալ ՚ի ջրոյն՝ ասէ։

Ահաւադիկ ՚ի քո մկրտեցայք, զքո զդեցեալ
եք զքրիստոս։ Ահաւադիկ ՚ի հայր լուսաւո-
րեցայք, սուրբ հոգին բերկրեսցի ՚ի
ձեզ. ալէլուիա։
Խաղաղութեամբ գնացէք ՚ի Տէր։
Փառք Հօր և Որդւոյ և՛։

Ապա ասէ ղբրահամ զձէ

Ար հա՞մադո՞յդ ես Հօր և Որդւոյ՞ ան-
ձառաբար բղխութեն ՚ի միշտ էին.
ա՞յսօ՞ր բղխեցեր զուր կենդանի
յե՞ղեմ հոգի՞ ոյ ողո՞ր ըմեա՞։
Ար ա՞բարձակից ես Հօր և Որդւոյ.

որո՞վ կերո՞նդանաձնեալ ք՝ի ջո՞՝ւրց
ա՛ձ բա՛րեա՛ծք. ա՛՞յսօ՞ր որդիս ոչ ծնաս
նիա՛ ի՞՞ ջո՛ւրց. Եւ Որ փաւակիւ՛ց ես
Հօր և որդւոյ՝. և քննես ը՛զիսո՞՝ւրս
ա՛ ձատո՛ւածո՛յ. ա՛՞յսօ՞ր խորագէտս
իմաստից զհիմարս աշխարհի արա՞՞՝
բե՛՝ր. Հոգի։

Պօղոսէ առաքեալն ի՛ Հռոմայե՛՝ցի՝։

Լ՛ԹԷ ո՞չ գիտէք, զի ո՛ր միանգամ
մկրտեցաք ի՛ քո՛՝ւն, ի մա՛՝հ անդր
նորա մկրտեցաք։ Թա՛՝ղեցա՛՝ք ը՛նդ նմին
մկրտութի՛՝ն ի մա՛՝հ։ Զ՛ի ոչ յարեա՛՝ւ
քո՛՝ւ ի մեռե՛՝լոց փառաւո՛՝ք հօր. նո՛՝յնպէս
և մե՛՝ք ընորոգութի՛՝ւն կենաց շրջեսցուք։
Զ՛ի եԹէ տնկակից եղաք նմանութե՛՝ւ
մահո՛՝ւ նորա. այլ և յարութե՛՝ւն նո՛՝ւ լինի
ցեմք։ Զ՛այս գիտասջիք զի հի՛՝ն մարդն
մեր խաչակից եղե՛՝ւ նորա, զի խափա՛՝ւ
նեսցի մարմի՛՝ն մեղացո՛՝ւ, մի՛՝ և ա՛՝ւ ծառա՛՝յ
լի՛՝ւ մեղ մեղացո՛՝ւ։ Զ՛ի որ մեռանի՛՝ն՝ ար՛՝ա
դարացեա՛՝լ է ի՛՝ մեղաց անտի՛՝։ Ապա
եԹէ մեռա՛՝ք ը՛ն քո՛՝ւ, հաւատամք Թէ և
կեցցուք ը՛ն նմա։

Պահեմք եթէ քո յարուցեալ է՝ ի մեռելոց. այսուհետև ոչ մեռանի, և մահ նմա ոչ ևս տիրէ։ Զի որ մեռաւն, մեղայն մեռաւ միանգամ և որ կենդանին է՝ կենդանի է ամ։ Նոյնպես և դուք համարեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս ամ՝ ի քրիստոս Յիսուս՝ ի տեր մեր։

Աւետարան Օրէի։

Սէր Աւետիս Յիշուին՝ որ ըստ Մատթէոսի։

Յայնժամ գայ յն ի գալիլեէ ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտիլ ի նմանէ։ Եւ յովհաննէս արգելոյ զնա և ասէ. ինձ պիտոյ է ի քէն մկրտիլ, և դու առիս գաս։ Պատասխանի եւ Յիսուս՝ և ասէ ցնա, Թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զամենայն արդարութիւն. և ապա թոյլ ետ նմա։ Եւ իբրև մկրտեցաւ Յիսուս, ել վաղվաղակի ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա երկինք. և եհես զհոգին սուրբ՝ զի իջա-

իջանէր երբեւ զաղաւնի և գայր ՝ի վե՛ր
նորա։ Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր,
դա՛ է որդի իմ սիրելի. ԶՈՐ հաճեցայ։

Հայր մեր որ յերկ՛։

Ն՚ ՂԻՆԻ. Շ՚ ՐԱՀԱՆ։

Ա՚ղբի՛ւր կենաց բաշխող շնորհաց
հոգի՛դ իջեալ ՚ի բարձանց. զանապա-
կան պարգեւըս քո՛ բաժա՛նեցեր յա-
ռաքեալ՛ն, Որ ՚ի՛ վերայ ջուրցըն
գոլո՛վ ստեղծա՛նէիր զարարածս. ի-
ջեալ ՚ի ջուրս աւազանին՛ ծնանի՛ս
որդիս ա՛յ։ Որ զա՛րդարեալ նորոգես
մի՛շտ ըզնո՛ր քո զեկեղեցի՛. պեսպէս
շնորհաց քոյ պարգեւո՛ք փայլի՛ն մանա-
կունըք սորա՛։

Ա՚ղօթ։

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո քա՛
ւծ, ծագելով զլոյս ա՛ծգիտուե՛ քոյն
ձինս մեր. և այժմ աղատեցեր զծա-
ռայս քո զոյս սրբեցեր և արդարա-

ցուցեր, և եառուր սմա զորդեգրուե
պատիւն: Ո՞նորհեա սմա տէր՝ և ըզ-
կենացն հաւասարութեն, և պարգեւեա
ղհանապազորդն անապականուե, խառ-
նելով զսա ընդ արդարս քո՝ և՛ ի թիւս
սրբոց քոց. և ընծայեա վաստաւորել
զքեզ ընդ հօր՝ և ընդ սրբոյ հոգւոյ:

Աղաղութիւն ամենայնի

Ո՛վ որ մեծդ ես և մշանջենաւոր՝ և ամ
գալտնեաց գիտակ. որ սուրբ ես և
ի սուրբս հնդուցեալ փրկիչ ամ մարդ-
կան: Որ ընորհեցեր զգիտուեն ձըշ-
մարտուեն քո՝ ամ հաւատացեալց. և
եառուր իշխանուե լինել որդիս այ՝ ի
ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և հո-
գւոյ: Որ և զծառայս քո պաւղ անուն՝
նորոգեցեր քաւուբ սուրբ աւազանի
քո: Սուրբ արա զսա տէր՝ ձշմարտուբ
քով, և լուսով ընորհաց սուրբ հոգւոյդ.
զի եղիցի տաճար և բնակարան ածու-
ելեդ քո. և կարասցէ գնալ յամ ձա-

նապարհս արդարութե. և կալ համար-
ձակութե առաջի ահաւոր բեմի միածնի-
քո՝ որ ոչ մերոյ է քէն. Այլ որում քեզ
հօր ամենակալի, և կենդանարար և
աշատիչ սուրբ հոգւոյդ՝ վայելէ՛։

Ի՞նչ փոխանակ պիտի ես՝ ի յայն
ես ու ուխ Հարութեան. Ձե։

Ո՛ր յառաջագոյն յօրինոս. յօրինակ մի-
ածնի քո հայր երկնաւոր ետուր զօ-
րութե՛ ի լիուղ սըրբութե օծութեն օ-
ծե՞ց. հե՞ղ ընդ իւղոյս այս զերկ-
նայինն քո զՀոգի՛ս Ո՛ր՝ խոնարհեցար
՝ի մեզ իւղ ձեռափեալ անուն օծեալդ
աստուածդ. խառնելով զաստուածեղէն օ-
ծեալ ըզմարդկայինս աւեր բընու-
թի՞ն. հե։ Ո՛ր՝ ի վերնատունըն
սուրբ՝ իջանելով յառաքեալն օծութեն
օծելոյ. և օծմամբս այսու՝ վերա-
տեղծեր նոքօք զհողեղինքս որդիս աս-
տուածո՞յ. հե։ Ո՛ր զարդարես սովա-
՝ի հանդերձիս լուսակիպլս և գերա-

պայծառաս զմ հոգևոր ացեալ եկեղեցի քո սո՛ւրբ. մանկունքդ սորա՝ ընդ հրեշտակս օրհնե՛ն սուրբ զերդուդութիւնդ։

Ո՜ն ինէ ասուրբ Հոգին աչխատին, ասելով։

Հազ անոյշ յանուն յիս քէն, հեղեալ ի վերայ քո՝ կնիք երկնաւոր պարգևացըն անապականութեան։

զԱնն ❁ Կնիքս յանուն յիս քէն, լուսաւորեացէ զաչս քո, զի մի երբեք ննջեսցես ի մահ։

զԱնձն ❁ (Ծանն սրբութեն եղիցի քեզ ի լսոլութեն ածային պատուիրանացն։

զՊատարեւն ❁ Կնիքս յանուն յիս քէն, եղիցի քեզ հոգ անուշութեն կենաց ի կեանս։

զԱրեան ❁ Կնիքս յանուն յիս քէն, եղիցի քեզ պահպանութեն բերանոյ և դուռն ամուր շրթանց քոց։

զՀետան ❁ Կնիքս յանուն յիս քէն եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութեն

ամ աւաքինի գործոյ և վարուց։

Աղերսանք առաւծային սիրա
սուրբ հասատատեացէ ի քեզ՝ և հոգի
ուղիղ նորոգեսցէ ի փորի քումի

Աղերսանք յանուն քո եւ
ղեցի քեզ վահան ամրութե. որով կա-
րասցես զամ նեռս մուխս չարին շի-
ջուցանել։

Աղաչանք ածային ուղղեսցի
զգնացս քո ի կեանսն յաւիտենից. զի
մի սասանեսցիս։

Ընդ ապա ասէ Ստաղաղութե ընդ քեզ
փրկեալդ այլ Ստաղաղութե ընդ քեզ
օծեալդ այլ։

Ընդ հնախոյսն ասէ, Ու ընդ հոգւոյդ
քումի։

Ընդ ապա վկեցուցանէ հանդերձ սպիտակ
եանդր, և կապէ պատրաստ, և ասյ պերկու-
ռել տանէդ ի չեռն. և չհանաց ասէ
Տէր. ջան։

Աստուած խօսեցաւ ի բարձանց. լը-
ւարուք բընակիչք երկրի. որ եկն և

փրկեաց զամենայն արարածս՝ զի զա-
նուն տեառն կարդասցուք և տուք օրհ-
նութիւն ի բարձունս՝ Որ խոյանել
կուչեցաք ի քրիստոս եղեալք բաժին ան
և ժառանգակից քո՝ զի զու՝ ի վի-
մէն կենդանուե՛ ձաշակեցաք զի քաղ-
ցրը է տէր՝ և լիուլ սրբուե՛ օծաք
հաւատո՛վ զի՝ ի քե՛զ եմք ապա-
ւինեալ՝ որ մ՛այրդ ես և աղախին քի՛ն՝
լե՛ր բարեխօս վասըն մեր՝ զի զա-
նուն ընդն կարդասցուք և զքեզ մե՛ն
ծաբեալ պատուեսցո՛ւք։

Ի- ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ

(Ընդունեալ ես բարեխնամօղ մեծ, որ
զգեցուցեր ծառային քումմ հանդերձ
փրկութեանե և պատմուճան ուրախութե՛ն՝
և եդեր սաղաւարտ փրկութե՛ն և պըճ-
նակ շնորհաց՝ ի գլուխս սորա, և զինն
անվթար ընդեմ հակառակամարտին՝
Վասն որոյ և մեք գոհութե՛ փառա-
ւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ։

Խաղաղաբանական աղերսություն։

Խաղաղութե և հաստիչ խաղաղութե յիս քո, օծեալ և երկրպագելի և քահանայապետ յաւիտենից։ Ընդ ի ընկալաւ այս անուն ծառայս քո՝ զօծումն սրբեաւե քո. վասն որոյ աղաչեմք զքեզ տէր, մի զնչեսցի սա ի դպրութէ քումմէ կենաց, այլ մեք արժանի լիցուք երկնային փառայ քոյ, յորժամ պսակես զսուրբս քո և զսիրելիս անուան քում սրբոյ. և անդադար փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ողջոյն ի բեմն պնորքնծայն՝ և ասէ։

Ստից առաջի սեղանոյ միոյ առ աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։ Դատ արա ինձ աստուած, և լուար արա ինձ ի դատաստանի իմում։

Եւ՝ պէտք կոնդակեալ՝ ասէ երէց։
Աղյո աստուած ծառայս քոյ՝ եկեալ յերե-
խայութէ՝ ի մկրտուէ՝ ի մկրտուէ յեր-
կրպագումն։ Երկրպագէ սուրբ սեղա-
նոյս։ երկրպագէ սուրբ խորանիս։ եր-
կրպագէ սուրբ աւազանիս։ որ մեր-
կացաւ զանօրէնութէ, և զգեցաւ զլոյս
ճշմարտութեան։

Եւ հաղորդէ զնորընծայն՝ ի սբ մարմնոյ և
յարենէ պետուն։ և ասէ հանդոյն պաղտե։

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛։

Վասն քեզ Թագաւոր յաւիտենական։
որ ազատեցուցանես և լցուցանես զկեն-
դանի քո լուսով հաւատոյ անհամար
բազմութիւն ի ձեռն Աշխարհիս ճշմարիտ ճանա-
պարհ քո։ Որ ի վերուստին ծնընդեան
դեամբ արժանի արարեր սորդեգրութեան
հօրդ երկնաւորի։ հաղորդեալ մարմնոյ
և արեան միածնի քո։ Եւ արդ՝ որ պա-
հեա զսա սրբութեամբ հոգւոյդ սքանչա-
նարարութեամբ զկամս քո, և անմեղութեամբ

ժամանել ի կեանսդ յայ խոհնից։ Եւ զմեզ զամենեսեան զմերձաւորքս սորա օրհնեա զնորհօք և մարդասիրութեամբ քոյ մերոյ յիւ քո։ Ընդ որում քեզ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք հիւսա՛։

Ա՛ – ամէն։ Ընծայեմ ի քեզկո հնդհանրին։ Եւ դհանիատն խաչս ի ձեռս կալուած և ասեմ՝ Ա՛ – դհանիատն առ աղօթս։

Ողք սիրեցան և լուսաւորեցան և ետուր նոցա զզօրուն քո տէր, տուր և հաստատուն, կալ միշտ ի սրբութեան քում, և պայծառանալ ի լոյս ճշդիւտուե քո։ Պահեա զսա հաստատուն ի հնորհս քո զոր ետուր. հեռացո զսա ի մոլորուե թշնամոյն, և ի պատրանաց նորա, և ի գործոց անօրինուե. զի լուսով գիտուե քո գնասցէ ի պատուիրանս քո. և ուղիղ վարուք հասցէ ի խոստացեալ հանգիստն քո յաւիտենից։ Հնչէ զիրեշտակ խաղաղուե քո առա-

քեա՛ տէր, որ եկեալ պահեսցէ զսա։
Այլ մեք աւքն արժանի լինուք սպասել
յուսով՝ յայտնուէ ՚ի մերոյ յոյն քոյն։
Ընդ որում քեզ հօր՝ և հոգւոյդ՚՚։

Ամէն։ Ընդ որում քեզ հօր և հոգւոյն։

Ո՛ր անտես և անքննելի քառակերպի-
ցըն վերհագոյն՝. ՚ի փրկել ըղմեզ և-
կեա՛ր անմահիկ թագաւորն. օրհ-
նութե առաքոլի՛ն։

Ընդաբի հրեշտակապետան առաջ՛։
Ո՛ր կերպարի ՚ի յորդանան վրկայե՛։
Փառք հօր և որդւոյ և՛։
Այլ յիշանել նորա ՚ի ջրոյն ահա-
գան նըմա երկինք. և սուրբ հոգին ա-
ղաւնակերպ գայր ՚ի վերայ կենարա-
րի՛ն, օրհնութե առա՛։

Այ՛ սուրբ սուրբ տէրոջ։
Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր՚՚։
Պահպանիչ և կոյս՚՚։ Հայր մեր՚՚։

Այ՛ երկնա ՚ի սո՛ւրն սուրբով։
Ելո՛յ ՚ի լուսոյ ՚ի հօրէ՛։

(Կ՝երգ Աղբուրեան)

Ո՜ տպա գնեն ղմանուշն ՝ի գերէզ մօրն.
Ա տուէն ոաղմոս

Դու ես որ հաներ ղիս յարգանդէ,
յոյս իմ ՝ի ստեանց մօր իմոյ ՝ի քեզ
անկայ, ես յարգանդէ յորովայնէ մօր
իմոյ դու ես աճ իմ։

Պաղոսի առաքելոյն այբբայեցոյց ընդունի
ի քնքեցուածս

Ըդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութենկցորդ եղև նոցունց. զի մահուամբ իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխանութի մահուն ունէր, այսինքն՝ զսատանայ. և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կեին վտարանդեալք ՝ի ծառայութի։ Վասնզի ոչ երբէք զհրեշտակայ բնութիւնհարկանէ, այլ զզաւակին աբրահամու բնութիւնհարկանէ։ Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանիլ. զի ողոր-

մած լինիցի, և հաւատարիմ քահա-
նայապետ յածախոյս կոչմանէ անտի,
առ ի քաւելոյ զմեղս ժողովրդեանն,

Ընդ ելս ելից։

ի բերանոյ մանկանց տղայոց և ըս-
տընդեայց հաստատեցեր զօրհնուեն։

Սէյ Ա՛ր՛ք՛ն՛ի՛ Յ՛ի՛ Վ՛ր՛ն՛ ո՛ր ե՛ա՛ Ա՛ր՛ի՛։

Ա՛կն ի կափառնայուս. և երբև ե-
մուտ ի տուն, հարցանէր զնոսա,
զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ
միմեանս։ Եւ նոքա լուռ լինէին.
քանզի ընդ միմեանս վիճէին ի ճա-
նապարհին թէ՝ ո՞վ մեծ իցէ։ Եւ երբ-
ըև նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն, և
ասէ ցնոսա. եթէ ոք կամի առաջին
լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և
ամենեցուն պաշտօնեայ։ Եւ առեալ
մանուկ մի կացոյց ի մէջ նոցա. և ըն-
կալեալ զնա ի գիրկս իւր, ասէ ցնոսա։

Ար միանգամ յայսպիսի մանկտուց ընկալցիք յանուն իմ, զիս ընդունիք։ Եւ որ զիս ընդունի, ոչ զիս ընդունի այլ զայն՝ որ առաքեացն զիս։

Ղուկաս. դձ։

Նոր սիոն ծընեալ մանկունք սուրբ աւազանաւն. շնորհազարդեալք հոգւովն ա՛ստուծոյ. օրհնեցէք ըզՀայրն երկնաւոր յաւուր ծնընդեան սըբուհւոյ կուսին՝ յո՛ր օրհնեցայք յանի՛ծից նախնւոյն։

Ը՛րեամբ գառնին անարատի՝ փըրկեալ յո՛ղովո՛ւրդք. յաւուր ծնընդեա՛ն մեր անտանե՛լոյն. գովեցէք ըզմիածինն որ հաճեցաւ առնուլ մարմին անսե՛ռնի՝ ի՛ նմանէ՝. յո՛ր Հայաստաւղիս շնորհայ հոգւոյն լուսաշաղարեա՛լ աղբք հե՛թանո՛սաց. յաւուր ծնընդեան մեր քանին ծնողիւ. ըզվտակից որդւոյ զհոգին քարեբանեցէք՝ հո՛գևո՛ր երգով. որ մա՛քրաշըրեա՛ց զմա՛ըմնա՛րան ո՛րդւոյն։

Ո՛ հանդերձեալ աւուր պաշտելոյ Աստուած,
Օրհնեալ ես տէր ամենակալ եւ
օրհնեալ է անբաւ գութդ մարդասի-
րութեան քո, որ արժանի արարեր զծա-
ռայս քո զմատուցեալս առ քեզ լինել
հաղորդ հոգեւոյդ քո սրբոյ։ Ո՛ այժմ
աղաչեմք զքեզ, ուղղեա զգնացս մեր
եւ ամրացո զսա յերկիւղ քո. զդուշա-
ցո զսա լուսաւոր պատուիրանաց քոց,
եւ զամ աւուրս կենաց իւրոց խաղաղ
ղութ եւ առանց մեղաց պահեա Շնորհ
հօք եւ մարդասիրութեամբ սոյն մերոյ եւ
փրկչին յիս քեզ. քեզ որոմ օրհնեալ ես
հայր ամենակալ՝ քեզ կենդանարար սո
հոգւոյդ. այժմ եւ՝
Յաւիտեան յաւիտենից. Ամէն։

Ո՛ յաւուրն ո-ւրեքսորդի վերադարձին
հանդերձեալ պէտքն՝ այնոցիկ պնարհեալ,
զվնասոյ նորոգ ոչխարացոյն, ի տուէ պաղատ-
Տէր՝ որ լուսով գիտութեամբ քո առ-
դեսյեր ծառայիս քո վերստին ծը-
նանիլ ջրով եւ հոգւով սրբով.

Հաստատեա զսա ՚ի հաւատս և ՚ի սէր քո, փրկեա զսա ՚ի չարէ՝ և կեցո՛։ Շնորհօք և գթութեա՛ միածնի որդւոյ քո. ընդ որում օրհնեալ ես հայր ա՛մենակալ ընդ կենդանարար և աղա՛տիչ սուրբ հոգւոյդ, այժմ և՛։

Յե՛ր տաճարաց լուսոյ պնդոց հիւթեալ տո՛՛՛ Հո՛՛՛ն, և ոսկ չաղնու պայծ։

Որ զերծումն ՚ի մեղաց միրտուե՛ սո՛ր աւազանին ՚ի ձեռն ծառայիս քո պարգեւեցեր. և այժմ աղաչեմ զքեզ տէր՝ ղեկոյս երեսաց քոց ծագեա՛ ՚ի սիրտս սորա. սպառազինեա զսա հաւատով ընդդէմ հակառակորդին. ՚ի վերայ վիմի պատուիրանաց քոց հաստատեա՛ զսա. և զգեստ անապականուե՛ սորա յամ մեղաց ապեղուե՛ արա ամբիծ և անարատ. և զդրոշմ հոգւոյդ սրբոյ մինչև յաւուր ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա՛. և քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գթութե՛ քոյում։ Ո՛՛՛ի բարերար և

և մարդասէր ես ած գոլով. և մեք
փառս մատուցանեմք հօր և որդւոյ և
հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և՚։

Աղաղո՛ք ամենեցուն,

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զտէրդ և զծնօդ
մեր, և խոնարհեցոյց քեզ զգլուխ իւր,
պահեա անյաղթելի ի պատերազմաց
հպարտացեալ թշնամւոյն. և քո անա-
պական պսակաւդ մինչև ցվախճան
յաղթող զամենեսեան ցոյց. Օ՚ի քո
է սղօրմիլ և կեցուցանել մեզ՝ քրիս-
տոս աստուած մեր. և քեզ փառս վե-
րառաքեմք ընդ հօր և ամենասուրբ
հոգւոյդ. այժմ և՚։

Աստուածածին կուսանաց, և ա-
ռեալ լուանայ պեղեսն նորա, առլով։

Արդարացար, սրբեցար, զօրացիր. յա-
նուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ.
այժմ և՚։

Ձայն լսեա տեառնէ աւուրք գան ի պատա-
ռելն երեսեցուածն. և մայրն տեառնեան ճառա-
գեալ էր կինդ, և առնուա պաղպան ի գերկին։
Ն՝ հանուցին առ պաղնա պայս։

ՏԱՅՐ ԸՆ ԱՆՐ, ՈՐ Ն-

կեր ի փրկուել ազգի մարդ-
կան, նայեա ի վերայ ազախ-
նոյս քո այսորիկ. և տուր սմա ապա-
ւինել ի սուրբ կաթուղիկէ և առա-
քելական եկեղեցի քո. և արժանացո
զսա մտանել ի տաճար սուրբ քո, և
հաղորդիլ փրկական մարմնոյ և ար-
եան քո։ Ի բաց լուա զազգ մարմ
նոյ և զբիծ հոգւոյ սորա ի լրումն
կատարման քառասնօրեայ աւուրցս. և
սրբեա զսա ի ձեռն պատուական ոսկ-
ւոյ քահանային. և արժանացո մտա-
նել ի սրբուն փառաց քոց, և վայե-
լել զանսպառ բարիսն որ ի քէն։
Ա՝ քեզ վայէլէ։

Որ՝ նորոգուիդ ես հնացեալց, և կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան. դու ես զօրութիւն և օգնութիւն ապաւինելոցս՝ ի քեզ։ Հաստատուն լիցի շնորհք ո-ղորմութիւն քո՝ ի վերայ ոգւոյս, որ եկել կայ քառասնօրեայ երկրպագուիդ սուրբ տաճարիդ. զի եղիցի հզօր և աներկիւղ՝ ի թշնամոյն ներգործուիդ՝ պահպանութիւն աջոյդ քո սրբոյ. զի դու ես մերձ յամենեսին՝ և բարեբար ամենեցուն։ Պահեա զոսա և սրբեա՝ Հշմարտութիւն քով. և արժանացո՝ լսելոյ ըզմարմին և զարիւն քո՝ սբ, և զառ-հասատեայ հոգւոյդ սրբոյ։ Աղաչեմք զքեզ տէր, զի եկեսցէ՝ ի սա հոգի սբ, հոգի հեզութեան, հոգի Հշմարտութեան, հոգի որդեգրութեան. լինիլ անբիծ և անարատ. պսակիլ խաչիւ քով՝ ընդ քումմէ յարքայութեդ երկնից։ Ու քեզ՝ է հօր և սբ հոգւոյդ վայելէ փառք՝ հիւսանութեան և պատիւ. այժմ՝։

Ն. Տաճարին յերկնից ասելով։

Ա՛տից առաջի սեղանոյ ՚ի այս ՚ուրբաթ առնէ զ՚։ կվերջն լմնա ասա։

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեմ՚։

՚Ի մէջ տաճարիս և առաջի ՚ծըն՚։

Ն. Պանի պէտ ՚ի խորանն՝ ասելով։

Ա՛րմնացեալդ ՚ի կուսէն նախայաւետեան բանդ՝ այսօր ՚ի տաճարն եկը՝ կը կատարէ զօրէնս՝ վասն փըրկութեան հեթանոսայ։ Ա՛ր յանարուեստ աթոռն ըստիս՝ քարեբանեալդ ՚ի հրեշտակաց՝ այսօր ՚ի սիմէոնի բառնալով ՚ի գիրկս՝ որ ընծայեցաւ ըզ մեզ ՚ի կեանսըդ յաւիտենից։ Ա՛ր արձակիչդ ես կապելոց պարգևատու ամենեցուն՝ այսօր հայցմամբ ծերոյնոյն արձակեա և զիս ըզ բազմամեղս ՚ի կապանաց մահու ՚ի կեանսըդ յաւի՚։

Աղէլուխ Օրինի

Սէր Աստծոյ Յիշ Զնէ ոչ քոյ Գործ։

Այս իբրև լցան աւուրք սրբոյն Նիկ
ոդիմոսի, ածին զնա
յեմ յանդիմանն առնել նմա։ որպէս և
գրեալ է յօրէնս նոն, Թէ ամ արու
որ քանայ զարգանդ՝ պէտ նոն կոչեսցի
Այս տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն
յօրէնս նոն, ղպգս տատրակաց, կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց։ Այս ահա՝
էր այր մի յեմ, որոյ անունն էր սիմէ-
օն. և էր այրն այն արդար և երկիւ-
ղած, և ակն ունէր միսիթարութեն
իսրայէլի, և հոգի պէտ էր ի նմա։ Այս էր
նա՝ հրաման առեալ ի հոգւոյն պէտ՝
մի տեսանել զմահ, մինչև տեսցէ զօ-
ծեալն նոն. և եկն հոգւով ի տա-
ճարն։ Այս իբրև ածին ծնօղքն զմա-
նուկն յես, առնել նոցա ըստ սովորու
օրինացն ի վերն նր. և նա՝ առ ընկալաւ
զնա ի գիրկս իւր, և օրհնեաց զԱծ,
և ասէ. Այդ՝ արձակես զծառայ քո
տեր ըստ բանի քումմ ի խաղաղութի.

զի տեսին աչք իմ զփրկուբեն քո. զոր
պատրաստեցեր առաջի ամ ժողովր-
դոց. Լոյս ի յայտնուբեն հեթանոսաց,
և փառս ժողովրդեան քումմ իսրայէլի.
Նա ելին հայրն և մայր նորա զարմա-
նալ ի վերայ բանիցն, որ խօսէին
զնմանէ. Նա օրհնեաց զնոսա սիմէոնի
և ասէ ցմարիամ մայրն նորա. ահա
սա կայ ի գլորումն և ի կանգնումն
բազմաց ի մէջ իսրայէլի, և ի նշան
հակառակուբեան. Նա ընդ քո իսկ անձն
անցցէ սուր. զի յայտնեսցին ի բա-
զում սրտից խորհուրդք.

Նա ասէ ղաղիա առաչէ խորանէն.

Տէր մեր յիսուս քրիստոս, որ կեցոյց զաւուրս
քառասուն՝ ըստ օրինացն մովսէսի, ե-
կիր ի տաճարն ի յընծայումն՝ հան-
դերձ մարիամայ մարդն քումմ, և ի
գիրկան սիմէոնի գըգուեցար. Նշա-
խեմք և խնդրեմք ի քէն, պահեա ըզ-
տղայս զայս, և աձեցո զնորհօք՝ ան-
տեսանելի զօրութբ քովմ. և արժանի
արա զսա մասին ժառանգուբեն ընտրե-

լոց քոց. և պահպանիլ ըզ հովանեաւ
աջոյ քո։ Այս քեզ ըզ հօր և սուրբ՝։

Այս ասէ շարականն. զձ։

Աստուածային երկնային դուռն աս-
տուածային ձայնիւն աւետարանին
հրեշտակն. ուրախ լեր երկրեալդ
տէր ընդ քեզ՝։ Այս քերովբէս բարեաշ
ընդ հօր՝ անապականաբար ընակիլ
հաձեցաւ՝ ի քումմ յորովայնի. ու՝։
Որ բոցելէն սրօքէիւք շրջափակեալ
պահիւր, այսօր՝ ի մէջ մարդկան. ի
գիրկս հողեղինի յայանել. ուրախ լեր
երկրեալդ տէր ընդ քեզ։

Այս ասա ճահանայն փառք կողջոյն՝ ի խո-
րանն՝ և ասէ։

Այս անուն ծառայս քիս, եկեալ յե-
կրպագուիս. երկրպագէ սուրբ խորա-
նիս. երկրպագէ սուրբ սե՛։
Սուրբ խաչիւս աղաչեմ՝։
Պահպանիչ և՝։ Այլ մեր ո՛՝։

կանոն՝ նորոգ սակրեցոյ զհերս պատանւոյն։

Աղեն Շ ապակոն. դձ։

Ա՛նկումնք ըզսէր օրհնեցէք որոյ անո՛ւնն որբէն. և միշտ եղիցի՛ անուն՝ նո՛ր օրհնեա՛լ։ Ծա՛գմամբ լուսոյ զարդարեց զազգըս մարդկան Թագաւորըն քո՛. և միշտ՝ Ո՛րդիք լուսոյ տա՛ւք բ՛ղփառըս հօ՛րն լուսոյ. որդւոյն միածնի և նո՛ր հոգւոյ՛ն յաւիտե՛նս ամե՛ն։ Ա՛լ՛ ալ՛։ Օրհնեցէք մանկունք զՏէր և օրհնեցէք զանունն նո՛ւ։

ՍԷՆ Ա՛ՐԴԵՒ ՅԵՐԿՆ ՈՐ ԸՍԱ Ա՛ՍՊ։

Տէրն մեր Յի՛սուս ասէ։

Ո՞չ ապաքէն երկու ձնձղուկք դանգի միոջ վաճառին, և մի՛ ի նոցանէ յերկիր ո՛չ անկցի առանց հօր ձերոյ։ Ա՛յլ ձեր և ա՛մ իսկ հեր գլխոյ թուել է. և արդ՝ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լա՛ւ էք քան զբազումս ձնձղուկս։ Ա՛ՀՊ որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան. խոստովանեցի՛ց և ես զնմանէ առաջի հօր իմոյ որ յերկինս է։

Ես ասէ պաղչին պոյս։

Ո՛վ քեզ աղաչեմք տէր ամ փրկուլճե
մերոյ. որպէս օրհնեցեր դաւթի ձե-
ռամբ մարգարէին սամուէլի. նոյնպէս
օրհնեա զաղայս զայս ձեռամբ անար-
ժանութես իմոյ. և տպաւորեա ՚ի սմա
զհոգիդ քո սուրբ. որպէս ՚ի յառա-
ջանալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ա-
լեօք ծերուէ վայելեսցէ ՚ի բարուէ
քումմ։ Եւ քեզ յիմմի փառք և իշխա-
նութիւն. այժմ և՚։

Ես նայ էնդն կարէ պէրա պապանոյն ՚է
չորեց հողմանոյ, ասելով։

Հարթին հերք գլխոյ այս անուն ծա-
ռայի. յանուն հօր և որդւոյ և հո-
գւոյն սրբոյ։

Եւ վանսուրբ խաչի քո՛։ Պահպա՛։
Հայր մեր որ յերկ՛։

Ամէն՝ պատ է հաճոյքն, ասի դնել ի-
ընդրել հանուր գիւղացի և գիտուն, զի մ-
լինելցին հոգիդ, համ տեսիս ազգիդ
և մ՛ անմահ ինքանդ. որպէս ինչ՝ հայ ընդ
այլ-ոց, և համ տանուտէր ընդ պատուոյ: Այլ
լեսի գնասցի՝ ըօլնան առաւ, ասաց, և հրամա
վերադառնա ասաց. Այս գիշեր ընդ-
հանուր-ապուրանքն ի վերայ սեղանոյ հան-
պէտ ինքանդ, և ոչ ի ծածուկ հեղհեղուկ
քուր: Այս գնացեր և վերայ գիշեղ գնշանա
այնինչ էր տպրանք, ապրանքն, գինք, համ
ինչ շատ և տօղ: Այս տպրանքն գնեցուր ի հո-
ղրդ տուն (որ ուներ գերդաստ առանձ
ևս ըօրհնութիւն ի չէուն, և ըստ-
պես գիշերուվ գնճափոյ խորհրդոյ հշանքն,
յուսացանք գիշերուվքեր ապերնի գա-
լէ, գոր եա որքոյ հուսքն տալհամ,
որով յղացա գիտնն առաջ,

Ա՛պա ասէ ղարիպոն ակն։

Խորհուրդն անձառ ծածկեալն յաշ-
գաց և յահեհեանց՝ յայտնեցաւ
իջմամբ հրեշտակապետին. այսօր առ
կոյսըն մարիամ. զոր առ տէր ու-
նիմք քարեխօս վասն անձանց մե-
Ընտահամանըն յերուե սահմանեալացս
ճշացուցիչ՝ ի վերքան ըզբան սահ-
մանի այսօր յորովայնի սրբուհւոյ
կոյսին. զոր առ տէր ունիմք քա՛։
Որ՝ ի լրումն անձառից՝ ի քէն յայտ-
նեալ ծածկեալ խորհըրդոյ՝. ի քէն
մարքրե լոյ երջանիկ կոյսին հօր զօ-
րութե հովանաւորեալ զոր առ տէր ու՛։
Ուրախ լեր ամածին տաճար անխախ-
տելի զքեզ մեծացուցանեմք։
Ցղացար անարատաբար և ցոծ վայել-
չապես ծնար ուրախ լեր ամածին տա՛։
Երդեն մարգարէն սքե ե տաճար քո ըս-
քանչելի արդիւք և գուռն երկնից ա՛։
Աղաչանք որ զօրութեց հաւատով կանգ-
նեցաւ՝ ի խորանի քումմէ եկայք ժողով՛։

Ա է մ պատուական ի խորանի՝ քում հինեցաւ այլօր. եկայք ժողովուրդք երկրպա՛։

Ո՞ւմ համ մատուցաւ ձիմարիտ պատարագ և զենուին անապական եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։

Փառ հօր և՛։ Ա՛յժմ և միշտ և՛։

Որ առաքեցեր զերկնաւոր քո սքանչելագործն աւետարանել զկենսաբեր անօրէնութիւդ քո՝ի սրբոյ կուսէն. և երևեցաւ մարդ ձիմարտապէս։

Սաղմոս կոչէ։ Ալէլուիա ալէլուիա։ Յարևու երևար զխորան իւր, և ինքն որպէս փեսայ գի ելանէ յառագաստէ իւրմէ և ցնծայ նա ոպէ հսկայ ընթանալ զճանապարհս իւր։

Ընդ երգոյ-ածս այնգոյ երգոյն ասղոմծին։ Խոսիր եղբօրորդի իմ։ և համանեց այծեմանց. կամ որթուց եղանց՝ ի վերայ լերանց խնկաբերաց։ Արքայ արքայացն և Թագաւոր մեր՝ յերկրէմարանս

և ՚ի գահոյս մեր. իբրև արմաւ ոս-
կեղէն զմեսալից լցցին տաշտք մեր։
Դարձի Թագաւոր անդրէն ՚ի մանն
կուրծ. սիրելին ՚ի սենեակս մեր եր-
գեսցուք։ Այս իսկ եմ երգ սաղմոսա-
րանի. երգեցից ընկերս իմ. երգես-
ցուք և ուրախ լիցուք։ Թագաւորը
սիրելի. Թեպետ և ծածկեցաք ՚ի տես-
լենէն՝ աչք մեր լիանաւորք։ Տէր ա-
րար զքեզ. հաստատեց զքեզ պատ-
րաստեաց զքեզ յարգանդէ։ Վեղե-
ցիկդ ՚ի կանայս մայր քո ծննդի մար-
մին անառակեցիր։

Ընդդէմ ոճոյ յիշեցեալ Տարփողէ։

Այսպէս ասէ տէր. եղիցի իբրև ըզ-
ցօզ ընկալի. և ծաղկեսցի իբրև ըզ-
շուշան. և արձակեսցէ զարմատս իւր
զլիբանոս։ Արձակեսցին ոստք նորա և
եղիցի իբրև զձիթենի պտղալից. և
բուրեսցի հոտ նորա իբրև զկընդրկի։
Դարձցին, և նստցին ընդ յարկաւ նորա.
կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով. և

ծաղկեսցի իբրև զորթ յիշատակ նը-
և իբրև զգինի լիբանանու եղիցի
Ընդրեմայ, զի ես կայ նորա կուռց. ես
խոնարհեցուցի զնա և ես զօրացուցից
զնա. ես իբրև զայգի պտղաբեր. յի-
նէն գտաւ պտուղ ի քեզ՝ Որ է ե-
մաստուն՝ և իմասցի զայս. հանձարեղ՝
և ծանիցէ զայս. զի ուղիղ են ճանա-
պարհք տեառն. և արդարք գնասցեն
՚ի նոսա. և ամբարիշտք տկարասցին
՚ի նոսա։

Պաղտի Ղ. ոսպելոյն ՚ի Պաղպատացոյց
ընդհանուր ի ընդերցուածս։

Որդեակ ք իմ գրեալ է. ուրախ լեր
ամենայն՝ որ ոչ ծնանիցէր՝ գոչեա, և
աղաղակեա որ ոչդ երկնեիր. զի բա-
զում են որդիք սկնդկիդ առաւել քան
զառամբոյն։ Ա.յլ մեք եղբարք՝ ըստ
իսահակայ աւետեցին որդիք եմք։ Ա.յլ
որպէս յայնժամ՝ որ ըստ մարմնոյն ծնեալ
էր՝ հալածէր զայն՝ որ ըստ հոգւոյն,

նոյնպես և այժմ: Աւ. զի՞նչ ասէ զերը. ի բաց հան զաղաւնդ, և զերդի զորա. զի մի ժառանգեսցէ որդի աղախնոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի: Ա՛ր որպ ևղբարք՝ չեմք որդիք աղախնոյն այլ ազատին. ազատութ՛ն, որով քրիստոս զմեզ ազատեցոյց:

Աւե՛. աւե՛: (կիսով) Տեսցես դու զերդիս որդւոց քոց. խաղաղութ՛ն ի վերայ Իսրայէլի:

Աւետիս Ոքնե:

Սէյ ասէաոանիս Յ՛ն Ա՛ր ոք ասա Գ՛ա՛:

Ո՛ հօրէ ամենակալէ:

Աւ յամենայն վեցերորդի առաքեցաւ գաբրիէլ հրեշտակ յիշ՛ ի քաղաք մի գալիլեացւոց՝ որում անուն էր Նազարեթ: Ո՛ւ կոյս խօսեցեալ առն, որում անուն էր յովսէփ ի տանէ դաւթի. և անուն կուսին մարիամ: Աւ եկեալ առնա հրեշտակն ասէ ուրախ լեր քեռկրեալդ տէր է՛ քեզ: Աւ նա ընդ բանն խռովեցաւ

և խօրհեր ընդ միտս, թէ արպեսի ինչ
լիցե ողջոյնս այս: Եւ ասէ ցնա հրեշ-
տակն մի երկնչիր մարիամ զի գտեր
շնորհս յայր: Եւ ահա յղասջիր և ծըն-
ցես որդի և կոչեսցես զանուն նորա
յիսուս. նա եղիցի մեծ և որդի բարձ-
րելոյ կոչեսցի. և տացէ նմա տէր աթ
զաթոռն դաւթի հօր նորա. և թագա-
գաւորեսցէ ի վերայ տանն յակոբայ
ի յաւիտեան, և թագաւորութե նորա
վախճան մի լիցի: Եւ ասէ մարիամ
ցհրեշտակն, զիարդ լինիցի ինձ այդ
քանզի զայր ոչ գիտեմ: Պատասխա-
նի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա. հոգին
սուրբ եկեսցէ ի քեզ. և զօրութիւն
բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ
քո. քանզի և որ ծնանելոցն է ի քէն
սուրբ է. և որդի ոչ կոչեսցի: Եւ ա-
հա եղիսաբեթ ազգական քո և նա
յղի է ի ծերութե իւրում, և այս վե-
ցերորդ ամիս է նորա որ ամուլն կո-
չեցեալ է զի ոչ տկարասցի առ յոյ
ամ բան: Եւ ասէ մարիամ, ահաւա-

սիկ կամ աղախին տեառն եղիցի [illegible]
ըստ քանի քում և գնաց ՚ի նմանէ
հրեշտակն։

Պատուէր։

Այսն ՚ի վերուստ պահպանութե անձանց հաւատացելոց և հրաւիրելոցս ՚ի միութե զտէր աղաչեցուք։
Այսն հրեշտակի խաղաղութե պահելոյ զսոսա մինչև ՚ի պսակն սուրբք, զ՚։
Այսն փրկելոյ զսոսա ՚ի այ երևելի և յանեւրևոյթ թշնամեաց զտէր ա՚։

Նշ. Ամենայն ասէ պաղչեու։

Ես մեր յաքաւճ ձմարիտ. որկամաւ հօր՝ և հաճութե հոգւոյդ. խոնարհեցար յերկնից ՚ի սէր հարսին քո եկեղեցւոյ. ՚ի ձեռն աւետեց հրեշտակապետին քո գաբրիէլի որ աւետարանեց մօր քո և կուսին և ասէ (հոգի սրբեկեցէ ՚ի քեզ) և դու ոչ խոտան համարեցար զգենուլ զկար մարմինս մեր, այլ վն մեծի մարդասիրութե քո՝ խոնարհութե եկել մարմնացար ՚ի սուրբ կու-

սէն Մարիամայ՝ սակս մերոյ փրկուե-
Աբդ ի ձեռն մարմնաւիկ տնօրէնու-
քո. աղաչեմք զքեզ՝ օրհնեա և այժմ
զնորոգ հրաւիրեալ քո յօրինաւոր ա-
մաւնութեն և յաջողեա սոցա խաղա-
ղութեբ անցուցանել զկեանս իւրեանց.
և ընդ հրամանի քում աճիլ և բազմա-
նալ որդեծննդեամբ և գոհանալով
փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ այժմ և՛:

Աւրբ խաչիւս աղաչեսցուք զ՚:

Պահպանիչ և՚: Հայր մեր որ՚:

Յետ այսորիկ պահանջէ ՚ի Նոյանէ զկոս-
տանդ հայոց՝ յանձին տեառն երէցու-
նեաց և զդրհնաւորենոյն այսոիւս:

Ո՛վ որդեակք պահանջէ ՚ի ձէնջ եծա-
կին օրէնքն առաջի սրբոյ եկեղե-
ցւոյս՝ զհաւանուիլ յանձնառութեբ և
զխոստումն կատարման պատուիրանացն
այ՝ որք հրամայեն պահել առ իրեր
զհաստատուիլ Ընծաւանդ սիրոյն: Ա-

նովին սիրովն՝ վասն ահին այ յօժա-
րութիւ բառնալ զծանրութիւն մեմանց,
մանաւանդ՝ զմարմնական վտանգս,
զկաղութիւն, զկուրութիւն, զերկար և
զանբժշկելի հիւանդութիւն, և զայլ վը-
տանգս՝ որչափ ածային օրէնքն հը-
րամայեն, խոստանայք, առնուք յանձն,
փութայք ի կատարումն ասացեալոցս:

Ան նոքա ասեն. այո:

Ան չհիանայն ասէ:

Ընդ՝ եթէ այսու օրինակաւ
կեցջիք ըստ միմեանս սիրովն այ, խը-
նամքն այ պահեսցէ զձեզ յիւր
մուտս, օրհնեսցէ և զգործս ձեռաց
ձերոց: Ան աձեցուսցէ զձեզ հոգևո-
րական և մարմնաւորական բարութ:
Օ ի աստէն խաղաղութ և ածպաշտութ
կեցեալ, խոստացեալ հանդերձելոցն
բարեաց, արժանի լինիք հասանիլ շը-
նորհօքն քրի: Որում վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն.

Ա. Օրհնէ զբաժակն խաղողոյ և ասէ։

Տէր աստուած մեր որ զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր և հաստատեցեր զաիերս։ և զարդարեցեր զհարսանիքն. ինքնին դու տէր օրհնեա զբաժակս զայս, և մեք յամենայն ժամ փառս հանցուք հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Նա ապա զմատանին և զապարանջանն դնէ ի ձեռն, և զգինդն ի յականջսըն, և զքօղն ձգէ ի գլուխն, և զօրհնեալ բաժակն արբուցանէ երկուցն՝ փեսային և հարսին ի նշան սէրտ և սիրով միաւորութեան նոցա, և վասն անաչառ դատաստանին այ՝ յորժամ ենէք նոցա անարատ լինելոյ։

Ղ. Բարով։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք"։

Ն. Ողորմեա"։ Տայր մեզ"։

Կանոն Կուսի Պատկենն։

Ո՛նի տա պահ էերբեն ղհալան տաղէ
տհանայէն։
Ա- տրիտաղն տէ։
Ա- ես խաղաղուե զաէր՛։
Ա- տհանայն, Երկնուե և վտաք՛,
Ա- խոնհ տրկանէ և տէն շատկան. քկ։

Այսօր երկնայինքն ուրախացան ընդ
երկրաւորացս նորոգութեան. քանզի
նորոգչին էից հոգին էջ ի սուրբ
վերնատունն. որով նորոգեցան դասք
առաքելոցն։ Այսօր հողանիւթեայ
բնութիս ցընծայ ընդ հոր հաշտուեր.
քանզի որ երարձ ղհոգին ի մարդ-
նէ զմարմին եղեւ։ դարձեալ վե-
րըստին ըզ նոյն պարգեւէ։ Այսօր
մանկունք եկեղեցւոյ տօնեն ցընծու-
զդալուստ սուրբ հոգւոյն. որով զար-
դարեցան ի զգեստս լուսափայլս և
գերապայծառս. երգեն ընդ սրբեցն
ղերեքսըրբեանէ։

Ա՛ր զմեաբանեալն յաշտարակին քա-
ժանմա՛ք լեզուացըն քակեաց. այսօր
ը՛կբաժանեալ լեզուս ազգայ մեա-
բանեայ դարձե՛ի՛ նո՛ր վերնատա՛ն.
ա՛մ հոգիք օրհնեցէ՛ք զՀոգին ա՛յ։
Ա՛ր ե՛կ հոգին սո՛ւրբ և առաջնորդեաց
երկոտասան ցեղիցն լեզո՛ւ յանապա-
տին՝. այսօր երկոտասան առաքե՛լոյն
առաջնորդե՛ւ յաւետարա՛նն. ա՛մ հո՛։
Ա՛ր եւից հոգին ա՛ն ըզբեսկ լինել ձար-
տա՛րապետ խորանին՝. այսօր շինե՛ ըզ-
մարդիկ խորա՛ն սուրբ երրորդութե՛ն՝.
ա՛մ հո՛։
Ա՛՛այր լո՛՛սոյն մարիամ անհարս-
նացե՛լ. օրհնեցո՛ ՚ի կանանա՛յս. Օ լո՛յսն
ա՛ն՛՛ստուե՛ր յարգանդի կրեցե՛լ. օր՛՛։
Ա՛՛ր դա՛՛րի՛ր վասըն մեր բա-
ըեխօսե՛լ օրհ՛։
Ո՛վ երջա՛յ վիմի հաւատո՛յ շինեցեր ը՛զ-
քո՛ սո՛ւրբ ղեկե՛ղե՛ցի՛. ըզսա՛ պահեա՛
՚ի խաղաղութե՛ն. Ա՛ր շնորհեցեր ողոր-
մութե՛ ՚ի բնակարանըս հրեշտակա՛յ և
մարդկան քաւա՛րան՝. տո՛ւր սըմա-

պանշարժ քո ղևսաղաղուն՝ Ո՛ տա-
ձարի փառա՛յ սրբբուե քո՛ քեզ ել-
գեն մանկձնք. տուր սոցա զառա-
քո զողորմուն՝ փառք հո՛ր և որդ՛,
Սիրո՛յ անմահ փեսային՝ եղե՛ր դու
մայր մարինամ. լեր բա՛րեխօս անդա-
դար վասը՛ն մերոյ փրկուե՛:

Ա՛ն եղե՛ւ ամենեւ պայ ղարակոս ասուե-
ըե՛ ղ՛ուրհուրդ նորին. դե:

Ա՛ստանիշդրօշմամբ օրհնել և սրբել՝
դե բաղրական փառօք պսակե՛լ, ի
կարմիր ձորձ և յոսկեթել քեհեզ
զարդարեա՛ւ՛՛. օրհնեա միածին ըզ-
հանդերձ հարսանեացս:

Ա՛րարչագործ ստեղծողդ ադամայ՝ և
եւայի կենակցի նորա՝ զոր զարդա-
րեալ փառօք եդեր ի դրախտն ե-
դեմա՛՛յ. օրհնեա միածին զհան՛՛:

Ի՝ քնաղական զգեստուք զանազան՝ վա-
կասակիր պայծառ պատմուճանի՝ պար-
զևեցեր ահրեղն զհանդերձ քահկայուե.
օրհ՛՛: 71 Ա՛ղ

Լ՛ծածկի մօր քոյ երկնանըմման՝ մաղ-
թանօքն ըզմեզ վերապդ անվախձա՞ն,
հրաւիրել՝ որ հարսանեցդ արասցես
արժա՞՛՛՛ն. օրհնեա միածին զհան՛՛:

Տէր միշտ բարեաց տուիչ պարգևիչ՝
թշնեց՝ որց պատկիչ, լեր ամուսնաց-
ցեալոց օգնիչ պահպանի՞՛՛՛չ. օրհնեա:
Որ թագակից և պատակից գոլ՝ որոյ՝
աբգարու և տրդատայ արքայից հայ-
ոց՝ արժանաւորեսցես զզգեցօղս ո-
րո՞՛՛՛ց. օրհնեա միածին զհան՛՛:

Ակնսեալ սիրոյ հարսին՝ ըստ սէր վե-
սայինն՝ օրինօք յողջախոհուն միասցի՞՛՛՛ն,
զի պարկեշտ կենօք քաշաբավարեսա-
յի՞՛՛՛ն. օրհնեա միա՛:

Նախանձակ՝ կաթուղիկէ քոյդ տաճա-
րի՝ զմանկունսն՝ ի ծոց պահեա արի՞՛՛՛,
զի արժանասցին և անթառամ պսակ-
ի՞՛՛՛. օրհնեա միա՛:

Ընդ նախ երկու և արդ միացան՝ հրա-
մանաւ անեղիդ՝ ի միմեանց սիրեցան,
որով քեզ և եկեղեցւոյդ նմանեցա՞՛՛՛ն.
օրհնեա միա՛:

Սաղմոս. Ղէ՛. ա՛է՛.

Կին քո որպէս այգի վայելուչ յանկիւնս տանդ քոյ, որդիք քո ոպ նորատունկ ձիթենւոյ շուրջ զսեղանով քով։ Փառ. Երանի ամենեցուն՝ որ երկնչին ի տեառնէ, և գնան ըզճանապարհս նորա։

Ընդ ելս նորա։

Բազում գաւառք սուտացան գինծուէ. բազումք արարին ղզօրուէ. բայց դու առաւել եղեր՝ և անցուցեր զանենեքումբք։ Սուտ հաճուէ, և ըստ նայն գեղ կնոջ ոչ գոյ ի քեզ։ Հանզի կին քարեպաշտօն և խնամատուն օրհնեսցի. ըստ կիւրղեղածս տեառն գովեսցի։ Տուք նմա ի պտղոյ շրթանց նորա. և գովեսցի ի դրունս այր նորա։ Օ՜ի ճանապարհք առն առաջի երեսաց իւրոց երթիցեն, և յաջողեսցին յաւիտեանս յաւիտենից։

Ընդերցուածոյ այսոյեայ մատեանէ։

Այր եղիցի յաւուր յայնմիկ ասէ տէր կոչեսցից զծառայ իմ զՆեղիակիմ քեղկեայ։ Եւ զդեցուցից նմա զպատուհանդ քո. և տացից նմա զպատկերդ քո. Զոխսուե. և տացի ՚ի ձեռս նորա զհաստատութիւնդ քո. և եղիցի իբրև ընտհայր բնակչացդ երկրի. և բնակչացդ յուդայ։ Եւ տացի նմա զվիճականս դաւթի. իշխեսցէ, և ոչ ոք իցէ՝ որ նմա ընդդէմ դառնայցէ։ Եւ կացուսից զնա իշխան ՚ի հաւատարիմ տեղւոջ. և եղիցի յաթոռ փառաց տան հօր իւրոյ։ Եւ եղիցին ՚ի նա յուսացեալք իմ փառաւորք տան հօր իւրոյ ՚ի փոքրկանէ մինչև յմեծամեծս. և զիմ անօթս ՚ի փոքուէ մինչև յանօթս ագանօթայ. բայցէ՝ և ոչ ոք իցէ որ փակիցէ. և փակեսցէ, և ոչ ոք իցէ որ բանայցէ. և եղիցին կախեալ զնմանէ։ Այաւուր յայնմիկ այսպէս ասէ տէր զօրուէց. շարժեսցի մարդ հաստատուն

տուն ՚ի հաւատարիմ տեղւոջէ. անկցի
և կործանեսցի. և քարձցեն փառքնո-
ցա ՚ի նմանէ. զի տէր խօսեցաւ։

Պօղոս Առաքելոյն ՚է Կորնթացոց ա
տաջին Եղերգութիւն։

Ըրդեակք իմ զայս ասեմ ձեզ ելով՝
և ոչ հրամանս տալով։ Քանզի կա-
միմ եթէ ամ մարդ լինիցի իբրև զիս.
այլ իւրաքանչիւրոք զիւր շնորհս ունի
յին՝ ոմն այսպէս և ոմն այնպէս։ Բայց
ամուրեցն՝ և այրեցն ասեմ, լաւ է նոյ՝
եթէ կացցեն իբրև ես։ Այլ թէ ոչ
ունիցին ժողով՝ամուսնացին. զի լաւ է
ամուսնանալ՝ քան զջերմնուլ։ Այլ կա-
նամբեացն պատուիրեմ, ոչ ես, այլ Տէր.
կնոջ յառնէ մի մեկնել։ Այլ եթէ
մեկնեսցի, անայր մնասցէ՝ կամ հանդ-
րիմն ընդ առն իւրում հաշտեսցի. և առն
զկին իւր մի թողուլ։ Բայց այլոց ես
պատուիրեմ, ոչ եթէ Տէր. եթէ ոք
եղբայր ունիցի կին անհաւատ, և նա

հաձոյ էցէ բնակիլ ընդ նմա՝ մի թողցէ զնա։ Եւ կինն, որ ունիցի զայր անհաւատ՝ եւ նմա կամ էցէ բնակիլ ընդ նմա՝ մի թողցէ զայրն։ Ո՞վ է սուրբ է այրն անհաւատ կնաւն, եւ սուրբ է կինն անհաւատ արամբն. ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծք են, բայց այժմ սուրբք են։

Ընկ՝։ ալէ՝։ Տարսին Թագաւորի կուսանք զՀետ նո՝։ Ընկերաւ ոբ՝։

ՍԷՅ Ա՞ՈՎՆՈ ՅԵ ՎՐԵ՝ ՈՐ ԸՍՈ ՅՕՀԱՆ՝։

Սկիզբն հաւանայ ին մերոյ ՅԵ ՎՐԵ։ Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ի Կանայ գալիլեացւոյ. և անդ էր մայրն յի։ Կոչեցաւ և յիսուս՝ և աշակերտքն նը ի հարսանիսն։ Եւ ի պակասիլ գինւոյն, ասէ մայրն ցյիսուս. գինի ոչ ունին։ Եւ ասէ ցնա յիսուս. զի կայ իմ և քո՝ կին դու՝ չէ ե՞ հասեալ ժամանակ իմ։ Ասէ մայր նորա ցպաշտաւորսն. որ զինչ ասիցէ, ա-

րասջիք։ Ընդ եւն Թակոյկք կձեայք
վեց՝ ըստ սրբուե հրեից. տանէին մի
մի ի հոցանէ մարս երկուս կիբ երիս։
Ասե ցնոսա յիսուս. լցէք զԹակոյկսդ
ջրով. և լցին զնոսա մինչև ի վեր։
Ու ասե ցնոսա. արդ՝ առէք, և բե-
րէք տաճարապետիս. և նոքա բերին։
Ու իբրև ճաշակեաց տաճարապետն
զջուրն գինի եղեալ. և ոչ գիտէր ուս-
տի իցէ. բայց սպասաւորքն գիտէին՝
որք արկին զջուրն. խօսի ընդ փեսային
տաճարապետն։ Ու ասե, ամ մարդ
զանոշշ գինին յառաջագոյն պաշտե. և
յորժամ արբենանց, յայնժամ զկուռին՝
դու պահեցեր զանոշշ գինիդ մինչև
ցայժմ։ Զայս արար սկիզբն նշանաց
յիսուս ի կանայ գալիլեացւոց. և յայտ-
նեաց զփառս իւր. և հաւատացին ի
նա աշակերտքն նորա։

Ալ՝ Խաչինչէ փառաւոյն ի վերայ հան-
դերձին տեառն։

Այնուհետև Ջօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ։ 77 Ն-

(Կոտ պատիճ է)

Ն- ոսէ վ՝ղօլու պայս։

(Օրհնեա քրիստոս ամ մեր՝ հոգևոր
օրհնութ՛ զհալաւս զայս հարսանեաց.
զի որք զգեցեալն զսա, մի խնկեսցէ մեր-
ձենալ ՚ի նոսա՝ չար աղանդ դիւաց
կամ կախարդայ։ Ն՝այլ ամրացեալ զո-
րութ՛ սուրբ խաչի քո, փրկեցին յամ
օրոգայթից սատանայի Ն՝ու քեզ վա-
յելէ փառք իշ՛։

(Օրհնեալ հայր սուրբ ամ Աշմարիտ՝
օրհնեա զհանդերձս զայս հարսանեց։
(Օրհնեալ որդիդ սուրբ ամ Աշմարիտ՝
օրհնեա զհանդերձս զայս հարսանեց։
(Օրհնեալ հոգիդ սուրբ ամ Աշմարիտ՝
օրհնեա զհանդերձս զայս հարսանեց։

Օ՝ հնի այսուրիկ կգեցուցանէն պիճուայն
և ընդեղանո՛ն կգերծու։
Պեզրսոյ տոտուելոյն ՚ի կանուղիճայ տոտո-
ջէն ընդեղծուածու։
Ա՝նպէս և կանայք հնազանդ լինիլ
արանց իւրեանց. զի եթէ են նո՛ք

ապստամբք ՚ի բանէ անտի յաղագս
կանանց գնացից՝ առանց բանին իսկ
շահեցին։ Պիտեր երկիւղիւ զձեր
պարկեշտ գնացս։ Որոց լինիցի ո՛չ ար-
տաքուստ հիւսիւք, և ոսկեհուռ ծա-
մակալօք, կամ պատմուճեաւ զգեստուք
զարդ։ Այլ ծածուկ սրտին մարդն.
անեղծուք հեզուե՛ և հանդարտուե
հոգւոյն, որ է առաջի ՚ի բազմապա-
տիկ։ Քանզի այսպէս երբեմն և կա-
նայք՝ որք յուսացեալ էին յԱ՛ստուած՝ զար-
դարէին զանձինս հնազանդել իւրեանց
արանց։ Որպէս և սառա՝ զի հնազանդ
էր աբրահամու, և տէր նորա կոչէր
զնա. որոյ եղէք դուք որդիք. բարե-
գործք եղէն, և ո՛չ կասկածէքն՝ և ո՛չ
՚ի մի՛ջէ լինէք երկիւղէ։ Սոյնպէս և
և արք համաստուք բնակիցին ընդ նո-
սա, իբրև տկար անօթոյ առնիցեն
պատիւս կանանց՝ իբրև ժառանգակցաց
շնորհացն կենաց. զի մի խափան լի-
նիցին աղօթիցն ձերոց։ Եւ գլուխս
ամի՝ զի համամիտք լինէք՝ համակա-

րիք, եղբայրասիրք՝ աղնուագուարթք՝ խոնարհք։ Այլ զչար վնասակար հա- րի հատուցանել կամ բամբասանա- ընդ բամբասանաց. այլ զսորին հա- կառակն՝ օրհնել զի յայս իսկ կոչե- ցայք՝ զի ժառանգիցէք։

Ա՛ստուածային պատգամ։

Այսուհետև ոչ ևս ասիցեմ զձեզ ի ձա- նապարհս խաղաղութեան, զտէր աղա՛։

Ա՛ստուածային քննութիւն պաշտօնի պայծառ։

Թագաւոր Թագաւորաց և տէր տե- րանց՝ Աստ զօրութեց և իշխանութեց, որ զամ արարածս՝ յանհիւց գոյացուցեր. պեսպես հնարիւք և զանազան ձևոյիւք զարդարեցեր։ Նախ՝ զերեքտակս հո- մանալի լուսով լուսաւորեալ, փառա- զարդ վայելչացուցեր։ Եւ ապա ըղ- մարդն՝ լուսակիր պատմուճանաւ և արեգակնափայլ անթառամ Թագիւ

պակեալ՝ ի քրիստոնէական զուարթա-
սաղարթ դրախտին վավկուճ եղեալ՝
անմխրճական զուարճութիւք բերկրե-
ցուցեր։

Ա՛յլ ընդ հեստեր նորա ի սուրբ պա-
տուիրանաց քոյ, և ի կողոպտեալ գը-
տանելն յանդրաւական ուրախութեց, ո՛չ
և անտես արարեր զազգ մարդկան.
այլ մարդասիրապես գթացեր ի ծը-
նունդս աղամայ՝ ի նախնիսն մեր։

Օ՛ ամանս քահանայական պատուհաս-
նաւ զարդարեցեր, և զոմանս Թագա-
պակեցեր։ Օ՛ մեծին Մովսիսի զդէմն
ճաճալինդ տեսլեամբ շքեղացուցեալ,
անմատչելի տեսողաց դոյնեցեր։

Օ՛ երեց եղբայր նորա զահարոն՝ որ
պատուհանաւ պայծառացուցեր։

Նա զերանելին դաւիթ և զայլ Թա-
գաւորսն, ծիրանակիր՝ ոսկեհուռ պա-
տարակ՝ ականակուռ Թագիւ և մա-
նեկաւ պսակեցեր։ Ոսկ և ի նորումս
զԹագաւորսն քրիստոնէից՝ զՆ.ԲգԱր,
զՎոստանդինոս, զՏրդատ, և զմեծն

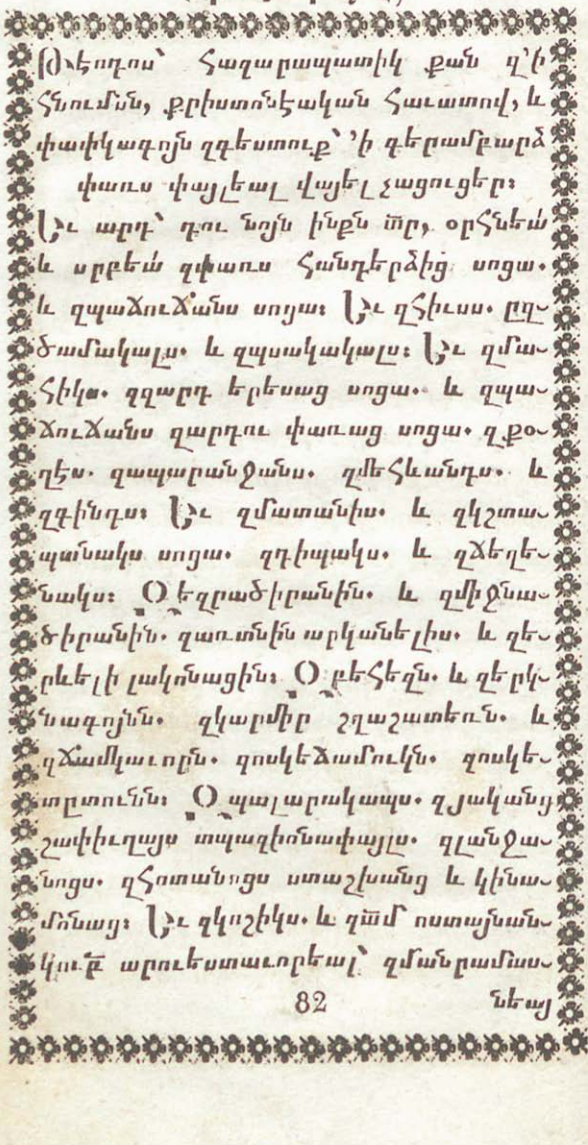

Ի Թէոդոս՝ հազարապատիկ քան զ՚ի
հնումն, քրիստոնէական հաւատով, և
փափկագոյն զգեստուք՝ ի գերամբարձ
փառս փայլեալ վայել չացուցեր։
Նա արդ՝ դու նոյն ինքն ու՞ր, օրհնեա՛
և սրբեա զփառս հանդերձից սոցա.
և զպաճուճանս սոցա։ Նա զհիւսս. զը-
ծամակալս. և զպսակակալս։ Նա զմա-
հիկս. զգարդ երեսաց սոցա. և զպա-
ճուճանս զարդու փառաց սոցա. զքօ-
ղէս. զապարանջանս. զմեհեանդս. և
զգինդս։ Նա զմատանիս. և զկշտա-
պանակս սոցա. զդիպակս. և զձեղե-
նակս։ Օ՚ եզրածիրանին. և զմի ջնա-
ծիրանին. զառանին արկանելիս. և զե-
րեւելի լակոնացին։ Օ՚ բեհեզն. և զերկ-
նագոյնն. զկարմիր շղաշատեռն. և
զճամակաւորն. զոսկեձամուկն. զոսկե-
տրտունն։ Օ՚ պալարակապս. զյականդ
շափիւղայս տպազիոնափայլս. զլանջա-
նոցս. զհոտանոցս ստաշխանդ և կինա-
մոնայս։ Նա զկուշիկս. և զայմ ոստայնանս
կուբէ արուեստաւորեալ՝ զմանրամասս

նեայ յօրինուածս, հանդերձ բիւրեղա-
նման բոլորեալ՝ զուարթասաղարթ՝
ծաղկեայտեսիլ և հսկայաձև անձամբս
Նա արդ՝ աշակերտեմք զքեզ բազմա-
գոեղ և ամենառատ Տէր. որ միշտ
յօժարեալ զուարճանաս ի փառս ծա-
ծառայից, ըստ որում գործք եմք
անարատ ձեռաց քոց։ Որ և զերկնիս
և զառանց ջանալոյ և նիւթեհե լոյ, բազ-
մերանգ՝ ազգէ ազգի գունովք, ծա-
ռովք և ծաղկամբք, բուսով և տըն-
կով, վարդագեղ՝ կարմրափայլ զար-
դարես։ Որպէս և այժմ ահա՝ ըստ
բարեսէր կամայ քոյ, զարտաքին մար-
դըն ոցա՝ զարդուք մարմնաւորօք
զարդարեալ պայծառատիպ և հրա-
շագեղ՝ զգալի աչաց մերոց երևե-
ցուցեր։ Խնդրեմք ապա ի քէն Տէր,
զի նոյնպէս և զներքինն մարդն ոցա,
լուսապայծառ՝ գերամաքուր՝ աստո-
ւածային և մարդկային առաքինու-
թեամբ փառազարդեսցես. զի մի մը-
նասցէ ի սոսա արատ ինչ։ Այլ ի

յերևելն զգեստուցս՝ ըստ միոյ միոյ
զերևելի մարմնոս ազուացանել և Աս-
տուածութեանդ պատկեր՝ աներե-
ւոյթ հոգիք սուցա, լինիցին ողջախոհ-
հուսիեամբ յարդարեալք, և աստուա-
ծայինդ լուսով՝ ըստ իւրաքանչիւր
մասին հրաշինեալք, ի տեսիլ իմա-
նալի աչիւ անմարմին զուարթնոցն։
Շնորհեսցես սուցա Տէր՝ զհոգի ըզ-
գաստութեան, ունկնդիր լինիլ վար-
դապետական խրատուց՝ որ պատրաս-
տեալ կայ պատմիլ սուցա Աւ. քեզ վա-
յելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն։

Մեք խաչիւս աղա՛ւ պահպանիչ և՛։
Հայր մեր որ՛։

Ն- ապ երկու՝ է պատճ հարցն, ևբէ-
րըն վկայե սա պէտոյն. և սահոա փոխա-
նոյն պաջ չէաև հարցն, և ասց յաջ չէ-
ուն պէտացն, և ասէ.

Ընթալ զձեռն և այլ՝ տուեալ ի յաջն
աջամայ. և ասէ աջամ: այս այժմ
ոսկր յոսկերաց իմոց. և մարմին ի
մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին. զի
յառնէ իւրմէ առաւ: Վասն այսորիկ
Թողցէ այր զհայր իւր՝ և զմայր իւր.
և երթիցէ վհետ կնոջ իւրոյ: Ն- է-
ղիցին երկոքեան ի մարմին մի: Ընդ՝
զոր աստուած զուգեաց, մարդ մի մեկ-
նեսցէ:

Ն- ասի՝ Շ- արկան. գկ:
Կայեաց ի մեզ և ողորմեաց մեզ
քն. որ ոչնախ բանիւմ գրթուրթի:
Որ հայրդ ես որբոց. և դատաւոր
այրեաց քն. որ ես Ոն պրսակիչդ ես
սրբոց. լուր և մեզ աղօթիւք սոցա
քրիստոս որ ես:

Ամայր և կոյս աղաչեն քեզ. որ բարե-
կասդ ես միշտ աշխարհի՝ քեզ երկա-

նեն ՚ամ ա՞զի՞նք: Ա՞աքուր աղաւնի և հա՞րսն երկնից մարիա՛մ: տաճար և աթոռ ՚ոյ բանին՝. քեզ՝ Ո՞վ հա՞ճեցան ի՞մանալիքն ընդ հոգե՞ղինքն՝. և քա՞ մերձեցաք ՚ի վայրը՞ն կենաց.

քեզ եբա՝

Յաղթո՞ղ և զնոր օրհնուի միշտ ՚ի բարձունս երգեսցո՛ւք. Թագա՞՝՝ւորին քեզ հաւատացեալ ժողովո՞ւրդ՝ Որ ե՞կն ՚ի լուսաւորել զընարեա՞լ սուրբ զեկեզեցի՝. և պը՞՝՝սակեաց սուրբ խաչեհն՝. նըմա՞ ը՛զիաւս երգեսցո՞ւք՝

փառք հո՞ր և՛՝

Ո՛յսո՞ր և մեք ոճնեսցուք զնաւակա՞՝ կասիս սուրբ խաչին՝. և պը՞՝՝րկողին մատուսցուք փառք և՞ պատիւ յաւիտեան՞ե՝

Ա՞՝ ասե ղո՛ղնա պայս՝

Տէր ո՞ծ յաւիտենական՝ որ զանզոյգս և զբացորոշեալս զունդակցես միաւորութիւ՞ և կապես անքակտելի՝ Որպես օրհնեցեր զիսահակ և զռեբեկ՝ և ժառանգ զնոսա քո աւետեացն երե՞

ւեցուցեր։ Դու Տէր օրհնեա զծա-
ռայս և զաղախինս քո. առաջնորդե-
լով սոցա ՚ի գործս բարիս. ողորմած
և մարդասէր տէր աստուած մեր։

Ն՚ը քեզ վայելէ՚՚։

Խաղաղո՜ւթ ամենա՛ն. Ո՚չ երէկուպագէսցուք։
Տէր ամէ՛ն մեր, որ գհեթանոսս խօսե-
ցար քեզ եկեղեցի կոյս սրբուհի.
Ինքնին ու՛ր օրհնեա զզուգաւորուհիս
զայս, և միաւորեա սրբուբ և խաղաղ-
ղութ. վասն որոյ քեզ վայելէ պատիւ
և երկրպագումն այժմ և՛։

Սո՛ր խաչիւս՛։ Պահպանիչ՛՚։ Հոգի
մեր որ յեր՛՚։

Ն՚ը ապա երկոսեան ՚ի գուռանն երեսս ելեղեցուցեն.
և հարեալ և պէսպէս երիս ծունր հրճնեն. և
փոխանակ խոսովանանքի՝ պնուսս. և ապա
ոլորէ պատրօսն։ Նըբ պիսկոպոսին ոլորէ՝
ասէ։

Տէր ՚ի զօրուէ քումմ, ուրախ եղ՛՚։
Ն՚ը երբ պիսկոպոսին ոլորէ՝ ասէ։
Տարցին Թագաւորի կուսանք զ՛՚։

Ես ամէն պայ կ՚ելնեմ՝ և ամէն
օրէն՝ ի գործս աւագ։ Ես ամէն
գլխուս։

Տեսէք արդեակք, ածային հրամա-
նաւն՝ և կանոնիւք սուրբ հայրա-
պետացն եկեալ էք՝ ի սուրբ եկեղե-
ցիս պսակիլ օրինօք՝ ի սուրբ ամուս-
նութիւն։ Ածէ զձեզ միաբան սիրով պա-
հեցէք, ի խորհուրդ հաստուցէք, և
անթառամ պսակին արժանացուսցէ։
Ապա տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ
պէսպէս փորձութիք կան. թէ հիւան-
դութիւն, եթէ աղքատութիւն, և թէ այլ
ինչ նեղութիւն. ածէ զձեզ յամ փորձուէ
հեռի պահեսցէ։ Այլ ով հրամանն
այս է, որ դուք երկոքեանդ մինչև՝ ի
մահ միմեանց օգնութիւն պիտի անէք։

Ես նախ կարգանէ վերոյգին և ասէ։

Ընդեակ իմ, մինչև՝ ի մահ ո՞ր եւ

Ն– Նա ասէ։

Այո՛ հայր սուրբ, ուր եմ հրամա-
նաւն ըլլայ։

Ն– ապա կոչտանէ Հրեշտակն և ասէ։

Ո՛րդեակ իմ, և դուն մինչև՛ ի մահ
հնազանդ ես։

Ն– Նա ասէ Յոհաննէս։

Երեցո հրէշտէ։

Ն– ասէ Ցհաճոյս։

Այս բանիս վկայ կ՚ըլլ՝ որ անե լե-
ւռնաթափս ի վերայ սուրբ սեղանոյս
բազմեալ էր։ Այլ և մեր պահապան
հրեշտակքն, այս սուրբ եկեղեցիս, սբ
խոչս և սուրբ աւետարանս. դասք
քահանայից, և երամք ժողովրդոց սո-
քա ամենեքեան վկայ լինի՛ն մեզ։

Ն– Նոչա ասէն

Այո՛ հայր սբ, վկայ թող լինին։

Ն– ասէ Փիլիպոսն

Ընչ ի մէջ սոցա, և սոքա մի սասա-
նեսցին. օդ՛։

Ապաքէն չէ՞ղէցին, և ասէն Քրիստոս։

Օ՜ խաղաղութիւն շնորհեա՛ եկե՛ղ։

Շարական. գձ։

Ուրախ լեր սուրբ եկե՛ղ։ Խընդա յոյժ,
Ընդ դա՛րս երկի՛։ Փառք հո՛ր և՛,
Ուրախ լեր բերկի՛։
Պա՛տճառն ո՞ւմէ՞

Սո՛ւրբ ա՛ծ՝ սուրբ և հզօր, սուրբ և
անմահ, ո՛ր մարմնացար՛։

Ընդ ինչ նուա՛ծ եղեալն պատուական Պսպուղ-
ծըն, պատկէր փրկանայն պատուական պա՛տկե-
րանդ ընծայո՛ւեալով շնորհ պսականովն
քրիստէ՛ ի նոյնմէկ՝ և միոյն և հարսն
համբո՛ւրեն պնա։

Ընդ ապա՛ Ընդ նո՛ւո՛։ Ա՛ասն խաղա՛։
Ա՛լէ՛լ ա՛լէ՛։ Տէր ի՛ զո՛։ զՅան՛։

Ընդ ելոյթս՝ ծա՛ս ի ձեռնադրս։

Ընդ ասաց ա՛ծ. արասցուք մարդ ըստ
պատկերի մերում և ըստ նմանութեան,
և իշխեսցե՛ ձկանց ծովու, և թռչունս
նոց երկնից, և ա՛մ անասնոց, և ա՛մ
սողնոց որք սողին ի վերայ երկրի։
Ընդ արար ա՛ծ զմարդն ի պատկեր իւր.
ըստ պատկերի ա՛յ արար զնա։

Նա էարկ տէր ամծ Թմրուճ ի վերայ
աղամայ, և ննջեաց. և էառ մի ի
կողից նորա՝ և եհլից ընդ այնր մարմին։
Նա շինեաց տէր ամծ զկողն զոր էառ
յաղամայ՝ ի կին, և եկաճ գնա առ
աղամ։ Նա ասէ աղամ։ այս այժմ ոսկր
յոսկերաց իմոց, և մարմին ի մարմ-
նոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ
իրմէ առաւ։ Վասն այսորիկ Թողցէ
այր զհայր իւր՝ և զմայր իւր, և եր-
թիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին եր-
կոքեան ի մարմին մի։

Ընդ երգոցաճ յայսեայ մաղ։

Նա ճանիցի ի մէջ ազգաց զաւակ
նոցա, և ծնունդք նոցա ի մէջ ժողո-
վրդոց. ամենքին որք տեսանիցեն՝ ճանա-
չիցեն զնոսա՝ և ասիցեն՝ Թէ սոքա են
զաւակ օրհնեալ քաջ. և ուրախութիւն
ուրախ լիցին ի տէր։ Ցնծասցէ անձն
ձրն իմ ի տէր, զի զգեցոյց լինձ հանդ-
երձ փրկուճ՝ և պատմուճան ուրա-

խուճ. իբրև փեսայի եդ լինել պսակ, և
իբրև հարսն զարդուս զարդարեցոյ զիս
նա իբրև երկիր որ աճեցուցանէ ըղ-
ծաղիկս իւր, և իբրև պարտէզ որ
բուսուցանէ զսերմանիս իւր. այնպէս
ծաղկեցուսցէ տէր զարդարութիւն, և
զգնծութիւն առաջի ազգաց։ Ի սոն սիօնի
ոչ լռեսցից, և վասն եկեմի ոչ ներ-
ցեց. մինչև ծագեսցի իբրև զլոյս ար-
դարութիւն նորա, և փրկուն նորա իբրև
ջահ լապտերն վառեսցի. և տեսցեն հե-
թանոսք զարդարութիւն քո, և թագաւորք
զփառս քո. և կոչեսցի քեզ անուն նոր
զոր ձեր անուանեսցէ։ Եւ եղիցիս պը-
սակ վայելչութեան ի ձեռին ՏԵՐՈՒՆ, և թագ
արքայութեան ի ձեռին Աստուծոյ քոյ, և ոչ ևս
կոչեսցիս լքեալ և երկիրն քո ոչևս
կոչեսցի աւերակ։ Այլ քեզ անուն
կոչեսցին կամք իմ, և երկրին քում
շինուած բնակութիւն. զի հաճեսցի տէր ի
քեզ, և երկիրն քո խոնարհեսցի ի բնա-
կութիւն իւրում։ Զոր օրինակ բնակեա-
ցի երիտասարդ ընդ կուսի, այնպէս

բնակեսցին որդիք քո ի քեզ. և եղիցի զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում, այսպէս ուրախ լինի տէր ի քեզ։ Եւ ի վերայ պարսպացն քոց երուսաղէմ՝ պահապանս կայուցից. զօրն ողջոյն և զդիշերն ամ։ որ մինչև յայգ մի դադարեսցին յիշել զանուն. զի ոչ գոյ նման քեզ։

Պօղոս առաքեալն յորդորեցուց ընկերսցուածս։

Ականայք՝ իւրեանց արանց հնազանդ լեցին իբրև ասն. զի այր է գլուխ կնոջ. որպէս և քա՛ գլուխ է եկեղեցւոյ. և ինքն է փրկիչ մարմնոյ. Այլ ոպ եկեղեցի հնազանդ լինի քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց յամի։

Արդ՝ սիրեցէք զկանայս ձեր. ոպ և քա՛ սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն նր. զի զնա սրբեսցէ սրբուլեամբ աւազանին բանիւ. զի կացուսցէ ինքն իւր յանդիման փա-

ուսուր ձեկեղեցի, ղի մի ուրիցի արատ
լինչ՝ կամ աղտեղութիւն՝ կամ այլ ինչ
յայսպիսեաց. այլ ղի իցէ սուրբ և ա-
նարատ։ Այսպէս պարտին աղջ սիրել
ղիւրեանց կանայս, որպէս ղիւրեանց
մարմինն։ Որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն
իւր սիրէ. ղի ոչ երբէք ատէ զանձն
իւր, այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա,
որպէս և քո՛ զեկեղեցի. ղի անդամք
եմք մարմնոյ նորա, և ոսկր յոսկերաց
նորա։ Վասն թողէ այր զհայր իւրև
զմայր իւր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ
իւրոյ, և եղիցին երկոքեան ՚ի մար-
մին մի։ Խորհուրդս այս մեծ է. բայց
ես ասեմ ՚ի քրիստոս և ՚ի եկեղեցի. այլ
և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ. զի
իւրաքանչիւրք զիւր կին այնպէս սի-
րեսցէ՝ իբրև զիւր անձն. և կինն եր-
կընչեցի յառնէ իւրմէ՛։

Ա՛լէլուիա՛ ա՛լէլուիա՛

Այսցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՛։

Օրէն Խաղաղո՛ւթեան։

ՍԻՆ Ա՛ՇԽԱՐՀ ՅԻՐՔ ոչ սա Աստո՛ւած։

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնոսա անդ։ Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձելոյ զնա՝ և ասէին. Եթէ արժան իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն պատճառս։ Պատասխանի եառնոյր՝ և ասէ. Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն՝ ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա՝ և ասէ. վասն թողուցի այր զհայր իւր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան ի մարմին մի։ Այսպէս ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մարմին. արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի մեկնեսցէ։ Ասեն ցնա. Իսկ մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մերկութեան՝ և արձակել։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. մովսէս վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս։ Նայց ասեմ ձեզ, զի՝ որ արձակէ զկին

իւր՝ և ոչ վասն պատնկուԹեան, և
առնիցէ այլ՝ ընդ, և որ զարձակէն
առնէ՝ ընդ՝

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ի՝
Վասն ցրելոյ ՚ի միջոջ զամ խոր՚՚,
Վասն պարգևելոյ մեզ առող՚ջ՚՝
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հով՚՝
Վասն խոտտակ՚՝ Վասն հոգ՚՚,

Ընծայ առէ պաղչու

Տէր աճ զօրուԹեց և արարիչ ամ ա-
րարածոց, որ առեր հող յերկրէ և
ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի քում,
և ըստ նմանուԹե. և եդեր զնա ՚ի
դրախտին փափկուԹե. Ընդու և էգ ա-
րարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ա-
սելով, աճեցէք և բազմացարուք և
լցէ՚՚ք զերկիր, և տիրեցէ՚ք դմա՝ Կա-
խատպեցան խնամք արարչական սի-
րոյ քո յարարածս քո ՚ի ձեռն միած-
նի որդւոյ քո ան մերոյ Ցի քե. գալ
ծնանիլ ՚ի սրբոյ կուսէն, և նորոգել

զհնուէն աւաջնասահեզծ մարդոյն։ Ո՛չ-
նելով սկիզբն նշանաց ՚ի կանա գա-
լիլեացւոց ՚ի հարսանիսն. և ՚ճծային
սքանչելեօքն զուարձացուցեալ զհարս-
նարանն՝ զջուրն ի գինի փոխելով։
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր՝ օրհն-
նեա ❋ զամուսնուէս զայս որպէս ըզ-
սուրբ նախահարցին. անարատ պահե-
լով զսոսա հոգևոր սիրով միաբանու-
թեամբ ՚ի կեանս յայսոսիկ։ Օրհ-
նեա ❋ տէր և զպտղաբերուէն որդե-
ծնուէ սոցա ՚ի ժառանգուէն վարուց
աւաքինուէ՝ ՚ի փառս ամենասուրբ
անուան քո։ Որպէս զի խաղաղական
կենօք՝ և բազմաժամանակեայ ծերու-
թեամբ յերկարեալ յայսմ աշխար-
հիս, և յանզրաւականն ուրախուէնն ՚ի
վերին հարսնարանին արժանաւորե-
ցին հասանիլ ըզ ամ սուրբս, Հնորհօք
և մարդասիրուէ՛ն մերոյ և փրկչին
մերոյ քրիստոսի։ Ընդ որում օրհնեալ ես հայր
ամենակալ՝ հանդերձ կենդանատարը և
ազատիչ սուրբ հոգւովդ։

Աղաչանք ամենեցուն։

Օրհնեալ ես տեր Աստ արարիչ ամ
արարածոց, որ դու միայնդ ես բարե-
րար և կարօղ. որ արարեր զամ ա-
ւետարանս հրամանաւ քովէ ձերկինս և
ձերկիր, և զամ ինչ որ ’ի նոսա։
Օ երկինս արարեր խմաստութ. ձեր-
կիր հիմնեցուցեր կարողութ. և զծով
պատրաստեցեր ողորմութեամբ։
Օ արեգակն Աստուածային ձառագայթեցեր ’ի լու-
սաւորուէ տունջեան. գլուսին և զաս-
տեղս պայծառացուցեր ’ի զարդ գի-
շերոյ. և զտարերս զուգակարգեցեր
առ ’ի կենդանութէն արարածոց քոց։
Սրհեցար հայր անսկիզբն՝ ընդ միա-
ծնէն որդւոյ քո՝ և ընդ կենդանարար
սուրբ հոգւոյդ՝ և ասացեր արասցուք
մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ
նմանութե, և իշխեսցէ ’ի վերայ երկ-
րի։ Ստեր հող երկրէ, և ստեղծեր
ածային աջովդ քով զմարդ. և կերպա-
րանակից քեզ արարեալ՝ կացուցեր
զնա տեր և իշխան ’ի վերայ ամենայն

աբրահամ քոց երկրաւորաց։ Նա ապա
հայեցեալ ի միայնոյն նորա՝ ասացեր.
ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինել։
արասցուք զմա օգնական ըստ դմա։
Նա արկեալ զքուն Թմրութե ի վերայ
ադամայ, առեր զմի ի կողից նորա, և
շինեցեր զնա ի կին. և եառուր մար-
դոյն բանից կցորդ, և կենակից ի
ղուգաւորուե որդեծնուե. և օրհնե-
ցեր ասելով, աճեցէ՛ք և բազմացա-
րուք և լցէ՛ք զերկիր, և տիրեցէք
դմա։ Յակ նախասահեղծ մարդոյն մար-
գարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ
ի տեսանելն. այս այժմ ոսկր յոսկե-
րաց իմոց, և մարմին ի մարմնոյ իմմէ.
սա կոչեսցի կին, զի յառնէ եւրմէ՛ ա-
ռաւ։ Վասն այսորիկ Թողցէ այր զը-
հայր իւր և զմայր, և երթիցէ զհետ
կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան ի
մարմին մի։ Նա յաղագս միաւորութե
սոցա՝ ծնան նահապետք, քահանայք,
թագաւորք, մարգարէք. աճեցան և
բազմացան տոհմիք իւրեանց՝ յաճախին

օրհնուէդ, յասելդ քո արարուչիդ կե-
նաց, թէ քաղմացուցից զզաւակս ձեր
որպէս զաստեղս երկնից, և լերև զա-
ւազ առ ափն ծովու։ Այդ՝ որպէս
օրհնեցեր զամուսնուէն նախահարըն և
զնախամարըն, զաբրահամն և զսա-
ւային, զսահակայն և զռեբեկայ, զ-
յակոբայն և զհռաքելին, զյովսեփայն
և զասանէթին, զյովակիմայն և զան-
նային, զզաքարիային և զելիսաբեթին.
և ոպ օրհնեցեր զպսակս արդարոյն քոց։
Այսպէս օրհնեա ❀ զպսակս զայս յա-
մուսնուէ ծառայից քոց. զի դու ժա-
մանեցուցեր զսոսա յօրհնուէ քաղցրու-
քո, և եղեր ի գլուխս սոցա պսակ ի
քարէ պատուականէ։ Եւ ոպ օրհնեցեր
զհարսանիսն ի կանա գալիլեացւոյ. և
ծածկին սքանչելեօք զջուրն ի գինի
փոխելով, ծանուցեր աշակերտաց քոց
զծածկին քո փառաւոր և քարոզեցար ծ
և փրկիչ ազգի մարդկան։ Ի՛չ եթէ խո-
տեցեր զամուսնուէն, այլ քահանայա-
պետաբար օրհնեցեր, և հաստատեցեր

անսուտ բանիւդ քո, եթէ զոր ասաց զուգ-
գեսայ՝ մարդ մի մկնեսցէ։ Այլ պար-
տին աղք սիրել զիւրեանց կանայս՝ որպէս
զիւրեանց մարմինս. նոյնպէս և կանայք
հնազանդ լինիցին արանց իւրեանց իբ-
րև տեառն. Որ և եթէ առաքեալն գոչէ ի
մէջ եկեղեցւոյ, թէ որպէս եկեղեցի հնա-
զանդ լինի քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք իւ-
րեանց արանց յամենայնի. զի այր է գլուխ
կնոջ. որպէս և քրիստոս է եկեղեցւոյ։
Յաղագս որոյ պատուական է աստուա-
նութիւն, և սուրբ են անկողինք նոցա։
Դու ասէր՝ որ ոչ եդ ես և ի ոչս հան-
գուցել ոչ պահեա զանկողինս ամուս-
նութեան. և մաւտորեա զսոսա զուգակ-
ցութիւնք իբրև վիճակի քոյ։ Որպէս զի
յայսմ հետէ կոչեսցին երկուս, այլ մի
մարմին. միաւորել հոգւով հեղուն. սի-
րել զմիմեանս պարկեշտ վարուք, ամ-
բիծ հոգւով, առանց ամօթոյ լեզուի
պատրաստ լինել ի գործս բարիս։ Որպէս
զի զերծել զյորդայթից թշնամոյն՝
առողջ հոգւով և մարմնով պահպանես-

ցին հրեշտակական պահպանութիւն, և նը-
շանաւ ամենայաղթ խաչի քո՝ Ա՛յժմ եր-
ամբ մեր՝ լեր պաշտպան ծառայից քոց
և տուն սպասինի զամ աւուրս կե-
նաց սոցա։ Փրկեա զսոսա յօտարոտի
խորհրդոց, և պատրաստեա՛ ի տուէ և
ի գիշերի ողորմութիւք քովւ։ Տնկեա զսո-
սա ոպ ձիթենի պտղալից ի տան այ։
Ոպ զի կեցեալք արդարութիւք, սրբու-
և ամպաշտութիւք ըստ հաճոյից կամաց քոց
բարեսիրաց, տեսցեն զորդիս որդւոց
իւրեանց, և եղիցին քեզ ժողովուրդ՝ և
փառաբանիչ անուանդ քումմըբոյ։ Ա-
անդադար օրհնեսցեն զամենասուրբ
Երրորդութիւդ, զհայր և զորդի և զսբ
հոգիդ. այժմ և՛։

Ա՛ օրհնէ զՀաճկին ասէ։

Տեր ամ մեր որ զամ ինչ իմաստուք
արարեր և հաստատեցեր զհիեզերս.
և զարդարեցեր զհարսանիսն. հնձնիս
տեր օրհնեա զբաժակս զայս, և մեք
յամ ժամ փառս հանցուք հօր և որ-
դւոյ և հոգւոյդ. սրբոյ. այժմ և՛։

(Աստուածամայր է)

Աստուածածնէն ծնեալ է Քրիստոս։
Ով երանելիդ ամենեցո՛ւն տիէ՛։
Աստուածածնէ, Աստէն փառք։
Սուրբ խաչիս աշա՛ռ Պահպանիչ՛։
Հայր մեր որ յերկինս։
Ընդառաջ ՚ի քո՛ւն առնելով Աբրեգական՛։
հոմ ՚ի յաղագաւորք գոլով՛։
Այլ երբէք համարձակեալ հաղորդել ոչ ոքեւէ յարբունս
արքունի՝ զի՛ երեքեսնեակ առ մեծամեծս։

Կանոն Պասկ Ա՛երացուցանելոյ։

Ի՛երէք տիւնացի՝ ձիարան ձիերուն ՚ի քնէ՝
Գլո՛ւխ գլխու՝ Հունէն ձիերուն ՚ի ըռանչէն
և քնէ Իսլամնան ՚ի վերայ գլխոցնոցա-
և ասէ Շ՛պիկան. գիկ։
Ա՛յսօր մարտիրոսայ դասքըն ցընծա-
ծացեալ բերկրին ըզ առաջ տեա-
ուըն քո՞ որդւո՛յն աշ՛։
Զայն ՚ի յերկնից վըկայեալ՝ ասէ ե-
կայք օրհնեալըք հօր իմոյ ժառանգ-
գո՛ղք երկնից խորանա՛ն։
Ը՛նդ ո՞ք ըզ՞տեղն անկե՛ն ապրեա-

տամբողական Թը՝ չնամոյն ոը ՚ի երկ-
նից վայր անկեա՞լ։
Ո՞պը և կոյս՝։ Յաղթո՞ղ և ը՛։
փառք հո՞ր և՛։ Ընթանա՛մ պսակըն
ձեռ՛ աւանդեալ մըն՝ոյ։ քան զակա-
նըս պատուականըս գերա՛։
Ա՛ւէ՛՛ ալէ՛՛։ Ընթոռ քո ա՛ծ յաւի՛։
Ո՛ղխեսցե սիրտ իմ զպատգամն քո՛՛։
Ր՛ևէբցո՛ա՛ծ ՚ն՝երեփ՝ Ա՛ուգոստ է։
Ը՛ յսպէս ասէ տէր. եղիցի լի՛ լ իբրև
ղցօղ և ծաղկեսցի իբրև ղշուշան
և արձակեսցե ղարմատս իւր իբրև զլի-
բանան՝ Ա՛րձակեսցի՛՛ ոստք նորա, և
եղիցի իբրև զձիթենի պտղալից, և
բուրեսցի հոտ նորա իբրև զկնդրկի։
Դարձայն և նստցին ընդ յարկաւ նը-
կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով, և
ծաղկեսցին իբրև զորթ։ Ա՛ւ իբրև
զգինի լիբանանու եղիցի երբեմ։
Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Տիմոթէոս ղղե՛ոյն՛՛։
Ա՛ամիմ լինել կամայս ՚ի զարդ խո-
նարհութե՛ան ակնածութ՛ամբ և զգաստու-
զարդարել զանձինս. մի՛ ՚ի հիւս ոս-

կեմանս ընդելուզեալս մարգարտով,
կամ՝ ի հանդերձս պաճուճեալս. այլ
որպէս վայելէ կանանց՝ զիծպաշտուն
յանձն առեալոց գործովք բարութեան։
Կին մարդ ցածուքէ ուսցի, եւ հնա-
զանդութիւն։ Այլ ուսուցանել կնոջ
մարդոյ ոչ հրամայեմ, եւ ոչ ձեխա-
բան լինել քան զայր մարդոյ. այլ՝ ի
լռութեան կալ։ Օ՛ի ադամ նախ ստեղ-
ծաւ, և ապա Եայ։ և ադամ ոչ պատ-
ըեցաւ, այլ կինն պատրեցաւ և յան-
ցեաւ։ Բայց կեցցէ վասն որդեծնութեան,
եթէ կայցեն՝ ի հաւատս և՝ ի սէր և
՝ի սրբութիւն պարկեշտութեան։

Ա՛լէ՛ ա՛լէ՛։ Կացցէ դշխոյ ընդ աջ։
Սէյ Ա՛ռ՛ջին՝ Յ՛ն Կ՛ն՝ ոչ ը՛ա՛ Յ՛ա՛։
Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին
՝ի կանա գալիլեացւոց, և անդ էր
մայրն յի՛. կոչեցաւ և յիսուս և աշա-
կերտքն նորա ՝ի հարսանիսն։ Եւ՝ ի
պակասիլ գինւոյն՝ ասէ մայրն ցյի-
սուս. գինի՝ ոչ ունին։ Ասէ ցնա յի՛.
զի՛ կայ իմ և քո՝ կին դու, չե՛ հ հա-

սեալ ժամանակ էր։ Ասէ մայրն ցըս-
պասաւորսն. որ զինչ ասիցէ ձեզ ա-
րասջինք։ Նոդ էին թակոյկք կըձեյք
վեց՝ ըստ սրբուհեն հրէից. տանէին
մի մի ի հոցանէ մաըս երկուս կամ
երիս։ Ասէ ցնոսա յիսուս. լցէք ըզ-
թակոյկսդ ջրով. և լցին զնոսա մինչև
ի վեր։ Ասէ ցնոսա, արդ՝ առէք և
բերէք առաջարապետիդ. և նոքա բե-
րին։ Ոչ իբրև ճաշակեաց առաջարա-
պետն զջուրն գինի եղեալ, և ոչ գի-
տեր թէ ուստի իցէ։ Նայց սպասա-
ւորքն զիտէին որք արկին զջուրն։
Ասէ ընդ փեսային առաջարապետն՝ և
ասէ. եամ մարդ զանոյշ գինին յառաջա-
գոյն պաշտէ. և յորժամ արբենան՝
յայնժամ զ յոռին. դու պահեցեր զա-
նոյշ գինիդ մինչև ցայժմ։ Այս ա-
րար սկիզբն նշանաց յիսուս ի կանա
գալիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր.
և հաւատացին ի նա աշակերտքն նր։

Վարդ։

Ելանէք տէր ձայիւ աղաչանաց մերոց,

ընկալցի զխնդրուածս սրտից մերոց,
Թողցէ զ յանցանս մեր, ողորմեսցի
'ի վերայ մեր։

Աղօթք։

Տէր ած մեր՝ որ յամէ ժամ ընդ մեզ ես,
և ոչ երբէք Թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ
զայնոսիկ, որք Ձշմարտութիւք խոստո-
վանին զանուն քո սուրբ։ Օ քեզ ա-
ղաչեմք՝ և առ քեզ կարդամք՝ և 'ի
քէն խնդրեմք մարդասէր տէր, քոյին
հրամանաւդ օրհնեցաք զպակաս զայս
ամուսնութեանս սոցա 'ի խորանի քում սըր-
բութեանդ առաջի սրբոյ սեղանոյ քո։ և
արդ՝ տէր բարերար քոյին հրամա-
նաւդ առնումք զնարօտ պսակիս 'ի
գլխոյ սոցա, և օրհնեմք զսոսա նշա-
նաւ սուրբ խաչին ✠։ Այսր տէր
քաղցրութիւք քով 'ի սոսա։ և առաքեա
զհրեշտակ խաղաղութեան քո, որ եկեալ
պահեսցէ զսոսա սուրբս և անարատս,
միաշունչս և միախորհուրդս։ Ընդ-
հեա սոցա տէր՝ և զաւակս ըստ կամաց
քոց։ քաղցրացո զվայելչութիւն կենաց

ասցա քոյով առաւտ բարերարութիդ. զի կեցոյցեն անքիծ և անարատ վարուք յայսմ աշխարհիս մինչև ի խորհուրդն ծռոյն, և արժանասուրբք եղիցեն երկնից արքայութեդ, և անթառամ պսակացն։ Նա քեզ ամենազօրիդ այ վայելէ փա՛։

Նա ապա բժշկէ զ գինէ ասելոս չոգոսդայն։

Տէր ամ մեր, որ զամ հինչ իմաստութ արարեր, և հաստատեցեր զհիերզերս, և զարդարեցեր զՀարսանիան ի կաղնա գալիլեացւոյ, Հնքնին տէր՝ օրհնեա զբաժակս զայս ողորմութ քով. և մեք յամ ժամ գոհասցուք զպարգևայ քոց։ Նա քեզ հանդուք զօրհնութի և զփառս հօր և որ՛։

Նա պայ հոգա գբաժակն ասելով։

Օրհնութի գոհութի և փառք հօր՛։
Մեր խաչիս ադաչեսցուք՛։
Պահպանիչ և յոյս՛։
Ամայր մեր որ՛։

Կանոն Երկրորդ Պսակի։

Ի հարհաւոյն էիրէն պնա՞ յեկեղեցին՝ և խոստովանեցո՞ցանէ. և ապա այ պչէռա՞ն ի չէռան, և հաւցանէ՝ ոսպէս յառաջն գրեցաւ. և ապա առէ։

Տէր ի զօրուէ քումմ աւրախ եղիցի՝ Օ՜ցանկաւելիճ սրտի նորա եռուբ՝։

Պէտ պշղանէ Ա՜ետապան տաճկէն, Վառ՝ ղող՝ վասն ազդէլոյ՝ Նոյնէ են ոչ՝ ի հաւսէ պատճէն հաճ։ Ա՜ ապա առէ պաղօթս։

ՏԷՐ Ա՜Ծ ԱՐԱ, ՈՐ Ի՝ հրեշտակաց խօսեցեալ՝ և ի մարգարէից քարոզեալ՝ և յառաքելոցն աւետարանեալ. որ անապատ յայտնուէք քով կեանս աշխարհիս պարգեւեցեր։ Օրհնեա տէր և այժմ զամուսնուէն ծառայիս քո և աղախնոյս, ոլպէս օրհնեցեր զՅակոբ զաստուածատես հայրն մեր, զԱբրահամ և զՍառա զմայրն մեր, զԻսահակ և զՌեբեկա զմայրն մեր, զՅովսէփ և զԱսենէթ զմայրն մեր, զՄովսէս և զՍեպփորա զմայրն մեր, զՆաւէ և զՄարիամ զմայրն մեր, զՅեսու և զՌաքաբ զմայրն մեր, զԴաւիթ և զՄեքսանա զմայրն մեր, զՍողոմոն և զՆազանի զմայրն մեր, զԶաքարիա և զԵղիսաբեթ զմայրն մեր, զՅովհաննէս զկարապետ և զմկրտիչ և զԱրքայապետ Քրիստոսի, զՅովհաննէս զաւետարանիչ և զԱստուածաբան և զՄարիամ զմայրն մեր, զՍիմէոն և զԱննա զմայրն մեր, զՅակոբոս զեղբայր Տեառն և զՄարիամ զմայրն մեր, զՍտեփանոս զնախավկայ և զՄարիամ զմայրն մեր, զՍուրբ Կոյս Մարիամ զմայրն Աստուծոյ և զՅովսէփ զնշանակեալ նորա, զՅովակիմ և զԱննա զծնողս նորա, զՍուրբ Կոյս Մարիամ զմայրն մեր, զՍուրբ Կոյս Մարիամ զմայրն մեր, զՍուրբ Կոյս Մարիամ զմայրն մեր։

լիւեացւոց՝ և արարեր զինի. սքանչե-
լագործելով պատուեցեր զամուսնուին
( )րհնեա՛ և այժմ տէր զծառայքս քո
զղուգաւորեալս այժմոյս դարձեալ
յերկրորդ ամուսնուին։ Որպէս զի ըն-
դունելով զերկրորդ ամուսնուիս զայս
յանձինս իւրեանց, միաւորեսցին հա-
ւատով և յուսով և սիրով ընդ սո՛ւրբ և-
կեղեցւոյ. և յառաջեալ ՚ի պատուի-
րանս քո՝ եղիցին միաւորեալք ընդ
միմեանս հոգւով և մարմնով։ Պար-
գեւեա՛ սոցա որդեծնուի՛ ողբմութիւ քով.
Թո՛ղ տէր զմեղս և զյանցանս սոցա,
զկամայ և զակամայ. ընկա՛լ զաղօթս
և զխնդրուածս սոցա. սրբեա՛ զսոցա
զՀոգւի և զմարմին. և շինեա՛ զսոսա
որպէս առաջին վարուքն կեալ ընդ մի-
մեանս գործով բարուքե՛ յայսմ աշ-
խարհի։ ( )րհնեա՛ տէր և զծնունդս ո-
րովայնի սո՛ց, զի եղիցին ՚ի հաճոյս քեզ
արարչիդ և ստոյգ մերոյ։ Ո՛ւ ի դու ես
որ օրհնես և սրբես զանձինս մեր ամէն.
և քեզ վայելէ փառք։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբան։

Պնէ պաշէն և ասէ։

Ո՛ճ Քրիստոսէ Աստուած, որ զօրութ քով և միածնի որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամ արարածս քո, զծով և զցամաք, և զամ որ ի նոսա։ Հինեցեր զդրախտն փափկութե, և տնկեցեր ի նմա զփայտն կենացն։ Որ և ի վախճան ժամանակի ի ձեռն սրբոյ որդւոյ քի սիրելւոյ՝ տեառն մերոյ քի՝ նոյն կենդանացուցիչն ազատեցեր զանկեալն ի պատրանաց բանսարկուին։ Դու նոյն ինքն տէր մեր՝ և ճծ ամենեցուն, օրհնեա և սրբեա զերկրորդ պսակս զայս յամուսնութի ծառայիս քո և ապրանայս։ պահելով զսոսա անարատ սիրով և միաբանչ խորհրդով։

Օրհնեա տէր և զպաշտաբերութի որդեծնութե սոցա։ զի աձեսցին խաղաղական կենօք, և ապրեսցին շնորհօք

քով. և հանդերձեալ բարեացն հանդիպելով՝ փառաւորեսցեն զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և՚։

Աղաղակ ամենեցուն։

Տէր ողորմեաց մարդկին դիտակ ես, և զծածուկս մեր ճանաչես. զի քեզ յայտնի են խորհուրդք առն, և ճանապարհ կնոջ. նայեա բարերարաբար քով՚ի ծառայքս քո, և տուր սոցա զլուծ սիրոյ քո. զի ընկալցին զերկրորդ պսակս, և հրամանաւ քով բնակեսցին՚ի միասին միով խորհրդով՝ ՚ի նոր անկողինս իւրեանց։ Հեռասցին ի չար գործոց, և կացցեն ամօթխածութեամբ առ միմեանս. և առաքինի գործովք քաղաքավարեալ, արժանաւորք երեցին հանդերձեալ բարեացդ։ Նոյնպէս քեզ հանցեն զօրհնութիւն՚։

Սուրբ խաչիս աղաչեմ՚։

Կանոն Հաղորդ Տալոյ։

Ի՝ սուրբ քահանայն ձեռն և զաւետարանն և զխնկարկուն՝ և երիցս հետանալն. և ասէ ցաղօթսն յովհաննու Մարգարէին։

Ո՛վ տեղուճ իմում ես առ տէր կար՛։
զվիճակն լման ասա՛։
Ի՝ խոտովանեցուցանէ զինա զգեստուքն.
և ապա ասէ զաղօթսն գոյ։

( ) ըհնձելոս ուր ամ մերկ քո
արարիչդ ամ արարածոց,
որ արժանի արարեր զամ
հաւատացեալս՝ հաղորդել մարմնոյ և
արեան քոյ։ Ի՛ր ժանաւորեա և այժմ
զծառայս քո զայս յետին թոշակիս, որ
հետևի ի կեանսն յաւիտենից։ Ո՛վ
դու իսկ ասացեր ամենասուրբ բերա-
նովդ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին իմ,

և արբջիք զարիւն իմ, ոչ ունիք կեանս
յանձինս ձեր: Ա՛րդ՝ ի ձեռն սուրբ
մարմնոյ և արեան քո՝ աղաւեա զսա
ի յանցանաց մեղայ, և սրբեա զսա
շնորհիւ քո. զի ձաշակելով ի կեանս
րար մարմնոյ և յարենէ քումէ՝ ալ
ժանի լիցի կեանցն յաւիտենից:
Փառաւորեմ զքեզ ընդ հօր և սբ՛:
Ա՛մենակալ քաւեա զմեզս իմ. զի աս
տուած ես ապաշխարողաց:
Ա՛ւ զհոգիդ սուրբ մի հանես ի կինէն.
զի աս՛: Ա՛ւ փրկեա՝ զիս յահագի՛ն
հրոյն. զի աս՛:
Սուրբ ես, սբ և հզօր, սբ և անմահ,
որ խաչեցար վասն մեր, ողորմեա՛
ի վասն ի վերուստ խօ:
Ա՛ղէ՛ ալէ՛: Ողորմեա լինիմ աստուած՛:
Ընդաւեալ լուա զիս յանօրէնու՛:

Ընդհանրական աղերսիւ նոր գործէ:

Ա՛ւ երկ յամին յորում մեռաւ ողիա
արքայ, տեսի զտէր նստեալ յաթո
բարձրութեան և վերացեալ. և լի եր
տունն

տունն փառաք նորա։ Եւ սրոքեք կա-
յին շուրջ զնովաւ. վեց թևք միոյ՝ և
վեց թևք միոյ. երկուքն ծածկէին
զերեսս իւրեանց, և երկուքն ծածկէ-
ին զոտս իւրեանց, և երկուքն թռուս-
ցեալ Աղաղակէին մի առ մի՝ և ա-
սէին Սբ. Սբ. Տէր զօրուցեաց՝ լի է
յամ երկիր փառաք նորա։ Եւ վերա-
յաւ դրանդն ի ձայնէն զոր աղաղա-
կէին, և տունն լի եղև ծխով։ Եւ
ասեմ, վայ է ինձ՝ ես այր տառապեալ
լինիմ կամ, հայեցեալ Օ՜ի մարդ եմ՝
և պիղծ շրթունս ունիմ, և ի մէջ
պղծաշուրթն ժողովրդեան քնակեալ
եմ ես. և զտէր զօրուեց տեսի աչօք
իմովք։ Եւ առաքեցաւ առ իս մի ի
սրովբէից անտի, և ի ձեռին իւրում
ունէր կայծակն. զոր առեալ ունէր օք
ի սեղանոյ անտի, եբեր մերձեցոյց
ի բերան իմ, և ասէ. ահաւասիկ մեր-
ձեցաւ այդ ի շրթունս քո, և հան-
ցէ զանօրէնութիւն քո, և զմեղս քո սըր-
բեացէ ի քէն.

Յհաննու ապաւէնչն ի կաթողիկէ՝։
Սիրելիք՝ մարմին և արիւն որդւոյն
այ՝ սրբէ զմեզ յամ մեղաց։ Եթէ ա՛
սիցեմք եթէ մեղս չունիմք, ո՛չ ունիմք
զանձինս խաբեմք. և ճշմարտութիւն ի
մեզ ո՛չ գոյ։ Ապա եթէ խոստովանի
չիսիցիմք զմեղս մեր՝ հաւատարիմ է
նա և արդար՝ առ ի թողուլ զմեղս
մեր, և սրբել զմեզ յամ յանօրէնութէ։
Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ո՛չինչ մեղաք,
սուտ առնեմք զնա. և բանն նորա ո՛չ
է ի մեզ։ Որդեակ իմ, զայս գրեմ
ձեզ՝ զի մի մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ
ոք, ունիմք բարեխօս առ Հա՛ր զՅ՛ս՛ք՛
զարդարն և զանարատն։ Եւ նա է
քաւութիւն մեղաց մերոց։

Ա՛ւէ՛ ա՛լէ՛։ Տէր մի սրտ՛։
Ա՛ն Ա՛՛՛

կեանս յանձինս։ Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։ Զի մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է։ Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, նա յիս բնակեսցի, և ես՝ ի նմա։ Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ։ Ա՛յս է Հայն որ յերկնից իջեալ. ո՛չ որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն՝ և մեռան. որ ուտէ զհայս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան։

Ն՚ա ասէ ա՛ն զհաւատամքն, և զնգլխոցն, և զպաղնա, և Հայր մեր։

Ն՚ա ասէ, Որ կազմեցեր սեղա՛ն։

Տայ պատրէ խորհուրդն ահեղ մեծաս, և ասէ պաղնա։

Պահանամք զքեզն Հայր ա՛ն մերոյ Յիսուսի, որ արժանի արարեր զմեզ երկ-

նաւուր պարգեւացս այսոցիկ՝ կենարար մարմնոյ և արեան միածնի քո։ Աղաչեմք զքեզ տէր, մի լիցի սա առ մեզ ի դատապարտուէ վասն բազում յանցանացդ մերոց։ Այլ եղիցի սա մեզ յաւղջուէ հոգւոյ և մարմնոյ, ի զգաստութիւն խորհրդոց, և ի կատարումն ամ գործոց առաքինութեան։

Որպէս զի սրբեսցէ զսորա միտս և զշունչս, և անուանեսցի տաճար սրբոյ երրորդութեանդ՝ առ ի գտանել զողորմութիւն առաջի քո։ Այս գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սուրբ հոգւոյ։

Սուրբ խաչիւս ապաչեսցուք զտէր։ Պահպանիչ և։ Այր մեր որ։

Ա- ընէ կամս, ասա՛ վարդապետ։

Կանոն գիշեր ժամու աղօթից՝ որ կատարի ի վերայ ծանր հիւանդաց, ի բժշկուէ ցաւոց՝ և ի քաւուէ յանցից։

Հայր մեր ոչ յեր։

Առաքեա տէր զլոյս քո և զՃշմարտուէ քո. զի առջնորդեն զիս ի լեառն սուրբ և ի յարկս քո։ Ատից առաջի սեղանոյ այ առ ած. որ ուրախառնէ զմանկուէ իմ։ Խոստովան եղից քեզ օրհնութիւ ած ած իմ։ Ընդէր ընդհիր տրտում ես անձն իմ։ կիր ընդէր խռովես զիս. յուսա առ ած, խոստովանեա նմա. փրկիչ երեսաց իմոց ած և, փառք հօր և։ Նոյ ևս խաղայ։

Օրհնութիւ և։

Ակեսյէ ի վերայ իմ ողորմուէ քո տէր, և փրկուիցեմ քո ըստ բանի քում։ Տաց պատասխանի ոչ նախատեն զիս բանիւք. զի ես ի բանս քո

յուսայայ։ Ար՝ի՝ բացեայ առնեը՝ ի՝
բերանոյ իմմէ զբան ձշմարտութեան
մինչև յոյժ. զի յիրաւունս քո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ, յաւի-
տեան և յաւիտենից յաւիտենից։
Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի։ Խօսէի զվկայու-
քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամա-
չէի։ Ուրհեի ի պատուիրանս քո զոր
սիրեցի։ Համբարձի զձեռս իմ ի պա-
տուիրանս քո զոր սիրեցի. և խորհէի
յարդարուե քումմ։ Յիշեա զբան ծա-
ռայի քո, յոր և յուսացուցեր զիս։
Սա մխիթարեցեալ զիս ի խոնարհուե
իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։ Ա՛մ-
բարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ,
այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տր,
և մխիթարեցայ։ Տրտմուե կալաւ զիս
ի՝ մեղաւորաց, և այք թողին զօրէնս
քու։ Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ի՝
տեղւոջ պանդխտութե իմոյ։ Յիշեցի
ի՝ գիշերի զանուն քո Տեր. և պահեցի

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ՄԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ

զօրէնս քո։ Սա եղև ինձ ձանապարհ
՝ի կեանս. զի զարդարուես քո խընդ-
րեցի։ Ցանօրէնս առեայ, և զօրէնս
քո սիրեցի։ Գնահատ և փրկիչ իմ
ես դու. և ես ՝ի բանս քո յուսացայ
՝ի բաց եղերուք յինէն չարք. և քըն-
նեցից զպատուիրանս իմ իմոյ։ Գ-
նեա ինձ ըստ բանի քումմ, և կեցո զիս.
և մի յամօթ առներ զիս ՝ի յուսոյ իմ
մէ։ Գնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և
խորհեցայց զիրաւունս քո յաճմ ժամ։
Նարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապս-
տամբք եղեն յարդարութեց քոց. զի ա-
նիրաւութիւն էին խորհուրդք նոցա։
Յանցաւորս համարեցայ զամ մեղա-
ւորս երկրի. վասն այսորիկ սիրեցի
զպատուիրանս քո։ Նեեռեա ընդ եր-
կիւղ քո զմարմին իմ. զի ՝ի դատաս-
տանաց քոց երկեայց յոյժ։ Ներձեա-
ցին խնդրուածք իմ առաջի քո տէր.
ըստ բանի քում ՝ի ստուն արա զիս։
Ստացեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քով փրկեա զիս։ Ղղխեսցեն

անտես առներ զապաւինեալս ի քեզ,
այլ պահեա պատուական և սուրբ խա-
չիւ քո ի խաղաղութեան:
Նա ասացի ի վերանալ յինէն աւուրց
իմոց, Թէ գնացի ես ի դրունս դժո-
խոց: Խնդրեի զամ յետին իմ, և ասա-
ցի՝ Թէ այլ ոչ ևս տեսից զփրկութիւն
տեառն յերկրին կենդանեաց. և ոչ ևս
տեսից զմարդ բնակչօք իւրով քան-
դերձ: Պակասեցայ ես յաղգատոհմէ
իմմէ. այսուհետև Թողի լքի զամ
կեանս իմ: Այլ գնաց՝ մեկնեցաւ յի-
նէն հոգի իմ, որպէս զայն որ քակէ
զտաղաւար. և եղէ ես որպէս զոստայն
սատարաց՝ մերձ ի հասանել, Յաւուր
յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որ-
պէս ի ձեռս առիւծու. այնպէ խորտա-
կեաց մանրեց զոսկերս իմ. զի յառա-
ւօտէ մինչ ի գիշեր մատնեցայ: Այ-
ծիծաւն՝ այնպէ ձչեցի, որպէս զաղաւ-
նի՝ այնպէս մնչեցի. զի նուաղեցան
աչք իմ ի տեսանելոյ: Հայեցայ ի
բարձունս առ տէր ես իմ, որ փրկեց

անտես առներ զապաւինեալս ի քեզ,
այլ պահեա պատուական և սուրբ խա-
չիւ քո ի խաղաղութեան։
Ես ասացի ի վերանալ յինէն աւուրց
իմոց, թէ գնացի ես ի դրունս դժո-
խոց։ Թողի զամ յետին իմ, և ասա-
ցի՝ թէ այլ ոչ ես տեսից զփրկութիւն
ան յերկրին կենդանեաց. և ոչ ես
տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հան-
դերձ։ Պակասեցայ ես յաշխատութիւն
իմմէ. այսուհետև Թողի ըզամ
կենդանոյս իմ։ Եւ գնաց՝ մեկնեցաւ յի-
նէն հոգի իմ, որպէս զայն որ քակէ
զտաղաւար. և եղէ ես որպէս զոստայն
սատարաց՝ մերձ ի հասանիլ, Յաւուր
յայնմիկ մտանեցայ ես յառաւօտ որ-
պէս ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտա-
կեաց մանրեց զոսկերս իմ. զի յառա-
ւօտ մինչ ի գիշեր մատնեցայ։ Որպէս
ծիծառն՝ այնպէս ձէջեցի, որպէս զաղաւ-
նի՝ այնպէս մնջեցի. զի նուաղեցան
աչք իմ ի տեսանելոյ։ Ախեցայ ի
բարձունս առ տէր ես իմ, որ փրկեց

զխս և վարատեցոյց յինկն զցաւս անձին իմոյ։ Տէր՝ վասն այսորիկ պատուեա քեզ զարթուցեր զանձն իմ, դարձուցեր զհոգի իմ՝ միխթարեցեալ և կեցոյ։ Ահա՝ ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնութիւն իմ։ փրկեցեր զանձն իմ զի մի կորիցէ, և ընկեցեր յետոյ զամենայն մեղս իմ։ Ոչ ի ոչ թեև տրք՝ ի դժոխս են, խոստովան առնին առ քեզ. և ոչ մեռելք օրհնեսցեն զքեզ, և ոչ յուսասցին ի ձշմարտութիւնս քո ամենքն, որք իջանեն ի դժոխս։ Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ՝ տէր. որպէս և ես այսու հետև մանկունս ծնայեց, որք պատմեսցեն զարդարութիւնս քո տէր փրկութիւն իմոյ։ Այս ոչ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ յօրինուն նոր զամենայն աւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման տաճարիդ քոյ։

Փառք հօր և որդ՛։

Ի՝ՄՂԼՈՒԽԱ։

Յոյս կենդանութ՛։ Ա՝ՐԴԱՍԷՐ ՏՐ՛։

Աղօթք։

Նէ ևս խաչաղուէ զտեր աղա՛։ Ա՛ման՝ ի վերուստ խաչաղուէ՛ք և փրկուէ անձանց մերոց՝ զտէր՛։ Նէ ևս վասն հիւանդիս այս տառաչեալ է կռչել զանուն նոյ՝ և զղօրուէ նորա ի յօգնուէ և ի բժըշկուէ հոգւոյ և մարմնոյ իւրոյ. որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ, և վերստին նորոգեսցի քահանայական աղօթիւք ձեռնադրուելք՝ և կարողուէն այ, զտէր՛։ Ո՛ամենասրբուհի զիծածինն՝ վմիշտ կոյսն Մարիամ՝ հանդերձ ամենայն սրբովք, յիշելով զտեր աղա՛։ Նա ևս միա՛։ Ո՛ձանձինս մեր՛։ Ողորմեա մեզ տէր՛։

Բ.ղօթ։

Տէր՝ որ ողորմութ քոյ բժշկես զբեռնուածս հոգւոց և մարմնոց մերոյ, բժշկեա զայժմ ախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոյ և մարմնոյ այս տառաչի քո. զի փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո. զի քո է ողորմել և կեցուցանել մեզ. Նէ քեզ փառս մատու-

տուցանեմք՝ հօր և որդւոյ՝ և հոգւոյ։

Վարդապետ։

Նա ևս խաղաղութեան զտեր աղաչեսցուք,
ընկալ կեցոյ և ողորմեայ։

Որհնեա տէր։

Որհնութի՛ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ՛։

Ողորմեա ինձ ո՛ծ ըստ մեծի ողորմութե
քումդ. ըստ բազում գթութե քումդ քա-
ւեա զանօրէնութիս իմ։ Լուա՛ւել լուա
զիս յանօրէնութէ իմմէ. և ՚ի մեղաց
իմոց սո՛ւրբ արա զիս։ Զանօրէնութիս
իմ ես ինձէն գիտեմ. և մեղք իմ ա-
ռաջի իմ են յամ ժամ։ Վրեզ միայն
մեղայ տէր, և չար առաջի քո արարի։
Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և
յաղթօղ ՚ի դատել գաս։ Զնօրէնութէ
յղացայ, և ՚ի մեղս ծնաւ զիս մայր
իմ։ Դու տէր զձշմարտութի սիրեցեր.
զանյայտս և զծածկեալս իմաստութէդ
քումդ յայտնեցեր ինձ։ Ցօղեա յիս մըշտա-
կաւ, և սո՛ւրբ եղէց. լուա՛, և քան ըզ-
ձիւն սպիտակ եղէց։ Լսե՛ցի արա ինձ

ղցնծուէ և գուբախուէ, և ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք. Գարձո՛ դե-
րեսս քո ՚ի մեղաց իմոց. և զամ անօ-
րէնութիւն իմ քաւեա յինէն: Սիրա՛ եբ
հաստատեա յիս սուրբ, և հոգի ուղիղ
նորոգեա ՚ի փորձ իմում: Մի՛ ընկե-
նուր զիս տէր յերեսաց քոց, և զհոգի
քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն: Տո՛ւր ինձ
ցնծութիւն փրկութեան քոյ, և հոգեով պե-
տութեամբ քով հաստատեա զիս: Ուսուցից
անօրինաց զճանապարհս քո. և ամ-
բարիշտք առ քեզ դարձցին: Փրկեա՛
զիս յարենէ՛ սուր սուր փրկութեան իմոյ.
ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում.
Տէր երես զշրթունս իմ բանայ, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո: Թէ
կամեցեալ էիր պատարագս մատու-
ցանել՝ եբայ դու ընդ ողջակէզս
իսկ ո՛չ հաճեցար: Պատարագ՝ այ հո-
գի խոնարհ. զսիրտ սուրբ և զհոգի
խոնարհ՝ սուր ո՛չ արհամարհէ: Յարի՛
արա տէր կամօք քովք սիօնի. և շի-
նեսցին պարիսպք երկիր: Յայնժամ

հաձեացիս ընդ պատարագս արդարուե,
յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն
՚ի սեղան քո զուարակս փառք հօր՚՚։

Հ՚ՊԱԿՈՒՄ. ԱՁ։

ո Ո՚Այր քաղում ողորմ խոստովանիմ
աւ քեզ որպե՞ս դանաւակ որդին՝.
Թո՚ղ ինձ ըզմե՞ղս ե՚մ և ողո՚րմե՞աս։
Տէր որ գըԹայար ՚ի կինըն քանա-
նացի՚. գըԹա՝ և չիս ՚ի մեզաւո՚ըս և՚՚։
Տէր որ դարձուցեր ըզմնաքսաւորն ՚ի
գիտուե՚ Ա՚ՀմարտուԹե՚, դարձո՚ և զիս
ը՚զմոլորեա՚ լս և ող՚՚։
ե՚՚ Ձոյս և յարուե՚ աղդի մարդկան ք՚՚ս
ա՚ՐԾ. զհիւանդուե՚ հոգւոյ իմոյ կեն-
դանացո՚. որպես երբե՚մն զեզեկիա՚յ։
Օ՚ չարչարանս և ըզ մա՚հ յանձն ա-
ռեր կենդանատու ամենեցո՚ն. զհի-
ւանդուԹե՚ հոգւոյ իմոյ առող՚ջացո՚.
որպես երբե՚ք Ո՚ր քե՚զ ա՚պա՚ւի՚-
նիմք՚. խորա՚ն և տա՚Ճա՚ր աստուա-
ծո՚յ բա՚նին մարիա՚մ մայր և՚ կոյս՚.

բարեխօսեա՛ առ ք՚ն վասն անձանց
մերոց։

Ղ՚Հարոյց։

Լուսեղ տէր ձայնի աղաչանաց մե- սրկ
րոց բարեխօսուք՚ն՝ եթ՚ ունծանիցին, և լու-
ջանելոյ՚ի վէր մեր ողորմուն և գը-
թուն ին։ ամենակալ տէր ունծ մեր
կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարեխօ-
սու՚ն սուրբ ունծանցին, անարատ ծնո-
ղի միածնի որդւոյ քո, և աղաչանօք
ամենեցուն լուր մեզ ի՛ր և ողորմեա, նե՛րեա
քաւեա և թո՛ղ զմեղս մեր։ արժանա-
ւորեա զոհանալով փառաւորել զքեզ
ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգ՚ւոյ։

Այս ասացեալ տէր ողորմեա ինձ, բժշկեա
զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։ Երանի որ
խորհի զաղքատն և զտնանկն, յաւուր
չարի փրկէ զնա տէր։

Յաւէտ ոտոտելոյն ի խոնուղիէսյ
ընդեղոյն ընդերսոտածու։

Ասատուկան եղերուք միմեանց զմեղս,
և աղօթս արարէք ի վեր միմեանց,
որպէս զի բժշկեսջիք. քանզի յոյժ զօ-
րաւոր են աղօթք արդարոց յօգնակա-
նուն։ Ընդհայ մարդ ես իբրև զմեզ
չարչարելի. և յաղօթս եկաց, և ոչ
տեղեայ յերկիր ձերիս ամն և զկեց
ամիս։ Եւ դարձեալ եկայ յաղօթս՝ և
եռուն երկինք ջանձրև՝ և բուսոյց
երկիր զպտուղ իւր։ Ընդբարք իմ ե-
թէ ոք ի ձէնջ մոլորեսցի ի ճանա-
պարհէ ճշմարտութեան, և դարձուսցէ
ոք զնա. գիտասցէ զի որ դարձուսցէ
զմեղաւորն ի մոլորութենէ ճանապարհէն
իւրմէ, փրկեսցէ զոգի իւր ի մա-
հուանէ, և ծածկեսցէ զբազմութիւն
մեղացն։

Լէ՛։ ալ՛։ Տէր մի սրտմտուիք քով
յանդիմաներ զիս, և մի բարկութիք
քով խրատեր զիս։ Ողորմեա ինձ տէր
զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա զանձն իմ,
զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Աբ Ա-ո՞ւրէս Յ՛ե Ի՛ր ոչ սոտ Ա՞ր՛։
Տէրն մեր յիս քո։

Ա ոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ի վերայ պղծոց։ Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձցեն ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազանն. մի պարկ, մի հաց, մի պղինձ ի գօտիս։ Այլ ագանել հողաթափս, և մի զգենուցուք ասէ՝ երկուս պարեգօտս։ Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթևանեսջիք կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի։ Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, և ոչ լսիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ի վկայութիւն նոցա։ Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն. և դևս բազումս հանէին՝ և օծանէին ի զով զբաղում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա։

Փառք հոգ ած մեր։

Հաւատամք ի մի ած Հայրն ամենա-

ւելեաց· և աներևութից· Այս ՚ի մի
տեր յիս քս Ըղձին ոյ· ծնեալն յոյ հո·
րէ միածին՝ այսինքն յէութէ հօր·
Լ՚ոյս յոյ· լոյս ՚ի լուսոյ· ոյծ ձշմարիտ
յոյ ձշմարտէ· Ընտունդ և ոչ արա·
րած· Նոյն էնքն ՚ի բնութէ հօր· որով
ամ էնչ եղև յերկինս և ՚ի վերոյ երկ·
րի· երևելիք և աներևոյթք·
Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն
մերոյ փրկութէն՝ իջեալ ՚ի յերկնից
մարմնացաւ մարդացաւ ծնաւ կատա·
րեալպէս ՚ի մարիամայ սրբոյ կուսէն
Հոգւովն սրբով Որով էաւ զմարմին
ղհոգի և զմիտ· և զամ որ էնչ է ՚ի
մարդ՝ ձշմարտապէս և ոչ կարծեօք·
Չարչարեալ, խաչեալ, Թաղեալ յեր·
րորդ աւուր յարուցեալ· ելեալ ՚ի
յերկինս նովին մարմնով՝ նստաւ էն
աջմէ հօր· Գալոց է նովին մարմնո·
վըն և փառօք հօր ՚ի դատել զկեն·
դանիս և զմեռեալս· որոյ Թագաւո·
րութէն ոչ գոյ վախձան· Հաւատամք
և ՚ի սուրբ Հոգին· յանեղն և ՚ի կա·

տարեաւն՝ որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգարէս և յաւետարանս՝ որ էջն ի յորդանան. քարոզեաց զառաքեալն. և բնակեցաւ ի սուրբն՝ հաւատամք և ի մի միայն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի՝ ի մի մկրտութիւն. յապաշխարութե. ի քաւութե և ի թողութե մեղաց՝ ի յարութե մեռելոց. ի դատաստանն յաւիտենից. հոգւոց և մարմնոց՝ Յարքայութէն երկնից և ի կեանսն յաւիտենականս՝

Ասկ որք ասեն՝ էր երբեմն յորժամ ոչ էր որդի. կամ էր երբեմն յորժամ ոչ էր աբ հոգի. կամ թէ՝ յոչ էից եղեն, կամ յայլմէ էութէ ասեն լինել զորդին աւ, և կամ զաբ հոգին. և թէ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք՝ զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի՝

Ասկ մեք փառաւորեցաւք որ յառաջքան զ յաւիտեանս. երկրպագանելով սրբոյ Երրորդութեն և միոյ ածութեն

Տօր և Աղաւոյ և Յոգւոյն սրբոյ.
Այժմ և միշտ և՚:

Պատուէր

սրկ Այս ևս խաղաղութեան զերծ աղաչեցուք,
ընկալ կեցոյ և ողորմեայ.

Երկնաւոր հայր.

քհ Երկնուղէ և փառք հօր և որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՚.

Աղերսեայ ինձ ամօ՛ր ըստ մեծի ողորմ՚:

Ո՛վ Տէր կամ տիրա՛կան.

Ո՞րովհետև կենցաղոյս հանապազ զիս ա-
ղէկո՛ծէ՝ Աբրբրկեա՛լ ալիք թշնա-
մին ինձ յարո՛ւցանէ՝ Կաւազեա-
բա՛րի՝ լեր անձին իմոյ ա՛պաւէն:
Ա՛ղաչեցի ըզքաղցրա՛մ ողո՛րմ ա՛ստը-
ւած. և լսե՛ա՛ձայնի խնդրուա-
ծոց իմոց. զի նուաղեցան աչք իմ
՚ի տեսանե՛լոյ. և յիմէն փարատեցո՛ց
զցաւս անձի՛ն իմոյ: Ո՛վ Թագաւո՛ր
րըն քրիստո՛ս բարեբա՛նեցե՛ք. որ ի՛

յանձն էառ զմահ խաչի և խափա-
նեաց ը՛զմահու թագաւորելէն. և
յին փութացի՛ր յօգնութի՛ւն մեր
ա՛ծաձին. և աղաչեա զառ ի քէն
ըզմարմնացեալ բանն աստը՛ւած. զի
յահաւոր և իմաստնագոյ գալ ըստեղծն
ի՛ւրոյ պարգեւեսցէ մեզ ը՛զ կեանսըն
յաւիտենից։

Ղուկաս։

Լո՛ւսին տէր ձայնի աղաչանաց մերոց սրկ
բարեխօսուն՛ք սը ածածնին. և՛ յա-
յնեւոյ՝ ի վերայ մեր ողորմութեա զթութե
ան այ. ամենակալ տէր ածմեր կե-
ցուսցէ և ողորմեսցի։
Ինկալ տէր զաղաչանս մեր բարեխօ՛: քհ
Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի։ (Ծերիւղով զգլուխ իմ
բաժակ քո արբեցոյց
զիս։
Յհաննու ա՛ւետչէն՝ ի Մատթէոսէ։
Ղաղարը՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս
ինչ ունիմք, զանձինս խա-

բեմք. և աշմարտուէ ՚ի մեզ ոչ գոյ։
Եպա եթէ խոստովան լինիցիմք զը-
մեղս մեր, հաւատարիմ է նա և ար-
դար՝ առ ՚ի թողուլ մեզ զմեղս մեր,
և սրբել զմեզ յամ անիրաւուէ։ Եթէ
ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, սուտ
առնեմք զնա. և բանն նորա ոչ է ՚ի
մեզ։ Որդեակք իմ, գայս գրեմ ձեզ՝
զի մի մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք,
ունիմք բարեխօս առ Հօր զՅի քն՝
զարդարն և զճշմարտաւ, և նա է քա-
ւութիւն մեղաց մերոց. և ոչ եթէ մե-
րոցն միայն՝ այլ ամ աշխարհի։ Ե-
յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա,
եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք։
Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զը-
պատուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ
է, և ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ։
Իսկ որ պահէ զբան նորա, արդարև
՚ի նմա է կատարեալ սէրն Հոյ. այ-
սուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք։
Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, այնպէս
պարտի գնալ՝ որպէս նայն գնայ։

Ելէ՛ ալէ՛։ Զայնիւ իմով ես առ ի՛ր
կարդացի, ձայնիւ իմով առ ի՛ն. և
նայեցաւ առիս։ Յաւուր նեղուէ իմոյ
ղիմ խնդրեցի ձեռամբ իմով. և ի
գիշերի առաջի նորա ո՛չ խաբեցայ։
Սէյ Ա՛ստուծոյ Յէ Ռէ՝ որ ըսաց Պա՛ռ՛։

Տէրն մեր Յի՛սուս

Ա՛ն մտեալ ըղՔէր ընդ երիքսովՔ, և
ահա՝ այր մի անուն կոչեցեալ զա-
քէոս, և նա էր մաքսապետ, և ինքն
մեծատուն, և խնդրէր տեսանել՝ Թէ
ո՞վ իցէ Յի՛սուս, և ո՛չ կարէր ի բազմու-
Թենէն, զի կարճ էր հասակաւ. ԵՒ ըն-
Թացեալ յառաջ, ել ի ժանտաՔղենին
զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն
իսկ անցանելոց էր։ Երբեմն եկն ի տե-
ղին. հայեցաւ ի վեր՛ և ասէ ցնա.
զաքէ փուԹա՝ կո զայտի, զի այսօր ի
տան քումմ արժանի ինձ ագանել։
ՓուԹացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա
ուրախուԹի։ Երբեմն տեսին ամենեքեան,
տրտնջէին և ասէին՝ Թէ առ մարդ
գազօրի համաստ լուծանել Յկն՝ և

կաց զաքէոս՝ և ասէ ցնա. ահ՝ ահա զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց, և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ ասէ ցնա յի՛սոյ օրեղև փրկութիւն տանս այսմիկ. քանզի և սա որդի աբրահամու է։ Որ ի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն։

Առակ։

Եւ ես խաղաղութե զտէր աղա՛։ Վասն ի վերուստ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց զտէր աղա՛։ Եւ ես վասն հիանդիս այս անուն որ յուսացեալ ե կոչել զանուն տեառն։

Աղօթ։

Աստիզբն ածո՛ աբդ սրբոց, որ զմիածին քո որդիդ առաքեցեր բժշկել զամ ախտս հոգւոց և մարմնոց մերոց. առաքեա զհոգիդ քո սուրբ և սրբեա զայս անուն ծառայս քո, և ազատեա յամ մեղաց զի ողորմած ես և գթած։ Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հո՛։

Վ՚հարող։

Նա ևս խաղաղութեամբ զտէր աղաչեսցուք, սրկ
ընկալ կեցի և ողորմեա։

(Ո)րհնեա՛ տէր։

(Ո)րհնուի՛ և փառք հօր և որդւոյ և քհ
հոգւոյն սրբոյ, այժմ և՛։

Ողորմեա՛ ինձ ա՛ծ՝ ըստ մեծի ողորմ՛,
Ո՛ փոխեր կոյս սուս։

Ճ՚պահաս երգ։

Ա՚ղաչեմ միտչև յերկինս և զարդարը ո
ը՚զ յաստուածն քո՛ շարժեցաք՝ ի մեղ՝.
տէր ըստ մեծի քոյ ողորմութեանդ
ողորմեա մեզ։ Ի՚ջաք միտչ՝ ի դըժոխս
ընկղմեալ ը՚նդ յանօրէնութեանս մերում։
տէր յիշեա ը՚զգինս արեան որդւոյ քո
և ողո՛ր՛մեա՛։ Ճ՚ալածեա՛ ի միջ տէր
նշանաւ խաչի քո զընդիմամարտս և
զաներևոյթ գաղանն, և ձ՚մի տար յա
պականո՛ւն զ քո ժառանգութի՛ւն։
Ո՚ղեկիայն քե՛՛զ մաղթե՛մ հա էա
ւաչմամբ սրտի խմոյ, որ վասն իմ խո
նա՛րհեցար՝ ի յերկինից՝. յոյս կենդա
նութե՛ւ և փրկութե՛ւն խմոյ տէր։ Որ ի

խաչին բարձեր ըզդատակնիք մահու-
տարածելով ըզբազուկըս քո. արձա-
կեա և զիս՝ ի կապանաց բանսարկո-
ւին՝. յոյս կեն՛՛: Որ յայմ աղագ երա-
նեցար սրբուհի և կոյս մարիամ:
աղաչեա զառ՝ ի քէն ըզմահ շնորհել մեզ
ամէն. ապրեցուցանէ ըզմեզ ի սպառ-
նալեաց զեհենոյն:

ՎԱՐԴՈՒՊ:

Լուսիկ տէր ձայն ի աղաչանաց մերոց
բարեխօսու՛ սուրբ ամէն՛՛:

արկ

քն

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարե՛՛:
Արձակ առնեմ զքեզ տէր զի ընկա-
լար զիս. և ահ ուրախ արարեր ըզ-
Թշնամին իմ յիս՝ Տէր ամէն իմ՝ կա-
դացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. տէր
հաներ ի դժոխոց զանձն իմ: փրկե-
ցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ի
գուբ:

Պօղոս առաքեալն ի հրաշալեաց՛՛ եղիցուք
ընդունող և ընդերցուածոց:

Լ ազարը՝ գուբ տաճար ոյ կենդան-
ոյ ես՝ որպէս ասաց ամէն, Թէ

բնակեցայց ՚ի նոսա, և գնացից ՚ի նո-
և եղէց նոցա ած, և նոքա եղիցին ինձ
ժողովուրդք։ Ասն որոյ եկէք ՚ի մի-
ջոյ նոցա և մեկնեցարուք, ասէ տէր.
և ՚ի պիղծս մի մերձենայք. և ես ըն-
կալայց զձեզ. և ես եղէց ձեզ ՚ի Հայր
և դուք եղիջիք ինձ յուսաեբս և ՚ի
դստեր, ասէ տէր ամենակալ։ Ոսկ ո-
րովհետև զայս աւետիս ունիմք սիրե-
լիք, սրբեսցո՛ք զանձինս մեր յամէ պղծ-
ծութէ մարմնոյ և հոգւոյ. կատարես-
ցո՛ւք զսրբութիւն ահիւն Աստ-
ուծոյ։

Ընկե՛ալէ։ Երանի որ խորհի զաղ-
քատն և զտնանկն, յաւուրը չարի փրկէ
զնա տէր։

ՍԷՅ Ա՞ՐԴՆԷՈ ՅԷՐՒՆ ՈՐՔՈՒ Ա՞Ր։
ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԱ՛ՐՒՆ։

Զանսից ընդ նմա. երթայր և ժողո-
վուրդ բազում զհետ նորա, և նե-
ղէին զնա։ Ան կին մի էր ՚ի տեղա-
տեսուէ արեան զերկոտասան ամ, և
յոյժ վշտացեալ ՚ի բազում բժշկաց,
և ծախեալ զինչս իւր զամ, և չէր

ինչ օգտեաւ, այլ և՛ս առաւել զայրա-
ցեալ Յոբին լուաւ զկնի, եկն ի մէջ
ամբոխին յետոյ՝ և քուռն եհար ըզ-
հանդերձն նորա։ Ռանդի խորհէը ի
մտի, Թէ միայն մերձեցայց ի հան-
դերձս նորա՝ փրկեցայց։ Եւ վաղվա-
ղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նո-
րա. և գլտաց ի մարմին իւր՝ Թէ բը-
ժշկեցաւ ի տանջանացն։ Եւ անդէն
վաղվաղակի՝ գլտաց կո՛ կամձն իւր
ղօրուընն որ եղ ի նմանէ, դարձաւ
յամբոխն և ասէ. Ո՞վ մերձեցաւ ի
հանդերձս իմ։ Եւ ասեն ցնա աշա-
կերտքն. տեսանես՝ զի ամբոխդ նեղէ
զքեզ, և ասես Թէ՝ Ո՞վ մերձեցաւ ի
հանդերձս իմ։ Եւ շուրջ հայէր տես-
սանել՝ Ո՞ ոչն արար։ Եւ կինն՝ զար-
հուրեալ և դողացեալ վո՛ր գաղտն
արար. քանզի գիտէր զինչ եղև նմա։
Եկն անկաւ առաջի նր, և ասաց զամ՛ի-
սըն ստուգութե։ Եւ կո՛ ասէ ցնա դուս-
տր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ
ի խաղաղութե, և եղիջիր ողջ ի տան-

Ա՝ն ես խաղաղութե՝ն զաեր աղա՝։ սրկ
Ա՝ման ի՝ վերուստ խաղաղութե՝ն և փըր-
կութե՝ն անձանց մերոց զաեր աղա՝։
Ա՝ն ես վասն հիւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ ե կոչել զանուն տեառն։

Ա՝ղօթ։

Ո՝ճ մեծ և աքանչելագործ. որ պա- քհ
հես զուխաս քո, և տաս զողորմութի՝ն
սիրելեաց քոց, և զթողուլ մեղաց ի՝
ձեռն արբոյ որդւոյ քո յի՝ քէ՝ որ նո-
րոգեաց զմեզ ի՝ մեռելութէ՝ մեղաց մե-
րոց։ Դո՝ւ ես որ լուսաւոր առնես
զկոյրս, և կ՝անգնես զանկեալս։ Դո՝ւ
հանես զմեզ ի՝ խաւարէ, և ի՝ սուտ-
րաց մահու. ասես լով ցկապեալս՝ թէ
ե՝լէք, և որք ի՝ խաւարին՝ թէ յայտ-
ցարուք. յորս ծագեաց լոյս գիտութե՝ն
օծեալ քո, որ եկն երևեցաւ կերպ-
պի և ընդ մարդկան շրջեցաւ. և որք
ընկալան զնա,ետ նոցա իշխանութի՝ն
որդիս ոյ լինել։ Դո՝ւ տէր՝ փրկական
աւազանին վերսին ծննդեամբն զոր-

դեգերուիլ մեզ չնորհեցեր, և հաղորդեալ զմեզ սուրբ անուանն քո։ Դու ինքն տեր ամի՝ նայեա յայսմհետ ի ծառայ քո, զի փրկեալ ի մեղաց, եղիցի արդարացեալ ի քեզ, ըստ գեղեցկութեան զոր յիս քում։ Ո՛վ ողորմած և մարդասէր ամ ես, և քեզ վայելէ՛։

Կիրակէ։

սրկ Նա և խաղաղութեամբ զտեր աղաչեցո-
ցուք, ընկալ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Որհնեա՛ տեր։

քհ Որհնուիլ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ այժմ և՛։

Ողորմեա՛ ինձ ամ ըստ մեծի ողորմութեան քումդ ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։ Լուացեալ լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ, և ի մեղացս իմոյ սրբեալ արա զիս։ Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ և մեղք իմ առաջի իմ են յամ ժամ։ Քեզ միայն մեղայ տէր, և չար առաջի քո արարի

Արդեօք ես ալ ի քանի՞ քու, և
ժողովոյդ ի դատել գան։ Ընդհանուր
մայրը
մեղս ծնաւ զիս մայր
սկսեցեր։
Ուր ես էր զՀայաստան
քոյ։
Գիշեր Ուրբաթ։ Ե
Յիսուս աղաչանք իմ այս ե՞ն
ի՞նչ մեղայ Տիրոջ սուրբ ոտքդ զիս ոչն
Յանցանաց Տէր զարհուրի՞ սիրտ
ի՞նչ աղաչեմ ըզքեզ Թէոդ Լենճուր
Ընդհատեայ Տէր մի լքեր ըզ
զի պանդխտեմ ես յաշխարհիդ։
Ընդէ՞ր Թագաւոր արկամիս ըզկեանս
նըս եմ մարդկան որք կ՚արդեան ան
քե՛զ. լո՛ւր աղաչանաց մերոց՝ և նո
րոգեա հոգւո՛վ գիտութեան։ Ա՛ր
կաւժամանակեայ ըզցաւըն բարձր
ի մարմնոյն եղեւ կի՛սյ. մըշանջեանս
ցուցանելով նըմա զհոգևորական ա
ողջո՛ւ. լո՛ւր աղ։ Ընդհակառ և
բարեգուէն. բարեխօսութի՛ սըր

բուհոյ անարատը մո՞ր քո և կո՞ւսի՝։

լո՛ւթ։

Կ՚ուլոպ։

սրկ Աւուրբ գիշաճինն և գիմ սուրբս քա-
րեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս,
զի կամեսցի ողորմեցի՝ և գթասցեալ
կեցուսցէ զարարածս իւր ամե՛ն։

քհ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարեխօ՛։
Ընծ յօգնել ինձ նայեա՛, և տէր յընդ-
կերել ինձ փութա՛։ Ամաչեսցեն և
յաւօթ լիցին որ խնդրեն զանձն իմ.
դարձցեն յետս և ամաչեսցեն որք ինձ
հնչեն չար։

Պղծուն աստուածոյն Յունաց ընդդէմ ընդունողացն
ընծաեղծուածոց։

Ա՛ղաչեմ զձեզ եա որ կա-
պեալս եմ ի տէր, արժանի գնալ
կոչմանն յոր կոչեցարուք ամենայն
հեզութեամբ, և հեզութեամբ, և երկայնմտութեամբ
անսխալ միմեանց սիրով։ փութալ պահ
հել զմիաբանութիւն հոգւոյն յօդիւ խա-
ղաղութեան։ մի մարմին՝ և մի հոգի։ որ-

որպէս և կոչեցարուք ի մի յոյս կոչ-
մանն ձերոյ։ Ահի և տէր, մի հաւատաք,
մի մկրտուիր, մի ծծ և հայր ամենե-
ցուն, որ ի վերայ ամի, և ընդ ամե-
նեսին, և յամենեսին ի մեզ։ Այլ իւ-
րաքանչիւր ումեք ի միջի տուել են
շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն քրի։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Դամա տրա ինձ տէր՝ զի ես յանբծուե-
լիցէ իմում գնացի, ի տէր յուսացայ
զի մի եղիցէ հիւանդ։

Սէր Աստուած Յիսուս որ ըստ Աստուա-
տերն մեր Յիսուս,

Ելեալ անտի յնե գնաց ի կողմանս
տիւրոսի և սիդոնի։ Եւ ահա՝ կին
մի քանանացի ի սահմանաց անտի նո-
ցա՝ ելեալ, աղաղակէր և ասէր. ողոր-
մեաց ինձ տէր որդի դաւթի, դեւսար
իմ՝ չարաչար պատահարի։ Եւ նա ոչ
ետ նմա պատասխանի։ Եւ մատուցեալ

աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և
ասէին. արձակեա զնա՝ զի աղաղակէ
զհետ մեր։ Նա պատասխանի ետ և
ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ
առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրա-
յէլի։ Եւ նա մատուցեալ երկիր պա-
գանէր նմա և ասէր. տէր՝ օգնեա ինձ։
Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ է
բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և
արկանել շանց։ Եւ նա ասէ. այո տէր,
քանզի և շունք կերակրին ի փշրա-
նաց անկելոյ ի սեղանոյ տեառն իւ-
րեանց։ Յայնժամ պատասխանի ետ
նմա յն, և ասէ. ով կին դու՝ մեծ են
հաւատք քո, եղիցի քեզ՝ որպէս և կա-
միս։ Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ի
նմին ժամու։

«Բարով։

Եւ ևս խաղաղուե զտէր աղա՛։
սրկ Ա՛ման ի վերուստ խաղաղուե և փրկ-
կուե անձանց մերոց զտէր ա՛։ Եւ ևս
վասն հիանդիս այս անուանս որ յուսա-
ցեալ է կոչել զանուն տեառն։''

Աղօթք։

քհ

Տարերարև մարդասէր տէր՝ որ զամ-
հիւանդութիւնս և զամ ախտս բժշկես.
բժշկեա պայս հոգւոյ քո. յարի
զսա ի մահացու ցաւոց. այլ արա ո-
ղջմուքեա և գթութեա քո. փարատեա ի
սմանէ զամ տկարութի և շհիւանդութի.
զի յարուցեալ քո կարող ձեռամբ,
ծառայեսցէ քեզ հանդերձ ամ գո-
հութեա. Օ ի դու ես ամ ամ ողոր-
մութե և կեցուցիչ. և քեզ մատուցա-
նեմք զփառս հօր և որդւոյ և հոգ՛ւ։

Վասրուհի։

սրկ

Ընդ ես խաղաղութե զտէր աղաչեսցուք,
ընկալ կեցոյ և ողորմեա։

քհ

Օրհնեա՛ տէր։
Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ, և
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՛։
Աղօթեա՛ հնձ ամ՝ ըստ մեծի ողոր՛։
Օ ձայնն ըմն ասա՛։

Հ. ԱՊԱՀԱՆ. ՃԶ.

ո Ո՛ անապական ըզհոգևոր ըզգանձն՝ յապականացու կենցաղըս ծախեցի. այլ առ քե՛զ միայն պաղատիմ բարեբարել փրկիչ՝ խընայեա՛ ի մեղուցեալ ծառայ։ Ո՛ ցանկ հոգւոյ իմոյ քակտեցի և եղէ անբարուն՝ ակն ընդ. այլ առ՛։ Ըստաքանց եղէ ես որպես զաղմաւենի՝ պըտղակորոյս որպես ձիթենի. այլ անպի՛շաչար և անոխակալ փրկիչ՝ խընայեա՛ ի մե՛։

եա Հառաչեցի զանընդունելի ըզկեծուքն առ բարեգո՛ւթեն ար՛ծ. և լըսաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ. և եհան ըզկեանս ի մ՛յապականութէ՛։ Ո՛ւե՛ր ե՛ ըզմահու կարողութի՛ն՝ որ խաչեցաւ վասըն մեր. և յարեաւ ի՛ մեռելոյ որպէս յամենայնի կա՛րող՝ փրկելով ըզկեանս։ Ո՛ստուա՛ծ է՛ որ ծընաւ ի՛ միշտ կուսէն ի փրկութի՛ ազգի մարդկան՝. լուսաւորելով ըզխիղճըս ի գիտուի՛ Աշմարտութե. և բարեբանե՛ մք ըզնորա բարեգթութի՛ւնն։

Օ՜ անա՛րատ՝ տէր օրհնեցուք զքո՛ ա-
ծինն՝ որ կոյս մըննաց յետ ծընանդեան՝
և տարաւ յորովայնի զանտանելին ա-
մենեցուն զհամաբնակիցըն հօր և ա-
մենասուրբ հոգւոյն։

Կրկնէ։

Մեք զքեզ ածեմք և զամ սուրբս քո՛ զոր
ընկալար զաշակերտս մեր քա՛ն,
զնծացեալ արդարքդ ի տէր՝ ուղղոց
վայել է օրհնուիլ։ խոստովան եղեր զքեզ
տեառն օրհնութիւն. տասնաղեաւ սաղմո-
սարանաւ սաղմոս ասացեալ նմա։

Օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնուիլ նոր զի
բարի է, սաղմոս ասացէ՛ք նմա օրհ-
նութեամբ։

Պօղոսէ Ճոմոսէլոյն ի Հռովմայեցի՝ ընդունի
է ընդ երկոսածս։

Ձ՝ղբարք՝ պարտէ մեզ որ կարօղ եմք՝
զտկարսն տկարացն բառնալ. և մի
անձանց և եթ հաճոյ լինել։ Այլ իւ-
րաքանչիւրըք ի մեզ ընկերին հա-

Ձայն լեռնէ ի բարիս՝ վասն շինուածոյ։
Բանդի և քրիստոս ոչ երեկ անձին
հաճոյ եղև, այլ որպէս և գրեալ է.
նախատինքք նախատչաց քոց անկան ի
վերայ իմ։ Հայց որ ինչ գրեցաւն, ի
մեր վարդապետուէ գրեցաւ. զի համ
բերուէ և միխիթարուէք գրոց զհյոյսն
ընկալցուք։ Այլ ած համբերուէ և
ամ միխիթարուիք՝ ասացէ ձեզ զնոյն
խորհել ընդ միմեանս ըստ յիս քն. զի
միաբանուէք ի մի բերան՝ փառաւորե
առնիցէք զած և զհայր տն մերոյ յի
քս։ Այսոր որոյ ընկալարուք զմիմեանս,
որպէս և քս ընկալաւ զձեզ ի փառս
աստուծոյ։

Ամէն։ ալէ։ Ած յանուանդ քում կեցո
զիս և ի զօրուէ քում իրաւ ա՛։

Սէյ Աստուած ձեր՝ որ ըսա զա՛։
Տէրն մեր ձա՛։

Ասէ ցնոսա. ով ե՛ ի ձենջ՝ որոյ ինչ
բարեկամ, և երթայցէ առնա ի
մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բարե-

կամ՝ տուը ինձ վախ երիս նկանակս
չի բարեկամ իմ ելեն առիս յուղուդ,
և ոչինչ ունիմ դնել առաջի նորա։
Այս նա՝ի ներքուստ տայցէ պատաս-
խանի և ասիցէ. մի աշխատ առներ զիս,
զի դուրքդ փակեալ են, և մանկունքս
ընդ ինև կան յանկողնի։ ոչ կարեմ
յառնել և տալ քեզ։ Ասեմ ձեզ, ե-
թէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա՝ վասն
բարեկամուենն, սակայն վասն ժուռենն
յարուցեալ տայցէ նմա՝ ղինչ և պի-
տոյ իցէ։ Այս ես՝ ասեմ ձեզ. խնդրե-
ցէք՝ և տացի ձեզ, հայեցէք՝ և գըտ-
ջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ։ Ո՞ի
ամ որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝
գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա։
Յո՞ր ոք ի ձենջ հայր խնդրիցէ որդի
իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն՝ ո՞ձ
տայցէ նմա. և կամ խնդրիցէ ձու, մի
թէ կարի՞ց տայցէ նմա։ Ապա եթէ
դուք ոչ չարքդ էք՝ գիտէք պարգևս
բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ
ևս առաւել հայր ձեր երկնից տայ-

ցէ բարիս այնոցիկ, որ լինդրենն ի նմանէ։

Վ. Աղօթք։

սրկ Նէ ևս խաղաղութե՛ զտեր աղա՛։ Այսն ի վերուստ խաղաղութե և փըր-կութե անձանց մերոց զտեր աղա՛։ Նէ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տեառն։

Ն. Ղ. Ի։

քհ Խաղաղմողըմ և բարերար տեր՝ որ զօրացուցեր զմեզ ի ձեռն սրբոց աս-ուածաբեղէն՝ քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բժշկել. աղաչեմք զքեզ, շնորհեա բժշկութիւն և փրկութի-ւն այս անուն ծառայիս քոյ փարատեայ զամենայն հիւանդութիւնս, և սրբեա զաղտեղութիւնս հոգւոյ և մարմնոյ սորա մարդասիրութեամբ քոմէ. Նէ քեզ փառք և իշխանութիւն և պատիւ այժմ և՚։

Գ՝արթուն։

Եւ ես խաղաղութեամբ զաեր աղաչեմ՝ սրկ
ցուքդ ընկալ կեցո՛ և ողորմեա՛։
Ո՛րհնեա՛ տէր։
Ո՛րհնուի՛ և փառք հօր և որդւոյ և քհ
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՛։
Ողորմեա՛ ինձ աստ ըստ մեծի ողոր՛։

Ե՛ղիսաբ. երկ։

Վ՝ասիսո՞ւ ես ասուածո՛ց. ողո՛ր՛ր՛ դ
մեա՛։ Ա՛նօրինուք՛ ի մեղս երկնեաց
դիս մայր իմ. աղաչեմ փրկիչ ողո՛ր՛ր՛
մեա՛։ Ա՛խրատութեամբ մեղաց անկանիմ
աւ քեզ փրկիչ՝. մի անտես առներ՝.
ողո՛ր՛ր՛մեա՛։
Ո՛՝ղեկեայք՛ն քեզ մաղթեմ փրկիչ՝. էսա
որ կենարար բանիւ քո լուծեր զեր-
կուընս մահու. փա՛ռատեա՛ և զիմ ըզ-
հիւանդութիւն. յոյս կենդանութեա՛ մեր
կեցո՛՝ ըզմե զ։ Ո՛ր անմահարար քո
մեռելութե՛ն աւերեալ ըզդրունըս դը-
ժոխոց մեռուցեր ըզմա՛՝ն. կո՛նագործ-
ծեա՛ և զիս զմեղաց ըզմեռեալս. յոյս։

Ա՛ստուր և անքի՛ծ կոյս յետ ծընընդեան՝ ոք մարմնով ծընաւ զարգացաւ կօշկն ի կապից մահու. քնարեխօս լեր վասն անձանց մերոց փրկել ի սպասու նապետաց գեհենոյն։

Վհատութիւն։

Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մե՛ր։ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր քարե՛։ Յարիցես ած և ցրուեսցին թո՛ւ թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա։

(Գլուխ ութերորդ ի Յովհաննէ ընկերացուածոյ է ընդ ընթերցուածոյ

Ընդ՛ երբ՝ աշակերտ զձեզ գթութիւն ոչ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ ոչ, զխօսուն պաշտօնդ ձեր։ Եւ մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգեցարուք ի նորոգուի միտաց ձերոց, առ ի քննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ են կամքն ոչ, քարին և

հաձոյն և կատարեալ։ Զայս ասեմ
շնորհօքն ոյ որ տուեալ են ինձ՝ ամի
որ է ի ձեզ, մի առաւել ինչ խորհել
քան զարժանն խորհելոյ այլ ի խոր-
հել զգաստանալ իւրաքանչիւր, ո-
պէս բաժանեաց ամ չափ հաւատոյ։
Բայց ա՛լ, ո՞ր բարի կայ զի վայե-
լուչ, զի բնակիլն եղբարք ի միասին,
Որպէս խադ զի իջանէ ի գլուխ և ի
մորուսն ահարոնի, և ի մորուացն ի-
ջանէ ի դրապանս զգեստու նորա։

Սէր Աստուծոյ ընդ ամենայն որ սիրէ Աստուած։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։
Պատասխանի ետ յո՛ւ և ասէ ցնոսա,
եթէ ունիցիք զհաւատան ոյ, ամէն
ասեմ ձեզ, որ որ ասիցէ լերինս այս-
միկ՝ քարձիր և անկիր ի ծով, և ո՛չ
երկմտիցէ ի սրտի իւրում. այլ հա-
ւատայցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի
նմա զոր ինչ և ասիցէ։ Վասն այսո-
րիկ ասեմ ձեզ. զամ ինչ վասն որոյ
աղօթես արարեալ խնդրիցէք, և հա-

ատայցեք Թէ առնուք, եղիցի ձեզ։ Եւ յորժամ յաշօթս կայցեք, Թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ. զի և Հայրն ձեր որ յերկինս է, Թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։

Վարդ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութիւն զտէր աղաչեմ։ Ամէն։ Ի վերուստ խաղաղութիւն և փրկութիւն անձանց մերոց զտէր աղաչեմ. Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տեառն։

Ընդ։

քհ Տէր ամէն մեր՝ որ նստիս ի վէր քերովբէից, և հայիս յանդունդս. հայեաց յայս անուն ծառայս քո ի բարձրութենէ սրբութենէ քո, հեռացո՛ ի սմանէ զամէն յաւս և զամէն աղաեղութիւն, և տուր սմա զառաղ ջութիւն զամէն աւուրս կենաց իւրոց։ Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն,

Վարդ։

Նէ ևս խաղաղութեճ զտեր աղաչես- սրկ
ցուք, քնկիլ կեցո և ողորմեա։

Երկնեա տեր։

Երկնուճ և փառք հօր և որդւոյ և քհ
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և։
Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր։
Օ՜ փոխն լման ասա։

Շարական. Քձ։

Ընկանիմ առաջի քո՞ և խնդրեմ ըզ- ո
թողուճ յանցանաց իմոց՝. մի անտես-
առներ հայր ղաղաչանս իմ։ Ընդ-
ղակեմ որպես մաքսաւորն. և հեղում
ղարտասուս իմ առաջի քո որպես պոռ-
նիկն՝. մի ան։ Յաներևոյթ Թշնա-
մւոյն պարտեցայ. և ի գաղտնի նե-
տից քնսարկուին վիրաւորեցայ՝ մի ան։
Յոյս կենդանուճ և փրկուճ իմոյ ա՛ր էառ
ած՛ծ իմ։ յիշեա զիս որպես երբեմն
ղեզեկիայն՝. և դարձո զհոգի իմ ի
դրանց դըժոխոց։ Ո՛ր կամաւոր մա-
հուամբ քո՞ մեռուցեր ըզմահ քո՛

ար՞ծ. և լուսափայլ յարուն՞ք քո կենաս-
գործեցեր զաշխարհս՝. կենագործեա
և զի՞՞ս զմեզ ըզմեռե՞լս։ Այլ քեզ
ապաւինիմ՞ք սուրբ ածածկեա. քա-
րեխօսեա անդադար առ որդիդ քո և
աստուած մեր՝. փրկել ըզմեզ ի փոր-
ձուԹենէ և յամենա՞յն չարանգիտ
մերոց։

«Հարսանիք։

Ա՞ր զածածկենն և զամ սուրբս քարե՞։
Ընկալ տէր զաղաչանս մեր քա՛։
Որ բնակեալն ես յօգնուԹի քարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ ոյ յերկինս հանգիցէ։

քհ
արկ

Յօհաննու ածաչելոյն ի Կաղուաղնկեայց
ղալեան և ընկերացածոյ։

Ան դուք օծուելք ունիք առ ի Քրիստ,
և գիտէք ամենեքեան Ա՛չ գրեցի
ձեզ՝ եԹէ ոչ գիտէք զՃշմարտուԹիւն,
այլ եԹէ գիտէք զնա. և եԹէ՝ զի
ամ ստուէ ոչ է ի ՃշմարտուԹէ անտի։

Լսակ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուս-
ռանայ եթէ յիսուս չէ քրիստոս։ Այ-
սակ է նեռն, որ ուրանայ զհայր և
զորդի։ Ամենայն որ ուրանայ զորդի,
և ոչ զհայր ընդունի. որ խոստովա-
նի զորդի, նա և զհայր իւր ընդունի։
Դուք՝ զոր լուարուքն սկզբանէ՝ ի
ձեզ բնակեսցէ. զի եթէ ի ձեզ բնա-
կեսցէ, զոր սկզբանէն լուարուք, և
դուք յորդին և ի հայր բնակեսջիք։
Եւ այս են աւետիքն զոր աւետա-
նեաց նա մեզ՝ զկեանն յաւիտենա-
կան։

Ընդ այլ ալէ։ Երանի ումմ թողուն եղ-
ևս մեզաց, և ծածկեցան ամ՛ յանցանք
նորա։

Սէց Ա՞ռնէս Յէ Ռէ՝ որ ըսա Գա՞։

Ընչաչեր զնա ումն ի փարիսեցւոցն՝
զի կերիցէ ճաշ ընդ նմա։ Եւ մտեալ
ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ։ Եւ
ահա մի էր ի քաղաքին մեղաւոր. եւ

րեւ գիտաց Թէ բաղմեալ է Ի տանն
փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ
աղնուի. կայր յետոյ առ ոտս նորա,
լայր. և արտասուօքն սկսաւ Թանձր
զոտս նորա, և հերսով գլխոյ իւրոյ ջն-
ջէր. և համբուրէր զոտս նորա, և
օծանէր իւղովն. Եւ տեսեալ փարի-
սեցւոյն որ կոչեալ էր նա, ասէր ընդ
միտս իւր. սա Թէ մարգարէ ոք էր
ապա գիտեր Թէ ո՞վ. կամ որպիսի՞ ոք.
կին մեղաւնայ Ի սա. զի մեղաւոր է։
Պատասխանի ետ յե՝ և ասէ ցնա, սի-
մոն՝ ունիմ ինչ ասել քեզ։ Եւ նա ա-
սէ, ասա վարդապետ։ և ասէ. երկու
պարտապանք էին ուրումն փոխատուի.
մին՝ պարտէր հինգ հարիւր դահե-
կան, և միւսն յիսուն։ Եւ ըզրև ոչ
գոյր նոցա հատուցանել երկոցունց
շնորհեաց. արդ ասա՝ ո՞վ առաւել սի-
րեսցէ զնա։ Պատ սիմոն. ինձ այսպէս
Թուի՝ եԹէ որում զբազմունն շնոր-
հեաց։ Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դա-
տեցար։ Եւ դարձեալ Ի կինն կաշին,

ասէ,

ասէ ցսիմոն. տեսանեմ զայս կինն, մնի
՚ի տուն քո ջուր ոտից իմոյ ոչ ետուր,
իսկ սա՝ արտասուօք իւրովք եթա՛յ
զոտս իմ, և հերով իւրով ընջեաց։
Համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ, սա՝
ւասկի յորմէ հետէ մտեալ եմ, ոչ
դադարեաց ՚ի համբուրելոյ զոտս իմ։
Իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա՝ իւ-
ղով անուշիւ օծ։ Վասն որոյ ասեմ
քեզ. Թողեալ լիցին սմա մեղք իւր
բազումք, զի յոյժ սիրեաց։ Ո՛վ ո-
րում շատ Թողուցու՝ շատ սիրէ, և ո-
րում սակաւ՝ սակաւ։ Եւ ասէ ցնա.
Թողեա՛լ լիցին մեղք քո։ Եւ սկսան
որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել
ընդ միմս իւրեանց. Ո՞վ է սա՝ որ ըզ-
մեղս Թողու։ Եւ նա՝ ասէ ցկինն.
Հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ՚ի
խաղաղութի՛ւն։

Վարդան։

Եւ ևս խաղաղութե՛ զտէր աղա՛։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութե և փըր-

կուե անձանց մերոց զտեր աղա՛.
Նա և վասն հիւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ ե կոչել զանուն տեառն։

Աղօթ։

ՔՀ Պատհանամբ զքեզն տեր ած մեր, որ
ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց. որ
զհիւանդուն ես մեր բառնաս. որ քո վի-
րօք ամենեքեան բժշկեցաք։ Որ հո-
վիւդ ես բարի, և խնդրօղ մոլորեալ
ոչխարին։ Որ անձանց քեզ եկելոյ տաս
մխիթարութիւն, և կեանս մահացելոց։
Որ զաղբիւր արեան, տեառատեսին
քոյնիւ հանդերձի քո բժշկեցեր։
Որ զղուստր քանանացւոյն ՚ի դըժնա-
դակ դիւացն ազատեցեր։ Որ զպարա-
երկուց պարապանացն շնորհեցեր. և
մեղաւոր կնոջն զթողուի եառուր։ Որ
զբժշկուի անդամալուծին պարգևե-
ցեր հանդերձ թողութ մեղաց նորա։
Որ զմաքսաւորն բանիւ արդարացու-
ցեր. և զաւազակն ՚ի վերջին խոստո-
վանութե նորա ընկալար։ Որ զմեղս

աշխարհի բարձեր, և ի խաչին բե-
ւեռեցեր. Օ՜ քեզ աղաչեմք, և քեզ
պաղատիմք, ներեա և թող զանօրէ-
նութիւնս և զվեղս սորա զկամայ և զա-
կամայ, զգիտուեն և զանգիտուեն, զոր
ի գիշերի և զոր ի տունջեան. Ա՛յո
տէր ամէ՝ լուր լինիմ մեղաւորիս ի պա-
հուս յայսմիկ վասն այս անուն ծառա-
յիս քո, անտես արա իբրև անյիշա-
չար ամէ զյանցանս սորա զայմ. Օ՜ քե-
րան սորա քոյին օրհնութեդ լցո. ըզ-
շրթունս սորա բաց առ ի փառա-
բանութիւն անուանդ քումմ սրբոյ. զձեռս
սորա տարածեա ի գործս պատուի-
րանաց քոց. զոտս սորա առ յընթացս
աւետարանին ուղղեա. և զամ ան-
դամս սորա և զմիտս պարկեշտեա քո-
յին շնորհօք. Որու տէր ամէ մեր՝ որ
ի ձեռն սրբոյ քոց առաքելոց ծա-
նուցեր մեզ ասելով, Թէ զոր կապի-
ցէք ի վերայ երկրի՝ եղիցի կապեալ
յերկինս. և զարձեալ՝ եթէ ումեք
Թողուցուք զվեղս՝ Թող ցին նմա.

Նա որպէս լուար եղեկիայ ի նեղուե-
անձին իւրում ի ժամու մահուան նո-
րա, և ոչ անառես արարեր զաշաչանս
նորա. լուր և ինձ մեղաւոր և անար-
ժան ծառայի քո ի պահուս յայսմիկ։
Քանզի դու ես տէր՝ որ եօթանասե-
նեկի եօթն Թողուլ՝ որք անկանին ի
մեղս, հրամայեցեր քոյին մարդասի-
րութեդ. ապաշաւելով ի վերայ չարեաց
մերոց, և խնդալով ի վերայ դարձի կո-
րուսելոց. Տէր ած մեր՝ որ մտեալ
ի տունն զակքէի ասացեր, այսօր եղև
փրկուէ տանս այսմիկ. դու որպէս մար-
դասէր և բազումողորմ փրկիչ՝ արա՛
և այժմ փրկուէ տանս այսորիկ. զի ոչ
մեծուէ քո, նոյնպէս և ողորմուէ քո։
Նա քեզ փառք և երկրպագուէ. այժմ և՛։

Յայնժամ հէութ ի խաչահայեցն կողմն յոյժ
հիւանդին, և հէութ ի յոտն. և ո՛ւ գնեցին
էհէալ զնէ պաեաարանն ի վերոյ գլխոյ
հիւանդին, և ասէ պաղատիւ։

Ո՛չ ամենակալ՝ արարիչ ամ արարա-
ծոց. որ առաքեցեր յաշխարհ զմիա-

ծին որդիդ քո, որ եկն և փրկեաց
զմեզ ի մեղաց. և բժշկեաց զնա
ախտս և զհիւանդութիս ժողովրդեան
քում: ընկղմեաց զմահ, և փոխեաց
զմեզ ի կեանս և յանմահութիւն: Ու
այժմ աղաչեմք զքեզ տէր ած մեր,
դիր զամենակարօղ աջ քո ի վերայ
հիւանդիս այսորիկ, և բժշկեա զնա
ի ցաւոց իւրոց: Օ՜ի զքեզ փառա-
ւորեսցէ զբժիշկդ հոգւոց և մարմ-
նոց, և խոստովան լինի զահեղ ածուի
քո: զի քեզ վայե՛:

Աղաղո՛ւ ամենայն՝:

Ո՛վ յաւիտենական, որ իջեր ի ստո-
րին կողմն երկրի, և զնորս ծառայել
սիւեցեր յարարածս քո: Ո՛ւրաքեցեր
և զերանելի առաքեալն քո, հրաման
տալով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախ-
տս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեն
քում:

Ու արդ՝ ես ծառայս քո տկար և
անարժան՝ դնեմ զձեռն իմ ի վերայ
հի-

հիւանդիս այսորիկ, և կարդամ զա-
հել ածուածէ քո, և խնդրեմ յառաջ
բարեբարուածէդ քումմէ: Լուաքեա
զաղաչանաւորդ զորուէ քո, և բժշկեա
զախտս և զհիւանդուածս ծառայիս քո
այսորիկ՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչի
քո. որով բարձեր զկարուածէ ազգի
մարդկան, և դատապարտեցեր զըզ-
ձնամին կենաց և փրկուածէ մերոյ:
Օ՛ի դու ես ած մեր, և բժիշկ հո-
գւոց և մարմնոց ծառայից քոց, և
փառաւիչ ամ ահաւորուածեց մերոց:
Այս քեզ ընդ հօր ամենակալի՝ և ընդ
հոգւոյդ Աշխարհի՝ վայելէ փառք իշ-
խանուածիւն և պատիւ. այժմ և՛,

ՔԱՀԱՆԱՊ:

Ա՛ծան հիւանդաց և ամ վշտացելոց՝
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քս, զի ո-
ղորմեսցի՛ ած մեծի ողորմուածէ իւրում.
և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդուածս
հոգւոց և մարմնոց ծառայից՝ իւրոց. և
կատարեալ առող ջուածէ հասուսցէ զա-
մե-

սրկ

մանեսեան ՚ի մշանջենաւոր և յանախատ
կեանս: Ար առաքեցաւ ՚ի հօրէ ՚ի
բժշկուել աղգի մարդկան՝ միածին որ-
դին ՚ոյ, որ մեր և փրկիչ ՚ոյ քո. կե-
ցուսցէ և ողորմեսցի:

Ընդ.

Փարատեցո՛ ղցաւս և բժշկեա՛ զհի- քՀ
ւանդութիս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ
որ ՚ած մեր. և շնորհեա՛ ամենեցուն
զկատարեալ առողջուն նշանաւ ամե-
նայաղթ խաչի քո. որով բարձեր ըզ-
տկարութիւն աղգի մարդկան, և դա-
տապարտեցեր զթշնամին կենաց և
փրկուեր մերոյ: Դո՛ւ ես կեանք մեր և
փրկութի՛ւն՝ բարերար և բազումողորմ
՚ած որ միայն կարօղ ես թօղուլ զմեղս,
և մերժել զախտս և զհիւանդութիս ՚ի
մէնջ. որում յայտնի են պէտք կարեց
մերոց: Պարգևիչդ բարեաց՝ պարգևեա՛
դառատ ողորմուն քո ՚ի վերայ աղա-
րտածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտո-
ւից. յորոց հանապազ փառաւորել գո-

վի ամենասուրբ Երրորդութեն։ Այժմ և միշտ և՛։

Հաւատոյ

սրկ Խոնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տէն՝ զի զղջմունեամբ զհնորհս իւր պատասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Կեսո՞ տէր։

Աղօթք։

քհ Հայցաւուր խաղաղութեամբ՝ օգնականն և փրկիչ անձանց մերոց՝ քո՞ւ մեծ մեր։ Պարսպել պահեա զԺողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչի քո ի խաղաղութեան։ փրկեա յերեսաց թշնամեացն։ Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հո՛։

Հայր մեր որ յերկ՛։

Ասլան խաչալուայ առնելոյ, որ կոչի Ասլահանգիստ։

Ես՝ մի սրտմտուիլ քով յանդիմաներ զիս. և մի բարկուիլ Թեամբ քով խրատեր զիս։ Ազդմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։ Ընձեն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դուն՝ մինչև յե՞րբ։ Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կեցո զիս տէր՝ ըստ ողորմութեանդ քումմէ։ Զի ո՛չ ոք է՝ որ ի մահու յիշէ զքեզ. կամ ի դժոխս խոստովանի առնիցի առ քեզ։ Աստակեցայ ես ի հեծուծանէ իմմէ։ Լուացի զամ զիշեր զմահիճս իմ։ և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ Թացի։ Աստվեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ։ և մաշեցայ ես ի վերայ ամ Թշնամեաց իմոց։ Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան. զի զօրծէք զանօրէնութիւն։ Լուաւ տէր

ձայնի լալոյ իմոյ. լուաւ տէր աղօթից
իմոց, և որ ընդունելոցն իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամ
թշնամիք իմ։ դարձցին յետս և ամա
չեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին։

Հ. ՀՐԱՀԱՆ։

ա Պաւինեցաք ի խաչ քո՞ արարիչ յա
ւիտեանից. որ եռուր մեզ պահապան
յաղթօղ ընդդէմ թըշնամոյն. աղա
չեմք սուաւ փըրկիչ պահպանեա զան
ձինըս մեր։ Յարձրեաւ Թագաւոր
որ վասըն մեր եղեր ի խաչ. և բար
ձեր սուաւ ղյանցանս նախաստեղծին
ադամայ. ա՛։ Գլուխս սուրբ հաւատոյ
և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ.
ղոր տեսեալ այսոյն պղծոյ կործանե
ցաւ անկանգնելի. աղա՛։ Ողացա՛
Թշնամին ընդ յայտնիլ սրբոյ խաչին.
և ի յահէ փառաց նր կործանեցաւ
յանդունդս երկրի. աղա՛։

ո Ահեղաք մինչև յերկինս և զարդա՛ր
ըն՝ղցասումըն քո՞ շարժեցաք ի մեզ՝

տէր ըստ մեծի քումդ ողորմութեանդ ո-
ղորմեա՛ մեզ։ Արդ՝ մինչ ի դիմաց խա-
ընկղմեալք՝ յանօրէնութեանս մերում.
որ յիշեա՛ ողորմութեանդ քոյ
և ողորմեա՛։ Հալածեա՛ ի մէնջ որ-
ընշանա՛ խաչի քո զընդիմամարտ և
զանեղութիւն գազա՛նն. և մի տար յա-
պականութիւն զքո ժառանգութիւնս։
Փառ հօր և՛։ Տաճար լուսոյ անըստ-
ւերին՝ և առաքեալս անձառ բանին՝.
որ ընդ նախնւոյ մօրն ևայի՝ բարձեր
զանեծսըն տըրտմալի՝. Հայեաց յոր-
դւոյ քո միածնի՝ հօր հաշտուեցաւ մի-
նորդի՝. բառնալ ի մէնջ ընդխռովու-
թիւն՝ և տալ զոգւոյն զխաղաղութիւն։
Այժմ և միշտ և՛։ Արկինըք ցնծութեան
և երկիւղ ուրախանայր՝. քանզի փըր-
կիչ ցուցաւ սուրբ խաչն և լուսատու
տիեզերաց աղ՛։

Զայն տեառն ի վերայ ջուրց, և աճ-
փառաց որոտաց, և տէր ինքն ի վերայ
ջուրց բազմաց։ Զայն ահն զօրութեան, և
ձայն ահն մեծ վայելչութեան։

Ընդերցուածս ՚ի չորրորդ Նոգեւոր օրուէս։

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ. ահա հաւասիկ բնակուէ քաղաքիս բարի է, որպէս և տէրդ լսէ տեսանէ. և ջուրքս չար, և երկիրս անզաւակ։ Նա ասէ եղիսէ. առէք առէք կուժ մի նոր, և դիք այդր։ և բերին առնա. և եկ եղիսէ յականս ջուրցն, և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպէս ասէ տէր. բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ, և մի ևս լիցի այտի մահ և յանզաւակուէ։ Եւ բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին եղիսէի զոր խօսեցաւ։

Ա՛լէ՛՛ ալէ՛՛։ Ասուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան։

Սէյ Ա՛ռ՛՛ջնո՛՛ Յէ՛ Վէ՛՛ որ ըստ Յօհան՛՛։

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին, կայր յիսուս՝ աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ, եկեսցէ առ իս՝ և արբցէ։ Որ հաւատայ յիս՝ որպէս

և ասեն գերբը, գեռաք յարովայնէ նորա բղխեսցեն ջրից կենդանուեւ: Այս ասեր՝ վասն հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ի նա:

Վասպուր

Ողջեսցուք զմարդասէրն Աճ, որ է յոյս և ապաւէն անձանց մերոց. որ զամենայաղթ նշան սուրբ խաչին շնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդդէմ ներգործուեց սատանայի. զի զնմ ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա, սրբեսցէ. մանաւանդ զջուրս զայս. և շնորհեսցէ սովաւ բժշկութի ախտից, և փարատուիմըն ցաւոց: Ողջակէզ տեր Աճ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Ողբեր:

Տէր Աճ ամենակալ՝ արարիչ ամ աբրաածոց, որ զգեցար մարմին ըստ մեծի խորհրդոյն կենդանեաց, և ի լուացումն մեղաց սրբեիչ և մաքրիչ զջուրս կացուցեր. որ և ի ձեռն մարգարէին

եղիսեի օրհնեցեր զջուրն չարաշունչ
և մահաբեր. և այժմ տէր բարերար՝
առաքեա՛ զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ ՚ի
ջուրս այս, և օրհնեա՛ ❁ անեղեւոյթ
աջով քովւ և զօրութեամբ ամենայաղթ
խաչի քո։ Տո՛ւր սմա շնորհս. զի ամե-
նեքին որք արբցեն ՚ի սմանէ՝ եղիցի
նոցա ՚ի բժշկութիւն ախտից՝ և ՚ի փարա-
տումն ցաւոց։ ()րհնեա՛ տէր ❁ զջուրս
զայս զօրութեամբ աւր խաչի քո. զի հօտք
և խաշինք որք արբցեն ՚ի սմանէ, ե-
ղիցի նոցա յանցաւորի և ՚ի ծննդական
նուէր։ ()րհնեա՛ աւր ❁ զջուրս զայս
նշանաւ սուրբ խաչիս ՚ի ձեռն քահա-
նայիս՝ և խնդրուածոց ժողովրդեանս
զի ուր ցօղեսցի ՚ի տունկն և ՚ի բոյս,
եղիցին անվնասաբեր ՚ի ժանկոյ և ՚ի
թրթրոյ՝ և յամ պատահարաց. և ա-
ռաւել ևս պտղաբերեսցին ՚ի շահա-
կէտութիւն որդւոց մարդկան, և ՚ի սպաս
պաշտամանն քումմէ Այլ զորհանալով
փառս մատուցանեմք քեզ ընդ հօր
և ընդ ամենասրբ հոգւոյդ այժմ և՚։

Ամէն, ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս նըշանաւ սուրբ խաչիդ և սուրբ աւետարանաւ, և աւուրս շնորհիս, յաւուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ:

Աբեղա անձամ աստ՝

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ՝ Սբ խաչիս ազդ՝ պահպանիչ և՝ հայր մեր որ յերկինս՝

Աբեղա ասէ ընդ խաչելոցն, Ա՛ստ և աստ խաչեսցի:

Ղեմամբ արեան սրբոյ քո վերկայիցն հաշտեաց ընդ մեզ քրիստոս՝ և փրկեա՛ յամէ փորձուէ՝ Որք նահատակեցա՛ն վասն քո՝ ի մահ՝ վիրաւորեալք յաղեցեցին թշնամւոյն՝ սոյին աղաչանօք հաշտ՝ Որք միացան ի սէր ահաւոր քո տերութեանդ՝ և մատուցին զանձինս իւրեանց պատարագ քեզ և զհնուն՝ ստ

Կանոն Հոգեհանգիստ Կատարելոյ։

Երանի որ խորհի զաղքատն և զըչ-
նանկ. յաւուր չարի փրկէ զնա
տէր։ Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ.
երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի.
և ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց
իւրոց։ Տէր օգնական է նմա ի մա-
հիճս ցաւոց իւրոց. և զամ անկողինս
նորա դարձուցանէ ի հիւանդութեն
նորա։ Ես ասացի տէր ողորմեա ինձ.
բժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար. Երբ
լինի՝ զի մեռանի, և կորիցէ անուն նո-
Ա՛տանէր տեսանել զնան ուրուն, խօսէր
ի սրտի իւրում, և ժողովէր զանօ-
րէնութիւն յանձն իւր։ Ելանէր
և զնոյն խօսէր. զինչն շշնջէին ամ
թշնամիք իմ։ Ընդ իս չար ի վե-
րայ իմ։ բան անօրէնութեան եդին ի վե-
րայ իմ։ Ա՛ի թէ որ ննջիցէն, և այլ

Ոչ ևս յաւելցու յառնել քանզի ե
սպրն խաղաղանէ իմոյ, յոր և ես յու
սացայ։ Որ ուտէր զհաց իմ, յաձա
խեաց առնել ինձ խաբէութիւն։ Ա.յլ
դու տէր ողորմեա ինձ, և կանգնեա
զիս. և ես հատուցից նոցա։ Այսմ
ծանեայց՝ թէ հաճեցար ընդիս, զի մի
ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ։ Ա.յլ
զիս յամբծութենէ խոնհ ընկալար. և
հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան։
Օրհնեալ տէր ած իսրայէլի յաւի
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի։

Ա.ղերս։

Որպէս փափագի եղջերու յաղբերս
ջուրց, այսպէս փափագի անձն իմ առ
քեզ ած։ Նաւարաւի է անձն իմ առ
քեզ ած հզօր և կենդանի. ե՞րբ եկից
երևեցայց երեսացդ այլ։ Եղե՛ն ինձ
արտասուք իմ կերակուր ի տուէ և
ի գիշերի. և այն զի ասէին ցիս զօր
հանապազ՝ Թէ ո՞ւր է աստուած քո։

Օ այս որպէս յիշէի, տառապէր յիս
անձն իմ: քաջալերելի զի մահից ընդ
յարկաւ սքանչելեացս տանն աստուծոյ:
Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան, և
ի ձայն բարեկենդանութեան: Ընդ ընդ
դէմ ըմբռնում ես անձն իմ, կամ ընդ
դէմ խռովես զիս. յուսա առ Աստ խոս
տովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց
Աստ է, Ընձեռն իմ յոյժ խռովեցաւ. վա
յասորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդա
նանոյ, ի հերմոնէ ի լեռնէ փոքուէ:
Ստորք ի խորոց կարդացին առ քեզ
ի ձայն սահմանաց քոց: Ամենայն զբօ
սանս քո և ալիք քո անցին ի վե
րայ իմ: Ի տուէ պատուիրեաց տէր
ողորմութիւնն իւր, ի գիշերի զօրհ
նութիւն նորա. և աղօթք իմ առ Աստ
ուած կենաց իմոց: Ասացի ցընդու
նելի իմ ես. ընդէ՞ր մեծաձեալեր զիս,
ընդէ՞ր արտաւմ գնամ ես ի նեղել
թշնամւոյ իմոյ: Ի փշրել ոսկերաց
իմոց նախատեցին զիս թշնամիքն իմ.
յասել ցիս զօրհնանապազ, Թէ ո՞ւր է

ած քո։ Կրկ՝ ընդէր տրտում ես ան-
ձըն իմ, կամ ընդէր խռովես զիս. յու-
սա առ ած, խոստովանեա նմա՝ փըր-
կիչ երեսաց իմոց ած ես։

Կ՚ելե՛ւ ալէլո՛ւիա։

Պատառ արա հնձ ած, և իրաւ աքա՛։
փառ հօր և՛։ Կ՚յժմ և դէմ՛։
Ողորմեա հնձ ած ըստ մեծի ո՛ղ՛։
փառ հօր և ո՛ղ՛, Կ՚ե և հաղ՛։
Խոհակ ալիանէ և ուխ, Օրհնուէ և՛։
Կ՚ե ասէ Հ՚արհան. Գձ։

Ո՛ր երկայնամիտդ ես տէր. քաղցր
և անխոնարհ. հանգոյն զհոգիս քոց ծա-
ռայից, զի՞ մի դարձցի՛ տնտանիմ ամա-
չեցեալ յաւուր ահեղատենի՞ն։
Ո՞չ յիշատակ հրաժարեալ ոգւոյն՝ ի հա-
ճոյ քեզ ընկալցիս. և շնորհս մեր
ընկալ ո րպէս զաբէլին՝ զնոյն՞ն և
զաբարկիէլն՝. զի՞ մի՝ ի՝ խորան քոյ
սիրոյդ հանգուսցես ընդ Տաւթայ քո՞.
և զհոգիս նո՞ցա դասեսցես ընդ-ա՞ր ըս

ա–փ
ղէ՛ Ո՛հաւատ ես Թագաւոր քրոջէկական
ձայնիւ օրհնել՝. ի, յերկինս ի յերկ-
րի և յամմ ժամանակի՛: Ո՛հաւատ ես
Թագաւոր որ նորոգես զքո զարա-
բածս՝. հաստատես ի, հաւատաս ի,
գիտուն ձրշմարտուե՛: Ո՛ուսաւորեա
ըզ մեզ քս ի միւսանգամ քո գալըս-
տեանդ՝. յորժամ ծագիս ի յերկնից
և նորոգես զքո զարաբածս:

յա՛ Ո՛յսօր յարուԹիւն քի ուսնեցեք հա-
ւատացեալք՝. ի մի՛ ըշխ հայր ա-
մենակալ: Ո՛յսօր և կանայք խղաճ-
բե՛լք աւետիս տալով առաքելոյն.
օ՛՛րհնեն զըշխ հ՛՛: Ո՛յսօր և հրեշ-
տակք ի յերկինըս հոգևոր հընչմամբ
երգով օ՛՛ր

դճ Ո՛ոյս լուսոյ մայր և կենաբար բանին
բնակարան. քեզ երանելոցն աղջ և ա-
զի՛նք ամե՛նայն: Ստեղծողի՛ն մայր
և հնուե կերպի նորոգողի՛ն. քեզ երա՛
Ո՛ոյս ծագեցաւ ի քէն՝ նըստելո՛յս
ի խաւարի. քեզ երանի՛:

եչ Վայտ կենդանց որ ի խոխանակ մահացու

պըտղո՞յն ը զքրիստո՞ս պըտղաբերե-
ցե՞ր. պարսպեա՛լ պահեա զո՛ւխտս հա-
ւատացելոց։ Վա՛հ բացաւ մեզ. Ձա-
նապարհ ծառոյն կենաց՝ ի սրօքեա-
վակ պահպանուեա՛ն նեն. պարըսպեա՛լ
պահ։

Փաւ հօր և որ՛։

Վա՛հ ազատե՛ցաւ նախահայրն ի Ձա-
շակմանէ պըտղո՛յն. և՛ քեզ երկըրպա-
գեն ամենայն հաւատացեալք՝ պա-
րըսպեա՛լ պահ՛։

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս՛։

Նա ևս կոպ՛։ Աղաչեսցուք զկենսա-
տու փրկիչն մեր քա՛. որ կամաւոր խա-
չե՛լուքն իւրով զարարածս փրկեաց.
և հեղմամբ արեան իւրոյ զԹողութե՛ն
շնորհեաց յոյսացելոյ իւրոց. ամե՛ն։

Աղօթ։

Ընկեալ առաջի քո բարերար և բա-
զումողորմ ա՛ծ՝ աղաչեմք ամենայն սըր-
տիւք մերով, և խնդրեմք զԹուե՛
ի քէն. որպէս խոստացար ծառայիդ

քոց և ասացեր, զմեզ զոր ինչ խնդրիցեք քաւ հաւատով յանուն որդւոյ ի հօրէն, տացի ձեզ: Ընդ որհեա և այժմ հաւատացեալս ի քեզ, և կատարեա ի բարի զխնդրուածսն որ ունին ի քեզ եմք ամենայնի: Եւ զի առաջի ողորմութեդ մխիթարեա զմեզ ի կեանս այսորիկ. և առաջնորդեալ հասո յանձառ երկնից արքայութիւնդ, ի փառաբանուի և ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեդ: այժմ և:

Յեչէ՛ Տէր և ողորմեա:

Կարերար և բազում ողորմ ած՛:

Ա՛ելոյա ալէլուիա:

Ահա ած օգնական իմ, և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ընդ ելոյա՛ած Յոհաննէսյ:

Պատուեա զքեզ ի քոյոց արդար վաստակոց. և հան նմա պտուղ ի քոց արդարութեն արմտեաց. զի լցցին ըշտեմարանք քո լիութեբ յորենոյ. և գինեաց հնձանք քո առատեալ ևս բղխեսցեն, Ո՛րդեակ մի լքանիր ի խրատու ան և մի լուծանիցիս յանդիմանեալ ի

նմանէ։ Օ՜ի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ, տանջէ զնմ որդի զոր ընդունի։

Ընդհանուր ի գործոց ապաշխարութեան։

Ա՛նպէս պաշտեմ զՀայրենի ծնո՛ղս, հաւատացեալ յամի որ ինչ յօրէնս և ի մարգարէսն գրեալ է։ Ուսիմ յոյս առ ձեզ և առ մարդիկ, որում և դոքա ակն ունին՝ թէ յարուսեալ լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց։ Յորում և ես իսկ ձգտիմ, անխիղճ միտս ունելով առ ձեզ և առ մարդիկ։ Ի բաղում ամաց եկի ողորմութիւն առնել յաղգդ իմ, և եղուր պատասխանիս. որովք գտին զիս սրբեալ ի տաճարին։

Պէտքն ապաշխարողին ի Աստուածէշտոյն խնդրոյն և ընդհանուրք։

Սիրելիք, զսոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է՝ զի դատեսցին մարդկան մարմնով. և կենդանասցին ըստ այլ հոգւով։ ամենեցուն վախճան մերձեալ է. զգաստացարուք այսուհետև.

և լերուք զուարթունք յաղօթս։
Անէ՛ ալէ՛, ընծ ողորմեա մեզ ե՛։

Աբ ընդ՞ երկիր ձեզ ՚Ի՛ր ոչ ըսա Ղ՞ա՛։

Եւ մահաւ շրջէր ընդ երիքով։ Եւ ահա՝ այր մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս. և նա էր մաքսապետ. և ինքն մեծատուն. և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս, և ոչ կարէր ՚ի բազմութենէ, զի կարճ էր հասակաւ։ Եւ ընթացեալ յառաջ, ել ՚ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդայն իսկ անցանելոց էր։ Երբև եկն ՚ի տեղին. հայեցաւ ՚ի վեր յա՝ և ասէ ցնա. զաքէ՝ փութա՝ էջ այսր, զի այսօր ՚ի տան քումմ արժանի լինիմ ագանել։ փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ։ Երբև տեսին ամենքին, տրտունջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել։ Եւկն եկաց Զաքէոս՝ և ասէ ցՏէր. Տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց. և եթէ զոք զբռնակեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ ասէ ցնա

ցնա յա՛. այսօր եղև փրկուԹի տանս
այսմիկ. քանզի և սա որդի աբրահա-
մ՛ու էր. Օ՛ի եկն որդի մարդոյ խընդ-
րել և կեցուցանել զկորուսեալն։
Ա՛ման ՚ի վերուստ խաղաղուԹի՝ և փրկուԹի
անչափ մեծոյ ա՛՚։
Նայր երկնաւոր՝ բարեգուԹիւն ողոր-
մած, քաշյր և երկայնամիտ առ ամե-
նեսեան որք խնդրեն ՚ի քենե։ Նա-
յեաց ՚ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, որ
ապաւինիմք ՚ի քո բարերարուԹիդ. և
ընկալ ողորմուԹիւ քով զպատարագս,
զոր մատուցանեմք հաւատացեալքս ՚ի
քեզ՝ առ ՚ի յիշատակ ննջեցելոց յա-
նուն քո սուրբ։ Օ՛ի դու ես տէր՝ որ
հաստատեցեր ՚ի սիրտս մեր զյոյս յա-
րուԹե, և զհատուցումն բարեաց ա-
մենեցուն՝ որ հաւատան գալստեան
միածնի քո։ Նու ամ մեր, յաղ-
ԹեալՀ ՚ի մարդասիրուԹենէ քումմէ՝ ա-
ռաքեցեր յանքննելին ծոցոյ քումմէ զը-
միածին որդիդ քո. որ եկն և գնեաց
զմեզ ՚ի ծառայուԹենէ մեղացն։ Նզև իբ-

րեւ զմեզ մարդ, և հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրուի հօրդ երկնաւորի: Ա՝ատոյց զինքն պատարագ կամօք բովք, և եբարձ զպարտիս մարդկուես մերոյ, հաշտեցուցանել զտարագրեալքս ի քէն՝ ի ձեռն հեղման արեան իւրոյ: Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ ի գերեզմանի դնելով անապականաբար, և զմահացեալսն իսկզբանէ՝ կորզեաց ի ձեռաց մահու: Յարեաւ աքանչելապէս, և մշանջենաւոր կենդանութեն հաղորդս արար զմահկանացու բնութիւնս մեր: Նա այժմ տէր ամ մեր՝ օրհնեա զպատարագս զայս, առաքելո՛ զաներեւոյթ աջ քո. և հանդիպակամս ընդունել քո ի մատուցողքս. որք հաւատացին առհաւատչեայ ընդունել զհանգիստ փոխեցելոյն, զոր աւանդեցեր ի պատրաստ բնակուի՝ քո անձառ բարեացդ: Այո տէր՝ քո անձառ շնորհօքդ, և բազմապատիկ ցնծութ զժողովուրդս քո, որք հաղորդ հանդիպեցան լինիլ այսմ հնգեւոր խոր-

րախտեաս Ծառայեսցին ընդ մեզ պա-
րակուճք բանակք զուարթնոցն, բազ-
մելոյ ի վայելս հաշտարար կամաց
քոց, Որպէս զի երկաքուռիք հրձուա-
նօք քերկրեսցին հոգիք հանգուցելոցն
աղաչմամբ շնորհաց սուրբ հոգւոյդ, որ
անզգիղ ես ի փոխատրուել նոցա՝
որք կամարար մնօք ընծայելոյն զքոյդ
քեզ, Պայծառացո՛ տէր աննուաղելի
փայլմամբ վկայիցդ այնոցիկ, յորոց ա-
նուն կատարին ալօթքս և պատարագս՝
բարեխօսութ ընտրելոց քոց, որք մա-
տուցին զինքեանս արեամբ բանակա-
նաւ քեզ ընդունողիդ հօր, և յանտես
սանելի քոյ հատուցմանդ վայելեսցեն
՛ի փառս՝ որ ոչն երևին Ամէն ո-
րոյ գոհացողական փառատրութեամբ
և երկրպագութեամբ մատուցանեմք
օրհնութիւն ամենասուրբ երրոր-
դութեանդ՝ հօր և որդւոյ
և հոգ՛ւ
Դոյդ ձեր որ յեր՛ւ

Կանոն Աղ Օրհնելոյ։

Աստ ողորմած մեղ և օրհնեա զմեզ. երևեցո դերեսս քո ի մեզ՝ և ողորմեա մեզ։ Ա՛նսահման յերկրի զձանապարհս քո, յամենայն ամ ըզփրկուելս քո։ Խոստովանեղիցին առ քեզ ժողովուրդք ած, խոստովանեղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամ։ Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք. զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութ. և ազգաց երկրի դու առաջնորդես։ Խոստովանեղիցին առ քեզ ժողովուրդք ած. դոհասցին զքեն ժողովուրդք ամ։ Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ ած ած մեր։ Աստ մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի նմանէ երկիցեն ամ ծագք երկրի։

Նա առ Հոգեւոր. դկ։

Եւ է Ա՞ր բուսնակեա՞լ պահեին յանեղաշէ՞ն դրախտի՞ն ըզձանապա՞րհս ծա՞ռ

ուսյն կե՞նաց՝ քրօքեակա՞ն հոյլ-
քըն բոյեղե՞ն սրօբե՞ւք. այ՞օր ար-
տափյլեալ ցուցար յերկրի ծաղիրդ
փայտ կենա՞յ և փրկուե՞ ղքեզ օրհ-
նեն մանկա՞նըք սուրբ եկե՞ղե՞ցւոյ՝
Ա՞քեակ՞ ծառայն վերաբերեա՞լ խոյ
յո՞ղջակե՞ղ փոխանա՞կ ի՞սահա՞-
կայ. այլ ի՞ վերա՞յ քո կենա՞ գահն
անա՞րատ. ի՞ հաշտուե՞ հօր և՝ի բառ-
նա՞լ ըզմե՞ղըն՞ մեր՝. ղքեզ պար-
ծանըք պօղոսեա՞ն. դաւանեալ ըզքեզ
ծածկին բանին տեղի՞ և զե՞նա՞րան՝.
քանզի՞ քե՞՛ւ ապրեցաք՝ ի խաճա-
նօղ և յանմարմին գազա՞նէ՞ն. և՝ ի՞
վերայ քո հեղեա՞լ շիթք անապական
արեանն՝ ը՛զկողածնի՞ն ջըն ջեաց ը՛զ

մեղս. ղքեզ.

Վ՞ասպս. Լ՞ուսից տէր ձայնի աղա-
չանաց մերոյ՝ ընկալ՛ի զխնդր՛ո՛ւ
Աղօ՛ւ. Ո՛րհնեալ ես տէր ած ամե-
նակալ, արարիչ ամ արարածոյ. որ ա-
րարեր զամ արարած քո բարի և լաւ, և
չի՛ք ինչ խոտան՝ ի նմա. զոր եառուր

ի պէտս որդւոց մարդկան։ Որ և ա-
րարեր զայն ի հաստատուէ երկրի
և ի ժողովոց ջուրց։
Նա արդ՝ մեք հաւատացեալքս ա-
նուան քումմ սրբոյ, առեալ զպար-
գեւս քո՝ զոհանամք զառատ ողորմու-
թեդ քումմէ, և փառաւորեմք զա-
մենամեծ տէրութիւն քո։ Որհնեա ☩ որ
ողորմութիւդ քո զպաղ զայս։ Որհնեա
☩ տեր ողոր՛ զպաղ զայս։ Որհնեա
☩ տեր ողոր՛ զպաղ զայս։ Օ՛ի ամ
ինչ՝ յոր և խառնեսցի սա, եղիցի մեղ
ի սրբութիւն ի քաւութիւն և ի թողու-
մեղաց, և յառողջութիւն հոգւոյ և մարմ-
նոյ։ Որպէս զի հաստատեալք սովա-
և զուարճացեալք, յամի անդադար
փառաւորեսցուք զՏէր և՛։
Որհնեսցի և սրբեսցի աշ այս նշա-
նաւ ՚ի խաչիս և ՚ի աւետարանաւս
յաջոյն հօր և որդւոյ՛։ Ընկալ հղիեա՛։
Ո՞հեղ խորհուրդ քահա՞նայ՛։
Հոգւոյն հանգուցե՛։ Վրիստոս որ՛։
Հայր մեր որ յերկինս՛։

(Ա՝ապաղ օրհնելոյ)

Կանոն՝ Տեառնական մատաղ
Օրհնելոյ։

Ընծան պղինձէ և պճնազգեստ Ջուարճին
՝ի պատառն եկեղեցւոյն և առնեն սաղմոս։

Երանի ումմ Թողուն Օրհնեցից զՅՀՌ
յամ ժամ։ Ողորմեա ինձ աստ։ ՅՀՌ
վայելէ օրհնուէն։

Սրբեսուգին չորսդէն։ Ան ևս խաշմ՝։
Ան փոխանայն առէ։ Օրհնուէն և ի առք՛։

Ան ապա՝

Ելէ՛ աղէ՛։ Յիշեա տէր զդաւթի և
զամ հեզուէն նորա։ Որպէս երդուաւ
տեառն և ուխտս եառ ՅՀ յակոբայ։

Ընթերցուածք ՚ի Պաւղոսէ։

Ան կոչեաց տէր զմօսէս, և խօ-
սեցաւ ընդ նմա ՚ի խորանէ
անտի վկայուէ՝ և ասէ. խօսեաց դու
ընդ որդիսդ իսրայէլի, և ասասցես
ցդոսա։ Այր որ ՚ի ձէնջ՝ թէ մատուս
ցանիցէ պատարագ ՚ի խաշանց. յար-

ջառոյ կամ յոչխարէ մատուցանիցէք զպատարագս ձեր։ Եթէ ողջակէզ լիցէ պատարագն նորա յարջառոյ արու անարատ մատուսցէ առ դուռն խորանին վկայութեան ածցէ զնա. ընդուսնելոցէ ի նմանէ առ ի քաւել ա ռաջի տեառն։ Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ ընծային, յընդունե նելոյ Թիւն նմա. առ ի քաւելոյ վե րանձին իւրոյ։ Եւ սպանանիցեն զզուա րակն առաջի տն. և մատուսցեն քա հանայք որդիքն ահարօնի զարիւնն. և հեղցեն շուրջ զսեղանովն՝ որ կայ ցէ առ դրան խորանին վկայութեան։ Եւ մերթեսցեն զողջակէզն. և ան դամ անդամ յօշեսցեն զնա։ Եւ դիցեն որդիքն ահարօնի քահանայք հուր ի վերայ սեղանոյն. և կուտեսցեն փայտ ի վէր հրոյն. և դիցեն որդիքն ահա րօնի քահանայք։ Օ անդամն Թիւ. և զգլուխ՝ և զձարպն ի վէր փայտին. որ կայցէ ի վէր հրոյ սեղանոյն։ Եւ զփո րոտին և զոտս լուասցեն ջրով. և դի

ցեն քահանայք զայմ՝ ի վեր սեղանոյն.
զի ողջակէզ զոհի ե՝ ի հոտ անուշից
ան. Ա՝պա թէ յոչխարաց ելցէ պատա-
րագն այդ, ի գառանց և յուլոց յողջ-
ակէզ, արու անարատ մատուցանիցէ
նա։ Եւ դիցէ զձեռս իւր ի վեր գըլ-
խոյ նը. և սպանցէն զնա ի կողմանց
սեղանոյն ընդ հիւսիսի, առաջի տն. և
հեղցեն քահանայքն որդիքն ահարօնի զա-
հանայք շուրջ զսեղանովն։ Եւ յօշեա-
ցեն զնա անդամ անդամ. և զգլուխն
նորա և զճարպ. և դիցեն զայն՝ քա-
հանայքն ի վեր փայտին և հրոյ՝ որ ի
վերայ սեղանոյն ելցէ։ Եւ զփորոտին
և զոտս լուասցեն ջրով. և մատուսցէ
քահանայն զայմ և դիցէ ի վեր սեղա-
նոյն. զի ողջակէզ զոհի ե՝ ի հոտ ա-
նուշից տն։

Ընդ ընծայատուն յանդէտ ի՝ագատարուէից։

Եւ մատոյց դաւիթ ողջակեզս ա-
ռաջի տն՝ և խաղաղականս։ Եւ
իբրև կատարեաց դաւիթ մատուցա-

նել զողջակէզսն և զխաղաղականս՝
օրհնեաց զժողովուրդն յանուն տեառն
զօրուեց։ Եւ քաշխեաց ամ ժողովր-
դեանն. յամ զօրուե իսրայիլի ՚ի դա-
նայ մինչև ցբերսաբէէ. յառնէ մինչև
ցկին իւրաքանչիւրումք բլիթ մի հա-
ցի. և պատառ մի կասկարայից և քա-
քար մի ՚ի տապակէ. և գնաց ամ ժո-
ղովուրդն իւրաքանչիւրք ՚ի տուն իւր։

Ընդէղծոածս այծոյէայ Մուգպղէէ։

Եւ զամենեսեան՝ որք պահէին ըզ-
շաբաթս իմ, և ոչ պղծէին. և
կայցեն յուխտին իմում։ Տարայց զնա
՚ի լեառն սրբութե իմոյ. և ուրախ ա-
րարից զնա ՚ի տան աղօթից իմոյ. ող-
ջակէզք նորա՝ և պատարագք նոր ընդ-
նելիք լիցին ՚ի վերայ սեղանոյ իմոյ. զի
տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամ
հեթանոսաց ասէ տէր։

Պօղոսի առաքելոյն յՀբրայեցւոց նամակէն
ընթերցուած։

Ունիմք մեք սեղան, ուստի ոչ գո՛ն
ղիշխանութիւնն Ճաշակել, որք

պաշտեն զպաշտօն խորանին։ Օ՛ի ո-
րոց անառնոյ մատչիւր արիւնն ի սըր-
բուհին վասն մեղաց ՛ի ձեռն քահա-
նայապետին, նոցունց մարմինքն այրէին
արտաքոյ բանակին։ Ա՛սոր որոյ և յի՛ն
զի սրբեսցէ իւրով արեամբ զժողո-
վուրդն, արտաքոյ դրանն չարչարե-
ցաւ։ Ա՛րդ՝ եկայք ելցուք առ նա ար-
տաքոյ բանակին. առեալ յանձն զնա-
խատինս նորա։ Վ՛ասնզի ո՛չ եմք ու-
նիմք զքաղաք՝ որ աստէն մնալոյ ի-
ցէ. այլ զՀանդերձեալսն խնդրեմք։
Ա՛րդ՝ ՛ի ձեռն նորա մատուսցուք ըզ-
պատարագ օրհնութե՛ն յամ ժամ այ. այ-
սինքն է՝ պտուղ շրթանց խոստովանո-
ղաց յանուն նորա։ Օ՛ բարերարութե՛ և
զհաղորդութե՛ մի մոռանայք. զի ընդ
այսպիսի պատարագս հաճի Ա՛ստուած։
Ա՛լէ՛լ ա՛լէ՛։ Ա՛ստուցէ՛ք ինն ո՛րդիք
այ. մատուցէ՛ք ինն զորդիս խոյոց։
Ա՛ստուցէ՛ք ինն զփառս և զպատիւ.
մատուցէ՛ք ինն զփառս անուան նորա.
երկի՛րպագէ՛ք ինն ՛ի սրահ սրբութե՛նէ։

Աւետեաց Ողբեր.
Սիա՛ռ ողբ յՅե՛ր ողբ ոսկ՚ոռոս։
Տեառն մերոյ Յե՛ր՝ Յե՛ր։

Ա՛սէ և ցկուչնատէրն. յորժամ առնիցես զաչս ձաշ՝ կամ ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամն քո. և մի զեղբարս քո. և մի զազգականս քո. և մի զդրացիս քո. և մի զմեծամեծս. զի մի և նոքա փոխարէն կոչիցեն զքեզ՝ և լինիցի քեզ հատուցումն։ Ա՛յլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա զաղքատս՝ զխեղդս՝ և զկաղս՝ և զկոյրս։ Այ երանելի լինիցիս. զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանելոյ քեզ. և հատուսցի քեզ փոխարէն ի յարուցեալ արդարոց։ Եթէ լուաւ զայս ոմն ի բազմականացն՝ ասէ ցնա. երանի՛ որ կերիցէ հաշ յարքայութեան։

Կ՚ելլ Ա՛ռ ուղեւոյ զ՚։

Ա՛ղօթ.

Ա՛ստուածակալ ամ փառաւորեալ ի վերնայնոց կարգապետութեանց, և ի սոո-

րայնոցս երկրպագեալ բանդ ամ՝ ընդ
Հօր և սբ Հոգւոյն՝ ի սկզբան տպաւո-
րեցեր զձև և զօրինակ առ յապայ ե-
ղելոցս՝ Վանդի Թէպէտ՝ ինքնայօժար
խորամանկութ կամակոր եղեալ բան-
սարկուին և մեծապատիւ փառացն
խոստմամբ՝ ի բարեվայելուչ դրախ-
տէն ստորանկեալ մարդոյն. սակայն ի
սերանալ և ի բազմանալ մարդկան
ի վերոյ երկրի, հաձեցաւ մերոյս ազ-
գի բարեպաշտիլ առաքել սեղանօք և
պատարագօք։ Որպէս աբելի որ մա-
տուցանելոյ արդար կոչեցաւ. և նոյ
ելեալ ի տապանէն՝ մատոյց պատա-
րագ հոտոտել զքեզ տեառնդ ամ. և
աբրահամ մատուցանելով զձնմարիտ ող-
ջակէզ ի փորձութէ՝ օրինակեր զա-
նապական մահ քո ի խաչին, և արդ
ամ մեր բարերար՝ աղաչեմք և
մաղթանօք հայցեմք ի քէն, ընկալ
ողորմութ քո զնուէրս զայս ի ձեռաց
մերոց ի հաձութէ ամենազօր կամաց
քոց։ Ընկալ տէր ամ մեր մարդասէր

զնուէրս խոստման մերոյ, զոր ուխտե-
ցաք քեզ ՚ի նեղուածիդ մերում: յորում
աղաղակեցաք առ քեզ, և փրկեցեր
զմեզ: Ընկալ բարեխնամող ած ըզ-
պատարագս զայս՝ զոր համբարձեալ
մատուցանեմք քեզ անկարօտդ փըր-
կիչ. որոյ անհաս և անչափ է ողոր-
մութիւն քո գթածդ: Ընկալ անոխակալ
սէր՝ և հաւատարեա ընդ երջանկացեալ
սուրբ ընծայաբերութիւնս նախահարցն
սրբոց. զորս մերժեալ հեռացուցեր ՚ի
ստապատիր զոհիցն և ՚ի հեթանոսա-
կան ձեռնձերիցն. դիւամոլ կռապաշ-
տութեացն: Որ ՚ի ձեռն սէր և երանելի
մարգարէին քո Մովսիսի՝ հրամայեցեր
ժողովրդեան քումմ իսկ լի մատուցա-
նել քեզ պատարագ ՚ի հօտից, և յայ-
լոց սրբոց անասնոց ածել առ դուռն
խորանին վկայութեան, առ քահանայսն
ղևտացիս: Որոց դնելով զձեռն ՚ի վե-
րայ և հեղլով զարիւնն առ սէր սեղա-
նաւ քո տէր, յանցանքն քաւէին և
խնդրուածքն կատարէին: Այժ այնու

օրինակեր զստուեր հանդերձեալ ըզ-
Հշմարիտ փրկութեանս, որ շնորհե-
ցաւ մեզ գալստեամբ քո յաշխարհս:
Բանզի դու նոյն լինքն ամենազօրմ
բարերար ես՝ նախագուշակ հոգւոյդ
քո ի ձեռն մարգարէին ասացեր. ոչ
ընդունիմ ի զուարակաց քոց պարա-
րումն. այլ մատո՛ ինձ պատարագ օրհ-
նութեան. և կամաւորական մտօք անա-
րիւն մատուցանել զսիրտ բեկեալ և
ՀՀոգի խոնարհ, զորս ոչ արհա-
մարհես: Նմին այժմ մեք մեղուցեալքս
և անարժանքս՝ խոնարհ սրտիւք մե-
րովք անկանիմք առաջի քո գթութեդ
և աղերս մատուցանեմք զքաղցր
մարդասիրութենէ քո՝ որ առ սիրելիսն
քո հարան մեր Յոնարհեաց որ յընտ-
ծայս մեր և ընկալ զնա ի ձեռս մե-
րոց որպէս զողջակէզս խոյոց և զուա-
րակաց և որպէս զբիւրաւորս գառնոց
պարարտից: Հնարհեա՛ տէր զխընդ-
րուածս մեր, զի մի յամօթ եղիցուք
Հիշնամեաց մերոց. այլ ցնծալով ու-

րախասցուք ի փրկութեանն քումմէ։ Օ՜ի
եթէ զմեզ լերինս՝ զբլուրս և զդաշտ
կշռես յակնարկել քումմ, և զերկկին և
զերկիրս ի բռան ունիս, և նստիս ի
բարձրութեան բարձանց ի քրովբէական
յաթոռ, և անդունդք ոչ են քեզ ա-
ներևոյթք. և ամ չորքոտանիք և ամ
չնչաւորք չեն քեզ բաւական յողջա-
կիզս, զիարդ մեք իշխեմք մատուցա-
նել պատարագ։ Այլ դու տէր հաճե-
ցար մարմնանալ վասն մեր՝ և ուսու-
ցեր մեզ սրբով քովք Աբաքեղովք
հաւատս անբիծս, որ ի սուրբ երրոր-
դութենէ։ Որով արժանաւորեցեր զմեզ՝
եղբարս և որդիս անուանել, անարատ
մարմնով և արեամբդ քո՝ Յամին ամ-
նոյն ինքնիշ և այժմ սքանչելագործ
տէր՝ ընկալ ի ձեռաց մերոց զնուէր
զհնմանս այսորիկ, բարեխօսութեամբ
սրբուհւոյ Աստուածածնիդ և ամե-
նայաղթ նշանիս խաչի քո զօրութեբ,
որում հանապազ երկրպագանեմք,
Յաղաչանօք սրբոց առաքելոցն և

մարգարէից, և երանելի վկայիցն, որք
զարիւնս իւրեանց հեղին՝ փոխանակ
արեան քո սէր. պարգևեա՛ ձկայցո-
ւածս մատուցողաց սորա և շնորհեա՛
ձիոդութիւն մեղաց. ա՛ձեցո՛ ձհօտս և
զանդեայս և զամենայն ինչս և զատա-
ցուածս ծառայից քոց. քաղցրութիւ՛
հոսեա՛ զամպս յանդաստանս մեր՝ և
պարգևեա՛ զպտուղ շահականութեան.
և հալածեա՛ զաստանայական որոդայ-
թըս։ Օ՛ի աստ բարեպաշտութեամբ
կացեալ ի՛ հաձոյս քո, արժանի լի-
ցուք հանդիպել քեզ՝ յերևիլ փառայ
քոյ յահագին աւուրն, յորժամ դար-
ձեալ միւսանգամ դաս յերկինից հա-
տուցանել ըստ գործոյ. զի քեզ վա-
յելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ.
այժմ և՛։

Օրհնեմ զՏէր պատուիրեալ հոգւոյ Աստուածոյ Աստուածոյ:
Գնացի ի սեղան հոգւոյ, և անուշով գինով.
և ասէր աղմուկ:
Յիշեցէք տէր զամ պատարագս քո՛:
Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի քումմ՛:
Փոխ հօր և՝ Հ՚արկանն. Ձկն:

Ա՚ր յանկից ստեղծո՛ղ գո՛յից
և՝ յարարչակի՛ց հո՛ց բանդ առ-
տեալած. Թողութիւն շնորհեա նըկ՚ղե-
ցեալոց քոց ծառայից. յորժամ գա՛ս
դատել զոր անարատ ձե՛ռօք ստեղ-
ծե՛ր: Ա՚ր ի հօրէ ածա՛ծ և
մարմնացա՛ր ի՛ սուրբ կուսէն՝ Թո-
ղու: Ա՚ր ի խաչին տանջե՛ցար.
զմահու լուծե՛ր զի՛ շխանդութիւն.
Թողու: Ա՚ր պըսակիչդ ես քոց սը՛ր-
դոց և անվախձան բարեաց բաշխող.
Թողու՛:

Ն՚ ասէ կաղնեա:

Պահանամք զքէն տէր ամենա-

կալ արարիչ ամ արարածոց. որ լը-
ցեր և զարդարեցեր զամ երկիր պըտ-
ղալից և վայելուչ պարարտութ, և ե-
տուր զնա ի պետս ուրախուե որդւոց
մարդկան. զի փառաւորեսցի հանապազ
ամենասուրբ անուն քո՝ ի քո ստեղ-
ծեալ ծառայիսս, որք վայելեմք միշտ
յամենառատ բարութե քումմ։ Նա արդ՝
բարերար և բազմագութ տէր՝ քեզ
խոնարհեցուցանեմք զծունը սրտից մե-
րոց, և հայցեմք ի բարերարութենէ
քումմէ, առաքեա ի ժամուս յայսմիկ
զնորհս ամենազօր հոգւոյդ սրբոյ
ի վերայ սեղանոյս այսորիկ, և օրհ-
նեա ողորմութե քով զառաջիկայ հացս
զայս և զգինիս, զոր ի քո առատ բա-
րութէդ ժառուցանեմք առաջի քո ան-
կարօտդ ամէն, ի յիշատակ հոգւոյն
հաւատով ի քեզ ննջեցելոց։ Նա շը-
նորհեա ամենեցուն որք հաղորդին ի
սմանէ՝ զփրկուն, և զառողջութե կենաց,
և զթողութիւն յանցանաց։ Նա զհոգիս
ննջեցելոց մերոց յիշեա տէր՝ և դա-

սաւորեա՛ ընդ սուրբս քո յերկինսաւոր
առագաստին յանսպառ ուրախութեան.
և պարգեւեա՛ զվարձս բարեաց՝ մա-
տուցողաց պատարագիս: Նո՛ւ վասն
առատ մարդասիրութե՛ քո տէր՝ ջնջեա՛
զձեռագիրս յանցանաց մեր ժողովր-
դեանս, բարեխօսութե՛ սուրբ ծածկ-
նին և մեր արբոյ քոյ. և արժանի՛ ա-
րա զմեզ գտանել ողորմութե՛ յաւուր
հատուցման մեր գործոց: Ո՛ի դու ես
կեանք անվախճան, և երանութե՛ մեր
արդարոց: Նո՛ւ քեզ ամենասուրբ Հոր
բորդութե՛ և միոյ տէրութե՛ վայել է
փառք՝ հի՛ւ:

Խոստոյն հանգու՛ն: Վերջ որդի՛ն:
Խայտ հե ու յե՛ն:

Կանոն՝ Հաւ օրհնել քի։

Սաղմոս։

Ով՝ եք աղաւնւոյ արծաթապատ, և թիկնամէջ նորա ի գոյն ոսկւոյ։ Ի գումարել երկնաւորին զթագաւորս ի վերայ նորա, ձիւնասցին ի սաղմոն։ Լեառն աստուծոյ՝ լեառն պարարտ լեառն մածեալ՝ լեառն պարարտ. և զի՞նչ կարծէք լերինք հպարտացեալք։ Լեառն՝ ընդ որ հաճեցաւ աստ բնակիլ ի նմա. քանզի և տէր իսկ բնակեսցի ի նմա յաւար։ Կառք այ բիւրապատիկք՝ հազարք ուղղիչք. և տէր ի նոսա՝ ի սինէ սրբութեան իւրոյ։ Նայ ի բարձունս՝ և գերեաց զգերուսն. եաւ աւար բաշխեաց պարգևս՝ և եւս որդւոց մարդկան. քանզի Թերահաւատից ևս բնակեալ եղիցին ի նմա։ Տէր աստ օրհնեալ՝ օրհնեալ տէր յօրհանապազ,

առաջնորդեսցէ մեզ ամ փրկիչ մեր։
Ոչ մեր՝ ամ կենարար, և ի տեառն
նէ են ելք մահու։ Այլ սակայն՝ ամ
փշրեսցէ զգլուխս թշնամեաց մերոց.
և գհերն կարձնուվին, որք գնան յա-
նօրէնութե իւրեանց։ Այսաց տէր ի
խորոց անդնդոց դարձուցից, և ի մի-
ջոյ ժանեաց՝ զայն ի դուրս կորզեցից։
Որպէս թացցի ոտն քո յարեան, և լե-
զուք շանց քոց յարենէ թշնամեաց քոց,
Երևեցան գնացք քո ամ, գնացք այ
թագաւորին մերոյ սրբոյ։ Կանխեցին
իշխանք հանել զօրհնութի, ի մէջ կու-
սանաց և դաւչաց։ Յեկեղեցիս օրհ-
նեցէ՛ք զաստուած, և զտէր յաղբե-
րայն իսրայէլի։ Անդ բենիամին ի
տղայութեան զարմանալի, իշխանք
յուդայ առաջնորդք նորա՝ իշխանք
զաբուղօնի, և իշխանք նեփթաղիմայ։
Հրամայեա աստուած զօրութեամբ
քով. զորացո զայս զոր հաստատեցեր
ի մեզ ի տաճարէ քումմէ յերու-
սաղէմ, քեզ մատուսցեն թագաւորք

զպատարագս։ Աստեւ ի գաղան ե-
ղեգան, ի ժողովս զուարակաց՝ և ի
դասս երնջոց։ Աստեցին այնոքիկ՝
ոչ ըմբռեալ են արծաթով. ցրուեա
զհեթանոսս՝ ոչ կամին ընդ պատե-
րազմ։ Ակեսցեն հրեշտակք յեգիպ-
տոսէ. հնդիկք յառաջագոյն ձեռ ըն-
տուէ լերինն առ ած։ Ազգաւորութիք
երկրի օրհնեցէք զՅն, և սալմոս ա-
սացէք տեառն։ Ա՛նասպարկ արա-
րիչք այնմիկ, որ հատի լերկինս երկ-
նից ընդ արևելս։ Ա՛ստ տայցէ ձայն
իւր՝ ի ձայն զօրուէ. և տուք զփառս
ոյ։ Ի վերայ Իսրայէլի մեծ վայել
չուէ նորա. և զօրութիւն նորա մինչև
յամպս երկնից։ Սքանչելի է ած ի
վերայ սրբոց իւրոց, ած Իսրայէլի։
Ա՛ստ տայցէ զօրուէ հաստատուէ. ժո-
ղովրդեան իւրոյ, օրհնեալ է ած։

Ա՛պա՝ Ա՛ղօթ։

Օրհնեալ ես տէր ած մեր՝ որ ի
ձեռն օրինացն Հրամայեցեր մատու-

ցանել քեզ ամօւնեդ՝ հաւս աղաւնիս և տատրակս. որ էր օրինակ ձշմարտութեան։ Ոչ այժմ մեք հաւատացեալքըս, և ՚ի ձեռն հոգւոյդ սրբոյ և պատուական արեամբդ Ս՚իածնի քո ազատեալքս մատուցանեմք զհաւս զայսքեզ ՚ի հաձութիւն։ Ընկալ և օրհնեա զսա և յաւդիչ պարգեւեա. և արա արժանի օրհնել և փառս մատուցանել քեզ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Կանոն Ձ՚ըհօր Օրհնէլոյ։

Լռեսա փափաքանք ակնկն և պաշտօնեայքն և երկայ ՚ի պղծել ըհօրն, և ասյ հանել փառաւորեալ պոյլ ջուր և ապա պոյլ մայհանէ և պնէ ասելՙ ասպհու

Զայն ան ՚ի վերայ ջուրդ, և ամբ վառաց որոտաց. և տեր լինքն ՚ի վերայ ջուրդ բազմաց։ Ս՚ատուցէք տեառն՝ որ-

որդիք այլ մատուցէք ընդ զորդիս խոյոց։ Մատուցէք ընդ զփառս և զպատիւ. մատուցէք ընդ զփառս անուան նորա. և երկիրպագէք ընդ ի սրահ սրբութեան նորա։ Ձայն ընդ ի վր ջուրց, և ընդ փառաց որոտայ. և տէր ընդ ի վր ջուրց բազմաց։ Ձայն ընդ զօրութեամբ, Ձայն ընդ ի ճոխ. մեծ վայելչութեամբ։ Ձայն ընդ փշրէ զմայրս, և մանրէ տէր զմայրսն լիբանանու։ Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատունկն լիբանանու. որ սիրելինէ որպէս զորդիս միեղջերուի։ Ձայն ընդ հատանէ զբոց ի հրոյ. ձայն ընդ շարժէ զանապատն, և խռովեսցուցանէ զանապատն ի կադէս։ Ձայն ընդ հաստատէ զեղջերուս, և յայտնի առնէ զանտառս։ Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն զփառս նորա։ Տէր ղջրհեղեղս նստուցանէ և յաճուցանէ. թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան։ Տէր զօրութեան ժողովրդեան իւրոյ տայէ. և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ի խաղաղութիւն։

Աչխարհէ ելեալ հոգոյն և ասէ։
Տ. պրակիս. ՀԿ։

Աղբի՛ւր կենաց բաշխօղ հնարհաց հո՜
գի՛ դ իջեալ ՚ի բարձանց՝. զանապա՜
կան պարգևըս քո՜ բաժանեցեր յա՜
ռաքեալսն։ Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն
գոլ՞ով ստեղծանէիր զարարածս. ի՜
ջեալ ՚ի՝ ջուրս աւազանի՞ն ծնանի՞ս
որդիս ա՜յլ։ Ո՞ր ՚զարդարեալ նորոգես
միշտ ը՛զ նո՜ր քո զեկեղեցի. պէսպէս
հնարհաց քոց պարգևո՜ք փայլի՜ն մանա՜
կունըք սորա՜։

Ա՜նո՜ պ՜ջո՜ւնեակնոյն ՚ի ջ՜ենջն՜, ա՜ ասէ։
Ա՛լէլո՜ւիա ա՛լէլո՜ւիա։

Զայն ան ՚ի վե՛ր ջուրց, և ա՜ծ փառաց
որոտաց, և ա՜ր ի՜ն՜ք ՚ի վե՛ր ջուրց՝։

Ը՜նդ՜էրցո՜ւած ՚է չորրորդ կա՜ղ՜։

Ա՜ւ ասեն ա՛րք քաղաքին ցեղիսէ. ա՜
հաւասիկ բնակուի՛ր քաղաքիս քա՜
րի՛ է, որպէս և տէրդ իսկ տեսանի՛.
և ջուրքս չար, և երկիրս անզաւակ։

Ն՝ ասէ եղիսէէ. առէ՛ք առիս կուժ
ամ նոր, և դիք այդր. և բերին առ-
նա։ Ն՝ եւ եղիսէէ յականս ջուրցն,
և էարկ անդ աղ և ասէ, այսպէս ասէ
տեր՝ քժշկեմ զջուրս զայսոսիկ. և մի
ևս լիցի այդ՝ի մահ և յանղաւակու-
թիւն։ Ն՝ քժշկեցան ջուրքն մինչև
յայսօր ըստ բանին եղիսէէի զոր խօ-
սեցաւ։

(Պօղոսի առաքելոյն այբբայէի՛ ընդհանր
ընդդրոյժ)

Ա՛Յ կամիմ եթէ տգիտք իցէք ի զ
բարբ, զի հարքն մեր ամենեքեան
ընդ ամպովն էին. և ամենեքին ընդ
ծովն անցին. և ամենեքին՝ի մովսէս
մկրտեցան յամպն և՝ի ծովն. և ամե-
նեքեան զնոյն հոգևոր կերակուրն
կերին. և ամենեքեան զնոյն հոգևոր
ըմբեղին արբին։ Օ՝ի ըմպէին՝ի
հոգևոր վիմէն որ երթայր ղհետ նո-
ցա. և վէմն էր Քրիստոս։

Ա. ԵԼԵԼՈՒԻԱ ԱԼԵԼՈՒԻԱ։

Տեսին ամ ծագք երկրի զկերկուսն այ
մերոյ։

ԱՅՑ Ա՛ՌԱՔԵԱԼՔ ՅԵՐՈՒՍ ՈՐ ԼԻԱ Ա՛ՄՊ՛։

Յայնժամ գայ յն՛ի գալիլեէ՛ ի յոր-
դանան առ յովհաննէս՝ մկրտիլ՝ ի
նմանէ։ Եւ յովհաննէս արգելու զնա՝
և ասէ. ինձ պիտոյ է՛ ի քէն մկրտիլ։
և դու՝ առի՞ս գաս։ Պատասխանի ետ
յն՛ և ասէ ցնա. Թոյլ տուր այժմ,
զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զամ ար-
դարութի՛ն. և ապա թոյլ ետ նմա։ Եւ
իբրև մկրտեցաւ յն՛ել վաղվաղակի
ի՛ ջրոյ անտի՛. և ահա բացան նմա
երկինք. և տեսս զհոգին այ՝ զի ի՛ջա-
նէր իբրև զաղաւնի և գայր ի՛ վերայ
նորա։ Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ա-
սէր. դո՛ւ ես որդի իմ սիրելի, ընդ որ
հաճեցայ։

Ա՛ՄՆ ՔԱՂ՛Ի։ Ա՛ղաչեսցուք զբարե-
բարն ած, և խնդրեսցուք ի նմանէ.
զի մաքրեսցէ զՋուրս զայս յամ աղ-

տեղուէ, և ասացէ՝ ի սկսս ծառայից
իւրոց շնորհօք ողորմութե իւրոյ. ամե-
նակալ տէր ամէն մեր կեցուսցէ և՛՝

Տէր ողորմեա՛ տէր ողորմեա՛ տէր ողորմեա՛

Տէր ամէն մեր, որ արարիչդ ես ամ ա-
րարածոց՝ երևելեացդ և աներևու-
թեից. որ գոյացուցեր զծով և զցա-
մաք, և զոր ի նոսա վայելչութե. և
հայեցեալ տեսեր զամ արարածս քո, և
ահա բարի են յոյժ։ Որոց վերայ
ստեղծեալ ի քէն զմարդն իշխան
կարգեցեր։ Ոսկ ինքնայօժար կամօք
չարացեալ բանսարկուն՝ պատրեալ
զնա վրիպեցոյց ի փառացն. և սեր-
մանեաց ի նմա զիւր չարութե սերմն.
Ով որ խնամօք արարչական ողորմութե
քո զերծուցանել կամեցուլ ի նորին
դաւաճանութենն, եառուր զգրաւորական
օրէնս աղգի մարդկան ի դաստիա-
րակութե, Եւ զտալոյաբարոյ միտս նոցա
կզուշացուցանելով ի հեթանոսական
սովորութեց՝ գրեցեր նոցա զխոստութե

կերակրոյն։ Ասէ յերեսիւ միածնի քո՝ տեառն մերոյ յի՛ քէն, որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր սուրբ՝ աւետարանական վարդապետութեամբն, ուսաք ՚ի նմանէ և հաւատացաք ոչ արտասքուստ մեռանել ՚ի մեզ պղծութեն լինչ յարարածոցս, զոր եռուր մեզ ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից։ Ա՛ սան ո՛րոյ և մեք աշակերտեալք վարդապետուե սրբոյ աւետարանին՝ և քարոզուե սրբոց առաքելոցն, խնդրեմք ՚ի քէն և աղաչեմք, ՚ի վերակոչելս մեր՝ զերկրպագելի անուն ամենասուրբ երրորդութեդ՝ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, սրբեա ամենակարօղ զորութեամբդ զջրհոսս զայս՝ և զոր ՚ի սմա զջուրս. և մաքրեա յիմ կարծեալ պղծուէ՝ ՚ի մերմէ հիւանդութենէս. և զորացո զտկար միտս մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից մերոց։ Ա՛ ւ զոհութեամբ փառաւորել զքեզ հայր՝ որդւովդ միածնիւ՝ և հոգւովդ սրբով. այժմ և՛։

Աղաղակութիւն յաճենից։

Տէր մեր յիս քս՝ միածին որդի և բանդ
ած, որ զախտացեալ բնութեես մեր
խառնեալ ընդ անախտ աճուրդ՝ ի վերո
մեր սուրբ արարեր զանձն քո։ Աւս
տի և մեք սրբեալք ի Հոգմարտուեդ
քումմէ՝ գոհանամք զքեզն, և աղաչ
եմք զմիայն քարեբարդ և զմարդաս
եր։ խոնարհեաց առ մեզ որք ժո
ղովեալ եմք յանուն քո սուրբ։ և հեղ
կընորհս հոգւոյդ սրբոյ ի քուրս յայս՝
նշանաւ սուրբ խաչին։ և սրբեա զսա
յամ կարծելի և յանկարծելի աղ
տեղութենէ։ Արպես զի անխղճ սրտիւ
վայելեալ զսա ի պէտս մարմնական
պիտոյից մերոց, փառաւորեսցուք ըզ
քեզ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյ։
Ամէն խաչիւս։ Պահպանիչ և։
Տայր Տէր որ չէր։

Ամէն. ղ Ադամ, ղ Աբէլ, ղ Աբրահամ,
ղ Հեղ, ղ Ասլ, ղ Յակ և զ Հնձան

Օրհնելոյ.

Ընդ-ու-ի ել-ու-ի:

Քեզ վայելէ օրհնուիլ ած ի սիօն. և
քեզ տայցեն աղօթք յերուսաղէմ:

Ընդ-ու-ի Յ-ու-ի:

Պատուեա զտէր ի քոց արդար
վաստակոց. և հոն նմա պըր-
տուղ ի քոց արդարութէ արմտեաց.
Օ ի լցցին շտեմարանք քո լիութէ
ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առա-
ւել ևս բղխեսցեն:

Ընդ-ու-ի ի Յ-ովհ-ու-ի մկ-ի:

Քաջալերեաց երկիր. խնդա և ու-
րախ լեր, ի մեծացոյց ինր զառ-
նել իւր ել քեզ. Քաջալերեաց երկ-
վայրի, ի դալարացան դաշտ անա-
պատի. ի ծառ ետ պտուղ իւր. որպ

և Թզենի եւս զզօրուէս իւրեանց։ Ուրդիք սիօնի, ցնծացէք և ուրախ լե-
ռուք ՚ի տէր ամ ձեր. զի եւս ձեզ տայ կերակուր արդարութեան, և տեղասցէ
ձեզ անձրեւ կանուխ և անագան իբրեւ զառաջինն. և լցցին կալք ցորենոյ. և
ղեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ։ Նե-
հասուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս
եկեր մարախն՝ և ջրեհակն՝ և թըր-
թուրն, զօր իմ մեծ զոր առաքեցեր
՚ի վէր ձեր։ Նե ուտելով կերիջիք՝
և յագեսջիք, և օրհնեսջիք զանուն տե-
ռն ձերոյ, որ արար ընդձեզ սքանչե-
լիս. և մի ևս ամաչեսցէ ժողովուրդ
իմ յաւիտեան։

Պողոս առաքելոյն ՚ի Կորնթոս ընդհոյն
է ընթերցուածոյ։

Ա՛յժ այն որ պարգևէ սերմն սերմանա-
հանող՝ և հաց ՚ի կերակուր, պար-
գևեսցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս
ձեր, և աճեցուսցէ զարդիւնս արդա-
րութեան ձերոյ։ յամենի մեծացեալք ամ

առատութիւն՝ որ յօրինէն մեզ գո-
հուէ այ։ Ո՞վ ի պաշտօն հարկիս այ-
սորիկ՝ ոչ միայն առ՝ ի լնուլ զպակա-
սուէ սրբոցն է, այլ եւառատեալ քաղ-
մօք գոհութիւն այ։

Ա՛ռէ՛ ալէ՛։ Ի կարդալ իմում լը-
ւար ինձ ած ըստ արդարուե. ի նե-
ղութիւն ինձ անդորր արա՛։

ՍԷ Ա՛ՈՒՐԻՈՅ ՎՐԻ՝ ՈՐ ԸՍՈ ԱՊՐ՛։

ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅՈՒ ՎՐԱ։

Եւ ասէր, այսպէս է արքայու-
որպէս զի այր մի արկանիցէ սեր-
մանիս յերկրի. և ննջիցէ, և յառնիս-
ցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բոլ-
սանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ
Թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ.
նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա
ցորեան ատոք ի հասկին։ Եւ յոր-
ժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի ա-
ռաքէ մանգաղ. զի հասեալ են հունձք։

ՓԱՌՔ ՀԵՊ ՊԵՐ ՅԾ ՆԲ։

Ե՞ Ես խոպա՞։ Աշաչեսցուք զմար-
դասերն յծ, զի օրհնեսցե զսերմանիս
և զարդիւնս ծառւոյից իւրոց. ամե՛։

Ե՞ ՈՒՆ ԿՈՉԸՆ։

Օրհնեալ ես տէր յծ ամենակալ, որ
վերածես զամպս ՚ի ծագաց երկրի, և
զփայլատակունս յանձրևս առնես. կո-
չես զջուրս ծովու, և հեղուս ՚ի վե-
րայ երեսաց երկրի։ Ընդրեմք ՚ի քէն
և ադաչեմք, աղերսեմք և երկիրպա-
գանեմք՝ խոստովանելով զմեղս մեր,
և հայցելով զառատ ողորմութիւն քո։
Նայ տէր զսահանս երկնից, և ա-
ռաքեա զամպս ցօղել մեզ զանձրևս
շահեկանս։ Գլեա ՚ի ծերս և ՚ի ման-
կունս, ՚ի տղայս և ՚ի սրընդեայս, ՚ի
՚ի խաշինս և յանասունս, և յամ կեն-
դանիս։ Օրհնեա տէր և զբերս երկ-
րի մերում, զարտոյ և զագուց, զծա-
ղոյ և զխոտոյ։ Օրհնեա տէր զսեր-
մանիս մեր հանդերձ սերմանողօքս։

զի առատ ես ի պարգևս քո. տաս
սերմն սերմանողաց, և հաց ի կերա-
կուր մարդկան։ Աղաչեմք զքեզ թա-
դաւոր ողորմեաց ամէն ամէն մեր, որ խը-
նամովք քո լնուս զդաշտս և զլերինս
պարարտութեաբ, հայեաց ի սերմանիս
մեր. որ կարօղ ես առանց սերման
հնարհել հասկս՝ և առանց կերակրոյ
լնուլ զքաղցեալս։ Տուր տէր զառատ
ողորմութիւն քո, և աձեցո զարդիւնս ծա-
ռայից քոց ի պիտոյս կարեաց կեն-
ցաղոյս. զի աչք ամենեցուն ի քեզ
յուսան, և դու տաս նոցա կերակուր
ի ժամու։ ()րհնեա տէր և զամպս ի
վերուստ, զի զցօղ քաղցրութեն ցօղես-
ցեն յանդաստանս մեր։ ()րհնեա տէր
և զարտորայս մեր, զի առանց ամ
պրեսուց սնուցանիցեն զպտուղս իւր-
ցանց։ ()րհնեա տէր զեզինս և ըզ-
մշակս նոցա, զի առատ ջուրբ ժողովեսց-
ցեն զարդիւնս վաստակոց իւրեանց։
()րհնեա տէր և զպսակ տարւոյ քաղց-
րութեբ քո, զի լիութեբ և խաղաղութեբ

կատարեսցի: Օրհնեա տէր և զշտեմարանս ցօրենոյ, և զհնձանս գինւոյ և իւղոյ. զի լցեալք յառատուէ բարեաց քոց՝ առաւել ևս բղխեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ, եթէ երկինք լուիցեն ցօրենոյ և գինւոյ և ձիթոյ. և նոքօք լցցեն ժողովուրդ իմ: Նա զմեզ զամենեսեան արժանի արա խաղաղութեամբ վայելել զպագեաս առատ ողորմութեանդ. և գոհանալով փառաւորել զՀայրն՝:

Ամէն խաչէա՛: Պահ՛: Հայր մեր՛:

Կանան՝ Ասէ օրհնէլոյ և օծելոյ, Տանին Ի սեղանին առաջելոյն ոտիցն, Ի բերանէ ձեռին ձեռին՝ և լուանան նոքա ջրով, և չնջեն սրբէ ի սպաւով. և առնեն առաջի ի ներ:

Ի՛ւր ամ աղօթից իմոց. և նայեա՛ տէր յաղօթս իմ:

Ջփոխան նմա ասա՛

Նա ասա լուանան գինեաւ, և առնեն առաջի:

Ի՛ւր ամ աղօթից իմոց յաղաչէ՛լ՛:

Ջփոխան նմա ասա՛:

Աղիտաւոր տրոմղէ։
Խնդրեացուք հաւատով միաբանու՛։
Ն- Նպաս ձ Տէր աղերմե՛։
Ողհնութիւն և փառք հօր և որ՛։
Նրեայ հրէից ազգին ի գերհնաւէն։
Ն- այլ ասէն աղօթս։
Ա՛լէ՛։ ալէ՛։ Տեսին ամ ծագք երկ-
րի զփրկուէ այ մերոյ։ եթէ. Ողհնե-
ցի՛ք զտէր յօրհնուէ նորը, զի սքան-
չելիս արար։

Ընդհանրական աղօթք։

Արանեալ ե այր՝ որ եգիտ զիմաս-
տուէ. և մահկանացու՝ որ ետես
զհանձար։ Ո՞վ լաւ ե զվաճառն զայն
գտանել. քան զգանձս ոսկւոյ և ար-
ծաթոյ։ Պատուականագոյն ե քան զա-
կանս պատուականս. և ո՛չ ինչ ե չար
որ հակառակ կայցէ նմա. յայտնի ե
ամենեցուն. որք մերձին առ նա. և
ամ ինչ՝ որ պատուական ե. չարժե
զնա։ Ո՞վ երկայն աւուրք՝ և ամք
կենաց՝ ի յաջմէ իւրմէ. և յահեկէ իւր-
մէ

մէ փառք և մեծութիւն. ՚ի քերանոյ նո-
րա բղխի արդարութիւն. զօրինս և զո-
ղորմութիւն ՚ի լեզուի իւրում կրէ. Ա՛ա-
նապարհ նորա, Ա՛նանապարհ բարեց.
և ամ շաւիղք նորա խաղաղութեամբ.
փայտ կենսոյ է ամենեցուն. որք պա-
տասպարին ՚ի նա և որք կենուն ՚ի նա՝
իբրև ՚ի տէր յոստոստութեամբ։

Ընդ ելոյս ՚ի Ա՛ւետեաց Մատթէոսէ։

Այսպէս ասէ տէր. երթայք՝ մա՛ք
ե՛ դրունս իմ. կազմեցա՛ք զճանա-
պարհս՝ յորդեցէ՛ք զշաւիղս. գործե-
ցէ՛ք ճանապարհ ժողովրդեան իմոյ.
և զքարինս ՚ի ճանապարհէ անտի ՚ի-
բաց ընկեցէք. առա՛ք նշան ՚ի հեթա-
նոսս։ Օ՞ի աւասիկ տէր լսելի արար
մինչև ՚ի ծագս երկրի. ասացէ՛ք դըս-
տեր սիօնի. ահաւասիկ փրկիչ քո հա-
սեալ գայ՝ և ունի զվարձս իւր ընդ
իւր. և գործ իւր առաջի երեսաց
իւրոց։ Այլ կոչեսցեն զնա ժողովուրդ
սուրբ՝ փրկեալ ՚ի տեառնէ. և դու

կոչեսցես խնդրեալ քաղաք՝ և ոչ լը-
քեալ։

Պետրոս առաքեալն ՚ի Կորնէլիոսէ Ա.
առջին ընդունէ զհաւատս։

Օ ի Ճառ խաչին, կորուսեալոցն յիմա-
րութիւն է. այլ փրկելոցս մեզ զօրութի-
ւն։ Օ ի գրեալ է. կորուսից զիմաս-
տութիւն իմաստնոց. և զխորհուրդս խոր-
հրդականաց արհամարհեցից։ Ուր
իմաստուն. ուր դպիր. ուր քննիչ աշ-
խարհիս այսորիկ. ոչ ապաքէն յիմա-
րեցոյց Ած զիմաստութիւն աշխարհիս այ-
սորիկ։ Վասնզի իմաստութեամբն Այ
ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաստութիւն զԱծ.
հաճեցաւ Ած՝ յիմարութեամբ քարո-
զուածն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս։
Իսկ որովհետև հրէայք ընշան հայ-
ցեն. և հեթանոսք զիմաստութիւն խընդ-
րեն։ Մեք քարոզեցաք զխաչեալն
քրիստոս. հրէից գայթակղութիւն.
և հեթանոսաց յիմարութիւն։ Նայց նո-
ցին իսկ կոչեցելոցն հրէից և հեթա-
նո-

նոսաց՝ զքրիստոս ՚ի զօրութեն՝ և ՚ի
իմաստուեն։
Ալէ՛ ալէ՛։ Ընծ մերժեցեր և աւե-
րեցեր զմեզ. բարկացար, և զթասցիս
՚ի մեզ։

Ալէլո-իա Ալէլո։

Սէյ Ա-ո՛ղնո Յ՚ԻՆ՚ որ լսա Յօհան։

Ալան խաչելուէ տեառն մերոյ
ՅԻ ՎՀ։

Յայնժամ ետ զնա ՚ի ձեռս նոցա, զի
՚ի խաչ ելանիցէ։ Նա նոքա ա-
ռեալ տանէին զնա. և բարձեալ եր
ինքնին զխաչափայտն. և ելանէր ՚ի
տեղին՝ որ անուանեալ էր գադաթն.
և կոչիւր եբրայեցերէն գողգոթա։
Ուր և ՚ի խաչ հան էին զնա. և ընդ
նմա երկուս ևս այլս ասոի և անտի,
և ՚ի միջի զյն։ Գրեաց և տախտակ
մի պիղատոս, և եդ ՚ի վերայ խաչին.
և եր գրեալ յն նազովրեցի, թագա-
ւոր հրէից։ Զայն տախտակ ընթեր-

ցան բազումք ի հրեից. զի մա եր
ի քաշաք անդր տեղին՝ ուր խաչե-
ցաւն էր. և էր գրեալ եբրայեցերէն,
դաղմատերէն, և յունարէն։ Ասեն ցպի-
ղատոս քահանայապետքն հրեից. մի
գրեր Թագաւոր հրեից. այլ Թէ նա
ասաց՝ Թագաւոր եմ հրեից։ Պատաս-
խանի ետ պիղատոս. զոր լինչ գրեցի՝
գրեցի։

Ղուկաս։

Ասէ բարերարելոյ տն այ ի վերայ
մեր՝ և լսելոյ ձայնի աղաչանաց մե-
ծոց. զոր աղաչեսցուք. Տէր ողորմեա։
Ասէ շնորհելոյ զմեծ և զաւետ ո-
ղորմութիւն իւր. զոր աղաչեսցուք.
Ասէ տալոյ մեզ զերկնային զխաղա-
ղութիւն՝ զոր արար խաչիւն իւրով. զ՚։
Ասէ պահելոյ զմեզ ընդ ստինն յաղ-
թող զօրութեամբն. զոր՚։
Ասէ առաքելոյ զշնորհս հոգւոյն
սրբոյ ի տպաւորութիւն խաչիս. զոր ա՚։
Ասէ յուսով ձշմարտութե պարել մեզ
սո-

սովաւ ի վերջնում աւուրն. զտեր ա՛:
Ալան օրհնութեաւ՝ ամենայայտնի լինել լոյ
սրբոյ խաչիս. զտեր աղա՛:
Ալան հոգւոցն՛: Նա և միաբան՛:
Օ՜ անձինս մեր՛: Աղօրմեսց՛՛:

Աղօթք:

Տէր ամ անսկիզբն՝ որ ես միշտ յէութե
և արարիչ բոլորից. էութե կատարել
ինքնութե. մեծ և հզօր զօրութե՝ ան-
քննին և անհաս. որ ոչ երկինք բա-
ւեն մեծութե քո, և ոչ երկիրս բովան-
դակե զանբաւ արարչական զօրութիդ.
քև ընուս զամ ծագս երկրի, և բո-
վանդակեալ պահես ի զօրութե անհաս
փառաց քոց: Ալ քանչելագործ զօրու-
թեամբ և առաջնորդական ինքնիշ-
խան հրամանաւ քո՝ ամ երկնաւորաց
և երկրաւորաց շնորհս բարեաց պար-
գևես՝ ըստ իւրաքանչիւր յօրինեալ
սահմանադրութեցն: Յորորդութե սուրբ՝
կատարեալ՝ ամենակալ զօրութե. որ
նստիս ի վերայ քերովբէից՝ փառա-

ւորեալ յանմարմնական զինուորուեց,
ի սրոլբէական դասուց, ի հրեշտա-
կական բանակաց և յիշխանական պե-
տուեց. որք երեքսրբեան փառատրու-
թեամբ՝ վայելչացեալ իսկապէս ա-
րարչական տէրունեդ. որով լի են եր-
կինք և երկիր փառօք քովք. Որ ի
սկզբան իսկ՝ բարեգթուեք քով և ձե-
ռամբ Ս՛նանդիդ ստեղծեր զմարդն
ի պատկեր քո բարերարուեդ, ի մէջ
հրաշագործուեն խորհրդոյ սահմանե-
լով զնա՝ Նոր՝ յանկասիրութեք
անհասիցն անգխտացեալ՝ խաբեցաւ ի
պատրողէն, յանցաւ որուեք պատուիրա-
նին. կործանեալ ի դառն ձաշակմա-
նէ փայտին գիտուեն՝ և փոխանակ ա՛ծա-
տեսակ պատուիրանին, զկեանս անի-
ծաբեր և զմահ ժառանգեցաք. Ս՛պա
գթացեալ հայրախնամ ողորմուեդ՝
առաքեցեր յանծին ծոցոյ քումմէ ըզ-
միածին որդիդ զտէր մեր Յիսուս
Քրիստոս զփրկիչ և զստեղծօղ և ըզ-
նորոգիչ հնացեալցն՝ վերստին ա՛ծայինն

կենսատուրծուեր։ Արդ պայծառացոյց
ինքեամբ տնօրինեալ զմեզ ամ՝ ըն-
ծայեալ զնոյն Հոգին Հնորհս՝ ի փառս Հայ-
րենի կամացդ, և խաչակցեալ զբնուեիս
մեր՝ ի հերքումն ամենայնի պատ-
րոյգի, պարգեւեալ մեզ զնոյն Աստ՝
Հնորհ ածապարգեւ. փայտ կենաց և
փայտ յուսոյ և գիտուեե. գաւազան զօ-
րուե և գէն ամրուե. հաւատք խա-
չակցուիե և եղք բարձրուե. փառք
առ քեզ տէր ած մեր։ Արդես յայն-
ժամ տարածմամբ ածային արարչա-
գործ բազկաց մերոց ի վերայ
սորա, ժողովեալ զյորուեալսն ի մի՝
ի հաճուե քեզ. խափանեալով ի մէնջ
զմահ և զապականուե՝ այսու ածային
հնշանաւն՝ զոր եռուր փրկուե երկիւ-
ղածաց քոց յերեսաց աղեղան։ Ա-
յոյս մեր ամենասուրբ Աստուածդ
երկրպագեալ բարեպաշտի, խոնհրդով
կենսաբեր խաչի. որ է նոյն ինքն
ածատեսուե հօր, և վկայուե ածային՝
աւետարանել ի փրկուե աշխարհի։

«Նշան զօրավիգն յամենայաղթ խա-
չին, որով կոխեցան խայթոց քո մահու
մեղայ. և կենդանաքուղխ արեամբ
ածախտով՝ որ հեղաւ ի վերայ սուրբ,
բժշկեցան ի մեղ առածք կամակոր
թշնամւոյն։ Ո՞ի դու ես ածբարե-
րար և խնամօղ հայրական գթութեա
քով՝ և տէր ի վերայ արարածոց քոց.
որ արարեր խաղաղութեա յերկինս և
յերկրի՝ պատուական խաչիւ և ա-
րեամբ միածնի քո։ Նոյն որոյ քեզ
հօր և միածնի որդւոյ քո և կենդա-
նարար և աղաւթիչ սուրբ հոգւոյդ վա-
յելէ փառք. այժմ և միշտ և յաւի՛։

Աղաղակ ամենեցուն. Ա՛յնէ եղիցի՛։

Ապ եաղ յետոյ ձեռնադրեալ քահանայն
ամենասուրբ հոգւոյդ՝ եակիս և արար-
չակից որդիդ միածին փրկիչ մեր յի-
քեա՝ օր սահման և բոն՝ առաքեցար
լոյս ի լուսոյ. կեանք ի կենաց. ած
փրկիչ աշխարհի. որ առեր զմարմին

մարդկային բնութես, և ետուր զանձն
քո փրկանս աշխարհիս Յինքնիշխանն կա-
մօք քո եկիր ի խաչ. և յաղթական
փառօք կոխեցեր զիշխանութի մահու.
հեղլով զարիւն քո ի վէր փայտ խաչին,
բարձեր զանիծիցն դատապարտութի. և
պղեստաւորեալ՝ ծածկեցին Աշխարհ և
անապական հաւատով զմերկութի Ադա-
շակաց նախահօրն ետուր մեզ նշան
յաղթութեե զխաչաձև ընտրեալ փայտ
խաչի քո տէր։ Որդ՝ որպէս յայնժամ
տարածմամբ արարչագործ ձեռաց քոց
ի վէր սորին նշխիս, և հեշմամբ արբեն
քո եղեր զմա զսահմանն՝ ծածկեցին իշ-
խանութիդ. և փառաւորութի մեծ՝ երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց։ Որ տէր
և այժմ զծածկեան ձեռն քո ի վերայ
սորին՝ քեզ տէր ընծայեալ նշանիս,
և խոնարհել օրհնեա զսա տէրունա-
կան օրհնութիդ՝ որ ոչ անցանէ։
Հեղլով զնոյն խորհուրդ հնարհաց ի
վէր սորա. տալով մեզ զսա իբրև վե-
րըստին փրկանս, և պահապան ամ

վտանգաւոր ներգործեայ, և զկնի ամենայնի
զինուորութեամբ մերոյ, պարիսպ ամրութեան
զնոյն ամենայնի զօրավիգ նշան, զամա-
կաբաղ խորհուրդ փառաց քոց՝ զոր ա-
ւետաբար ընդունիս ի գովութեան և ի պա-
տիւ ամենասուրբ երրորդութեդ, քան-
զի սուաւ խոստովանին օրհնաբանել և կեն
սաբեր անուն քո՝ ըստ ամենայն տիեզերաց. Ա-
ի ձեռն սորին նշանի խաչիս՝ օրհնեսցեն
զքեզ ամենայն ծագք երկրի՝ քո թագաւոր
փառաց, որ երեր յաճախութեամբ երկրպա-
գութեան պատուական խաչի քո, որով
արարեր զփրկութիւն ի մէջ երկրի. Այ-
սմիսիթարեսցէ զմեզ՝ յոր յաւետացուցեր
զմեզ. Այ երկնից մեղ ձանապարհ և ճըշ-
մարիտ լուսոյ՝ ուղղելով զշաւիղս մեր ի
հաճոյս քեզ. Զաւետան զօրութեամբ ա-
ւետաբեր ի սիոնէն տիրել ի վերայ
թշնամեաց և ջաղխել զգլուխս հեթա-
նոսաւոր վիշապին. Այ ես աթոռ փա-
ռաց և գաւազան ուղղութեան արքայութե-
քո. որով ի կեանս վերածեր զմեզ
Տէր ամ փրկիչ մեր՝ դու արարեր զմե-

մեծուհիս զայս ամ հաւատացեալոց, տալ
մեզ զփառս մեծուհի՝ ածային խորհր-
դոյս այսորիկ, զի դու ես որ ամ եր-
կրի՝ որ փրկեալոց քոց առաջնորդես
նշանաւ խաչին քո, որով աւարեր
քեզ մեծուհիս անուն սքանչելիս Պատ-
մեացեն երկինք զարդարութիւն քո, և
երկիր՝ խոստովանութիւն զփառս քո. զի
յուցեր ամ ծագայ երկրի, և ժողո-
վեցարդեան քում զփրկութիւն և զփառս
քո: Օրհնեացեն զքեզ քո գոհութիւ
ամ ազինք, որ զօրացուցեր զամենօրհ-
նեալ ածընկալ նշանս հնարհօք երկիւղիս
կողոպտուի և զձշմարտուի՝ սորին յաղ-
թական զօրութ. որով ընկալաւ յաղթութի
մահու և փշրեցան խայթոց դժոխոց:
Օ՛նա եառուր երկիւղածաց քոց նշան,
և պարտուի դիւաց գնդիկն. զսակ պար-
ծանաց կաթուղիկէ եկեղեցւոյ, և ա-
մենի թշնամւոյն: Օ՛նա եղեր պար-
ծանս և յոյս հաւատացելոց. որով տո-
նեն զմեծ փրկուի իւրեանց կանխաւ,
մինչև յանկիւնս սորին քո օրհնեալ

նշանիս և կենսատու խաչիս։ Այ՝ կա-
մըք հօր հաձուեր և ելք բարձրուեր.
ըե առաջ ի հանդիպումն քեզ՝ սորին
նշանաւ խաչի, պայծառապես լուսով
Քո Ա.Ճ. որ նստիս յերկինս երկնից
ընդ արևելս, ՚ի փառս հայրենի լի-
նել մեզ առաջի քո, զուարթատեսակ ե-
րեսօք, որք ազատեցաք յունայնութենէ
ապականութե՝ յաղաւտութեն փրկաւեր
գալստեանն քո։ Կեցո՛ որ զժողովուր-
դըս քո, և օրհնեա՛ զժառանգն նշանաւ քո՝
յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։ Ո՛վ ի
դու եա՛ծ՝ որ արարեր զխաղաղութե
յերկինս և յերկրի՝ պատուական խա-
չիւ և արեամբ քո։ և քեզ վայելէ
փառք՝ իշխանութե և պատիւ. այժմ և՚։

Սուխասեանց տպագրէ

Ընդրեսցուք հաւատով միաբա՚։
Ա՚պա ա-ե-ա-լ-ի-պ-ո-ւ-ն՝ և հա՛մ Քա-ն-ա-յ-ի-ն՝
զո՚ր ձեռանն, հանգիպի ա-ք-ն-ե-ր-ս խաչին։
Ե-ա ա-ե Ա՚ղօթս պայս։
Տէր ա՛ծ մեր՝ դու պատուիրեցեր մեզ
մի

և ասացեր. Մի երկիրպագանէք եր-
կնի, և ամ զարդու նմ. և մի երկրի, և
մի որ ի մա. և մի առնէք զձեզ ծո
ձեռագործս: Նա ասդ՝ մեք ծառայ
քըս քո և հաւատացեալքս ի քեզ, ա
րարաք զխաչս զայս, ոչ զնիւթս սուրբ
պաշտելով և ոչ զծս ձեռագործս
անուանելով. այլ ասլնաք զսա նշան սը
խաչի քո, յորոյ վէր տարածեցեր զքա
զուկս քո՝ միածին որդի մեր յիս քո
Ուրեմն՝ ընկալ զսա ի ձեռաց մերոց
և օրհնեա և սրբեա զսա՝ լինել ար
ժանի և կոչիլ ծայինշան, և պատճառ
երկրպագուե համագոյ իշխանուե հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և
[illegible]
Ար տարածեցեր զաշխարհաստեղծ և
զանարատ քաղուկս քո ի վէր փրկա
ւէտ խաչին. և հեղեր զարիւն քո սբ
կեցուցանել զվտարանդեալն ի ծա
ւայուէ մահու: Դու նոյն ինքն ար
մեր Յս Վն՝ առաքեա զՀոգւոյս ա
մենազօր և բարձրացեալ բազկի քո

Տէր ամ զօրութեց Վա՛ր փրկիչ մեր՝
տա-
238
նուէրն անձանց մերոց՝ ի պատճառս
ամենայաղթ սո՛ր Խաչին՝ ի պահպա-
Երրորդութեդ, զի արասցե զզօրու-
խաչիս այսօրիկ՝ յանուն ամենասուրբ
գեաց սուրբ Հոգւոյդ, հեղգութ՛ի վէր
որ ի հնումն հատուր և անտաբաշխ պար-
զի ու՛ր զի առեալ զսրբալոյս մեռանս՝
Ա՛մպ Տէ՛ռնոգբէ սո՛ Աէռոնաան նախ
ղա՛ղ Խաչին. ապա գմոգփա՛ և ապա
ա՛ղ և ահեակ Մանա՛ն, և գԱռնանն
Ա՛- ի պէռնոգբէ՛ն, ասէ՛
Երկնեացք՝ օծցի և սրբեսցի Ա՛կն
Խաչիս՝ սրբով Աէռոնաաս և աւուրս
հնորհիւ յանուն հօր և որդւոյ և հո-
գոյն սրբոյ. ա՛մէն։
Ա՛յնպէս գայլ պէղնա՛ն օծանէ, յիշէ գա-
նուանն՝ և լուգ կոպէ Խաչին։
Ա՛- ասէ գԱղօքն գայս։

դիր զարարչական ձեռն քո՝ զոր
տարածեցեր ի վէր սորին նշանիս, և
օրհնեա զխաչս զայս ի պահպանուիս
ամ հաւատացելոցս ի քէ զայժմ և՛:
Ղազիէլ ասէ. Ղիր ահ զամենասուրբ
ձեռն քո ի վէր նշանի խաչիս. օրհնեա
և տուր յաղթական փրկեալ ժողովրդեան քումմ, պարծելոցս ի կենսաբեր
անուն քո. այժմ և՛: Ղազիէլ ասէ.
Զգեա ահ զկենսագործ և զքարձրացեալ աջ քո՝ զոր սփռեցեր ի վէր
սորին զօրացեալ նշանիս, և արարեր
զանքննին մեծութիւնս: (Օրհնեա զխաչս
զայս և տուր պահպան խոստովանողացս ամենայնի երկրորդութեան, և
հան ամբռնէ՝ շինուցանել զամ նեստ
մուխս, և ընդդիմամարտ թշնամւոյն. զի քո է զօրութիւն՝ տէրութիւն և
փառք յաւիտեանս. ամէն:
Ղազիէլ երկպատիկ հոգոյն և հոգ-
ւոյն երկպատիկ ածեցեալ և հաստ-
պեն ասէլով երկոյս:
Ասէ քո Վա՜ երկրպագանեմք, և

զԹաղուէն քո մեծացուցանեմք, և սբ
զյարուեդ քո փառաւորեմք, եկայք
հաւատացեալք քՆի ոյ մերոյ, վասն
զի եկն ի ձեռն խաչին իւրոյ ընդ-
հեաց պարգեւս աշխարհի. սուրբ ՏԸծ,
սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ՝ որ
խաչեցար վասն մեր, ողորմեա մեզ:
Փառք սուրբ խաչիդ՝ ալէլուիա. Ամէն:

Օ՜ էնե՝ ⲧⲟⲩⲟⲩϩ Ⲙⲡⲥⲏⲟⲩⲥ:
Սուրբ խաչիւս:
Ընդ եղեռն և կամ չարհաւոյն ասէ
վաղջն գոյգ:

Տէր ՅԱ ողորմիչ եմ աղաղաձոց. դու
ես ՅԱ յերկինս ի վեր՝ և յերկիր ի
խոնարհ: Օ՜ քեզ խոստովանեմք, ըզ-
քեզ փառաւորեմք, քեզ երկիրպա-
գանեմք և աղաչեմք. Պարգեւեա ըզ-
ՀՈՐՆ հոգւոյդ սրբոյ. նշանիւ այսո-
րիկ, զոր կանգնեցաք յանուն քո: Տէր
զսա պահապան հոգւոյ մերոյ և մարմ-
նոյ: Ամենայն՝ որ հաւատասցէ ի խաչ
ելեալ որդիդ քո, և երկիր պագանիմ

ցե նշանիս այսորիկ, դու լուիցես և
ներեսցես և կեցուսցես զնոսա։ Պատ-
կառեսցի ՚ի սմանէ սատակիչն, որպէս
՚ի տեսլենէն եղեկիէլի. և ոչ յօժեալ
դրանցն՝ որ յեգիպտոս։ Եւ որք տես-
ցեն զսա ՚ի հեռաստանէ, և կինքես-
ցեն զանձինս իւրեանց նշանաւ խաչի
քո, օգնեսցես յամ նեղուիս նոցա. և
եթէ թշնամիք հասանիցեն ՚ի վերայ
ուրուք, և եթէ ոք նեղիցի յայսոց պըղ-
ծոց՝ և ասպաւնեսցի ՚ի սա, դու որ
օգնեսցես և փրկեսցես զնոսա։ Եւ որք
ունիցին ցաւս ՚ի պէս պէս ախտից՝ և
կացցեն յաղօթս առաջի նշանիս այ-
սորիկ, դու լուիցես և բժշկեսցես ըղ-
ցաւս նոցա։ Եւ յորժամ մահ ածիցես
՚ի վերայ մարդկան, գայցեն և աղա-
չեսցեն զքեզ առաջի նշանիս այսո-
րիկ, դու լուիցես՝ և ներեսցես և կե-
ցուսցես զնոսա։ Եւ եթէ շաբժեսցին
ամպք բարկութեաւ, կամ կարկտիւ. կամ
հողմն խորշակի, կամ եղ՚ինաճիւն սաս-
նամանեաց դառնութեաւ. կամ ժանկ,

կամ մնալոյ, կամ թրթռուր. և ամ
հրամանն ցասման. և գայցեն ի աղա-
չեսցեն զքեզ առաջի նշանի խաչիս
քո, դու լուիցես և քաւեսցես և անո-
ցեսցես զցասումն պատուհասի քո. Ան-
զկնաշնամահ և գիմ ախտս անասնոյ
բժշկեսցես. և յիմ պատահար շարժ-
ման հրոյ և ջրոյ, տացես մեզ զնշան
սուրբ խաչի քո՝ յաղթանակ և պա-
հապան. Յիշեսցես և զարարածոց սորա
և ողորմեսցիս նմա. Ա՛ի ցանարժա-
նուիս իմ հայելով՝ արգելցես զչնորհ
զօրութե սուրբ հոգւոյդ՝ ի նշանէս յայս-
մանէ. այլ բան մեծի ողորմութե քում՝
գիացիր ի ժողովուրդս քո, և կա-
տարեա զաղօթս աղաչանաց սոցա. և
արժանաւորեա զմեզ յիմ ժամ կա-
տուածել զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգիդ այժմ և՛՛.

Աստղաղոյն ամենեցուն. Ընդ էրկիրպագեա՛՛.

Զոհաբանեմք և փառաւորեմք զքեզ
Քո փրկիչ մեր՝ որ զերկնաւոր շնորհ

և զողորմուճե պարգևեցեր հաւատաց-
ցեալ ժողովրդեան քումմ՝ այսու քա-
զօրացեալ նշանաւս. յոր ելեր և կենաս-
գործեցեր զաշխարհս, և եռուր զսա-
սուսեր հոգևորական՝ սպանօղ մեղաց,
և մահացուցիչ ընդդիմամարտին։ Ընդ
հաղորդակիցս արարեր զմեզ զօրուճե
սորին նշանիս ընորհիւ՝ օրհնել սուրբ
և կնքել որ ինչ մեր՝ յանուն քո. որով
պայծառացեալ նշանեցաւ առ մեզ լոյս
երեսաց քոց. զոր յիշեսցեն և դարձցին
առ քեզ սուրբ ամենայն ծագք երկրի։
Որ ընդ նմա ես քո փրկիչ մեր. յոյս և
ապաւէն՝ զօրուճե և օգնուճե ի վերայ
նեղուելոյ՝ որք գտեալ զմեզ յոյժ, սաս-
տիկք մահու էին պաշարեալք. Տէր
զօրուճեց ընդ մեզ ամէն. որ ի հովանի
թևոց ամենայն նշանիս քո յուսացեալ
զմեզ, ծագեցեր ի սիրտս մեր զգե-
տուլճե հոգևոր ընորհաց, և եռուր
զսա պսակ բարձրուճե եկեղեցւոյ քումմ
սրբոյ՝ և աղբիւր բարեաց, ի մնուս-
ցանել և աճեցուցանել զմանկունս

սրբուհիե քո։ Քանզի զանմահարարս
մարմինս և զարիւն քո՝ պատարագելովդ
՚ի վեր խաչին եառուր մեզ ՚ի կեանս, և
արարեր զխաղաղուհի երկինս և եր-
րի։ Ա. յժմ ևս՝ շնորհօք պատուական
խաչի քո, արժանաւորեա զմեզ յաւ իսե-
նական կենացդ ընդ սուրբս քո և ընտ
խաչակիր պարծանօք կիրքոյս զձանա-
պարհս եւրեանց ՚ի քեզ ՚ի քէն փրկիչդ
մեր. ընդ որում հօր՝ միանգամայն և
հոգւոյդ սրբոյ վայել փառք իշխանուի
և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս՝։

Ամէն մեղ ողորմեա՛։

Այս եղեալ պատճառ խաչին յերեղեցին, որ
որ Ներսիսեան կոչեցաւ։

Կանոն՝ զԱկաբեաւ Ակեղեցի և Պատկեր Օրհնելոյ և Օծելոյ

Աբեհոբեայ հոհոնն առնէն. Ի յերբոբե ժամուն գան ի վեր Ահեղեցուն, և առեն առաջոն՝ ի լիս։

Պրանեաւ են ամբիծք ի Ձանապարհի, և ոչ գնան յօրինս սեռուն, զիարդ կամ ասե՛։

Պ.պա եւեաւ ի բեն, ասեն։

Օրհնեցի՛ք զսեր յերկնից. օրհնեցի՛ք զնա ի բարձանց։ Օրհնեցի՛ք զնա ամ հրեշտակք նորա. օրհնեցի՛ք զնա ամ զօրուքք նորա։ Օրհնեցի՛ք զնա արեգակն և լուսին. օրհնեցի՛ք զնա ամ աստեղք և լոյսք։ Օրհնեցի՛ք զնա երկինք երկնից. և ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս, օրհնեցի՛ք զանուն տեառն։ Օ ինա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝ և հաստատեցան։ Կացոյց զնո՛ յաւիտեանս յաւիտենից. սահման եդ՝ և

և ոչ անցանեն: ()րհնեցէք զնոր յերկ-
րէ՝ վիշապք և ամ խորք: Հուր և
կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ և մըր-
րիկ, որք առնէք զբան նորա: Լերինք՝
և ամ բարձունք՝ ծառք պտղաբերք՝
և ամ մայրք: Գազանք՝ և ամ անաս-
սունք. սողունք, և ամ թռչունք թե-
ւաւորք: Ծադաւորք երկրի և զօրք
իւրեանց. իշխանք և ամ դատաւորք
երկրի: Երիտասարդք և կուսանք,
ծերք և տղայք՝ օրհնեցէք զանուն
տեառն: Քանզի բարձրացաւ անուն նորա
միայն. խոստովանութիւն նմա յերկինս
և յերկրի: Բարձր առնէ տէր զեղ-
ջիւր ժողովրդեան իւրոյ. օրհնու-
թիւն նմա յամենայն սրբոց նորա.
յորդւոցն իսրայելի ժողովրդեան՝ որ մերձ
է առ տէր:

Ես պիտի՝ ասեմ ապաշխարութիւն

()րհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհ-
նեցէք զանուն տեառն:

պիտի լինի ասում՝

Բարով Աստուած ի վերուստ խալալ։

Ընտ եպիսկոպոսին ուղղութիւն պայծառ

Տէր ամէն զօրութեց և արարիչ ամ աշ-
խարհածոց, որ արարեր զերկուս հրեղէն-
նայս և զդասս սերովբէից՝ քեզ փառս
դասանիչս, որք անդադար ձայնիւ
զերեքսրբեանն՝ սուրբ, սուրբ, սուրբ,
տէր զօրութեց. լի են երկինք և երկիր
փառօք քո ասելով՝ փառաբանեն զքեզ։
Այլ և արարեր զմարդն և եդեր զնա
ի դրախտին փափկութեան՝ ի լուսեղէն
փառսն. յորմէ խաբմամբ չարին՝ յար-
տաքս ընկեցաւ։ Այլ դու ամենո-
ղորմած՝ ոչ անտես արարեր. այլ՝
զթացեալ յազգս մարդկան, առեր
առ քեզ. և ընտրեցեր զհինգ երդն
զենովք՝ և յանմահութիւն փոխեցեր. և
զնոյ՝ ի ջրհեղեղէն տապանաւն ապ-
րեցուցեր։ Օ՜ աբրահամ սիրեցեր, և
ի զաւակէ նորին՝ զազգ մարդկան
օրհնել խոստացար. և ընդ մովսիսի
խօսեցար, և զդրաւորական օրէնսնմա

պարգևեցեր։ Նա այն մարգարէիւք
խօսեցար յաղագս մաքրկանն, և ծանուա-
ցեր զքեզ ՚ի նմա և արարիչ ՚ի պարա-
ծոց՝ երկնաւորեայ և երկրաւորեայ։
Նա առաքեցեր զծուցածին որդիդ քո՝
գալ և ծնանիլ ՚ի սրբոյ կուսէն մա-
րիամայ, որ եղև Աշմարիտ մարդ և
ՈՅ կատարեալ՝ անշփոթ միութեբ. և
քարոզեաց տիեզերաց, և ուսոյց մեզ՝
զքեզ հայր կարդալ։ Նա բարձրա-
ցեալ ՚ի վերոյ փայտ խաչին՝ եհեղ ՚ի
զարիւն իւր ՚ի վե րոյ գլխոյ նախնւոյն
մերոյ ադամայ, և փրկեաց զարարած
՚ի ծառայուէ մեղաց և մահու. եդաւ
՚ի գերեզմանի, յարեաւ յաւուր եր-
րորդի և համբարձաւ փառօք յերկինս
Նա առաքեաց զառաքեալսն ընդ ամ
տիեզերս քարոզել և աւետարանել
զքեզ՝ տէր և ՈՅ. և ՚ի նոցանէ ու-
սեալք եղեն անթիւ դասք սուրբ հայ-
րապետաց և մարտիրոսաց. Նոր կու-
սանաց և Ճգնաւորաց. որք վասն անո-
ւան քո տանջեցան և պսակեցան ՚ի

քէն տէր։ Եւ մեք մեղուցեալ ծա-
ռայքս քո՝ վասն միառայ և պատուոյ
քո արարաք այժմ զսիպ և զբրինակ
պատկերի՝ զսրբոց հրեշտակայ և հր-
րեշտակապետաց, և զսրբոց մարդկա-
յինս սեռի, որք քեզ աշխատասուրե-
ցան՝ և ընկալան ի քէն զհոգիդ սո-
Եւ արդ՝ ժողովեալք ի տաճար քո
սուրբ հայր երկնաւոր՝ աղաչեմք զք-
քեզ առաքեա զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ
որպէս ի վերնատունն, և օրհնեա զզ-
պատկերս՝ զոր արարաք յանուն սրբոց
քոց։ Յիշեա տէր և զարարօղ սորա,
և պարգեւեա զնոսա և զբաժին յար-
քայութեանդ քումմէ։ Օրհնեա տէր և զք
առաջի կացեալ ժողովրդիս, և արժա-
նաւորեա փառս մատուցանել քեզ հօր
և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և

(Աղաղակեն ամենեքեան. Ա՛յ երկիր պագե՛)

Սուրբ ես տէր և ի սուրբս հանգու-
ցեալ՝ սրբեա զկենդանագիր պատկե-
րըս զայս սրբոց քոց վկայից, զոր այ-

ժըմ մեք սատյաք ՚ի յիշատակ նոցա,
և ՚ի պայծառուել սուրբ եկեղեցւոյ. և
՚ի պատիւ և յերկրպագուել ամենասրբ
Աստուածածնի։ Որու տէր՝ օրհնեա և
սրբեա զպատակերս զայս, և ընկալ զեր-
կրպագութիւնս մեր ՚ի պատիւ փառաց
քոյ։ Հնարհեա և վարձս բարիս՝ որք
վաստակեցին ՚ի սմա, և տուր նոցա
զբարի պարգեւաց քոյ գհատուցումն։
Պարգեւեա մեզ ամենեցուն զթողուել
մեղաց և զընդունելուել հոգւոյդ սրբոյ.
որպէս զի հաւատացեալքս՝ արժանա-
պէս ընծայել կարասցուք զփառս և
զպատիւ, և գոհութիւն և օրհնաբանութիւն
քեզ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ.
այժմ և միշտ և յաւիտ։

Ա՛ստ՝ Ողբերգ առն. շարականաց, ձեռ.

Օրըս ըստ պատկերի քումդ ըստեղ-
ծեր. նորոգելով քեզ տաճարաց՝ ցու-
ցեր զնորոգեալս ՚ի միջի ըզտա-
ճարս։ Ով՝ ՚ի մի՞նչ ըզտա-
կուն։ Ոյր հնարհեա՞ մեզ կենաց սը-

ւօշ ղկենդանադիր քո ծառայական
կե՛ցպի՝ թե թլով ը՛զբոլորից ը՛զվեր-
բերօ՞ս ա՛մ՛ղչ ՚ի վառըս սուրբ եր-
րորդո՛ւեճդ։ Ակցո զ՚ըրդի՛ ծառայի՛
քո զոր ՚ի հուսմայ գահիցըն վե՛ր բակա՛ա-
տուեցեր. ուր եդին ը՛կվէմըն հա-
ւատովմ՛ամ՛ոյ հիմա՛ս սուրբ
եկեղե՛ցւոյ։ Ալը ը՛զվերջինըս զայ
հրա՛շազո՛րդեցե՛ր. քև չսէ բնակուե՛
ընհիմանափայլե՛ցե՛ր. ըզպանծալի և
ը՛զփայլեալ ը՛զփառս տանս ա՛մ՛ն։
մ՛այս վե՛րջի՛նըս քան զառա՛ջի՛նն։

Աբկաւագն երգէ։

Ա՛մէն՝ Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛։

Ի՛սկ եպիսկոպոսն՝ ո՛ր Աեռնասէն ուսանի
օծանել նոխ կճակս պատկերին և սպա-
ղայ պաշտաճեալ պեղէնս, ըստ այսմ երէից
սուրբ։

Օրհնեսցի՝ օծցի և սրբեսցի ձակատ
պատկերիս՝ այս նշանաւ սուրբ խաչիս
և՝ որ մեռանաւս, և լինիցի արագա-

հաս օգնական և փրկիչ ՚ի սր ապա-
ւինելոց. ձանապարհորդաց պահապան.
ալեկոծելոյ օգնական. հիւանդաց բը-
ժշկարան. մեղաւորաց քաւարան. և
անեղկիւղ պահեսցե զայնոսիկ՝ որք ՚ի
տաբակուսի կան. յանուն հօր և որ-
դւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն,

( )րհնեսցի՝ օծցի և սրբեսցի (այս ենէ)
պատկերիս՝ ՚ի ծայրին օրհնութ, և տացի
սա զօրութ բժշկել զհիւանդս. հալա-
ծել զդևս. բարեխօսել վասն մարդ-
կան. շինութ գոլ տանց. և առողջութ
հնարհել հոգւոց և մարմնոց. յանուն
հօր և որդւոյ և՛;

( )րհնեսցի՝ օծցի և սրբեսցի (այս ենէ)
պատկերիս՝ զօրութ ՚ի ր հոգւոյն, և ՚ի
Ն.Ջ սորա զաղգս մեր զօրայուսցէ.
զդեբեաս ազատեսցէ. զբանտարկեալ
հանցէ. զանհաւատան խորտակեսցէ, և
պահպանեսցէ զհաւատացեալս ամենա-
սուրբ երրորդութեն հօր և որդւոյ և
հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՛:

Ա՝- ապա՝ կա՛ռնէ տապ-յանէն և հանէ՛ բերէ՛ն
ամէն կրպա՛ս զօծ-էլ պապհէրն։ և երթէն շա-
բահան՝ ըսա պապաշճէնիկոմանն։ Այնահա՛պ
և փարսն՝ կամ, Աբ խաչիւս։կամ, Աբ զնծ-
ած ինն։ և կամ, Աբ Ճգնաւորքն։ ըսա ա-
րդ և էնէ պապհէրնիկոբէաւ, ասելէ է։
Այնպէս և պօշէ ըսա պապաշճէն։

Ա՝- ապա՝ ՛ի՛այր մեր՛։

Կանոն՝ Ակհ և Ա՝աղման օրհնելոյ

Ա՝աղման չգովն և գինեաւ, և ասէն ասղնու։
Յ՛ներ հալուեսցէ զիս։ և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի։ Ի՝ վայրկ դալարուջ
անդ բնակեցոյց զիս։ և առ ջուրս հան-
գստեն սնոյց զիս։ Դարձոյց զանձն իմ
առիս։ և առաջնորդեց ինձ ՛ի ճանա-
պարհս արդարուե վ՛ն անուան իւրոյ։
Թէպէտ և ագնացից ես ՛ի մէջ ստուե-
րաց մահու, ոչ երկեայց ՛ի չարէ, զի
դու ես ընդ իս։ Յուպ քո և գաւազան՝
նո՛ք մխիթարեսցեն զիս։ Պատրաստ ա-
րարեր առաջի իմ զսեղան՝ ակն յանդի-
ման նեղչաց իմոց։ ( )ծեր իւղով ըզ-

գլուխս իմ. բաժակ քո ոչ անսպակ ար-
բեցուցչ զիս։ Ողորմութիւն քո ետուր՝ զհետ իմ
եկեսցէ զամ աւուրս կենաց իմոց, զնա-
կիլ հնձ ի տան Տեն ընդ երկայն աւուրս։

Ն՚ փոխանայն ասէ պաղլոս ցայս

Որհնեալ ես դու Տէր, որ եառուր
մեզ զնուէրս զայս ընդ հաճոյից քոց առ-
ի քէն տուելոյ մատուրուես առնել
անօթի սրբուե քումն։ Արդ՝ ընկալ զսա
ի ձեռաց մերոց և սրբեա սրբութիւ
քով, զի արժանի լիցի ընդունել ի սպա-
սաւորութի եկեղեցւոյ քումմ սրբոյ, որով
և բերկրեսցին մատուցօղք սորա, ակն
ունելով բարեաց հատուցման ի քէն։
Եւ զմեզ արժանի արա սրբուե կեալ
ի քահանայութես կարգի պաշտել ըզ-
քեզ ի սուրբ եկեղեցւոջ քումմ զամ
աւուրս կենաց մերոց, և ընդունիլ
զխոստացեալ բարիսն որ ի քէն։
Եւ քեզ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյդ
վայել է փառք իշխա՛։
Ամէն մեր որ կերկինս։

Կանոն Եկեղեցւոյ Օգեստ Օրհնելոյ. ի, Շապիկ, Բուրան, Վակաս, Շուրջառ, Գոգնոց, և զայլս։

Ընդառաջ ուրհատացն ի վերոյ բովիչին, և առնէ ասէն ասելով։

Յիշեա տէր զդաւիթ՝ և զիմն ամենայն։

Այս է՝ որ խոստ՝ Աշակերտացուք զմարդասէրն Աստ, զի ընկալցի զսպասս զայս ի հաճոյ բարերար կամաց իւրոց՝ ի պայծառուէ տան իւրոյ՝ ի գովեստ փառաց անուան իւրոյ. և կեցուսցէ զարարածս իւր. ամենայն։

Այս չափաւոյն ասէ Ղեւտն։

Տէր Աստ հզօր՝ բարձրեալ և ահաւոր, որ զգեցուցեր զեկեղեցի քո լուսով փառաց քոց, և եղեր մեզ զգեստ անապականութեան։ Ընկալ ի մենջ զըզ-

վնիւթ խորանին վկայուե, և իբրև ըղ-
հանդերձս մանկանցն երբայեցւոց ՚ի
պատիւ քեզ տարածելոցս (Օրհնեա և
սրբեա զսա. որպէս ընկալար և օրհ-
նեցեր զկտաւան յովսեփայ, զոր մա-
տոյց ՚ի պատանս ածային մարմնոյդ.
զի և սա արժանի լիցի եկեղեցւոյ
քումմ սրբոյ: Եւ որպէս զի ցնծասցեն
մատուցօղք սորա, տուր նոցա ար փո-
խարէն. հատո նոցա աստ և ՚ի հան-
դերձեալ երկրիդ զպղծմանէ քո մեծ
և զառատ: Եւ քեզ ընդ հօր և հո-
գւոյդ սրբոյ վայելէ՛:

Ժողովուրդ՝ Ա՛յդ մեր ոչ չէ՛՛:

Կանոն՝ Նոր Գ՛իրք Օրհնելոյ:

Տանէր ՚ի հեղեցիկն, և սուրհանդակն առնելով
՚ի վերայ բազկացն, և ասէն ընդ-
Նայեցարուք ժողովուրդք յօրէ՛:
Ա՛նձն ցոյն՝ որ ասէ, Դորդան եղ որ՛՛:
Վ՛ասպան:
Խնդրեսցուք հաւատով միաբա՛:

Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛:

Եւ ընդհանուր ասէ պաղծեալս:

(Ե)րկնաւոր հայր տէր ամենակալ մեր, որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո՛ի լուսաւորութիւն անձանց մերոց՝ լինիլ և այժմ զնորաստիպ գիրս սիրոյ ի ձեռաց մերոց ի տաճար սուրբ քում (Ե)րկնեա և սրբեա զսայ-զի որք ընթերցցին, և որք լուիցեն, բանայցեն սիրտք նոցա առնել զհրամանս քո գրեալ ի սիրտս իւրեանց, լինել քեզ ժողովուրդ սեպհական: Պայծառացո՛ տէր և զհոգի մատուցողի սորին. և եթէ յանցեալ լինիցէ ինչ փոքրու կամ մեծի, արա թողութիւն բարեխօսութեամբ սուրբ ամենայնին և մեզ սրբոց: Ո՛ի դու ես տէր ամենայն մեր. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն:

Կանոն՝ Օրհնութիւն Աշակերտութեան

Յորժամ ոք ուսեալ պարտեսցի ինչ՝ և կա-
մի ելանել յուսումնական, այնմ՝ ի վար-
պետէն եղիցի, պարտի այսու հմանաս-

օրհնիլ։

Այս՝ պարտ է օրհնող տեսանացն՝ նոյնու-
յոնել պաշտելիքն սուրբ է եւ քան
պատշաճին խորհել զնա հոգեւորականաց
ոտ և ուսմանէ. այնինքն՝ իբրեւ պղծու-
պոլնոցեալ պատուիրեցնոյ, հետ հաւ
յետ այնորելիչ յոմ էր ի տալոյ սովորութեան,
այնինքն՝ յերբեմնէ յերբեմնէ յոյնելոյ, ի
ուսոյ սուելոյ, ի գողոլենէն, յասելէ սու-
նելոյ և պահս պուլոյ, զնուկնոն և պշտոն-
ի պեղէ պատուհանին և պլխոնոյն սբ-
պուբ վաճառելոյ, և ի բանէ և հանուսոյ
ուսոգագոյն ուսուցչոյն ելանելոյ, և յա-
ղնուելոյ պատրաստ պաշտօնէին, որովհ
հորուսանէ տեսէ զկոգի նոր ուսո բաշ-
յուելոյ անյագ ագահու զանշահ լինէր,
պէտ է զգուշանալ զնա յայնպանէ, և

Տարփածու, սրտատվածուհի, երանելի՛ հոգի, երկնաշէն յոյս, աղբիւրաց ամենեցուն, և ըսկիզբն վերակերպեալ երկոյ և ծնողացն։

Շարական։

Աշակերտը քեզ՝ և առ ո՞ր տիեզերս երթաս աւետաբեր լինել. բայց խօսեցիր առ տէր վասն մեր։ Որք առիք զպատուիրս քարոզել աներկիւղ զբանն կենաց ա՛շխարհի. բա՛ւ։ Որք արժանի՛ եղէք տեսանել մարմնով զնիւթն այլ յայտնապէս. բարե՛։

Որ սկզբանէ էք արարչին արարածոց քեզ սուրբ աւետաբե՛ր. բարե՛։ Որ քարոզէ էք ընդհանուր տիեզերաց քեզ սուրբ առաքեա՛լ. բարե՛։ Որ պըսակիդ էք ամ եկեղեցեաց քեզ ո՛ր առաքեա՛լ. բարե՛։

Ա՛րմաւ լեր ամենայն տաճար նո՛ր խախտե՛լի. ըզքեզ մեծացուցանե՛ք։ Յի՛շ ա՛ցար անարա՛տաբա՛ր. և՝ զայծ վայելչա՛պէս ծընա՛ր. ո՛րպէս լե՛ր։ Ո՛րպէս մարգարէն ա՛ր և տաճար քո

սքանչելի արդարութիւք և՝ դուռն երկնայինն. ո՛րբա՛ս լեր՛։

Խէ Աստ՛ւած քո եղիցի մեզ ապաւէ՛ն բոլոր-
նի՛շ փայլմամբն իւրով. խորտակեաց
ըզձշնամի՛ն և ելո՛յծ ըզդատակնի՛ք
անուանեա՛լ փայտի՛ն կենաց՝ ի փրկու-
տիեզերաց։ Ա՛ե՛ր առնելոյն ա՛ն եր-
կինք և երկի՛ր ուրախանայ՝ ընդ
յայտնիլ սրբոյն խաչին սեռականաձև՝
քառաթևին, որ զաշխարհըս լուսաւո-
րե՛ց արեգականակերպ-ճառագայթի՛ւք
փառ՛ փո՛ք և՛։ Աղաչեմ և դնդ և՛։

Ո՛ր երկոքո՛ւմբք սուրբ լուսաւորչո՛ք
տանըն Թո՛րգո՛մայ, հաստատեցեր
զեկեղեցի՛ս հայա՛տառնեայց զոյս ի-
մաստի՛ն՝ ի մեզ ծագե լով. մաղթանօք
սոցա քրիստո՛ս խընայեա՛՝ ի՛ մեզ։

Աղէլուխ ալէլուիա։

Օ՛ վաստակս ձեռաց քոց կերիցես ե-
րանի՛ ե քեզ. և բարի եղիցի։
(Երէք) Երանի՛ ամենեցուն որ՛ք ե՛րկնչին
՝ի տեառնէ և գնան՝ ի ճանապարհս նո՛ր։

Աղերսագոծ յԱստուծոյ։

Որդեակ՝ մի տար քուն աչաց քոց և մի նիրհումն արտեւանանց քոյ։ Ի ապրեսցիս իբրև զայծեամն ի հաղթէ. և իբրև զհաւ յորդայթից։ Արթո՛ր մրջինն, և նախանձեա՛ց ընդ ճանապարհս նորա. լեր լսաստուածպաշն և քան զնա։ Ո՛չ նորա ոչ գոյ երկրագործուն. և ոչ հարկադիր. և ոչ այն՝ որ տագնապիցէ. և ոչ ընդ տերամբք է։ Այլ պատրաստէ յամառայնոյ զկերակուր. և բաղում համբարս դնէ ի հունձս։ Ա՛յնչափ յո՞րդ անկեալ կաս ով վատկամ ե՞րբ ի քնոյ զարթիցես։ Փոքր մի ննջիցես. փոքր մի նստիցիս. փոքր մի նիրհիցե՛ս. փոքր մի հանգուցանիցես զձեռն քո ի վերայ լանջաց քոց։ Ապա այնուհետև հպատնիցի քեզ իբրեւ զչար ճանապարհորդ աղքատութի. և կարօտութի քո իբրև զժիր սուրհանդակ։ Ապա եթէ անդանդաղ լինիցիս. եկեսցէ իբրև զաղբիւր ամառն քո. և կարօտութի իբրև զայր մի չար ինքնահալած լինիցի։

Աղաչեցուցանեմ զՔեզ Տէր Յովհաննէս Մկրտչէ:
Ահա աւուրք գան ասէ տէր՝ և հասցեն կալք կիթոց. և խոյծեսցի խաղող՝ ի հալաւուննս, և բղխեսցեն լերինք զքաղցրութիւն. և ամ բլուրք անտառախիք եղիցին: Եւ դարձուցից զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. և շինեսցեն զքաղաքս ապականեալս, և բնակեսցին. և տնկեսցեն այգիս, և արբցեն զգինի նոցա. արասցեն պարտեզս, և կերիցեն զպտուղ նոցա: Եւ տնկեցից զնոսա յերկրի իւրեանց, և մի՛ ևս մերժեսցին յերկրէ իւրեանց՝ զոր ետուս ես նոցա՝ ասէ տէր ձեզ ամենակալ:

Պէղոսէ Աստուածէն ի Կոստանդնուպոլսոյ
ընդհանր է ընդերցուածս:

Այլ ով հոգի՛ որ յամի հուշակ հարկանէ զմէնջ ի քրիստոս Յեսուս. և ըզհոտ գիտութեան իւրոյ յայտնի առնէ մեօք յամ տեղիս: Օ՜ի հոտ անոյշ եմք քրիստոսի առ Աստուած. ի մէջ փրկելոցն և ի մէջ կո-

կարուսելոյն։ Ամանց հատ՝ի մահուանէ
՝ի մահ. և ամանց հատ՝ի կենդանութէ ՝ի
կենաս. և առ այս բաւական լիցի ... Ար-
պետ և բաժինք շնորհաց են՝ այլ հո-
գի նոյնն, Այլեկ բաժինք պաշտամանց
են, այլ միր նոյնն, Այլեկ բաժինք յաջո-
ղութեանց են, այլ միւ նոյնն, որ յաջողէ զամ
յամին։ Այսց իւրաքանչիւր ումեք տուե-
ալ է յայտնութիւն հոգւոյն առ իւրա-
քանչիւր •գուտ։ Ումեմն ՝ի հոգւոյն
տուեալ է բան իմաստութեան, այլում
բան գիտութեան ըստ նմին հոգւոյ։ Ա՛ի-
սուսեան հաւատք նոյնին հոգւով, այլում
շնորհ բժշկութեանց նոյնին հոգւով։ Ա՛յ-
լում յաջողութիւն զօրութեանց՝ այլում մար-
գարէութիւն, այլում ընտրութիւն հոգւոց,
այլում ազգք լեզուաց, այլում թարգ-
մանութիւն լեզուաց։ Ա՛յլ զայս ամ յա-
ջողէ մի և նոյն հոգի, և բաժանէ իւ-
րաքանչիւր որպէս և կամի։

Ա՛լէլուիա, ալէլուիա։ Ո՛ գործս ձե-
ռաց մերոց ուղղեսցես ՝ի մեզ տէր։
և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ։

Աղօթք։

Սէր Ա֊ստուածոյ Յ֊Ե֊Ր֊Ե֊Ց֊ո֊ց Ա֊ստո՛ւ֊ած։
Յետ յարուցեալ սուրբ մերոյ Յի֊սուսի քո֊ւ։

Ասկ մեռեալան աշակերտքն գնացին ի գալիլեայ ի լեառն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա յա֊Ր֊ա֊ւ տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա, և ոմանք երկուացան։ Եւ մատուցեալ յա֊Ր֊ա֊ւ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. տուաւ ինձ ամ իշխանութիւն յերկինս և յերկրի, ա֊Ր֊ա֊Ք֊ե֊ց զիս հայր, և ես առաքեմ զձեզ։ Գնացէք այսուհետև աշակերտեցէք զա֊մ֊ե֊Ն֊ա֊ս֊ս֊ս, մկրտեցէք զնոսա յա֊ն֊ո֊ւ֊ն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ։ Ուսուցէք նոցա պահել զա֊մ֊ե֊Ն֊ա֊ս֊ս֊ս՝ զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ։ Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զա֊մ֊ե֊Ն֊ա֊ս֊ս֊ս աւուրս մինչև ի կատարած աշխարհի։

Փառք հեղ հեր ած մեր։

Վարդան։

Ա֊ման Յ֊Ե֊Ր֊Ե֊Ց֊ո֊ց Հոգւոյն սրբոյ

սէր ի վերայ աշակերտիս այսորիկ և
մեր ամենեցուն՝ զտէր աղաչեսցուք։

Տէր աղէ՛։

Ա՛յ մաքրել պայծառացուցանելոյ ըղ-
միտս սորա յամ աղտեղութէ մեղայ, և
ի տգիտութէ խաւարային խորհրդոց
և բանից՝ զտէր աղա՛։

Ա՛ն առաջնորդել սմա յամ առա-
քինի վարս, և ի խորհուրդս պատուիրա-
նապահութե՛ն՝ զտէր աղա՛։

Ա՛յ պարգևելոյ սմա ղպարգևս ծա-
ւիլն անհուն ողորմութե՛, ի ձեռն ար-
դար վաստակոց, և բարի քաղաքա-
վարութեց սորա՝ զտէր աղա։

Ա՛յ ամօթխածութէ՛ և խոնարհութ-
ե՛ ծնեալոյ սորա առաջի ն՛ոյ և երախ-
տաւոր ծնողաց իւրոց՝ զտէր աղա՛։

Ա՛յ խառնելոյ ճշմարիտ քաղցր օրհ-
նութէ՛ ի վաստակս ձեռաց սորա, և
ամ ժողովրդեանս՝ որք շուրջ կան
զմեօք՝ զտէր աղա՛։

Ա՛յ անփորձ և անսասան պահելոյ ըղ-
սա յամ յորոգայթից սատանայի, և ամ

ձախորդուեց աշխարհիս՝ զտեր աղա՛։
Այլ լսելի լինելոյ ասս ոյ ձայնի աղա-
չանաց մերոց, և կատարելոյ զբաւարի
խորհուրդս մտաց սորա և մեր ամե-
նեցուն՝ զտէր աղա՛։
Լե՛ւ ևս միա՛։ Ո՛ անձինս մեր՛։
Ողորմեաց մեզ տէր՛։
Տէր ողորմեա՛. եր ողորմեա՛. եր ողո՛։

Ա. ղօթ.

Տէր Ա՛ծ ամենակա՛լ արարիչ եր-
կնի և երկրի, երևելեաց և աներևու-
թեց. առ քեզ կարդամք խնդարհեալ
անձամբ, և հայցեմք զթութե՛ւն ի քէն։
Նայեա՛յ տէր՝ յաղաչանս մեր, ընկալ
զխնդրուածս ծառայից քոց. և պար-
գեւեա պատատ ողորմութի՛ւն քո ամ հա-
ւատացելոց յանուն քո, մանաւանդ
ծառայիս քո այսորիկ՝ որ կրթեալ զան-
ձըն իւր պարկեշտ վարուք, և առա-
քինի գործովք, և կեցեալ մինչև ցայ-
սօր ի քաղաքական և ի կենցաղո-
գուտ յուսումնասիրութիւնս ըստ դաստիա-

րակուբ ուսուցչի իւրոյ, կամ այժմիկ առնուլ զօրհնուիս քո ի ձեռն մեր, և լինիլ ինքն իբրև զմի ի քեզահաճոյ և ի բարեվաստակ արանց, և ուսուցիչ այլոց՝ գործակցութիւք ոմանց մերոյ և փրկչիդ յիւ քրիստ Յս. Դու մարդասէր և ողորմած տէր՝ որպէս ըստ անչափ բարերարի կամաց քոյ ի սկզբանն օրհնեցեր զնախահայրն մեր զադամ, և զնա ժառանգս նորա, պարգևելով նոցա զկարողուիս գործելոյ զամ, և ուսուցեր նոցա զկարևոր և զկենցաղօգուտ արուեստագիտուիս. որով կրթեալ նոքա զկնի արտաքսմանն ի դրախտէն հնարէին զնարա կեցուե իւրեանց, և վայելեալ զանչափ պարգևս առատ ողորմութիւնե քո փառաւորէին զամենատառատ տէրութիւնն քո, նոյնպէս օրհնեա ❋ և այժմ զծառայս քո զայս՝ առաջնորդելով սմա ի գործս բարիս, և յաջողեա զամ գործս ձեռաց նորա, հեռի պահելով ի սմանէ զամ

սատանայական չար սովորուն, խա-
բեբայական պատրանս աշխարհի, և
գաւելորդ ընչասիրուն և զախտս անա-
յած ազահուե· որով միշտ սովոր են
մարդիկ կորուսանել զհոգիս իւրեանց
թիւրելով զուղիղն՝ և կորուսանելով
զյարգ պատուական արուեստից իւրեանց
և բարի վաստակոց՝ ի պատճառս ցան-
կուե անիրաւ ստացուածոց։ Ա՛յլ դու
բարերար և մարդասէր տեր՝ որպէս
օրհնեցեր ամենաքաղցր բերանով քով
զաբրահամ, զիսահակ, զյակոբ, և ըզ-
ժառանգս նոցա, նախ զայս հոգւոյ
նոցին լուսաւորելով և վառաց քոյ
արժանաւորս առնելով, և ապա ըզ-
մարմնական գործս ձեռաց իւրեանց՝
աձեցուցանելով և բազմացուցանելով,
նոյնպէս օրհնեա ✠ և այժմ զերկըր-
պագու ծառայս քո զայս, և որպէս
զաբրահամուն զիսահակայն զյակո-
բայն, և զայլ նահապետաց, աձեցո և
բազմացո զվաստակս ձեռաց սորա, և
արժանի արա անսպառ ողբմութեաւ և

ան-

անչափ գթութե՛ք քո. զի դու օրհնեցեր
զայմ գործս ձեռաց մարդկան, և ան-
սուտ բանիւ քով սահման եդեր ՚ի
վերայ ադամայ նախահօրն մերոյ, ա-
սելով քրտամբք երեսաց քոց կերիցես
զհաց քո, մինչև դարձցիս ՚ի երկիր,
զոր առաչանաց մերոց մարդասէր
տէր՝ և յաջողեա զայմ վաստակս և
զգործս ձեռաց սորա. փրկելով յայմ
ձախողակի փորձանաց և ՚ի պատահիցդ
աշխարհիս, այս զոր ինչ զող ջակեղս
և պատարագս ՚ի բարի վաստակոց իւ-
րոց մատուցանելոյ եղեք քեզ պարգե-
ւօղիդ մեզ զայմ բարութիս, դու որպէս
զաբելին, զնոյին, և զաբրահամուն
ընկալ ՚ի հաճոյս քո մարդասէր տէր,
և զտրիտուրն պարգեւեա սմա զան-
վախձան զերկնից արքայութիդ՝ զի
անդադար փառաւորեսցէ զքեզ ընդ
որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և՚:

Խաղաղութիւն:

Աղբ՝ խնդրեմք ՚ի քէն բարերար
և բազումողորմ ած՝ նայեցիր յերկիրս

պագուհս մեր, խոնարհեաց յաղաչանս
ծառայից քոց. և ունկնդիր ձայնի խըն-
դըրուածոց մերոց։ Օ՚ի ՚ի քեզ եմք
ապաւինեալ՝ և քո առատ ողորմուեդ
և անսպառ գթուեդ փափագիմք։
Ըրհնեա տէր՝ զգործս ձեռաց ծա-
ռայից քո այսորիկ, և փրկեա զսա յամ-
բար փորձանաց դիւաց, և ՚ի սնոտի
պատրանաց նորա։ Ըրհնեա տէր՝
զաշակերտս զայս, և զուսուցիչ սորին,
պարգևելով սոցա զպետս մարմնական
պիտոյից իւրեանց, զապրուստ անձանց,
և արդիւնաբերս առնելով զվաստակս
և զաշխատանս ձեռաց սոցա։ Որպէս
զաբրահամայն օրհնեա, որպէս իսահա-
կայն և զյակոբայն, և որպէս զերա-
նելոյն յոբայ աձեայն և բազմայն ըզ-
ժառանգս որդեծնութե սոցա, և զայլ
բարութիս։ Պարգևեա սոցա տէր զա-
ռողջ կեանս, զառաքինի վարս, և ըզ-
համաստաբարոյ երջանկութիս. որով ք
կարասցեն սոքա ուղիղ հաւատով, և
և աներկմիտ յուսով հանապազ կար-

դալ առ ամենամեծ տէրութիւնն քո, և
վայելել զանսպառ բարութիւնս քո ի վի-
Հակս բարբրուէ խրեանց։ Աղրապլնա-
տեաւ տէր՝ ի միտս սոցա զերկիւղ Ա-
պատուիրանաց քոց, և տուր սոցա զի-
մաստուն՝ զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամէն ժամ ի չար
խորհրդոց, ի բանից և ի գործոց
փրկեա զսոսա, և վարձատրեա դու-
սուցիչս զայս յանսպառ գանձուց Թա-
գաւորութեանդ քո. և մեք գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զՀայր և զորդիդ և զՍբ
Հոգիդ յաւի՛։
Ամ՛ բ խաչիւս՛։ Պահպա՛։ Հայր մեր՛։

Կաճառ՝ Պ՝ժուարաճին Յղի Կնոջ,

Ընդ՝ փոխանայն, և ասէ ոտանաւոր։

Ընդ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ, որ
բնակեալդ ես ի յերկինս։

Ընդհերցուածոյ այսոցեայ մտիւրէք ։

Ա՛ինչչէ ինձ յղեալ ծնեալ և մինչև
չև հասեալ ինձեն ցաւք երկանց,
ապրեցաւ և ծնաւ արու։ Ա՛ր լուաւ,
ո՞ եռեա այսպիսի լինչ. եթէ երկնեաց
երկիր ի միում աւուր, և ծնաւ ազգ
մի ողջոյն միանգամայն. զի երկնեաց
սիոն, և ծնաւ զմանուկս իւր։ Այս ե-
տու քեզ զկոյդ զայդ, և դու ոչ լի-
շեցեր զիս՝ ասէ տէր. ո՞չ ապաքէն
զամուլն և զծննդականն ես արարի՝
ասէ ած քո։

Պէտք ասացէլոյն այնբոյեցասոց ընդհանի
և ընդերցուածոյ։

Յաւատով՝ որ աբրահամ կոչեցաւ՝
ունկն դիր երթալ ի տեղին զոր
առնոյց էր ի ժառանգուի. եւ գնաց
և ոչ գիտեր յոր երթիցէ։ Յաւատով
պանդխտեցաւ յերկիրն աւետեաց՝ իբ-
րեւ յօտարուե. խորանօք բնակեաց սա-
հակ և յակոբ հանդերձ՝ ժա-
ռանգակցօք նոցին աւետեաց։ Քանզի

զի ակն ոչնեը հիմամբք հաստատեալ քաղաքին, որոյ Ճարտարապետ և արարիչ ած է։ Հաւատով ևիւքն սառա՝ որ ամուլն էր, զօրութիւն առնոյ զսերմն որդեծնութեան ընդունելոյ, և՝ ի տարաժամ հասակի ծնանիլ։ քանզի հաւատացեալ համարեցաւ զայն որ խոստացաւն։ Ասն որոյ և՝ ի միոջէն ծնանիլին, և այն՝ ի յանցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից բազմութիւ, և իբրև զաւազ առ ափն ծովու առանց թուոյ։

Եղէ՛ ալէ՛։ Ո՛ տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած և արդար է տէր Աստուածս մեր, ողորմի և պահէ զաղայս տէր։

Եղէլուիա Օրհնի։

Սէյ Ա՞ռնէս Յէ՛Ռ՛Ն՛ որ ըսա Յօհան՛։

Տէրն մեր Յի՛Ռ՛Ն՛ ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ՛ ձեզ, զի լացջիք և ողբասջիք դուք։ և աշխարհ խնդասցէ. դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի։ Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հա-

սեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծընցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ վշտացն վասն խնդութեան. զի ծնաւ մարդ յաշխարհ:

Բ Ա Ր Ո Զ:

Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց. ամենակալ տէր ամ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Ա՜ս տհիմնոյն ասէ զ՝ պէտ ողջմէ՛, և ապա պաշտօնս պայծառ:

Տէր ամ մերոյ քո՝ մեծ և բարձրեալ անապականելի անփոփոխելի և միշտ ջենաւոր. որ իջեր ի յերկնից և մարմնացար ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ հոգւովն սրբով. և զապականեալն մեղօք զբնութիւն մեր ի նախահօրն յանցանացն՝ որով ամ կանացի բնութիւն կնկալաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւոք և տրտմութիւն ծնանիլ զգաւակ, սրբեցեր ամ քովն: Այս արդ՝ աղաչեմք զքեզ մարդասէր Թագաւոր՝ առեղծող և նորոգող մեր՝ և բժիշկ հիւանդութեանս մերոյ, բժշկեա և առող ջացո զայս ա՜ն՝ աշխարհն քո ի հոգեկան և ի մար-

մարմնական յախտից յայսմանէ։ Քա-
քեա զօգնուիլ քո ի սրբուհէ քումմէ,
և տուր սմա զօրուիլ ծնանիլ զզաւակ.
որպէս զի զկտուր սրուիայնի իւրոյ մնաք-
րեալ յամ արատոյ ծննդեամբ սբ ա-
ւազանին՝ ընծայեսցէ եկեղեցւոյ քում
սրբոյ։ Շնորհեա ծննդականիս այս-
րիկ հանդարտուիլ և առանց վշասու-
հասանիլ ի խնդուիլ. և ամ տանց հա-
ւատացելոց աձիլ և բազմանալ ի
փառս տէրուհէ քո, և ի լրումն ծա-
կին քո բանիդ, եւթէ աձեցէ՛ք և բազ-
մայարիւք։ Կայ՝ տէր ամ մեր, լուր
և այժմ խնդրուածոց անարժան ծա-
ռայիս, և ամենեցուն որ շուրջ կան
աստ, բարեխօսուիք անարատ ծնողի
քո սուրբ ածածնի, և ամ սրբոց քոց։
Օ՜ի քեզ վայելն որդւոյդ, և անըս-
կիզբն և համագոյ հօր քո, և կենդա-
նարար և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ վա
յելէ փառք պատիւ և երկրպագուիլ.
այժմ և՛։

Կանոն՝ փարատելոյ զտուն նորածին մանկանց.

Երկնայ փառաւոյն՝ ի տուն նորոգելոյ. և սուրհանդակն փրկութեան ողբալոյ ազաչեսցուք ընկալ կեցոյց և ողորմեաւ. Փառս Հաղթողին Օրհնութեան և փառք հօր և որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ. Այժմ և միշտ և յաւիտեան. Ամէն. Շարական. Ձկնորսուկդ մեծ և սքանչելի՝ որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ. Հովիւքն երգեն ընդ հրեշտակս տանդ աստուծոյ աշխարհի. Ոնաւ նոր արքայ՝ ի քեզ ծնեալ է. Ոչ հեմ քաղաքի Արդեք մարդկան օրհնեմ զքեզ՝ զի վասն մեր մարմնացար. Նոյպա՞ էլլեն երկնի և երկրի՝ ի խաչս ձարուրս պատեալ. Ոչ մեկնեալ ի հօրէ՝ սո՞ւրբդ այրին բազմեցաւ. Այսօր ընծան երկինք՝ ի վերուստ մեծապայծառ աւետաւք. և արարածք ամ զգեցան հանդերձ փրկութեան. Այսօր յայրին ընծայեցաւ քրիստոս որդին ամ. և հրեղինայ բազմութիւնքն երկնից երկիր վայր իջեալ. Այսօր

սօր հովուացըն տեսեալ զարդա՜ ըուե
արեգակն՝ և ընդ հրեշտակս երգէին
փառք ի՛ բարձունս աշ՛. ևե։
Ա՛լէ՛ ալէ՛։ Ուրախ լեր բերկրեալդ
ար ը քեզ օրհնեալ ես դու ի կանայս,
և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո։

ՈՐԹԻ։

Սէյ Ա՜հպնէո Յն ՀՅՆ ոը ըսո Ո՜ո՛։
Ա ան ծննդեան և յայտնուե ան մերոյ

ՅԵՒՐԵ։

Ն՛ հովիւքն էին ի տեղւոջն յայնմիկ
բացո՛թեալք որ պահէին զպահպանու՛ես
դիշերոյ հօտից իւրեանց։ Ն՛ հրեշտակ
Տեառն երևեցաւ նոցա, և փառք Տն
ծագեցին առ նոսա, և երկեան երկիւղ
մեծ։ Ն՛ ասէ ցնոսա հրեշտակն. մի
երկնչի՛ք՝ զի ահաւասիկ աւետարա՜
նեմ ձեզ ուրախութի՛ մեծ, որ եղիցի
ամ ժողովրդեանն։ Զի ծնաւ ձեզ
այսօր փրկիչ, որ է օծեալ տէր ի քա՜
ղաքի դաւթի։ Ն՛ այս նշանակ ձեզ.
գտանիցէք մանուկ պատեալ ի խան՜
ձարուրս, և եղեալ ի մսուր։ Ն՛

յանկարծակի եղև ի հրեշտակին ընդ
այնմիկ բազմութենէ զօրաց երկնաւորաց
որ օրհնէին զԱստուած և ասէին փառք,
բարձունս այլ, և յերկիր խաղաղութիւն,
ի մարդիկ հաճութիւն։

Ա–յոյժ համառօտ այ–յմ ժամս, պարս–

Ձեռն ատենագրի պատմութեան

Նա եղև իբրև վերացան ի նոցանէ
հրեշտակքն յերկինս, ասեն ցմիմեանս
հովիւքն. եկայք երթիցուք մինչև
ցբեթղեհէմ, և տեսցուք զբ՞նչ է
բանս այս՝ որ եղև, զոր տէր եցոյց
մեզ։ Նա եկին փութանակի և գտին
զՄարիամ և զՅովսէփ, և զմանուկն ե-
դեալ ի մսուրս։ Նա ծանեան վասն
բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն։
Նա ամենեքեան որ լսէին, զարմանա-
յին վասն բանիցն՝ զոր խօսեցան ընդ
նոսա հովիւքն։ Նա Մարիամ զամ՛զբանս
զայսոսիկ պահէր, և խելամուտ լինէր
ի սրտի իւրում։ Նա դարձան հովիւքն,
փառաւորք առնէին և օրհնէին զԱ՛ծ
վասն ամենի՝ զոր լուան և տեսին. ոպ

պատ

պատուեցաւ հուցա. Կու ապա ասասցեն
զմնացեալսն ի փառաց ի բարձունսն։
Ողորմեա մեր Տէր։ Պահպանիչ և։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

և պատկեր նորին բարերարուեցաւ։ Որ
և կենդանարար. կերպարան հօր,
Տէր մեր յն քս՝ որդի այլ կենդանի
տեր ձայլ։

Աղօթեա հնձ ասճ լը մե՛։ կամ Լուիցէ
աստղոս։

հեռացեն չքերան պղծեալ ատանին. և ասէն
Ջո՞րն ի պատրաստ ունիցին։ Ամհար-
նեալ ի բաց հեղցեն. և զյայտնութիւն
և փառաւորան ամեն ի պղծեալ նեխելոյն հա-
էիցէ նեխեալ՝ հոտցեն և ի բաց չգեռցեն.
Երբ անչցէ ի մէջ ասցա պղծ չէնոփանէ, որ
նեղոյ. (յր) իւղոյ՝ մեղու՝ ձիթոյ՝ գի-
նեղոյ, ընկուզոյ, և կաթնեն. ևայ։

կանոն՝ Թացեղէն պղծեալ նիւթ օրհ-
Տէր մեր որ յերկինս ես։
Ողորմեա խաչիւս աղի։ Պահպանիչ և։
զմնացեալսն ի փառաց ի բարձունսն։
պատուեցաւ հուցա. Կու ապա ասասցեն

մարմնով քո գալստեան՝ և հրաշալի
անօրէնութիւնդ՝ հրամայեցեր ասել
(Թէ ոչ որ ընդ քեզ ման մարդոյ մտա-
նէ կարէ պղծել զմարդն) այլ ամ ինչ
սրբոցն և հաւատացելոց սուրբ են ըս-
բանի հրամանաց քոց։ Որ և ի ձեռն
անօրէնն ընտրուէ սրբոյն պօղոսի ա-
ռաքելոյն՝ ուսուցեր զամ ստեղծեալսն
ի քէն սուրբ ասել այնոցիկ՝ որք հա-
ւատանն. և չիք ինչ խոտան ի նոսա,
որք սրբին բանիւն իմ՝ և աղօթիւք մեր։
Ընդ՝ աչերսմբք և պաղատիմբ առ
քեզ. դու տէր՝ նայեաց ի մեզ այժմ.
գթած ի տկարուիս մեր. և օրհնեալ
սրբեա զնիւթս գայս ցօրուբ ամենա-
զօր շնորհաց քոց և մարդասէր խնա-
մօք քո. նա և ի ձեռն սուրբ ջրոյս՝
որ անուամբ քով սրբեցաւ յաւուր մե-
ծի լուսափայլ մկրտուէ քո՝ և շնոր-
հեցաւ մեզ յօրհնուէն և ի սրբուէն։
Սրբեա սուլաւ գկերակուրս և գըմպե-
լիս սրսկելով մեր զսա ի վերայ ա-
նօթոյս և պիտոյիցս, զորս եդուր ի

վայելը բանսաւոր հօտիդ քոյ Պօղ տէր
ամ մեր՝ հեռացուցեալ մերժեա՛ ի
մտաց ծառայից քոց զնմտի խիղճս.
շնորհեա մեզ յուսալ միայն ի քեզ՝
հաւատալ բանի քո և անդատապարտ
պահիլ առաջի քո։ Եւ ձաշակեալ ի
սմանէ զոհանալիք զսուրբ անուանդ
քումմէ, Օ՛ի դու ես սրբութի՛ն ամ
արարածոց. և քեզ փառս մատուցա-
նեմք ըզ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ.
այժմ և միշ։

Ն՛ա ապա ժամադրեն ուխտն ի սբ յոյս-
նոյէ ըզոյն խոստանալ ի յոմանցն և ասէ։

Երկնեսցի՛ և սրբեսցի նիւթս և ա-
մանս յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն ասէ։

Պատ ասէ վ՛ղօխ։

Տէր ամ մեր որ միայնդ ես բարերար
և մարդասէր. որ սուրբ ես և ի՛ սբս
հանգուցեալ. որ առաքելոյն քո սբո-
ցըն պետրոսի՝ ի զարմացմանն ցու-
ցեր. ոչ անսուրբ և պիղծ ասել՝ զորս
ի՛ քէն տուեան կերակուր ի վայելս

մարդկան։ Որ առ քոյով Հշմարտու-
թեամբդ օրինադրեցեր (Թէ որ ինչ
ընդ բերան մտանէ, ոչ կարէ պղծել
զմարդ։) Դու նոյն ինքն որ՝ ի ձեռն
վարդապետուե սրբոյ առաքելոյն քոյ
որք զառ ի քէն սահմանեալսն հաս-
տատեցին յեկեղեցի քո սուրբ. լուսա-
ւորեա և այժմ զմիտս ծառայից քոց՝
դիտել և իմանալ՝ Թէ ոչինչ է պիղծ
յարաբածս քո՝ ի վերայ որոց և իցէ
ուտելեաց։ Այլ և որք ստեղծան յա-
րարչէդ մերմէ, բարի և լաւ ըստեղ-
ծան։ Այսն որոյ կոչմամբ մեր զա-
հաւոր անուանդ՝ և կարկառմամբ ըղ-
նշան սուրբ խաչիս ❖ ի վերայ նիւ-
թոցս, դու ինքնին օրհնեա և սրբեա
զսոսա յամէ գաղանային դաժանուէ՝ և
յամէ չար նիւթոց նորա. և պահեա
զմեզ յամէ խլչմտանաց անոտեաց. ա-
նախտ և անբիծ՝ որք ձաշակեմք ի
սմանէ՝ մինչև ցելս հնչեցս մերոյ։ Ո՞վ
դու եա որ օրհնես և սրբես զամ ա-
րարածս քո. և քեզ վայելէ փառք

Ա.ԼԷ՛ ՏԷ-ԵԱ ԱԼԷ՛ ՏԷ-ԵԱ։
Սիրա սուրբ Հասատառեա՛։
Ա.ԼԷ՛ որթիւս Լսաղաղուե ամենեցուն,
ՍԲԱ.-ՔՆԵԱ ՅՆ ՐՆ՝ որ ԷԱՈ Ա՛որ՛։
ՏԷՐՆ մեր ՅԱ ՎՀՆ։

Նա կոչեալ առ ինքն զամ ժողովուրդն, ասէ ցոսա. լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և իմիտ առէք։ Ոչինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ ելանէ ի նմանէ՝ այն է որ պղծէ զմարդն. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։ ԵՒ իբրև եմուտ ի տուն յամբոխէ անտի, հարցանէին ցնա աշակերտքն վա առաջկինն։ ԵՒ ասէ ցոսա այդպէս և դուք անմիտ էք, ոչ իմանայք՝ եթէ ամենայն արտաքուստ ի նէրքս մտանէ ի մարդ, ոչ կարէ զնա պղծել. զի ոչ եթէ ի սիրտ նէր մտանէ, այլ յորովայն՝ և արտաքս ելանէ. և սրբէ զամենայն կերակուրսն։ ԵՒ ասէր, թէ որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ։

Ամէն խա՛։ Պահպա՛։ Հայր մեր որ՛։

Աղօթ Խաչիկ օրհնելոյ.

Ո՛ մեծահաւատ տէր ամենակալ, որ ընկալար զխունկն ի ձեռաց ահարօնի և որդւոց նորա, և ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, և ընդ խունկն օտարոտի, վասն որոյ և մեք սարսափիմք և դողամք, զի մի զնոյն կրեսցուք պատիժ: Այժմ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար, ընկալ զսա ի ձեռաց մերոց, որպէս ի ձեռաց ահարոնի ընկալար, և զաքաւրիայն, և պարգեւեա մեզ զչնորհս հոգւոյդ սրբոյ. Արժեա ի մէնջ զայմ ահաւորութեն խաւարասէր Թշնամւոյն, և տուր մեզ առնուլ ի միտս զահ և զերկիւղ ամենեցուն. Շնորհօք և մարդասիրութեամբ տեառն մերոյ և փրկչին յի քէ, որում վայել փառք իշխանութիւն. այժմ և՝:

Ա՛ղօթք՝ վասն երաշտի եւ ցամաքի։

Տէր ամ՝ որ յաղագս առ քեզ նախանձու՝ լուար եղիայի մարգարէին և անձրեւ այոյզ անձրեւ հրամայեցեր խափանել։ Նոյնպէս դարձեալ յաղագս խընդրոյն նորա, ցօղ պաղատգեաստ շնորհեցեր։ Դու տէր ամի՝ զքո գթութենդ բարեխօս ունեալով, անձրեւ ըստ կամայ քոց պարգեւեա ժառանգութեանդ քո՝ և զբաւմամեղուինս մեր անտես արա՝ և զանձրեւս քո կարկառեա, որք պէտս ունին և խնդրեն ի քէն։

Ուրախ արա զերեսս երկրի՝ յաղագս աղքատաց և անսանոց, տղայոց և ամ՛ ժողովրդեան քո՝ և այլոց ամենեցուն, որք ակն ունին ընկալնուլ զկեր ակուր ի ժամու։ զի դուք տէր ամ մեր, և ի քէն է կեցուցանել։ և քեզ վայել փառք պատիւ և երկրպագութիւն. այժմ և միշտ և յաւիտ։

Ամէն մեր։

Լանդն՝ վան Աչահաց և լուս-
նոտից։

Աչ չափանց աղջուս։

Որ քնակեաչն է յոգնու է բարձրելոյն
ընդ հովանեաւ այ երկինս հանգիցէ։
Գիմն լոն ատ։

Ընդբոյոտ յԱյսոյեայ մոգպետէ։

Օ՛իմքդ անկաւ երկինց արուսեակն՝
որ ընդ առաւօտն ծագէը. անկաւ յեր-
կիր, խորտակեցաւ՝ որ առաքէը առ
ամ ազգս, դու ասէիր ի մտի քումմ։
Ելից յերկինս, ի վերոյ քան զաստեղս
երկնից արկից զաթոռ իմ։ նստայց ի
լերինն բարձու, ի վերոյ լերանց բար-
ձանց հիւսիսոյ։ Ելից ի վերոյ քան
զամպս, եղէց նմանող բարձրելոյն։
Այդ՝ ի դժոխս իջցես, և ի հիմունս
նոս երկրի։

Պօղոսէ առաքեալն յերկրայեցաւոյ ընդ նոյն
է ընթերցուածս։

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութիւ կցորդ եղև նոցունց՝ զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն՝ որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ, և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ի ծառայութիւն։

Աղէ՛ ալէ՛։ Օ՛ թշնամիս իմ հալածականս արարեր, և զսաեւլիս իմ սատակեցեր։

Սէյ Աւ՞տնէ՞ Յէ՛ վո՛ւ՞ որ ըսա Ա՞ր՛։ Ու Տէրն մեր յիշ՛եցո՛։

Պատասխանի ետ մի ոմն ի ժողովրդենէն՝ և ասէ. վարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր. և ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ, և կրճտէ զատամունս իւր՝ և ցամաքի. և ասացի ցաշակերտսն քո

կի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա։
Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. ով
այգի անհաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ ընդ
ձեզ, մինչև յե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ա-
ծէ՛ք զնա առ իս։ Եւ ածին զնա առ
նա։ Եւ երբեմն տեսս զնա այսն, վաղվաղա-
կի շարժեաց զնա, և անկեալ կերկիր
Թաւալէր և փրփրեայր։
Հարց ցհայր նորա և ասէ. քանի՞ ժա-
մանակք են՝ յորմէ հետե այդ եղև դմա։
Եւ նա ասէ. ի մանկուէ բազում ան-
գամ ի հուր արկանէ և ի ջուր՝ զի
զնի կորուսցէ զդա. արդ՝ եթէ կարօղ
ինչ ես, օգնեա մեզ տէր գԹագեալ
ի վերայ մեր։ Եւ Յի՞ ասէ ցնա. ա-
սացեր՝ եթէ կարօղ ես. ամ ինչ հը-
նարաւոր է այնմ որ հաւատայնի
Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր
մանկանն՝ և ասէ. հաւատամ, օգնեա
անհաւատութեես իմում։ Երբեմն տեսս
Յի՝ եթէ կուտի ժողովուրդն ի վե-
ռասուեաց այսմն պղծոյ՝ և ասէ. համ-
բերդ՝ և խուռ այս՝ ես տամ քեզ հրա-

ման, ել ՚ի դմանէ, և այլ ևս՝ մի
մտանիցես ՚ի դու։ Այս աղաղակեայ՝
և յոյժ լսէից զնա՝ և ել և եղև պա-
տանեակն իբրև դմեռեալ, մինչև բազ-
մաց իսկ ասել ՚ի թէ մեռաւ, Այս յն
կալաւ զձեռանէ նորա յարոյց զնա, և
կանգնեցաւ։ Այս իբրև եմուտ նա ՚ի
տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին
զնա. մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հա-
նել զնա։ Այս ասէ ցնոսա. այդ ազգ՝
ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք և
աղօթիւք։

Այս գնէ պետրոսն ՚ի վէրոյ գլխոյ
այսոհարկն, և ասէ։

Աստեւսցէ քեզ տէր մեր յն քն՝ պիղծ
սատն, որ եկն յաշխարհ և շրջեցաւ ընդ
մարդկան, զի զքոյդ խափանեսցէ ըզ-
բունութի՝ և զմարդիկ ապրեցուսցէ։
Որ ՚ի վերայ փայտին գընդդիմակաց ղօ-
րութեան խարտակեաց՝ արեգականն
խաւարեցուց, երկիր շարժեցուց, գե-
րեզմանացն բանալով, մարմինք սրբոց
յառնել լսի։ Որ եւթն մահուամբ ըզ-

մահ, և խափանեց որ զունելոյն մա-
հուն ուներ, այլինքն է՝ զքեզ սատկ-
Աղաչեցուցանեմ զքեզ յԱծ կենդա-
նի՝ որ եղոյց զփայտն կենաց, և կար-
գեաց զքերոբէն և զսերոբէն բո-
ցեղէն սրով շուրջանակի պահել զնա,
պապանձեաց եւ և գնա՛ ի սմանէ։
Աղաչեցուցանեմ զքեզ ՚ի տէր մեր
յՍ քս՝ որ գնայր որպես Ը ցամաք ՚ի
վերայ ծովուն, և սաստէր պատուհաս
հողմոյն. որոյ հայեցուածն ցամաքե-
ցուցանէ զանդունդս, և սպառնալիք
նորա մաշէն զլերինս. Նոյն Ի՛նքն և
այժմ հրամայէ քեզ ՚ի ձեռն մեր, ե-
կիր եւ և գնա՛ ի սահմանս ծո-
վիկ. և մի դառնայցես և մի ձախիցես
՚ի սմա. և մի ևս պատահեսցես ու-
մեք ՚ի ոտանէ. կամ ապդիցես, կամ
զարկցես, մի ՚ի գիշերի, մի յա-
ւուր, մի ՚ի ժամու կամ տաբաժամու.
այլ երթիջիր ՚ի քոյին խորխորատն
մինչև ՚ի պատրաստել տանջանաց քեզ
մեծի աւուրն դատաստանին։ Երկիր

յայլ որ նստի յաթոռ քեռաբեից և հա-
յի յանդունդս. յորմէ դողան հրեշ-
տակք, հրեշտակապետք, աթոռք, տէ-
րութիւնք, իշխանութիւնք, պետութիւնք, բազ-
մաչեպ քերովբէքն. յորմէ դողան եր-
կինք և երկիր, ծով և ամ որ ի նո-
սա. ել և գնա ի ծառայէս քեզ այդ
Ընդմեջեցուցանեմ զքեզ յայծ կենդա-
նի՝ որ գնայ ի վերայ Թևոց հողմոց.
և արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և ըզ-
պաշտօնեայս իւր ի բոց հրոյ. ել և
գնա ի առեղծուածոյս այդ յայտնել
ամ հրեշտակօք քո։
Օ՜ի օրհնեալ և փառաւորեալ է ա-
նուն ամենասուրբ երրորդութեանդ հօր և
որդւոյ և սուրբ հոգւոյն. այժմ և՝
Ընդ որ մեծ է և ահաւոր՝ և փառա-
ւորեալ յամի գործովք և զօրութիւք,
անհասանելի և անքննելի գոլով. որ
յառաջ պատրաստեց քեզ սրինդ՝ զյա-
յիսեանական տանջանացն զդատաստան.
այժմ ի ձեռն մեր անպիտան ծառա-
յից իւրոց հրամայեաց քեզ և ամե-

նայն գործակցաց քոց՝ ամ զօրութիւք
քով՝ ի քաց կալ՝ ի ծառայէս քո՛ քի,
որ զամ իշխանութիւն ունի երկինս և
երկրի. որ ասաց համեր և խոսել դա-
լին, եւ՝ ի մարդոյդ և այլ մի մտա-
ներ՝ ի դմա։

Յանիր զքո պիղծ և ունայն զօրութիւդ,
որ և խոզին իշխանութիւն ոչ ունէին։
Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ, և քոյով
խնդրուածով զ երամակ խոզին հա-
րամայեց քեզ մտանել։ Երկիր յոյ՝
որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ
՝ի վերայ ջուրց. որ շինեաց զերկիր և
կարգեաց. որ հաստատեաց զլերինս
կշռով, և զառապարս կշռորդով. և
եդ զաւազ ծովու՝ ի սահման, և՝ ի
ջուրս սաստիկս զշուեղս իւր պատ-
րաստեաց։ Որ հայի՝ ի լերինս և ծը-
խեացին. որ արկանէ զլոյս որպէս զօ-
թոց. որ ձգեաց զերկինս որպէս մա-
գաղաթ. որ յարկեաց՝ ի վերայ ջրոց
զվերնայարկս նորա։ Որ հինեցոյց
զերկիր՝ ի վր հաստատուն, զի մի շար-
ժե-

ժեսցի յաւիտեան։ Որ կոչեաց զՋուրա
ծոլու, և երեղ զնա ի վերայ ամ
երկրի։ Ել և գնա ի սմանէ։
Երդմնեցուցանեմ զքեզ ամենաչար՝
ի փրկական չարչարանն քեզ, և ի
պատուական նորա մարմին և յարիւն,
և ի գալուստն նորա ահաւոր. զի գայ
և ոչ յապաղէ ի դատել զերկիր. և
զքեզ և զգործակիցսն քո տանջեսցէ
ի հուրն յաւիտենից. ուր որդն ան-
քուն է և հուրն ոչ շիջանի։ Օ՜ի զո-
րութի՛ւն քեզ հանդերձ հարբ և ամե-
սուրբ հոգւովն օրհնեալ է այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Տէր աստուածն Ա՛ծ Իսրայէլի, որ փա-
րատեն զդևսս և զհիւանդութիւնս, և զամ
ախտս բժշկես. նայեա՛ ի վե՛ր ծառա-
յիս քո, և ի բաց մերժեա՛ ի սմանէ
զամ՝ ներգործուն սմին, ամաւթեա՛ այ-
սոց պղծոց և հալածեա՛ զնոսա. և վաղ-
վաղակի քոյին ազդմամբդ փրկեա՛ զը-
ծառայս քո. և խորտակեա՛ զսմոյ Ը-
ոսիւք տրա՛, և տո՛ւր սմա՛ յաշխարհի

ընդդէմ նորա հակառակութեանց, և
այսոց նորա պղծոց, որպէս զի առ՝ի
քէն օգնականութիւն առ ընկալեալ՝
արժանաւորեսցի անմահ և երկնաւոր
քոց պարգեւացդ. փառաւորելով ըզ-
հայր և զորդի և զսուրբ հոգի.
այժմ և՚՚.

Աղօթք:

Ո՛ր եսդ տէր տէր՝ որ արարեր ըզ-
մարդն ըստ պատկերի քումմ և ըստ
նմանութեան, և եառուր նմա իշխա-
նութիւն մշտնջենաւոր կենաց. և նո-
րա անկեալ ընդ մեղաւք՝ բանսարկուին
պատրանօք, և դու ոչ անտես արա-
րեր, այլ անօրինեցեր մարդանալով
քրիստոսի քո զիրկութիւն աշխարհի.
Դու ինքնին մարդասէր տէր՝ զուս-
գակեա կենաց սորա հրեշտակ լու-
սաւոր, փրկելով զսա յամ՛ խորհրդոց
թշնամոյն, ՚ի տուէ տարաժամէ, յե-
րեւելի և յանեղեւոյթ պատահարաց
չարին:

(Հայոց հարց և լուսնոտիք)

Ա՜ խեղճ ազգ, որ ինքնին, ինքնին, ինքնին,

որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք, և
անեղկիւղ պահեսցէ զմեզ յամէ հրե-
ղէն նետից սատանայի՝ որ թռչի ի
առուէ, յիւրաց խաւարային գնացից, ի
գայթակղութիւնէ դիւին ի հասարակ
աւուր։ Յորմէ զգուշութիւն պահելով
աղօթիւք և բարեխօսութիւն ամ սրբոց,
շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Ած կեալ
առաքինութիւն ի փրկութիւն անձանց
մերոց, ի պատիւ և ի փառս կեն-
դանացուցիչ անուան իւրոյ։ Յայս հա-
ղորդութեան ընկալցուք ի յայտ-
նութեան միածնի որդւոյն աստուծոյ,
կերպարանակից առնել զմարմին խո-
նարհութեան մերոյ ըստ նմանութեանէ
մանկանոյ փառաց իւրոց, վասն զի զայս
խոստացաւ սիրելեաց իւրոց Աշմա-
րիտն Ած յիսուս քրիստոս տէր մեր։

կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Օ՛ ժամն և ղառաջիկայ օրս խաղա՛։
Օ՛ հրեշտակ՛։ Օ՛ քաւութի՛։ Օ՛ սքա-
խաչին՛։ Նա՛ և՛ վասն միա՛։ Օ՛ ան-
ձինս՛։ Ողորմեաց մեզ՛։

Աղօթք։

Օ՜ գեցո՛ մեզ տէր ամ մեր զկեն արդարութեանդ զօրաւոր և յաղթօղ լինել ընդդէմ սատանայական պատերազմաց. և զամ հրեղէն նետս նորա շիջուցանել՝ անկասկած լիոյք յերից խաւարային գնացիկ, ի գայթակղութեան դիւին ի հասարակ աւուր։ Եւ զգաստացեալք վայելչական տուընջեամբս՝ առաքինութեաք կայցուք ի փրկութիւն անձանց մերոց, ի պատիւ և ի փառս սրբոյ երրորդութեդ. այժմ և ։։

Աղաղութիւն ամենեցուն։

Երկնաւոր խաղաղութեք քով պարսպել պահեա՛ զանձինս մեր տէր զօրութեց. վասն զի դու ես ամ խաղաղութիւն, և քաց ի քէն զայլ ոչ գիտեմք, և զանուն քո ամենաղօր կարդամք յօդնական ութիւն անձանց մերոց։

Այեաց յերկրպագութիւնս մեր, և ու-

ուսոյ մեզ առնել զարդասրուբ Աշխարհ-
տուրեանն։

Ընդհանրական փառաւորեսցուք, ըզ-
հայր և զորդի և զսուրբ Հոգի՝։

Սաղմոս։

Տէր մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս.
վաղվաղեսցեն առ մեզ ողորմութիւնն
քո զի աղքատացաք յոյժ։ (Գնեա՛
մեզ աճ փրկիչ մեր վասն փառաց ա-
նուան քո Տէր փրկեա՛ զմեզ և քա-
ւեա զմեղս մեր վասն անուան քո։

Կարդաց։

Ա՛մէն հիւանդաց և ամ վշտացելոց՝։

Աղօթք։

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհի՛-
ւանդս մեր ո՛րբե՛։

ԿԱՐԳ

ԹՈՂԱՐԱՆ

Հանջեցեալ

Աշխարհականաց, Արանց և Կանանց,

Նախ՝ ասէ ոտիոն, Երկինք պատմեն,
Զինչ է Պատեհան։ Ը- ապա ասէ։
Օրհնեալ հոգիդ սուրբ ած Ճշմա-
րիտ, ամէն։

Ողորմեա՛ ինձ աստուած ըստ մեծի
պարմութեան քոմ. ըստ բազում գո-
թութեան քոմ քաւեա զանօրէնութե-
թիւնս իմ։

Զի՛ոխո լմա՛ ատա,
Փոսո՛ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ,
Ա՛յժմ և ղեղ և յաւիտեան յաւիտենից
ամէն։

Ը- ապա ասէ Պատեհան, Զոյնիւ

Կոնդակ։

ՈՂՈՐՄԱԿԱՆ ՏԱՂ

Զայնասիկ ոչ դա՞ն
Զիս. ա՛ղ Լուսիա՝ Աստ-
ուած ընդ այնասիկ որ մատուցին՝
Աբե ըզգեղն և զասպար քո, և արի՛։
Ամաչեսցե՞ն և յամօթ լինիցին ոչՀՀ։
Աշխի՞ն նոքա որպես փոշի առաջի՛,
Աշխի՞ն Հանապարհք նոցա՝ ի խա՛։
Ո՞ նանի՞ր Թագուցին ինձ որոգ՛։
Տէ՞ր յերկինս ես ողորմութիւն քո՞՛։
Ընդարուեր քո որպէս լերինք ա՛ծ՛։
Որպե՞ զի բազում արարեր ազգ՛։
Ընբեսցե՞ն նոքա՝ ի պարարտու՛։

ԿՆՔ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

(Տ՚ան Կարգն է)

՚ի քե՞ն է տեր աղբիւր կենաց, և՛՝
Օ՚ազեա՛ զաղերմուխելըս քո ոյք՛՝
Ա՚ր՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ողք ամ՛՝
Ո՚՞նդ անկցին ամենեքեան ոյք՛՝
փա՛ռք հօր և՛՝
Ա՚- հա՛ խոպա՛՝
Լսեա՛ն աբէլեան և ասէ, Օրհնութի՛ւն և՛՝
Ա՚- ապա ասէ՝
Ա՚՞ս ասացի՛ ՚ի վերանալ յինէն աւ-
ետարանի՛ն
ուրոյ իմոց՝ թէ գնայի ես ՚ի դրու-
նըս դըժոխոց՝
Հարկանէ զկ՝
Եւ վերանալ յինէն աւուրց իմոց ա՛ր-
ուեստ
օ՚գնեա՛ ինձ միա՛յն մարդասէ՛ր՝
ըմպ
Ո՚չ արքայարանըս խաչի և մահու յան-
ձըն աւեր՝ ա՛ր՛՝ Խարեխօսութեամբ
ար ա՛ծածնի և միշտ կուսի՝ տէր՝
Ա՚մենասուրբ երրորդութեդ երկրպա-
ուեստ
գեն զօրք երկնայինք՝ և ստեղծուածք
ըմպ
անարատ ձեռա՛յդ՝ փառաւորե՛լ վ
ըստերութեդ քո՛ հանապա՛զ՝ Ա՚ստե-

ղօր խաչի քոյ տէր երկը ըպադեսցուք.
ուրուլ բարձեր ընդ ազատակնիք մահու՝
քո արարածոց. փառս. Ամէնօրհնեալ
ածա՛ն՝ր մարիամ. քեզ ծոբէական ա-
Թոռ արարչին մերոյ տնօրէնուե՛ղ՝ ըզ-
երանե՛ն ամ աղինըք հանապա՛զ։
Վերիսաոս ըզ՛ծ յոյս ապաշխարո՛
զաց. ընդհեա ըզԹողուԹի՛ բազում
յանցանաց իմոյ։ Ա՛ռ քեզ բազմա-
գո՛ւԹ ա՛պաւինեա՛լ կարդամ՛ք մի
մերժեր ըզմե՛զ յողորմուԹի՛ քումմէ։
Արդեաս զաւազա՛կն ա՛ղաղակե՛մ ա՛ռ
քե՛զ. յիշեա և զիս տէր ի՛ քում ար-
քայուԹեա՛նդ։
Ա՛զ մե՛ղս իմ խոստովան լինիմ առ
քեզ քա՛ւ. որ միայնդ ե՛ս քաւմագո՛ւԹ
Թողո՛ւԹ՝ ողորմեա ինձ ա՛ըծ։ Ա՛ռ
ա՛ր որ ՃրշմարտուԹե՛ց ես ախրոյ՛ և
բընննե՛ս ը՛զծ ածուկըս գաղտնեաց սըր-
տի իմոյ. ողո՛ Տո՛ւր ի՛նձ ցընծութի՛
փըրկուԹե՛. և հոգո՛ւվ տրուեըդ քո՛
հաստատեա զիս. և։
Ա՛նձնիք յանցանաց զիս աշէկոծեն. և

մեղք իմ բազո՞ւմ գիս յանդի՞մանե՞ս։
Ա՛րդ գինչ արարից մեղուցեալ ան-
ձամբս, որ չեմ ապրելո՞ց յահագին
հրոյն։ Ա՛ղայ քեզ քրիստոս որդի
աստ. հնարհեա ըզթողութի՛ւն բազում
յանցանաց իմոց։

Տէ՛ր որ ՚ի մէջ լերինն աղբերացուս
սկ՛ր ըզ ջուրն ՚ի վխե՛ն։ Տէ՛ր ՚ի
սրբ՛ոտ իմմէ՝ հան ինձ արտասո՛ւս
ապաշխարութե՛ան։ Օ՚ի կեցից և ա-
պաշխարեցից ապրեցայց ՚ի հանդերձ
ձեռ՛ք քոյ դատաստանաց։

Ա՛ծուցեալ անձամբ կարդամ առ
քեզ Տ՛այր երկնաւոր. օգնեա ինձ ՚ի
նեղո՛ւթեես, որ մեղօքս եմ մեռեալ
օգնեա ի՛նձ։ Ա՚ի՛ բաւորեցայ ես յա-
ներևոյթ թը՛շնամոյն բըժի՛շկ հի-
ւանդաց. բըժշկեա զիմ զհիւանդո՛ւ-
թիւնս, որ մեղօքս եմ մեռեալ օգ՛։
Ա՛ղայ քեզ տէր քաւեա՛ զիս. և
ողո՛րմեա ինձ ա՛րծ։ Ա՛չխար եմ բա-
նաւոր հօտի քո՛ և առ քեզ ապաւինիմ.
հովի՛ւ բարի՝ խընդրեա՛ զիս ըզմոլ-

լը՛բեալ. և ոչո՞ւ՝ Ո՛վ ծովու մեղայ
ալեկոծեալ ե՛մ և առ քեզ աղաղա-
կեմ. նաւապե՛տ քո՛ւրի՝ փըրկեա՛ զիս
ի վըտանգէս. և։

ապաշ. Օ՛արհուըեցոլ դուշ՛ցաւ ամե՛նամե՛ղ
անձն իմ. յահե՛ղքոց դատաստան՛ացդ
յաննելըելի տանջանացն։ Ո՞ւմնզի կա-
մաւ մերձեցա՛յ՛ ի մե՛ղս մե՛ծա-
մեծս՝. արդ կայ՛ և ինա՛յ լինձ աննե-
ըելի պատուհա՛ս։ Ո՛րդ անկեալ ա-
զաչե՛՛մ փըրկի՛չ և բա՛ւելըար խը-
նայեա՛ կիս ի մեղ՛՛ուեալս. և ո՛՛ղոր-
մեա՛՛ լինձ բազմամեղի՛ս։

ապաշ. Ա՛մենակալ քաւեա զմե՛ղս իմ. զի աս-
արւած ե՛ս ապաշխարողաց։ Ա՛ւ ըզ-
հոգիդ սո՛ւ մի հանե՛ր յինէ՛՛ն. զի աս՛՛։
Ա՛ւ փըրկեա զիս՝ յահագե՛՛ն հըրոյն.
զի աս՛։

ապաշ. Ցո՛՛յս ե՛մ ի մանկուըեա՛՛ խմբէ՛՛. մի
Թողո՛՛ւր զիս տէ՛ր աստըւա՛՛ծ ե՛մ։
Ցո՛՛յս ե՛մ ի ժամանակի ծե՛՛ռուըեա՛՛

խմայ՝ ու Թու Յոյս ի՞մ ի միսան-
գամ՝ զալըստեանըն քո. մի՛ անտես

առնե՞ր զի՞ս

Ողորմութիե՛ք քո զդուռըն բաց ու՞ր տոպ.
տէր. և արժանի՛ արա զմեզ լուսեղէն
յարկաց քոց ընդ սուրբըս քո՛։ Ի՛
պատրաստել քո օթեվանըս սըրբոց
քոց. ընկալ և զմեզ փըրկիչ յոր-
դեգրութիւն ի դպրութեան կենաց։
Ի՛ նըստիլ քո յաստեղի՛ դատաւոր ա-
հեղ՝ խնայեա՛ յարարածըս քո բարե-
խօսութե՛ և աղաչի՛ր ըզ Ձըգնաւորացն,
Ո՛ր կոչեցեր զմեզ հեռացեա՛լքս ի հար- վերջ
սանիս քո միածնին՝. ըմպել զբաժա-
կըն խմաստուրե՛ն ի՛ ձեռըն սըրբոյն
գրիգորի՛. բարեխօսութե՛ սուրա ողոր-
մեա մեզ ա՛ըծ։ Ո՛ր գերագոյն քան
զբնութի՛ չարչարանօք քո ընտրեցե՛ք,
դարձուցեր ըզմոլորեալսըս ի գի-
տութիւն ճըշմարտութե՛. բա՛։ Ո՛ր ի
վերապն անդընդային ջաշխեր նուաս-
ղագոյս վիշապին. ի գբի ներքնումն
իջմամբ նորին բարձրացուցեր զմեզ
ի

չի յերկինս. քարեխօսու՛։
յոր Յարեաւ երեքցաւ առաքեա՛լն յին. և
մե՞զ փըրկի՛չ ողորմեա՞։
Ո՞ւր ես քրիստոսի՛՞ Թագաւորիդ ան-
մահի՛. երկի՞ւղ պագանեմք և զյարու-
Թիւնը՛դ քո փառաւորե՞մք։
փառք փըրկողի՛՞դ և միածնիդ ան-
մահի՛. փըրկեա՞ զժողովուրդըս քո
ղոր ըստացա՞ր պատուական արե՛մքը՛դ
քով սրբո՞վ։
հոգ Ա՛ղբի՛ւր կենայ բաշխող շնորհա՞ց հո-
գե՞դ իջեա՛ չի բարձանց՛. զանապա-
կան պարգևըս քո բաժա՞նեցեր յա-
ռաքեա՞լն։ Ո՞ր չի՛ վերայ ջուրըն
գոլո՞վ ստեղծա՞նէիր զաբարտա՛ծս. ի-
ջեա՛ չի՛ ջուրս աւազանին ծնանի՛ս
որդիս ա՞յ։ Ո՞ր զա՛րդարեա՛լ նորոգես
մի՞շտ ը՛զնո՞ր քո զեկեղեցի. պեսպես
շնորհաց քոց պարգևօք փայլի՛ն ման-
կունըք սուրբ՞։
հոգ Ո՛վ այր անըսկիզբըն բարեխնամ մար-
դասէր. որ ստեղծի՛չդ ես հոգւոյ և
մարմնոյ՝. յիշեա՞ զնըն ջեցեալսըն մե՛ր և

և հանգի ընդ սուրբս քո։ Արդեւ
միածին որ գթածդ ես առ ամենա-
նեսեան. և խաչիւ և արեամբ գնեցեր
զազգ քո ժողովուրդս. յիշեա զգիւնս
արեն քոյր. և հան՛։ Ոգի դ Ճշմարիտ
որ աղթիւրդ ես անըմպաւելի. և լցու-
ցիչ ամ բարութեց. յիշեա՛։
Ա՛ քեզ եմք ապաւինեալ. քեզ մայր Ղե-
այ մերոյ։ Որ քան զերկինս բարձ-
րագոյն մարիամ պատմանք եկեղե-
ցւոյ. քեզ մայր։ Որ քան զարեգակն
պայծառագոյն մարիամ մի դադա-
րիր բարեխօսել վասն մեր. քեզ մայր։
Յաչէ քոյ քաղերկը պագեն արարածք Հէ
ամ, որ՝ի փրկութենէ մեզ կանգնեցաւ.
սա՞ եղիցի մեզ պահապան յաղթօղ.
ապրեցուցանել ըզմեզ՝ի պատրանաց
բանսարկուին՝ ամ բարձրացար
բարձողդ անիծից՝ որ փառաւորեցդ ես
ըզ հօր, ժողովեա՛ ըզհեռացեալսըն
կենսաբեր փայտիւն ապրեցու՛։
Փառք հօր և որ՛։
Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամ.

սա՞ սպասելին արգելեալքն ի մեղ-
սասէր բանտին. որ ազատեաց ըզմեզ
ի պատրանաց բա՛ն։

Վհատիլ։

Ա՛ւ ի վերուստ՝։ Ա՛ւ լսելի լի՝։
Ա՛ման քաւիչ ևնե՛։ Ա՛ման Թողլոյ՝։
Ա՛ւ պի՛ մի ըլ լսո՛։ Ընդ ևս միա՛։

Ընտրեալ պաղատիլ։

Ընձ յաւիտենական, անսկիզբն՝ անեղ՝
անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ։
Հայր բարեխնամող, ծնող միածնին
որդւոյ, և արտաքս աւաքող հո-
գւոյդ սրբոյ, որ ի քէն ելանէ՝ և
ընդ քեզ համ արարած։
Ողո՛ւ տէր՝ կարօղ զօրութեամբ քով
ստեաւղ հող յերկրէ՝ արարեր զմար-
դըն, և բնակեցուցեր զնա յանախտ և
յանաշխատ կեանս անմահս, և պա-
տուիրանադրութեամբ քով զգեցու-
ցեր զնա անամօթ փառօք ի դրախ-
տին փափկութեա։

Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծուն փառաց պատուոյ նորա, զոր ի ջուրմէ բարերարուէդ ընկալեալ էր, և պատրեալ զինա յաղագս անհասիցն ցանկութեց. որ և զիւր տեղի փառացն ոչ պահեաց, կամակոր եղեալ յերեսաց քոց տեր։ Խոկ յանցանել նորա զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եւդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան, զգեցուցանելով նմա ըղմաշկեղէն հանդերձն, զսխրալիր և զախտաւոր մարմինս. և սահմանեցեր

Հոդադարձիլ Հոդոյն։

Սակայն և ոչ այնու անտես արարեր զնա, այլ առաքեցեր զմիածին որդիդ քո. որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և յանապական կուսէն մարիամայ, և զգեցաւ զհնացեալ մարմին ծառայութեր, զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարագրութ՛ի ձեռն կինոջն դաւաճանութեն. և ազատեցոյց ածութ՛ն իւրով՝ ի ձեռն փրկական խաչին իւրոյ՝ և անապական Թաղմանն։ Օ՛ի

զոր վ՚ն անսուտ բանի քո հաւրկիւ պաքո
նէաք մեռանել ի եթարձ սքանչելագործ
յարուԹ՚ենն իւրով. և լուսաւորեաց
զազգս որդւոց մարդկան ՚ի նոյն նը-
մանուԹ՚ենէ պատկերի քո, որով ստեղ-
ծեր զնախնին մեր զՀայր. և ծանոյց
մեզ զանուն քո, որով արժանաւորե-
ցաք կոչել զքեզ Հայր. Այ՚ կի նըս-
տեալով ընդաջմէ քում մարմնովն
զոր ՚ի մէնջ եառ, և մեզ խոստացաւ
յոյս յարուԹ՚ենէ կենաց ՚ի միւսանգամ
գալստեան իւրում ՚ի դատաստան յա-
ւուրն յետնում։

Այլ պարգեւեաց մեզ զժամադրուԹ՚են
գործոց բարեաց զանոյաւոր կեանս,
որով մարԹասցուք գտանել զերկիրն
կենդանեաց ՚ի ձեռն վարդապետուԹ՚ե
սբզբ առաքելոց իւրոց, որովք եթարձ
զդիւտոմն կռապաշտուԹ՚ե յաշխարհէս
Այլ այժմ բարեբար և բազումողորմ
Ած՝ ընկալ զՀոգի ծառայիս այսորիկ,
որ եւիթ զժամանակ պանդխտուԹ՚ե իւ-
րոյ ՚ի վերայ երկրի, և ընկալաւ զ-

լուծումն յաշխատութեայ, և յաշխարա-
հեծ պատրաստական խաբէութեց, և դա-
սաւորեա զսա ընդ սուրբս քո յարքա-
յութեդ երկնից, ուստի մերժեալ են
ցաւք և հեծութիք, միշտ յարազուարձ
բերկրանաց պայծառացեալ տեսլեամբ
ածային փառաց քոց, ուր ուրախանան
ամ ընտրեալք քո։ Ընդ նոսին դասա-
ւորեա տէր՝ զհոգի հանգուցելոյս մե-
րոյ այսորիկ. զի և մեք սովաւ հան-
դերձ փառաւորեսցուք զքեզ հայր՝ ընդ
որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ։

Աղաչեմք ամենեցուն։

Նա՛եր մեր որ յերկինս և յերկրի և
յիմն, սուրբ եղիցի անուն քո ի վե-
ր։ Եղիցին կամք քո որպես յերկինս
և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո
յաւիտեան։ Ող պարասեցեր մեզ հան-
դիսանալ երկրաւոր աշխատութեցս՝ յանանց
և յանախտ կեանսն։ Ող ի ձեռն միածնի
քո սպաներ զմահ, և լուսաւորեցեր ըզ-
մեզ ի կենս և յանեղծուածն։ Ող փրկե-
ցեր զնքս քո յերկնաւոր խաւարէ, և

փախեցեր յարքայսն արդեօք քո սիրե-
լոյդ՝ ան մերոյ և փրկչին յիւ քեզ։ Ընկալ
և այժմ մարդասեր՝ աղաչեմք զքեզ
զհոգի՛ սը ըլ ար գարար քո՛ ի հանգստեն
քում։ և թուեա զսա ի համարս սրբոց
քոյ ի ձեռն միածնի որդւոյ քո՛ և նո-
րոգողի հոգւոյդ սրբոյ։ Ընդ որոմ քեզ
հօր ամենակալի վայել փառք՛։

Ա՛ղէլո՛ւյա ա՛ղէլո՛ւյա։

Ա՛հա չափով եդեր զաւուրս իմ և կար
ղօրուե իսոյ ոչ ուչինչ է առաջի իմ։
սակայն ընդունայն է ամ մարդ մսեղիս
Ա՛պաքէն ոչ՛ ի պատկերի շրջի մարդ՝
սակայն ի զուր խռովի, գանձէ և ոչ
դիտէ ոտմ ժողովէ։

Պօղոսի առաքելոյն ի կորնթա՛։

Ո՛րհնեա՛լ է ած և հայր տն մերոյ յի(
քե. հայր ողորմութեց, և ած ամ մխիթա-
րութե. որ մխիթարէն զմեզ յամ նեղու-
մս մեր. առ ի կարօղ լինելոյ մեզ մխի-
թարել զայսոսիկ, որ յամ նեղութիս ի-
ցեն, մխիթարութե՛ն որով մեք մխիթա-
րիմք յած։ Օ՛ի ոչ առաւել լան չարչա-

բանքն քե՛ ի մեզ, նոյնպե՛ս և ի ձեռն քե՛
առաւե՛լ լիցի և միխիթարութի՛ն մեր։
Օ՛ի եթէ նեղիմք՝ վասն ձերոյ միխի-
թարութե՛ն և փրկութե՛, և եթէ միխիթա-
րիմք՝ վա՛ն ձերոյ միխիթարութե՛. որ կա՛-
ջողե՛լն է համբերութե՛ նոցին չարչա-
րանացդ, զոր և մե՛քն չարչարիմք։ Ու-
ղիղ յոյս մեր հաստատուն է վա՛ն ձեր.
քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէ՛ս կցո՛րդ եմք
չարչարանացն, նոյնպե՛ս և միխիթարութե՛ն։
Չ՚ուզե՛մ ո՛չ կամիմ տգիտա՛ լինել ձեզ
եղբա՛րք՝ վա՛ն նեղութե՛ մերոյ եղելոյ կա-
սիա. զի առաւե՛լ քան զկարո՛ն մեր ծան-
րացաք, մինչև անյո՛յս լինելոյ մեզ և՛ի
կենացս։ Ա՛յլ անձամբ յանձինս զվճիռ
մահու ընկալաք. զիմի՛ յանձինս ապաս-
տան իցեմք, այլ յա՛ծ որ յարուցանէ
զմեռե՛լս. որ յայնպիսի մահո՛ւնէ փրկեաց
զմե՛զ՝ և փրկեսցէ՛. քանզի յուսացեալ
եմք, եթէ տակաւի՛ն փրկեսցէ՛ օգնա-
կանութե՛ աղօթիւք ձերոյ վասն մեր։

Ա՛ԷԼՈՒԽԱ ԱԼԷԼՈՒՅԱ։

Զայնիւ լսով ես առ ուր կարդայի.

ձայնիւ լսոյ առ աստուած, և նայե-
ցաւ առ իս։

Աբ Ա՜ տրտում եմ վրէն որ ըսաւ Յիսուս։

Տէրն մեր Յ՚ս Վրս։

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո-
սա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ
որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ
ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի
առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն և
որդին նմին նման գործէ։ Ո՚ի հայր
սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ցուցա-
նէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծա-
մեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա
զգործս, ընդ որ դուքդ զարմանայք։
Ո՚ի որպէս հայր յարուցանէ զմե-
ռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և
որդի զորս կամի կենդանի առնէ։
Եւ ոչ եթէ հայր դատի զոք, այլ
զամենայն դատաստանն ետ որդւոյ իւ-
րոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զոր-
դի, որպէս պատուեն զհայրն։ Որ ոչ
պատուէ զորդին, ոչ պատուէ զհայր
զառաքիչն նորա։

Ա՛ւ ուղղելոյ զգն՛։ Ա՛ման ցրելոյ՛։
Ա՛ման պարգևելոյ՛։ Ա՛ման պահելոյ՛։
Ա՛ման խորտակելոյ՛։ Նա եւս միւս։

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա.

Ընծ հոգւոց և սահմանիչ մարմնոց. որ
զմահ խափանեցեր՝ և զսատանայ կո-
խեցեր, և աշխարհի կեանս պարգե-
ւեցեր։ Հանգի՛ զհոգի ծառայիդ քո
Յիսուսէ՛ն Քրիստո՛սի, ուստի փախուցեալ են ամ ցաւք
և տրտմութիք և հեծութիք։ Նա ամ մե-
ղաց առ Ի սմանէ գործելոց ներումն
արասցես, եթէ քանիւ և եթէ գոր-
ծովք՝ և եթէ մտածութ. դու որպէս
բարերար և ողորմած և մարդասէր
ես՝ Թողութ շնորհեա սմա։ Ա՛ման զի
ոչ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ.
զի դու միայն ես առանց մեղայ. և
արքայութ քո՝ արքայութ յաւիտենից՝
որ ոչ անցանէ. և բանք քո Ճշմարիտ
են. և դու ես կեանք յարութեն ամ
ննջեցելոց. և՛։

Աղաղուէնք ամենեցուն։

Ամենակալ տէր, որ բարեբարուեք քով պաշխարհս ազարեր, և ստեղծեր ըզմարդն ի հողոյ, և եդեր զնա ի կեանս և ի փառաբանուիճե քումմ։ և զյուցեր զնա բարւոք պարգեւօք՝ և առատ ողորմուէք քովէ։ Իսկ նա խաբեաւ ի չարէն՝ արտաքսեցաւ ի դրախտէն՝ և անկաւ յերկիր մահու, և անիծաբեր կեանս ժառանգեաց։ Այլ դու ողորմած տէր՝ ոչ անտես արարչեր զնա ի խնամոց գթութեդ քո, այլ դարձեալ անդրէն առքեզ դարձուցեր, և հանգուցեր ի հանգիստ կամաց քոց։

Այժ աղաչեմք զքեզ հայր երկնաւոր՝ ի վերայ ամենջելոց, մանաւանդ որ այժմ հանգուցեալ է. ընկալ զհոգի սորա խաղաղութեբ, և հանգիստ ետ սբս քո։ Այս մեք գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և։

Այս ապա առեն յԱծանելէն երկոս փոն, և մէկ փոն երգեն հոգւոցն հանգուցի։

Ա՛ռ ապա պանին անհետացին, և առնէր
Շ արտիւնս. Հիկ։

Բանդ ահա՛ որ ի ծոց հօր, վասն մեր հնձ
դուշ փրկուէ՞։
Որ հանդերձեալ ես գալ փա՛ռ։
Ընդմահուամեանց տըւօղ քրիստոս և՛։
Ա՛ր նստի ընդ աջմէ հո՛ր ծընո՛։
Ա՛ր ընդհատողացեալ բնուհս՝։
Յանըսկըզբնական ծոցոյ հո՛ր՝։ ո
Ընդխակալ քաղցրութե՞ որդի՛։
Համաւորական մահուամբ քո՛։
Ա՛ր փոխանակ մեղաւորաց ըզմե՛։
Հարեբանեմք զանչափ քո՞ զմար՛։
Ո՞ր և հոգւոյ համադոյակից՝։ մ
Երկնի և երկրի՞ արքայ դատա՛։
Եառնըն վիմածին աղբիւր՛։ ս
Փակուէ դրախտի՞ն բացօղ՛։
Յօդ քաղցրածաւալ՝ ցանկալի՛։
Ա՛վ պահապան որ ծա՞գեցար՝։
Դո՛ւ փակեցոյ դրախտին՝ բա՛։
Փառ հօր և՛, վՀև ցընծանըս՛։

Ա լ է լ ո ւ ի ա ա լ է լ ո ւ ի ա ։

Երանի՛ ամէնուն որ քնակեալ են ի տան տեառն, յաւիտեանս յաւիտենից օրհ՛։

Որպէս սիրելի են յարկք քո տէր զօրութեանց ցանկալի և փափագի անձն իմ։ Պողոսի առաքելոյն ի նեա՛ ահաչին ընդ՛։ Ա՛չ կամիմ ճղճալոյ՝ եթէ տգէտք ի ցեղք վասն հնչեցելոյն. զի մի տրտմիցիք որպէս և այլքն՝ որոց ո՛չ գոյ յոյս։ Այլ եթէ հաւատամք՝ եթէ յիսուս մեռաւ և յարեաւ. նոյնպէս և ամ՛ ընդ ջեցեալսն ի ձեռն յի՛ աճդ՛ ընդ նմա։ Այլ զայս ասեմք տեառն բանիւ, եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մընացեալք՝ ի գալստեանն տեր ո՛չ ժամանեմք հնչեցելոյն։ Ո՛ ի ինքն տէր հրամանաւ ի ձայն հրեշտակապետի, և ի փող ա՛յ ելջանէ յերկնից. և մեռեալք ի քո՝ յարիցեն յաւաջագոյն։ Այսպա և մեք որ կենդանեացն մնացեալ իցեմք, նոքօք հանդերձ յափշտակիցուք ամպովք ընդ առաջ տեն յօդս. և այս-

այնպես յամ ժամ ընդ ին՝ լինիցիմք։
Ասուհետև միմեարեցէք զմիմեա-
նըս բանիւքս այսոքիւք։
Ալէ՛ ալէ՛։ Նայրդը առնեմ զքեզ
տէր զի ընկալար զիս. և ոչ ուրախ
արարեր զթշնամին իմ յիս։
Սէյ Ա՞ՒՐՆԻՒ ՅԵ ՎՅՆ ՈՐ ԸՍՊ ՅՈՀԱՆ՛։
Տէրն մեր յիս քո։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հա-
տըն ցորենոյ անկեալ երկիր մեռանի-
ցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռա-
նիցի բազում արդիւնս առնէ։ Որ սի-
րէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ,
՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեացէ
զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի
իմ եկեսցէ. և ուր եմն եմ, անդ և
պաշտօնեայն իմ եղիցի։ Եթէ ոք զիս
պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

Վհռոդ։

Ասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցե-
լոց՝ զտէր աղաչեսցուք։

Ալան քաւուբ մեղաց և թողուլեն
յանցանաց սորա և մեր՝ զտէր՛։
Ալան առաջնորդելոյ սմա յանապատեր
օձեւանս, զոր պատրաստեաց որդին
միածին՝ ի տան հօր իւրոյ՝ զտէր՛։
Ալ՝ լսելոյ սմա ձայն կենարար փո-
ղոյն, և վերանալ ընդ ամէն փրկչին՝ զ՛։
Ալ՝ արժանի լինելոյ սմա դասիւ յա-
ջակողմեան դասուն՝ զտէր՝ աղ՛։
Նա ևս մի՛։ Օ անձինս՛։ Աղօր՛։

Աղօթք

Տէր աղորմեա՛. Քրիստոս աղորմեա՛. Տէր աղորմեա՛։

Ով Թագաւորդ ևս յաւիտենից քո՛
ծ և ևս, և առնես զամ ինչ ողոր-
մութիւն առաւել քան զոր խնդրեմք և
խնամաք. որ զամ ինչ ի բարի մա-
տակարարեցեր որդւոց մարդկան։ Ընդ-
կալ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ, և
հանգո՛ ընդ սուրբս քո՝ որք ի կակզբանէ
հաճոյ եղեն քեզ։ Ընկալ զսա ընդ ա-
դարս քո, և ի խորանս սիրողաց քոց
քնակեցո զսա։ Նա եթէ մարդկօրէն ինչ

ինչ յանցել ինձ սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ մտածութեբ, դու ոչ մարդասէր և բարեբար ես՝ Թողութեբ շնորհեա սմա. և մեր ամենեսեան ելս յերկրէ առէք խաղաղութբ յաջողեա, լինիլ ժառանգորդ երկնից արքայութեան. Որ ի յամենայնի փառաւորեսցի զքեզ ընդհօր և սուրբ հոգւոյդ։

Աղաչեմ ամենեցուն։

Զհաճ և մարդասէր ես՝ հանդիպ ղհոգի ծառայիս քո այսորիկ յօթևանս արդարոց և զմեր հաւատս քրիստոնէութեան առանց մեղաց պարգևեա կատարել, հաստատելով զմեզ յամենայն գործս բարիս, շնորհօք և մարդասիրութեբ սնդ մերոյ և փրկչիդ յիս քեզ։ Ընդ որում հօր և սուրբ հոգւոյդ։

Այս չանգիլ աղգականաց և ամենայն ընկերից պատշաճին. և ապա պատել ի գերեզմանն։

Ընդ Հայոցն Անջէցեւցի։

Ա՛վ քահանայք և վարդապետք ծա-
քան. և ժողովուրդք հաւատացեալք
ամենեքեան։ Ո՞ւր գանկատս լսե-
ցիք դուք միաբան. և զձեզ աղաչեցիք
ինձ փրկուել։ Արդ անմահ գիս գի-
տէի անապական. այսօր եհաս մահու
հրաւէր հրաժարական։ Ահ այլ չու-
նիս մնան յաշխարհիս փոփոխական.
ել՝ ի տուն յաւիտենից քո հայրական։
Արդ քան զբերդ էի մարմնովս ա-
նառական. այսօր հանին զիս յիմ տա-
նէս այլ օթևան։ Ո՛ զերեզման զիս
կու դնեն ի նեղ տապան. այլ ձայր
չունիմ յետ դառնալոյ կամ փախըս-
տեան։ Արդ զէտ վարդ էի վառած
հոտով բուրման. քան զշուշան պայ-
ծառ գունով խիստ անընդման։ Այսօր
ելայ մերկ յաշխարհիս ունայնա-
կան. միայն զպատանս ունիմ բաժին
զոր ինձ կուտան։ Ես խաբեցայ ի
յաշխարհիս պատրոյգական. և յաղթե-

ցայ մեղք զերկիս մոլորական։ Պաշար
չունիմ երկար ձամփուս իմ զընացմ-
ման. զործս միայն ինձ մընայեր հա-
դուցս փըրկան։ Ուր մընացէք խա-
ղաղութ՝ ես կուգնամ. ղի յաշխարհէս
գիս կու տանին անդարձական։ Այսօր
եհաս ինձ հըրաման որ գիս տարան.
խիստ անյօժար գհոգիս տարան ես փո-
շիման։ Այլ չեմ տեսեր գայս ձանա-
պարհս որ կուգնամ. ոչ գայս ահեղ
օրս որ տեսայ անեզրական։ Այս ձա-
նապարհըս յոր կուգնամ անդարձական.
դառն և դժուար և անծանօթ աչայ
մարդկան։ Այս խիստ ողորմ և լալագին
անօգնական. և իմ տանօղք են զօրա-
ւոր գարհուրական։ Հանգ թագաւոր
կուտեսանեմ գարմանական. որ երկ-
նային զօրքն ի յահէն սարսեալ դողան։
Այս այլ չունիմ գործելոյ ձար ինձ քա-
ւարան. իմ դեղըն դուք եք յաշխար-
հիս աղօթականք աղաչեցէք վասն իմ
ձեռքն արարչական. գդասս անմարմ-
նոցն որք ի յերկինս են փառաբան։

Օ՜ծային բանին ծընօղն ըզմարթան.
որ անդադար բարեխօս է ազի մարդկան։ Դուք հայցեցէք ի սուրբ հոգւոյն մաքրողական. պատարագօք լինձ օգնեցէք մաղթողական։ Այս հաւատատուվըս վերանամ յերկնից խորանն. ղի տէրըն քաղցր է պատուական ողորմութեն։

Ողբ Գառնէն Անչէնելոց։

Այս ղնա դըբի հալալ տարուս.
գաճիլ եկաւ օրըս մահուս.
ղիս կու ղատեն յամէն բարոյ.
կացիք բարով բարեկամնեբս։
Երեկ ողջ էի այսօր մեռած.
ու կարօտ եմ շատ սիրելեաց.
շատ բան ունիմ անդորձ մընաց.
կացիք բարով բարեկամնեբս։
Երեշտակն եկեր դեմն է կանգներ.
ղհոգիս կուղե այլ բան չառներ.
ըղխելքս ի գըլխէս է տարեր. կա՛մ,
Սիրելիքս որ եկին ի տես.
ինձ կասեն ղմեզ ձանաչե՞ս։

Լեզուակ չունիմ խօսիմ հետ ձեզ. կա՛ւ
Իսէլքունքս ի գըլխես թափեցաւ.
լեզուս ի բերանս կապեցաւ.
աչս ի լուսոյ խաւարեցաւ. կա՛ւ
Օ՜օրէզ բաղուկս իմ Թուլացաւ.
ոսկի մանեակըս մանրեցաւ.
հոգիս ի մարմնոյս քակտեցաւ. կա՛ւ
Ընդ հնձ օրըս մահու հասաւ.
մարմինս ի յուժոյ Թափեցաւ.
կենաց ումիտըս վերացաւ. կա՛ւ
Հոգւոյս ծաղիկըն ցամաքեցաւ.
և կենաց գիրըս ջընջեցաւ.
հոգւոյս իմոյ խընդրօղն եկաւ. կա՛ւ
Աշխարհըս ծուռ է և անհուն.
մեզայ չասէ չեմ արԹուն.
և միշտ անհոգեմ ի քուն. կա՛ւ
Ընհաս այսօր հնձ օր մահուս.
խորշակահար զիս չորայցոյց.
զերեսիս գոյնըն վերացոյց. կա՛ւ
Հարեկամք իմ հետ հնձ եկէք.
վասն իմ ըզտէր աղաչեցէք.
և գընացէք բարեկամներ։
Սըրբուհի մարիամ միշտ կոյս. ձեզ

բարեխօս լինի և յոյս. որ զիս թաղէք
ի մէջ հողոյս. երթայք բարով բա-
ղեկամնեբս։

Պաղատասոր Դաւթեայ Ողբ։

Պարտաւորեալ գերիս խըղճալի.
ողորմելի ողբալի լալի. ի քուն
մեղաց թըմրեալ մընացի. և զօրըս
չայս բարւոք չըզգացի։
Ո՛հա ունայն ի մասանց բարեաց.
երթամ առ որ չի գործուք չարեաց.
և կարօտիմ բանիկ մաղթանաց.
եղբարցդ խոց և բարեկամաց։
Ո՛չ օղեալ դողամ յայսոցն օդայնոց.
որք գան ընդ դէմ հոգւոցն երկրայնոց.
զի վասն անթիւ յանցանաց իմոց.
սարսիմ սակաւ յահէն դըժոխոց։
Տեսի զայս օրս և զարհուրեցայ.
միտն իմ կորեաւ ես չիմարեցայ։
վայ ինձ այսօր որ մեղօք մեռայ.
հուր դեհենին վասն իմ այժմ եռայ։
Ո՛չ իմ եղբարք ինձ ողորմեցէք.

զիմ աղաչանս այսօր լըսեցէք։
վասն իմ առ ձեր այժմ աղօթեցէք։
և խըղճալի դէըսյս օգնեցէք։
Սաստիկ հրամանըն արարչական.
այսօր եհաս ինձ անդարձական։
մինչ դեռ կայի անհոգ ի զբաղմանս.
կըտրեաց ըզկեանն իմ կենդանական։
Ո՛հ մեռեալ և անշընչացայ.
և բանական մարդս անբանեցայ։
Ծաղկալի ծառս այսօր չորացայ.
արմատենիս ոստաքանցեցայ։
Խախուճս իմ արդ ըսպառեցաւ.
կենաց աղբիւրն իմ ցամաքեցաւ։
պարիսպ մարմնոյս այսօր խախտեցաւ.
որմունքս անկան շինուածըս փըլաւ։
Դադարեցաւ միտս ի խորհելոյ.
խորհուրդս և կամքս ի՛նէրգործելոյ։
լըռեաց լեզու իմ ի խօսելոյ.
և լըսելիքս իմ ի լըսելոյ։
Պակասեցայ ես յաղգատոհմէ՛.
և հեռացայ ի տանէ իմմէ՛։
մնան ինչ չունիմ այլ ի յաշխարհէ.
զատ ի սակաւ մի այս կըտաւէ։

Համեաւ մասունք մարմնոյս Թեւլացն.
Ջիլք և ոսկերք իմ անջատեցան.
Ձեռք և մատունք իմ կարկամեցան.
Եւ լըռութեանց ոտք իմ կասեցան.
Իմ սիրելիքն այսօր զիս ողբան.
Կըսկըծանօք կոծան և սըգան.
Բայց չետ քանի մի աւուր անցմանե.
Սակաւ լիշեն և շատ մոռանան.
Սըրբեա զկամն իմ և զակամայս.
Քեզ բարեխօս կոչս մայրն Ի կանայս.
Արդ ար ընկեր զպատուական ծառայս.
Եւ բերկրեցո Ի փառս յաթանական Ամէն:

Գանձ Ի Աստուածածնէ Հոգեհանգէստ Ի վերայ
Համօրէն Անջէյելոց:

Օ՜ այս սոսկալի՜ օրըս զոր տեսի,
Ոչ խորհեցայ՝ մինչ Ի կենաս էի.
Յոր զաշխարհիս՝ գոլըծըն գործէի,
Զկամն մարմնոյս՝ միշտ կատարէի:
Ահն եհաս՝ մահ յանկարծակի,
Մինչդեռ անհոգ Ի տան նստէի.
Եհար զիս յաւուր՝ կարի շեշտակի,
Անողորմաբար՝ եղ Ի յանկուշեի:

Ո՛ սաստիկ ցաւոյն՝ լեզուս պապակի,
Մինչ զմի յօդուածք՝ մարմնոյս խորտակի.
Աստ մնածեցի զհրաման տէրունի,
Թէ այս՝ դիպեցաւ ամենայն ազգի։
Յայս յաշխարհս՝ յոյս իմ հատանի,
Թէ և հասակաւս՝ իյծմ պիտանի.
Գիտեմ հաւաստի՝ զի մահ զիս տանի,
Միայն Թէ ինձմ՝ տեառն պիտանի։
Ուխ հաւատոյ՝ եղբարք իմ բարի,
Տուք ինձ պաշար՝ ի ճանապարհի.
Ով զեղեցիկ՝ մարմնոյս ընտանիք,
Զիս յուղարկեալ՝ ոչինչ յապաղիք։
Ցեմ տեսանելոց՝ զձեզ յաշխարհի
Զի դիպեցայ՝ զօրեղ հրեշտակի.
Դուք կացէք աստ՝ սիրով ի բարի,
Մեկնիմ ես ինձէնջ՝ անհամար տարի։
Պատրաստեցէք՝ նիւթ պատարագի,
Զի աղօթից՝ հոգիս փափագի.
Ով մաքրասուն՝ ծառայք յիսուսի,
Եկեղեցւոյ՝ մանկունք սիոնի։
Նըւք զիս դնէք՝ ի հող տապանի,
Աղօթեցէք՝ տէրն ինձ ողորմի։
Ա՛ք պաշտօնեայք՝ խորհրդոյն մեծի,

քահանայիցդ՝ որ յեկեղեցի,
մաղթեմ զիս յղել՝ յոսսով տէրունի,
առ արարիչն՝ երկնի և երկրի։
Ո՛րչափ կատարեք զխորհուրդ իմ սրտի,
տէր պահեսցէ՝ զամենքդ ի բարի.
դուք մնացէք բարով ի յերկրի,
ես դիմեցի՝ առ տէրն ամենի։
աղաչեմ՝ լսուր տէր և ողորմեա։

Ալէք ի վերայ Պարկէ։

Պարիսին կեանքն է լալի ողբերգա-
կան. դառն ու լեղի տըրտմութիւ՛ ի-
նեղբընտան. յորժամ լինի յօտար եր-
կիր թափառական. զղարիպըն օտարք
ոչ ճանաչեն ոչ գիտենան։ Ինդ ոչ
եղբայր ոչ սիրելի ոչ ազգական. ոչ
գըտանէ զոք կարևոր ասպընջական.
թէ և լինի պարտն որդի և աննըմման.
հանած վարած ասեն նմա մոլորական։
Պարիսին հացն է լեղի որ ճաշակէ.
դառն ու լեղի խառն արտասուօք ջու-
րըն որ ըմպէ. թէ զօրըն տան նուշ
ու շաքար որ ճաշակէ. երբ հառաչէ
նա ի սըրտէն արիւն կաթէ։ Պա-

րիպէն սիրան է՝ Ի սուգ անմըխիթար.
երբ հառաչէ նա սիրան ու փորն
առնու գալար. յորժամ լիշէ զիւր սի-
րե լիքըն հաւասար, նա յաչերուն ա-
րիւն կաթէ յերեան Ի ցաւոյ: Ղարիպէն
խելքն է կորեր միտքն է մոլար. Թէ
և լինի քան զսօղոմոն մըտաք ձարտար.
սը Թէ խօսի քան մի քանի անգին
ձհոյր. սաստեն նըմա Թէ լուռ կա-
ցիր անգետ լիմար: Ղարիպէն ցերեկն
եղուկ գիշերն է վայ. աչերուն քունն
է հատեր որ ձար չի կայր. մըտաք տան-
ջի գիշերն Ի քուն ոչ դիւրանայր.
վազիւն ես ինչ լինիմ գերիս երբ
լուսանայր: Ղարիպէն վայն է եկեր
քաղցենայր. երես Ի քարշ Ի փողոց-
նեըրն կումուրայր. շատ ոք փակեր
զդուռն Ի դիմաց նըստեր ուլայր. Թէ
կաթ մի ջուր ուզեր գերին մեկ մի
չըտայր:

Ղամէն օրհնեալ կոյս Մարիամ ածա-
ծին. զհնհհար դու օգնական լեր միշտ
ղարիպին. զամէն ղարիպ բարով հա-

սո՛ իւր մուրատին. և քեզ ամէնքս
երկրըպագեմք կոյս տիրածին։

Ա՛ստուած հանգստացեալ՝։ Ա՞ր հանգո՛ւս՝։
Ո՞ր ոտքն ու՞մ անխոհակ՝ և՝։
Ա՛յդ ձեր որ հեր՝։

Ա՛ն ապա պանէն՝ ի գերեզման, ասելով
Տեսեա՛ զքեզ մնհու։ Ա՛ն դանդ դ
ուն յա՛ա ասացիքն, դնելո՛ն Տ՚ուէնան գե՛
րեզմանէն. և հանգիստ ուներն և ասեն։

Ա՛լէլո՛ւ ա՛լէլո՛ւ։
Օ՛ձանձ լիս ուղիղ արա ինձ ըստ՝։
Ա՛ՅՆ Ա՛՞ՐՆԷ ՅԵ՛Ր ՎՐ՛ՆՔ՝ ՈՐ ԸՍՔ ԱՈՍ՝։
Տէրն մեր յա՛ք քո։

Յանմ ժամանակի պատասխանի Եսա
յա՛՝ և ասէ. զոհանամ զքէն հայր՝
տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոյ և՝ ի գիտնոց, և յայտ
նեցեր տղայոց. այո՛ հայր. զի այսպէս
հաճոյ եղև առաջի քո։ Ա՛մենայն ինչ
տուաւ ինձ՝ ի հօրէ իմմէ։ Ա՛ւ ո՛չ ոք
ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ
զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և

ում որդիս կամիցի յայտնել։ Կակայք
առնա ամ վաստակեալ ք և բեռնա-
ւորք, և ես հանգուցից զձեզ. առէք
զլուծ իմ ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝
զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գըտ-
ջիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ
իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի։

Ո՞գեաւոյն հան՛։ Վ՞ո՞ւ որդե՛։

Ես երկուսով ի գերեզմանն ասէն։

Շ՞ատկան. ինձ։

Ա՞ՐԱՆԵՑԱՅ ԱՒ ի գո՞ւբըն գե՛ր։ հնգ
Ա՞զիցի ձեռըն քո պահապա՛ն։
Ո՞ՂՂԱՆԵՑԱՒ ասիս ըզ գո՞ւբե՛։
Կ՞ՑՑԷ անձն իմ օրհնանացե՞ ը՛զ։

Ա՞ճաճանէ, Յատէ, Փառո։

Ես հասեալ ի գերեզմանն՝ ասէն։
Գ՞ԱՐԴ անձն իմ՝ի հանգիստ՞ քո, զի ողջ
տեր կոչեսայ զքեզ։
Ա՞ՐԵՑԻ զի՛։ Շ՞ՐՋԵՑԱՒ զինե՛։
Օ՞ՆԵՂՈՒԹԻ՞ ե՛։ Ա՞տեր փրկեա՛։
Ես խոնարհ՛։ Գ՞ԱՐԴ անձն իմ՛։
Պ՞ՂՈՍԵ ասուածէրայն ի Աբրնե՛ն ասէ՞ն ընդ։
Ա՞պա երթ՝ քո քարոզի երթ ի մեռե-

լոց յարուցեալ է, զինքդ ասեն ոմանք
՝ի ձէնջ եթէ յարութիւն մեռելոց
չիք. եթէ յարութիւն մեռելոց չիք,
ապա և քո չէ յարուցեալ. և եթէ քո
չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարո-
զութիւն մեր. ընդունայն են և հաւատքն
ձեր. և գտանիցիմք սուտ վկայք ու,
զի վկայեցաք զոյ եթէ յարոյց զքո-
զոր ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ մեռեալք
ոչ յառնիցեն։ Ապա եթէ մեռեալք ոչ
յառնեն, ապա և քո չէ յարուցեալ.
և եթէ քո չիցէ յարուցեալ ընդու-
նայն են հաւատքն ձեր. և տակաւին
՝ի նմին ի մեղս կայիք։ Ապա արդ՝
արք ննջեցին ՝ի քո, կորեան արդեօք.
եթէ այսու կենօքս միայն յուսացեալ
եմք ՝ի քո, ապա ողորմելի եմք քան
զամ մարդիկ։ Այլ արդ՝ քո յարու-
ցեալ է ՝ի մեռելոց, առաջին պտուղ
ննջեցելոց. քանզի մարդով եղև մահ,
և մարդով յարուցի մեռելոց։ Որպէս
ադամայն ամենեքեան մեռանին, նոյն-
պէս և քրիս ամենեքեան կենդանասցին.

ԻԲԱՔԱՆՉԵՐ ԻՒՐՈՒՄ ԿԱՐԳԻ. ՆԱԽ
ՔԱՆ, ԵՒ ԱՊԱ ՔՐԻՍՏՈՍԵԱՆՔ ՅԻ ԳԱԼՈՒ
ԼԵԱՆ ՆՈՐԱ. ԵՒ ԱՊԱ ԿԱՏԱՐԱԾ։

ԱԼԷԼՈՒՅԱ· ԱԼԷԼՈՒՅԱ։

ՏԵՐ ԼՍԵՐ ԱՂՕԹԻՑ ԻՄՈՑ. ԱՂԱՂԱԿ ԻՄ
ԱՌ ՔԵԶ ԵԿԵՍՑԷ. ԵՒ ՄԻ ԴԱՐՁՈՒՑԱՆԵՐ
ՂԵՐԵՍՍ ՔՈ ՅԻՆԷՆ։

ՍԷՅ Ա՛ՐԴԵՒ ՅԱՒՐԷ՝ ՈՐ ԸՍՊ ՅՕՀՈ՛։

ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԻ ՔՆ ԱՍԷ։

Ա՛ՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ. ՂԻ ՈՐ ՂԲԱՆՆԻ
ԻՄ ԼՍԷ, ԵՒ ՀԱՒԱՏԱՅ ԱՅՆՄ՝ ՈՐ ԱՌԱՔ
ԵԱՅՆ ՂԱՒ, ԸՆԴՈՒՆԻ ԶԿԵԱՆԱՆ ՅԱՒԻՏ
ԵՆԱՒԱՆԱՆ. ԵՒ ՅԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆ ՈՉ ՄԲ
ՏԱՆԷ, ԱՅԼ ՓՈԽԵՑԱԻ ՅԻ ՄԱՀՈՒԱՆԷ ՅԻ
ԿԵԱՆԱՆ։ Ա՛ՄԷՆ ԱՄԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ. ՂԻ
ԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ՝ ԵՒ ԱՐԴԷՆ ԻՍԿ Է, ՅՈՐ
ԺԱՄ ՄԵՌԵԱԼՔ ԼՍԻՑԷՆ ԱՅՆՒ ՈՐԴՒՈՅՆ
ՈՅ. ԵՒ ՈՐՔ ԼՍԻՑԷՆՆ՝ ԿԵՑՑԷՆ։ Ո՞Ր ԻՈՐՊԷՍ
ՀԱՅՐ ՈՒՆԻ ԿԵԱՆՍ ՅԱՆՁԻՆ ԻՒՐՈՒՄ ՆՈՅՆ
ՊԷՍ ԵՏ ԵՒ ՈՐԴՒՈՅ ՈՒՆԵԼ ԿԵԱՆՍ ՅԱՆ
ՁԻՆ ԼԲՐՈՒՄ Ա՛Ւ ԻՀԱՆԱՒՔ ԵՏ ՆՄԱ
ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԱՒՆԵԼ. ԵՒ ՂԻ ՈՐԴԻ ՄԱՐ
ԴՈՅ Է, ԸՆԴ ԱՅՆ ՂԻ՞ ԳՈՐՄԱՆԱՅՔ։ Ո՞Ի

եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքեան որք ի գերեզմանս կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա, և եկեսցեն արտաքս. ոմանք յարուցեալ գործեալ իցեն՝ ի յարուցիչն կենաց, և որոյ գործ արարեալ իցէ՝ ի յարուցիչն դատաստանաց. Ոչ կարեմ ես յանձնել առնել և ոչինչ այլ որպէս լսեմ դատիմ, և դատաստանն իմ արդար է. զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս:

Քարոզ:

Ա՜ւ ուղեղոյ զո՛: Ա՜ւ ցրելոյ զի՛:
Ա՜ւ պարգեւելոյ՝: Ա՜ւ պահելոյ՝:
Ա՜ւ խոստակելոյ՝: Նո՛ւ ևս միա՛:

Նո՛ւ ասէ պաղատիս:

Ընծ հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց, որ ես կենդանեաց՝ և յարուցեալ մեռելոց. տուիչ ես բարեաց՝ և մխիթարիչ սրտից, և հանգուցիչ՝ հաւատով ի քեզ ննջեցելոց: Օ՜րհնեալ ժողովեցեր զմարտուք քով ի կոչումն հաւատոյ, և խոստացար հաւատացելոց քոց ընդհան-

հանգիստ յաւիտենական կենաց ան-
վախճանից։ Հանդի չնորհեցեր նա-
խահօրն մերում՝ անմահական կենաս,
և կացուցեր զնա ի վերայ ամ ձե-
ռակերտաց քոց, և զամ ինչ հնազանդ
արարեր ի ներքոյ ոտից նորա. և ի
ձեռն յանցանաց նորա կոչեցեր զնա յեր-
կիր ուսոի առաւ։ Եւ դարձեալ խոս-
տացար ի ձեռն գալստեան միածնի
քո յաշխարհս՝ անձառելի խոստմամբ՝
յարուցանել զմեռեալս, և ասել ամե-
նակարող և հզօր բանիւ քով, եկայք
առիս ամ աշխատեալք և ծանրաբե-
ռինք, և ես հանգուցից զձեզ։ Եւ ան-
դ՛ տէր ամ մեր՝ զհոգի ծառայիս
քո ՀՇ բանիդ այդորիկ. և զրեա զսա
ի գիր հանգստեան փառաւորը արքա-
յութեան քո. և պարգևեա սմա մասն
և բաժին ի խորանսդ յսիտենական։
Եւ եթէ մարդկօրէն մեղս ցեաւ ինչ
իցէ սորա ի յանցանս աշխարհիս այ-
սորիկ, անվախճան քո բանիւդ թո-
ղութիւն շնորհեա սմա. և յամ մեղայ

և՝ ի անսահ խաբէութեէ չհոգի սո-
րա ազատեա. և զմեզ ժողովուրդս քո
օրհնեա։ Ո՛վ ի բերանոյ եմ սրա-
բածոյ քոց փառաւորի ամենասուրբ
տէրութեէ քո, այժմ և միշտ և՛։

Ստղծո-ի ամենեցուն։

Ա՛րդ՝ խնդրեմք ի քէն Թագաւոր
Թագաւորաց և տէր տերանց, յորժամ
գաս քո՛ և երևիս մեծութեամբ քով,
գունդք հրեշտակաց և զօրութիք առա-
ջի քո ընթանան։ Գնաս հիացմամբ՝
եւ ձայնիւ փողոյ. զարթուցանես զնըն-
ջեցեալն, յարուցանես զմեռեալս, կան-
գնես զգլոքեալս, բժշկես զվիրաւո-
րեալս. գաս բոցով, և դատիս անշէջ
հրովն։ Ո՛ագիա ի վերուստ յարևելից
կոչմանէ, և սբ Ստչն ան՛ջի քո. յայտ-
նել ցոլայդ. երևիս յերկրի, և հատու-
յանես իւրաքանչիւր ումեք։ Ո՛անկն
գպրութիք. կարգին աթոռ. լինի ա-
հել դատաստան. դնին կշիռք արդա-
րութեէ, և ընդունի իւրաքանչիւր զոր-

գործոց իւրոց. վկայքն պսակին ըստ
Ճգնութեանցն, և մեղաւորքն տանջ ն ըս
յանգանացն: Դատեա զնաչէյօղն.
տանջեա զմեղաւորն. պսակին ու-
րացօղքն: Յայնժամ յայտնին կատ-
հրեղէնք յերկնից. լինի ձայն փողոյ մե-
ծի. ընթանան գօրութիքն. սարսափին
հրեշտակք. փայլատակի հուր. խա-
ւարի արեգակն, և լուսին. Թօթափին
աստեղք. խառնակին ամպք. ցամաքի
ծով. հիանան պարարածք ամ: Ա րա-
խանան քարիքն, և ողբան չարքն. քե-
կրկին երկրպագուքն քրիստոսի, և հա-
ուաչեն ուրացօղքն: Պսակքն յայտնին,
և կուսանքն խնդան. առագաստն զար-
դարի, և իմաստուն կուսանքն պատ-
րաստք մտանեն Ձրագունք վառեալք,
Ոսկ յիմար կուսանքն դատարկացեալք,
Ձրագք անցեալք, գլուխք խոնարհեալք,
սիրտք արտմեալք, ոգիք լքեալք և
տարակուսեալք, Հալածին ի ձայ-
նէ Թագաւորին որ ասէ, Թէ ոչ գի-
տեմ զձեզ: Խնդան աջակողմեանքն,

և լան ձախակողմեանքն. խայտան օ-
դեքն, և մերժին այծիքն յերեսաց ան-
լոյն պայծառանայ, և խաւարն նո-
ւաղի. դժոխքն աղաղակէ, և սատա-
նայ յամօթ լինի. ցանկուէին անցանէ,
և որդն ոչ մեռանի: Յայնժամ բա-
րերար և մարդասէր տէր՝ յորժամ
այս ամ կարդի՝ ի քումմէ մեծուեդ,
յիշեա զհնդի ծառայիս քո այսորիկ,
և դասաւորեալ պայծառացո ընդ սբե-
քո յարքայուեդ երկնից: Նա զամ զոր
ինչ մեղուցեալ եմք տրա՝ բանիւ, կամ
գործով, կամ մտածութեբ, զկամայ և
ոչ կամայ, զգիտուեբ և զանգիտուե,
նեղեա և թնդ սմա քոյով մարդասի-
րուեբդ. վասն զի ոչ է մարդ որ
կեցցէ և ոչ մեղիցէ. զի դու միայն ես
առանց մեղաց. և արքայուեբ քո՝ ար-
քայութեբ յաւիտենից որ ոչ յանցանէ.
Նա քեզ վայելէ՛:

* Պատ փանդանայն ոչ ի հող առնես՝ ի
ձեռն խալխինէն, առաջ:

Օրհնեա ✻ տէր՝ ողորմութիւբ քով
դհոդս ծառայիս քո այսօրիկ, և յիշեա
զսա, զի հող եր՝ և անդրէն ի հող
դարձաւ ըստ հրամանի քումմ:

Ա՛ստ չգէ՛ զհոդն ի գեղեցմանն, և ասէ:
Օրհնուի՛ ածային իջցէ՛ ի հող մա-
հու սորին, և քուառասցէ յօրն վերջին,
անուամբ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբ՛ւ:

Ամէն ասա՛ ասա և ասա Հ՚ստուծոյն,

Ահերձեցայ ես ի դուռ՛:

Այ՛ ասա էջուսցանէն պանչէցե՛ն ի գե-
ղեցմանն, և ասէն ասղմոս:

Տէր հովուեսցէ զիս՛՝ և ինձ չնչին ոչինչ ասա՛ ասղմոս
Տէր ոչ պակսի ինձ ի ճա՛՝: տղու
Ա՛ղալեսցուս զիս ի տեղի հանգստեան, զի՛՝: տղու
Ա՛դաջնորդ կեսցայ և պարգևիչ կեա-
ղաղութիբ քո՛ ես ծո՛ մեր, ասա՛ջնորդեա
մեզ գնալ ի՛ հանապարհս քո արդա-
րութիբ, և խաղաղութիբ ժամանել ի՛
նաւահանգիստն կենաց և փրկութիբ
չնորհօք ողորմութիբ քո՛ զի դու ես

օգնական և փրկիչ մեր. և՛։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Երկնեալ ես տէր ամ փրկիչ մեր, որ յամ ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ձշմարտութեամբ կարդան առ քեզ։ Աղաչեմք և խնդրեմք ի քէն տէր, ձանապարհորդակից լեր ծառայից քոց՝ քոյին վերակացուքեդ պահելով ի խաղաղութեւ. և առաջնորդեա մեզ միւսանգամ խաղաղութեբ և խնդութեբ հասանել յիւրաքանչիւր բնակութեան ի քո յայ ի տէր մեր. որում վայելէ՛։

Ես պոչեալ հնդ ձգէ, և ասէ։

Ոդ օրհնութեբ իջցի ի գերեզմանսն, և բուսցուս՛։

Ապա ձածկեն հնդով, և ասեն աղօթելով

Աղերսանք ամ՝ քաւեա զանօրէն՛։

Հոգ հոգէ

Ոտտա ասելով հոգի խաղաղութեան ե՛լն տո տլտլին հայցելով՛։

Ես ասացի ի զարմանալ իմում թէ ամ մարդ՛։ Ոտտա սո՛։

Օ՜ Հանապարհս իմ ուշիղ արա ինձ ըստ
բանի քումմ, և՝ ոչ ոք ոչ՝
Ոլ եռուր հոգի յո՛. ըղսա պահեա.
զի քոյ խաչի և յարուեըդ հաւատ՝՝այ
Թագաւո՛ր երկնաւոր. հանգո՛ զհոգի
սորա. յիշե լովսորա զհաւատս՝ Ո՛չ քա-
զքաղ ոն զօրութեըդ՝ և՛ի քաղաք Թա-
գաւորին մեծի՛. ուր ժողովք սըրբո-
ցըն են՝ի խաղաղութեան՝. գնասցես
յուսով. և հանգիցես ընդ հրեշտա-
կաց դ՝՝ասս. տեսանել ըզ լո՛յսըն յա-
ւիտեանից։

Ա՛ՐԱՔԵՑԱՒ անձն իմ՝ի հոգ յորմէ ՀԱՆԳ՝
ստեղծեր զիս. և հոգւոյս մեկնեալ
յինէն. տէր զապաւինեալս յիշեա՛՝ի
քումմ գալստեա՛նդ։

Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց քոց
մի՛ անտես առներ. այլ խնայեա յիս
յահագին աւուրն. տէր զապ՛՛։

Յորժամ գաս փառօք հօր դատել
ըզմեղեալսըս աշ՛. և հարկանի փո՛ղ
հընչման յարուէ. տէր զապ՛՛։

Փառք հօր և՛՝ Ընդ քրիստոսի պա-

հելով յաղթող՝՚ղ լինելոյ փորձողին և
ընդ հրեշտակս երդեսցուք։
փառք՝ ի բարձունս աստուծոյ և յեր՚։
փառ՝ պատ՝ և երկրպա՚։
Այժմ՝ զիս՝ ի գթի ներքնումն՚։
Տէր ամէ՛ փրկուեր խնդ՚ի՚։
Վերոյ։
Ալան՝ ի վերուստ պահպանութեն՝ ի
ամէն անձանց մերոց, և հաճոյական ա-
ղօթս առնելոյ՝ զտէր աղաչեսցուք։
Ալան ընդունելոյ ամէն՝ ի Հոգի Հան-
գուցեալս՝ ի հանգստեան արդարոյ՝
զտէր՚, Ալան թողլոյ սմա զկանոնս
զկամայ և զակամայ՝ զտէր՚։ Ալան
արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղութ և
մեծաւ յուսով սպասել ամենազաւուտ
փոլոյն՝ զտէր՚։ Ալան քաղցրաբար-
բառ լսելոյ սմա զհնչուղ ձայնն որ
ասէ, եթէ արիք՝ ահա գայ քա՚ զ՚։
Ալան համարձակապ տեսանելոյ սմա
զանապական և զանննուղ լոյսն՝ զ՚։
Ալան աչալրջութ և առանց ամթոյ
կալ սմա առաջի արդար դատաւորին

քէն՝ զտէր՛։ Եւ ասն տալոյ սմա տեղի
՚ի հայրական խնամոցն յաջակողմեան
գասուն՝ զ՛։ Եւ ասն լսելոյ սմա զե-
րանաւէտ ձայնն, եթէ եկայք օրհ-
նեալք հօր իմոյ՝ ի տեղի հանգստեն՝
զտէր՛։ Եւ ասն պարգեւելոյ սմա զերկ-
նային պահն կենաց և անմահութե՝ զ՛։
Եւ ընդ հրեշտակի խաղաղութե աւանդե-
լոյ զհոգի սուրբ ՚ի տեղի արդարոցն՝
զտեր՛։ Եւ ասն առաքման շնորհաց մե-
ծի և ամենազօր աջոյն քէն ՚ի հաղա-
նիւթեայ յարկ տապանի սորա՝ զ՛։ Եւ
կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ խա-
չին իւրոյ մինչև ՚ի գալուստն իւր՝
զ՛։ Եւ առաքելոյ զշնորհս հոգւոյն
սրբոյ ՚ի սիրտ լսողաց հաւատացելոյ
անուան իւրոյ՝ զ՛։ Եւ ասն մխիթարե-
լոյ զվշտագնեալս սրտիւք ՚ի ձեռն
ողորմութեան իւրոյ՝ զտեր՛։ Եւ ասն
պահելոյ զմնացորդս սորա յամենայն
հնարիւք սատանայի՝ զտէր՛։ Եւ ասն հո-
գւոցն հանգստեան՝

Աղօթք։

Օրհնեալ ես տէր Աստուած մեր, որ ստեղծեր զմարդն հողէ երկրէ, և փչեցեր յերեսս նորա շունչ կենդանի, լինելով նմա կամօք քո՝ ի հողէ կենդանացար. և եդիր զնա ի դրախտին փափկութեան գործել զնա և պահել։ Նոյնպէս յանցանել նորա զպատուիրանաւ քով՝ հանեար եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան երկիր ուստի առաւ, մատնելով զնա տաժանաւոր և ախտալից կենցաղոյս այսորիկ. և եդեր սահմանս ասելով, հող եղիր՝ և ի հող դարձցիս։

Նոյնպէս այժմ տէր բարերար՝ ընկալ ըղձառաս քո զայս, որ ելից զժամանակս պանդխտութեան իւրոյ ի վերայ երկրի. և ըստ հրամանի քում եմուտ ի յարգանդ երկրի, յորմէ ծնանելոց է վերըստին ի կեանս անմահականս։ Նոյնպէս այժմ տէր Աստուած մեր՝ ձգեա զպահպանողական աչս քո, և կնքեա զտեղի հանգստեան սորա, զի եղիցին ի զգու-

շուե և՝ ի պահպանուե ոսկերք սորա
իբրև կգանձս պատուականս առաջի
ածուեդ քո. և մի իշխեսցե մերձենալ
ի սա Թշնամին երևելի կամ աներևոյթ,
Այլ զհոգիսորա զոր առանդեցեր՝ ի
ձեռն հրեշտակի քո՝ մերձեցո առ Եր
փառս աթոռոյ քո, ընդ այլ պայծա
ռացեալ հոգիսն ցնծալ պարել և զո
ւարճանալ շուրջ զարքունական աթո
ռովդ միշտ յօր կրկնակի կենսաբեր
գալստեան քո յերկնից՝ փառօք հօր,
և ամ՝ հրեշտակօք սրբովք։ Յորժամ
գաս ի նորոգել և ի կանգնել զանկել
և զկործանեալ պատկերս քո, այցե
լուք այց արա տէր ծառայիս քո այ
սորիկ. և հան սմա մահն և բաժին
յարքայութենէդ երկնից ընդ այնոսիկ՝
որք սիրեցին զքեզ յամ սրտե, և յամ
ջօրութենեն իւրեանց։ Օ՜ի յաճենայ
նի մեծացեալ և փառաւորեալ եղի
ցիս տէր մեր յիսուս քրիստոս՝ ընդ
հօր և ընդ սրբոյ հո՛։

Խաղաղութ ամենեցուն:

Տեր մեր և փրկիչ յիս քո որդի այ
կեդանւոյ, կենդանի և կենդանարար
կերպարան և կնիք հօր. որ վասն նա-
խաստեղծին քո ադամայ անկելոյն յան-
ցանաց՝ ի փառաւակենցաղ դրախտին, կա-
մաւ հօր և հաճութ սուրբ հոգւոյն
խնամարկեալ յերկնից՝ և իջեր յեր-
կիր, և առեր մարմին ի սրբոյ կու-
սէն. խաչիւ և անապական արեամբդ
քով զհնացեալս մեղաց վերըստին նո-
րոգեցեր. որպէս զի ստեղծուածն ա-
ռաջին որ առանց ապականուե էր, ի
հանդերձեալ յարուցեն մեռելոց՝ ե-
րեւեսցի փառաւք: Օ՜ հոգու ինքնին որ
վասն մերոյ փրկուե իջեր ի գերեզ-
ման. աւերեցեր զդժոխս, ողորմելով
արդելեալ հոգւոցն ի նմա. լուծեր
զերկունս մահու Թագաւորեալ քով. և
ածասքանչ յարուք քով ազատուե և
նորոգուե ընդհեցեր յուսայելոյս ի
քեզ:

Այլ այժմ դու նոյն ինքն տէր ած մեր՝

զԱԹա՛ ի մեղուցեալ ծառայս քո, որ
վախճանեաց զերկրաւոր զկեանս իւր։
Ն՛ւ բարեխօսեսցէ՛ նմա ամենակի՛ն և
ամ սրբոց քոց որք յաւիտենից հաճոյ
եղեն քեզ, ներեա՛ քաւեա՛ և թո՛ղ
զմեղս իւր զոր գործեաց՝ զկամայ և
զակամայ, քանզի ո՛չ արդարանայ ա-
ռաջի քո՛ամ կենդանի։ ( )րհնեա՛ այր
և զհողանիւթեայ յարկ տապանի սո-
րա, և կնքեա՛ անարատ աջովդ, և
պատուական խաչիւդ, յորում հեղեր
զփրկական արիւնդ ի թողուն մեղաց
մերոց։ ( )րհնեա՛ տէր և զմնացորդս
սորա. սփոփեա՛ և միխիթարեա՛ և փա-
րատեցո՛ ի սմանէ սոգս զսուգ և ըն-
տրտմուն. և խաղաղական կենօք ա-
ձեցո՛ և զարթուցո՛ և միացո՛ ի սէր
սրբոյն քո։ Ընդ նոսին աշխատասէ-
րացս և համօրէն զհետեւեալ ըզս ոդր-
մեա՛ տէր, և տո՛ւր զբարի պարգևաց
քոց զհատուցումն։ Հալածեա՛ և հե-
ռացո՛ ի սոցանէ զխորամանկուն սա-
տանայի, և զգաստութ՛ առաքնորդեա՛

ի

հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ.
բանիւ սուրբ աւետարանիս, յանուն
ուսյիս այլ, նշանաւ սուրբ խաչիս, և
պահեսցի գերեզմանն և ոսկերք ծա-
Եւ ես՝՝: Օրհնեսցի և ✠ կնքել
Ես եմ՝՝: Մի՛ երկնչիր՝՝: Խրիստոս որդի այ՝՝:
Հոգւոյն Հան՝՝: Ալ ասն Հան՝՝:
Ի վէրջին երեսուներէմ ի քնակոսն՝՝:
Վհայհանայք և ժողովուրդք՝՝:
փառաց ի փառս բարձրանան՝՝:
Վհո անպատում խնարհութեդ՝՝:
փայլին արդարքն յորքայութեանն՝՝:
այժմ և՝:
ամ մեր՝ ընդ հօր և սրբ հոգւոյդ,
փառաւորութեամբ օրհնել զքեզ քո-
ուաց, և արժանի լինել բարեբանող
ամպով ընդ առաջ ելանել քոց փա-
գիստ քնոյ՝ և սրաթռիչ լուսեղէն
Օ արքուցեալք ի յայս մահահան-
պետին ի յաւիտենական հանգիստն:
կոչումն փողագոչ ձայնի հրեշտակա-
ի շաւիղս արդարութե քոց, հասանիլ ի

Ն֊ Հայր՝ ( )ըհնեա՛ւ և ✠ կո՛ պահ՛։
Հիրիմ և ոսկերք ծա՛։
Ն֊ Հայր՝ ( )ըհնեա՛ւ և ✠ կո՛ պահ՛։
Դամբարան և ոսկերք՛։
Ընդհարձ եղիցի կնիք ✠ տէրունէ ի
վէր գերեզմանի ծառայիս այ՛ մինչև
եկեալ նորոգօղն և Յարուցանօղն
ամենեցուն տէրն մեր յի՛ք՝ միւսանգ
ամ նորոգեսցէ փառօք՝ ի փա՛ռս ամէն։
Հայր մը ու յեղ՝։
Ն֊ ապա՝ ինչ երկիւղ ի սուրբ մեռելէն,
առէք սաղմոս։
Ընդ այս ամ եկն ի վերայ մեր, և մեք
զքեզ ոչ մոռացաք, և ոչ ստեցաք ուխ֊
տի քումմ, և ոչ դարձաք յետս սրտիւք
մերովք։ Դարձուցեր զշաւիղս մեր
ի Յանապարհաց քոյ, խոնարհ արա֊
րեր զմեզ ի տեղի չարչարանաց, և
ծածկեցեր զմեզ ստուերք մահու։
Թէ մոռացեա՛լ եղէ մեր զանուն այ
մերոյ, կամ ձգեա՛լ եղէ զձեռս մեր
առ աստուա՛ծ օտարս։ Սակայն աստ խնդրէ
կայս, զի հա քննէ զգաղանիս սրտից

մերոց։ Զի այն քո մեռանելիք զօրհնա-
նապատ, համարեցաք որպէս զչխալ
ի ղեհումն։ Օ արքիւր ընդէ՞ր նըն-
ջես տէր։ արի և մի մերժեր զմեզ
յաւար։

Օ մե՞ղ դարձուցանես զերեսս քո ի
մէնջ, մոռանաս զաղքատութէն և զնե-
ղութիս մեր, [illegible]ր եղեն մինչև ի
հող անձինք մեր։ և յերկիր կցեցան
մէջք մեր։ Արի տէր օգնեա մեզ և
փրկեա զմեզ, վասն անուան քո։

Փառք հօր և որդ[illegible]։

Նա[illegible] [illegible]։ Խնդրեսցուք հաւա-
տով ի հօրէ վերն քաւութէ մեղացն և թո-
ղութեան յայր գթութեցէ՝ և ած ամ մխիթա-
րութէն, որ մխիթարես զմեզ յամ՛նե-
ղութիս մեր։ Հարկանես՝ և դու բժըշ-
կես։ և ոչ երբեք թողուս ի ձեռա-
նէ քումմէ զստեղծուածս քո։ Տուր
սոցա տէր հոգի զգաստութէն, հոգի
մխիթարութէ։ քան մխիթարեա զվշտա-
գնեալս սրտիւք, և բժշկեա զվերս
սրտմտէ սոցա։

մա՜ռ մը արտասուաց մարիամու և փաներաց զզօրութե մահո՜ւ։ Երկրա-
գեւատուն երևեցաւ ըմե՜ղ. խա-
չի՜ս միածինն անմահութեց պար-

Ո՜ հաստատուն յուսով վառաց քոց
առաղջացեալք ի սգոյ տրտմութե իւ-
րեանց, փառաւորեացեն զմեծամեծ
տէրութիւդ քո այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։

Ի գոգս հանգուցելոյ, Ա՛ր հանգո՛ւ։

Վա՛ր ոդբ ես անուխտ ո՛։
Ի՞նչ ես դէպ ոդ՛։

Կանոն Աւեծի Աչգուց կատարեալ

Ա՜ ասա ասէ Տ՜ տիսիանս, ինկ։

Հոտով ուխտ՝ ո ասէ, Օրհնութե է՛։
պուլդն ասէ, Այ՜ ով կա՛։ Այ՜ փախիանդն
ասելն զանոք իծան՝ է ըո՜ն։ Ա՛պա պէտն փոտ
Զան՝ ի ինուսա ասուան՝ է գէրեզմանն, ո

Կանոն Աւեծի Աչգուց կատարեալ

Ի՜ այդ մէջ ոդ՛՛։
Վա՛ր ոդբ ես անուխտ ո՛։
Ի՞նչ ես դէպ ոդ՛՛։

Ի գոգս հանգուցելոյ, Ա՛ր հանգո՛ւ։

տէրութիւդ քո այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։

Ո՜ հաստատուն յուսով վառաց քոց
առաղջացեալք ի սգոյ տրտմութե իւ-
րեանց, փառաւորեացեն զմեծամեծ

(Աւեծի Աչգուց է)

մարթային անկեալ առ ոտսըն տեառն՝
խընդրելի՞ն ըզնորոգումն եղբօրն
Յանի՞ւ և քանն ամ կենդանութեաց
ըզղաղտարոս ՚ի Թաղմանէ՞ն։ և ե-
կեալ արտաքս անապակա՞ն։
Յովսե՞փ քե՞զ հաւատա՞ցեալ պի-
շատոսի աղե՞ղսեր՝ չնորհե՞լ զտէ-
րունեանդ մարմի՞ն։ Օ՞ անապական
դաստուածացեալ մարմինն պատե՞լ նը
կըտաւօք և ե՞դ ՚ի գերեզմանի՞։ Ո՞ր
արարի՞չ էդ ես արարածոյ հանգուցեալ
՚ի քերո՞ւբէս՝ վերա՞ վկընքեցը յերկրի՞։
Յո՞րժամ եկին ՚ի գերեզմանըն ի՞և
ղաքեր կանայք՝ և բերին ըզխունկան
՚ի խընկել զանապական մարմի՞նն։
Յա՞յնժամ հրեշտակն աւետարանէր
յարեա՛ք ա՞ պատմեցէ՛ք աշակերտացըն զի՞
տացըն զյարուներն տեառն։ Ասկ հո-
ցա զարհուրե՞լ վանն ահագին տես-
լեանն՝ պա՛տմին աշակերտացըն զի՞
հագին տեսիլն։

Ներքոյ գալոսեանց՝ Ընդհանրական՝
պատճառին, Ասելոյ, Փոխ-

Ա՝ԱԷ՝՝ ԱԼԷ՝՝՝ Ի՝ խաղոյ կարդայի՝։
Անկեալն ականջքս քո՝ ի լսել զձայն՝՝։
Պօղոսէ առաքեալն՝ ի ՅԱԷՈ՝՝ԷՒԽ՝՝ ԵՂ՝՝։
Ա՝ՀՂ մեք պարտիմք գոհանալ զնոյ յամս
ժամ՝ վասն ձեր Եղբարք սիրելեալք
՝ի տեառնէ. զի ընտրեաց զմեզ սկ
՝ի սկզբանէ՝ ի փրկութիւն՝ սրբութիւք հո-
գւոյն, և հաւատովքն ճշմարտութեան.
յոր և կոչեաց զձեզ աւետարանաւն
մերով՝ ի փրկուն՝ Տեառն
մերոյ Յսի քսի։ Ա՝ՅՍՒՀԵՏԵ Եղբարք՝
հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալ-
րուք զաւանդութիւնն՝ զոր ուսարուք,
եթէ բանիւ և եթէ թղթով մերով։
Ա՝ՅՀ ինքն տէր մեր Յիսուս քրիստոս,
և սկ հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝ և
ետ մեզ միսիթարութիւն յաւիտենից՝ և
յոյս բարեաց շնորհօք, միսիթարեսցէ
զսիրտս ձեր, և հաստատեսցէ յամ բա-
նըս և՝ի գործս բարուէ։
Ա՝ԼԷԼՈՒԻԱ ԱԼԷԼՈՒԻԱ։
Ա՝ՀԱ ՂԱՐ ստնեմ զքեզ տէր զի ընկա-
լար զիս. և ոչ ուրախ ա՝։

Աբդ. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս որ ըսաւ Ղազ-
տէրն մեր Յիսուս ասէ.
Ղ. Գոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծան-
րանայցեն սիրտք ձեր շռայտութեամբ և
արբեցութեամբ և հոգւովք աշխարհականօք,
և յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր
օրն այն. զի իբրև զորոգայթ հասա-
նիցէ ի վերայ ամենայն որ բնակեալ են ե-
րեսաց երկրի. Արթուն կացեք ա-
ղաւթս առեալ, յամ ժամ աղաւթս արարեք,
զի արժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ-
ամէ որ լինելոյ է. և կալ առաջի որ-
դւոյ մարդոյ. Նա ի տուէ ի տաճա-
րին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ
ագանէր ի լերինն՝ որ կոչիւր ձիթե-
նեաց. Նա ամ ժողովուրդն կանխէր ե-
առաւօտս առ նա ի տաճարին լսել
ի նմանէ։

Ա՛ման ի վերուստ խաղալ։

Վասն այսորիկ զքեզն տէր՝ հայր տեառն
մերոյ յի քէն, որ յայց ելեր, և արդա-
րութ քով փրկեցեր զմեզ ի մեքենա-
յից բանսարկուին. զի նախանձեցաւ

և Եհան զմեզ պատրանօք ի յաւէ-
ժական կենացն, արտասահմանելով
զմեզ ի կորուստ և յապականութիւն:
Այլ դու բարերար և մարդասէր
աստուած՝ ոչ թողեր զնորա դա-
տուէ թունիցն ի մեզ յարակայ. վասն
որոյ զմահ կոչեցեր և հեղեր ի վր
ամ արարածոց քոց, զի մի անմահ
մնասցէ չարութիւնն պատահեալ այլ
բառնալով զմեզ ի կենացս յայսցա-
նէ՝ և հատանելով ի մեզաց, եղև
փրկութիւն՝ բարերարիդ պատուհասն:
Ոսկ ի վախճան աւուրցս այսոցիկ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ի
կերպարանս մահու մեզաց. որ դա-
տապարտեաց զմեզ մահիւն իւրով.
և կամաւոր խաչելութեամբն իւրով
խորտակեաց զզօրութիւն թշնամւոյն.
եղև առաջին պտուղ ննջեցելոց, և
ածահրաշ յարութիւնն իւրով հրա-
վիրեաց զմեզ յիւր անմահութիւնն:
Որ հաւատացեալ ծեզյս քո այս՝ մկր-
թեալ ի մահ քէն քո. և լոյեալ այժմ

զժամանակ պանդխտութեանն կենցաղա-
վարութեանէ իւրոյ, փոխեցաւ ի կէտ սահ-
մանադրութեանն քոյ Ա՛յլ աղաչեմք զքեզ
հայր սուրբ՝ միջնորդութեամբ մարմնոյ և
արեան միածնի որդւոյ քո՝ և խոնարհ-
հութեանն, թէղ զպարտիս սորա զկամայ
և զակամայ, զոր վիրաւորեաց անմ-
մարմին թշնամին պատրանօք խաբէ-
ութեանէ իւրոյ. զի դու միայն ես սուրբ
և բարերար տէր, որ յանդգնութեանէ ի
զգոյշ ածեր զմեզ. Եւ այժմ զվէրս
սորա բժշկեա, և խաղաղութեամբ անցո-
ղսա ընդ խաւարային իշխանութեանն,
զի մի զչարութեանէ իւրեանց գոցեն ի
ծառայս քո։ Ա՛յլ ջնջեա տէր զձե-
ռագիրս նեղգործութեանց նոցա՝ զոր ի
սմա սերմանեցին, և տուր սմա Հա-
նապարհ բարի Հրեշտակ եղիցի ի
սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ զըն-
Հանապարհ ծառոյն կենաց, պատկա-
ւելով ի փրկական նշանէ խաչին՝ որ
զպտուղն կենաց մեզ ընծայեցոյց աւ-
հաւատչեայ յաւիտենական կենացն և

առաքեորդ։ Յոր ապաւինեալ ծա-
ռայ քո՝ սուաւ հասցե ՚ի պահեստ՝
ուր նըք ամ հաւաքեալ սպասեն մե-
ծի հարսանեացդ, յերևիլ մեծիդ այ՝
և փրկչիդ յիս քեն։ ՚Ո ձայն փողոյ մե-
ծի յորժամ սասանին տարրեղէն ա-
ղարաձք. գալարին երկինք. նսեմա-
նան լուսաւորք. Թօթափին աստեղք.
ցոլանան գետք հրեղէնք յերկնից, և
երևին բանակք անմահիցն։ Ո՛վ յակ-
նարկել դատաւորիդ սասանի երկիր.
քանին կնքեալ գերեզմանք. նորոգին
հողացեալ մարմինք. և հոգիքն սլա-
ցեալ իբրև զարծուիս՝ անդր հասա-
նեն, և զգենուն զանապական մար-
մինն ՚ի վայրկեան ժամանակի, և ժա-
մանեն յիւրաքանչիւր տեղիս։ Ո՛դա-
չեմք զքեզ տէր՝ ժամանեցո զծառայս
քո զայս յանսպառ ուրախութեան. և
զամենեսեան զմեզ զհաւատացեալքս
՚ի քեզ՝ խաղաղութ պահեա, և մխի-
թարեա հոգւով և մարմնով։ Ո՛ի
արժանի լիցուք փառաւորել զհայր և՛

Ո՛Հ ընհատալ ես տէր ամէն մեր, որ անդադրիչ ես նեղելոց, և ընդունօղ հոգւոյն հանգուցելոց։ ընկալ զհոգի ծառայիս քո ի բարի. և փարատեա զսուտ և զպատմուճի ի սիրելեաց սոցա, ոլք հետևեցան յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ ձանապարհն. և մոռմաքին ի վերայ անդառնալի ուղեգնացուէ սորա. և յաւէժ անջատելոյ ի սմանէ առ ժամանակ մի՝ մինչև յիւրեանց յուղի անկանիլն յայսմ բազմաժողով ծովածուփ կենցաղոյս։ Նոյնգէսարտաւոր արտասուս սոցա ընկալ քեզ ի հաձոյս, և մի ի զայրացուսն. և մխիթարեալ սփոփեսցես զլքեալ սիրտս սոցա զաստեամբ հնարհի քո. և զօրացուսցես զտարակուսեալ հոգիս սոցա առաքմամբ հոգւոյդ սրբոյ։ Նոյնգէս կնքել պահեսցես զգերեզմանս փակեալս յանուն քո՝ նշանաւ խաչիւ քո՝ մինչև յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեան քոյ։ Ո՛վ ի քո ամենակարօղ զօրութ

րուքդ՝ եղե մնապատ և ձիւնաթաղել
պահին ամ՝ արմատք, և սերմանիքն
թաղեալ յերկիր մեռանին, և ի ժա-
մանակս որոտընդոստ զարնանային յա-
րուեն զուարձացեալ պայծառանան.
զըրս կարգեցեր մեզ ի սպաս պետոյից՝
Ասկ զբանական կենդանիքս պահեալ
անկորուստ՝ խնամով ածուեր քո՝ յա-
րուցանես զարձեալ ի հողոյ, և նո-
րոգես ի պատկեր փառաց քոց։ Ա՛ման
որոյ խնամարհեցար ի հայրական ծո-
ցոյ՝ լինել մեզ պատկերակից՝ հագդ
անմահուե. որ ոչ մնացեր ի քո մըշ-
տնջենաւոր անմահութեդ, այլ հատ
կենդանութեամբ զմահ յանձն առեր, զի
բալում արասցես արդիւնս։ Ասքեր ի
գերեզման, լուծեր զերկունս ժնհու,
և զդժոխս աւերեցեր. որ յերկնաւո-
րաց օրհնես, և յերկրաւորաց, և ի
սանդարամետականաց երկրպագիս. և
լի ես ամ երկիր փառօք քո։
Ա՛րդ՝ պահեա ամենազօր տէր՝ զհո-
գի սորա առ ամ սուրբս և սիրելիս

այսուհան քո. և զգերեզմանն ծառայիս
քո այսօրիկ ❊ կնքեալ պահեցես. որ
փակես զխորս, և կնքես ամենայնօր ա-
ջող քով: Որպէս երկինք՝ և երկնից
երկինք՝ և երկիր ամ հաստատեալ
կան բանիւ քով. այսպէս անշարժ եւ
ղիցի ❊ կնիք տերութեանդ քո՝ ի վերայ
բնակուանդ սորա և պահպանի ծառա-
յիս: Նա մի իշխեսցէ մերձենալ ի սա
պիղծ և անմաքուր դևն, որպէս ի
մարմին և յոսկերս հեթանոսացոյ, որք
ոչ ունին զծնունդ սուրբ աւազանին,
և զկնիքն ահաւոր և պատկառելի ի
վերայ գերեզմանացոյն: Եւյլ ծառայս
քո այս՝ որ հրաւիրեալ կոչեցաւ ի
քոյոց հրաւիրողացդ ի հանգիստ քո.
որ հաւատացեալ ի քեզ ի կենդա-
նութեանդ իւրում՝ թաղեցաւ ընդ քեզ
մկրտութեամբն ի մահ, և սերմանեալ
պահեցաւ ի քէն, և կոչեցեալ՝
յերկիր դարձաւ. Ոյր աղաչանաց
մերոց մարդասէր տէր՝ և Թող սմա
զամ մեղս իւր զոր մեղաւ. և քաւիչ

լեր ամ սխալանաց սորա, եթէ կա-
մայ՝ և եթէ ակամայ, եթէ գանիւ և
եթէ գործով, եթէ խորհրդով՝ և ե-
թէ մտածութ. զամ կտակ չարին պա-
տուեա, և զձեռագիրը մեզայն ջնջեա
տել, և զաղտ հնուէն լուա. Օ՜ի ա-
պականա լեցի ի մեծի որոտընդոստ
աւուրն վերջնում, ընդ համօրէն պահ-
պանելոցն ի քէն՝ ընդ առաջ վերա-
նալ քեզ ընդառաքեսցուր արփիափայլ դի-
մօք՝ զարդարեալ ի զարդ անկողոպ-
տելի. յարժամ գաս և երևիս ածդ ի
մէջ աստուածացելոց՝ բաժանել և ո-
րոշել զպանալան պատիւս սիրելեայ
քոց. Այս այժմ աղաչեմք զքեզ տէր՝
և զմեզ զաւենեսեան զհաւատայեալ քս
ի քեզ արժանի արա՝ զայս ահա-
ւոր և զսոսկալի օրս տպաւորել հա-
նապազ առաջի աչաց մերոց. և յամե-
նայն գործ և ի պատրուական կեն-
ցաղավարութեանց պատսպարեա զմիտս
և զղձս յարանս մեր. Պատկերացո՛ ուր՝
զանհրաժեշտ գալուստ քո առաջի ա-

չաց մերոց. դու տէր քաղցրութիւդ քո
քաւեա զմեզ ի մեղաց մերոյ. ի հան-
դերձեալ գեհենէն փրկեա զմեզ զա-
մենեսեան, և ժամանեցո արժանա-
պէս հանդիսիլ փառաց փեսայիդ ի
գալստեան քումմէ ամենաքաղցր որդ։ Ա-
րոգեա և զմարմին խոնարհութեամբ մե-
րոյ ըստ անեղջ փառաց քոյ՝ յոր քա-
ջածս մերս ի նէ քեզ ընդ հօր՝ և սուրբ
հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշ՝։
փառաց ի փա՛ռս բարձրեանն՝։

Հոգւոյն հանգոյցն՝։ Ալ՛ա հանգո՛ւ՝։

Վերջ որպէ՛ս յառնակալ ե՛ւ՝։

(Երկնեսցի և կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման և ոսկերքդ ծա՛ւ՝։

Հայր մեր որ յե՛ր՝։

Կանոն՝ Մեծի Նօմնաւուր կատարելոյ։

Նրշեան ի գերեզմանն, Լաւուն զանբիծ-
ութեան ի քո՜ւս Հ՚Հոգւոյն, Նյեռոյինին։

Ընդերգ՝ Յեռոյեայ մր՛։

Ասացեալ առ տէր. գամ ժողովել
զամենայն ազգս և լլեզուս. եկեա-
ցեն և տեսցեն զփառս իմ. և Թողից
ի վերայ նոցա նշան։ Նշ առաքեցից
ի նոցանէ փրկեալս յազգս. ի Թար-
սիս, և ի փուղ, և ի լուդ, և ի մո-
սոք, և ի Թոբէլ և ի յեղլադա, և
ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ
զանուն իմ, և ոչ տեսեալ զփառս իմ։
և պատմեցեն զփառս իմ և զանուն
իմ՝ի մէջ ազգաց։ Նշ ածցեն զեղ-
բարս իւրեանց յամ ազգաց պատարագ
տան. հեծեալս կառաց, հանդերձ պա-
շարակաց երիվարաց հովանացաց՝ ի
սէ քաղաքն երուսաղէմ, ասէ տէր

Պէղոէ առաւէլոյն ՚ի Կորնթա՛։

Ա՞յլ ասիցէ՞ ոք, զհաճոյդ յառնեն մեռ-
ու եալք, կամ որո՞վ մարմնով գայցեն։
Նախ, դու զոր սերմանեսն, ոչ
կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի. և
զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմին որ
ծնանելոցն իսկ՝ սերմանես, այլ հա՛ս-
մերկ. եթէ յորենոյ ինչ, և եթէ այ-
լոց սերմանեացն։ Նա՛ւ ամ՛ տայ նմա մար-
մին՝ որպէս և կամի. և իւրաքանչիւր
սերմանեացն զիւր մարմին։ Ո՛չ ամ՛
մարմին՝ նոյն մարմին է. այլ՝ այլ մար-
մին է մարդկան, և այլ մարմին ա-
նասնոց, այլ մարմին թռչնոց, և այլ
մարմին ձկանց։ և մարմինք երկնաւորք,
և մարմինք երկրաւորք, այլ՝ այլ փառք
երկնաւորաց են, և այլ փառք երկրա-
ւորաց։ այլ փառք արեգական, և այլ
փառք լուսնի, այլ փառք աստեղայ, և
աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք։

Ա՛լէ՛ ալէ՛։ Տէր՝ ողորմի՛ քո յա՛։

Աբ՝ Ա՜ ՝ ր ն ե ու Հ է Վ է՝ ու ւ ա ա Յ ո վ ն՝՝,

Տէրն մեր յի՛ք՝

Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխա-
ղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս
աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ: Ա՛ի խռո-
վեսցին սիրտք ձեր, և մի վանգիտաս-
ցեն: Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ Եթէ
երթայ՝ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէ-
իք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝
եթէ ես առ հայր երթամ, զի հայր
իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի
ձեզ մինչչեւ եղեալ. զի յորժամ լինի-
ցի, հաւատասջիք: Ո՛չ ևս այլ շատ
խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշ-
խարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտա-
նէ: Այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ
սիրեմ զհայր. և որպէս՝ պատուիրեաց
ինձ հայր՝ այնպէս առնեմ: ա՛ն արիք
գնասցուք աստի:

Վ ր ա ր ո ղ:

Ա՛ան չի վերուստ՛՝: Ա՛ն լսելի լի՛՝:
Ա՛ն քաւիչ և նո՛՝: Ա՛ան Թողո՛ղ՝՝:
Ա՛ան զի մի ըն խո՛՝: Եւ ևս ա՛ն՝՝:

Ի սուրբ պաղմոսս

Ո՛չ յաւիտենական և Թագաւոր անմահ, որ ստեղծեր զմարդն ի հողոյ, և եդեր զնա ի դրախտին փափկութեամբ գործել զնա և պահել և պատուիրանադրեցեր կալ ըստ հրամանի քումմէ: Իսկ բանսարկու Թշնամին պատրողական բանիւք խաբեալ զնա, խրատեաց լուծանել զձեծականն հրամանսդ: Ընդ նորա ունկնդիր եղեալ չարին, չարի արտաքսեցաւ ի լուսեղէն փառացն. և ի խոնարհ անմահութենէ մահու եղև ժառանգաւոր, ըստ արարչական հրամանիդ զոր ասացեր, հողէիր՝ և ի հող դարձիս. և ոչ կարայինն արարածք հնազուցանել զկըրամայեալն ի քենէ: Ընդ արդ՝ որ ողորմած և մարդասէր՝ գթա՛ ի ծառայս քո յայս, որ ելից ձերկրաւորկեանս իւր, և դարձաւ անդրէն ի հող ըստ հրամանի քումմ: Ընկալ զհոգի նորա, և խառնեա՛ ի գունդս հրեշտակաց քոց. և արժանի արա պա-

րել և ցնծալ ընդ սուրբս և ընդ սի-
րելիս անուան քո սրբոյ։ Ու ընդ նո-
սին գոհանալով փառաւորել զՀայր և
զորդի և զսուրբ Հո՛։

Աղաղակ-Ձ ամենեցուն։

Որհնեալ ես տէր ած մեր՝ յոյս ամ
արարածոց, որ նստիս յաթոռս քերու-
բէականս, և բարեբանեալ երկրպա-
դիս յերկնաւորաց և յերկրաւորաց, որ
և կոչեցեր զծառայս քո զայս ի հան-
դերձեալ կեանսդ՝ զոր խոստացար ամ
հաւատացելոց քոց։ Գնձա՛ ի սեղ-
ծուածս ձեռաց քոց, և հանգո՛ զՀոգի
սորա ի խորանսդ լուսոյ, բարեխօսուք
մօր քո սրբոյ կուսին մարիամու։ Յո՛ւր
որ պաղատանաց մերոց, որ Հայեցեալ ի
քէն զձոռուէ սորա և մեր։ Օ՛ի դու
ես աստուած արդարոց և մեղաւորաց,
փառք սրբոց, և հանդիստ աշխատե-
լոց։ Ընկալ զՀոգի սորա ի տեղւոջ
լուսոյ՝ և ի տեղւոջ հանգստեան, ի
Թիւս սրբոց՝ և ի համարս արդա-

(Ա ե՛ծ է Ս ո ւ ն ո ր է ն է)

Տ ե ա ռ ո ղ ա ր ա ր ե ա ն ա ր ա ր չ ո ւ թ ի ւ ն ա մ ե ն ա ի մ ա ս տ ո ւ ն ։ Ա ս տ ո ւ ա ծ ա ն ա ր ա ր ի չ ա ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ս տ ո ւ ա ծ ա ն ա ր ա ր ի չ ա ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ս տ ո ւ ա ծ ա ն ա ր ա ր ի չ ա ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ո ր ո վ հ ե տ ե ւ ա ն ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ո ր ո վ հ ե տ ե ւ ա ն ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ո ր ո վ հ ե տ ե ւ ա ն ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։ Ա ր ա ր ի չ ն ե ր ա ն ի ւ ր ե ն ։

Կանոն Տղայսեթաղ կատարելոյ

Նախ՝ ասէ սաղմոս, Ամ քեզ տէր համ-
բարձի զանձն իմ։ Ի գո-էղայ։

Ա՛ս ապա՝ Օրհնել հոգիդ սուրբ ած
Ձ՚Հարիւս
Ողորմեա՛, Պատեա՛ տէր՛։

Ա՛ս ապա ասէ Շարականս, ապաչեն ձայն։

Օրհնեցէք մանկունք զՔ։

Ա՛ր սահմանեցեր ըստ պատկերի քոյ
տէր պատուեցեր զՔ՛ւմեզ ընկալ
և այժմ ընդունելեան՛ի քեզ ուղիղ
հաւատով. ըստ մեծի քում ողորմու-
Ա՛ր շրնորհօք սուրբ հոգւոյդ լուսա-
ւորեցեր. ճշմարտակի իւրենց պհոգիս
նոցա ընկա՛լ մարդասէր. ըստ՛։ Ա՛րք
հաղորդեցան մարմնոյ և արեա՛ն քոյ
տէր. հանգո՛ պհոգիսնոցա ընդ սուրբս
քո քա՛ւեր. քանզի դո՛ք սուրբ ա-
րեան քո ե՛ս։

հնգ. Օ Հոգիս ծառայից քոց քրիստոս ընկալ ի դասս անդրանկաց գերելոց ի երկինս: Ընկալ վասն սուգ ղբաւորաւոր պատարագս ի մեռնել և շնորհեա նոցա ըղձալուծել գտանել յաւուրն յետնում:

ոպշ. Դայր բազումողորմ խոստովանիմառքեզ որպէս զանառակ որդին. թո՛ղ ինձ ըզմեղս իմս և ողորմեա: Տէր որ գըձաւար ի կինըն քանանացի. ըզձա և լիս ի մեղաւորս և ողորմեա:

Տէր որ դարձուցեր ըզ մաքսաւորն ի գիտութիւն ճշմարտութեան. դարձո և զիս ըզմոլորեալս և ողորմեա:

ոպշ. Տէր որ ի վերայ քերովբէից փառաբանիս. քաղցրութեամբ խնամարհեալ ընկալ զաղաչանս մեր: Տէր որ շնորհեցեր ողորմութիւն աղքի մ՚արդկան. քաղցր: Տէր որ ուսուցեր մեզ յամ ժամ փառս տալ անուանըդ քում սրբոյ. քաղցր:

ղբ- Կենդանութեց բաշխող քրիստոս ի բեթանեա եկաւորեալ այսօր՝ բա-

ըեկամի՞ն պաշարու պարգև կ՚կեն-
դանուէ, Տը՞ն օ՞ ըենաբար արտասուե-
լով ընդ մնրթայի և ընդ մարիամու՝.
ողբակցեք և որպես մարդ հարցանէր
ուր եդիք ըզ՚պաշարո՞ւ Ընե որպես
զայծ բարբառով յարուցանէ՚ ի մե-
ռելո՞ց ը՚կ չ՚ըերքօրեայն և զուգընթ-
թաց ձայնին մեռեա՞ն եկն արտաքս
անապակա՞ն։

Ընձառելոյ հօր՝ եակինց՚ ի խա՛չ ե՞ր
լե՞ր կամաւ հօր՝ ողո՛րմեա՝ Ընմա-
հուԹեանց տըւօղ քո՝ ի գերեզմանն
ի՛ջեր որպես մարդ՝ ողորմեա՝
Ընե յերրորդ աւուր յարեար յոյս յա-
րուԹեան ցուցար մե՛զ՝ ուղ

Ար՚ի քրոջէական կառըդ հանգչիս։
այսօր իջեր յերկնից՚ ի դասս առա-
քելոցըն սուրբ հոգի՝ օ՚րհնեա ես
Թագաւոր անմահ։ Ար գընաս՚ ի վե-
րայ Թևոց հողմոյ։ այսօր՚ ի հրեղէն
լեզուս բաժանեալ հանգեար յառա-
քեալսըն սուրբ հոգի՝ օ՚րհ։ Ար խը-
նամե՞ տեսչուէ զքո զարարած։ այսօր

յոթ

հոգ

եկիր ի հաստատել զեկեղեցի քո սբ

Հոգի. օրհ.

Ա՛ր ըզ քանզ ո՞ծ բաւական եղեր ընդունել յոլովակի՞ մի շա կոյս զքեզ մեծա՞ցուցանե՞ր որ օրհնեալդ ես ի կա՞նա՞յս Ա՛ր եթէ լուսոյն արժանի եղեր բառնալոյ ի գիրկըս քո՞ մարմ նով զքե՞զ Ա՛նարատ տաճա՞ր փրնո րէնուե՞ կոչեցար Հոգւոյն սրբո՞յ մի շա կոյս զքեզ մե՛։

Ա՛ն խաչն օգնակա՞ն հաւատացեալ՞ց կանգնեցա՞ ի երկրի յաղթո՞ղ թըշ նամոյն եկայք ժողովուրդք երկըր պագեսցո՞ւք Ա՛րարիչն ա՞ըծ բարձ րացաւ ի խաչի՞ն և զ Ադամ ի մեղ՞ք փայտի՞ն ձաշակմամբ ի սմա նօրօգեա՞լ կենդանայոյց Ա՛ն միւսան գամ գալ լսեսեան ա՞ծ որդւո՞յն, ա՞ր խաչն երևի և լուսաւորէ զի նա կ յոյս հաւատացեալ՞ց

Փառք հո՛ր և՛ Որդւոյն ի միասին Սրբո՛յ Հոգւոյն ի ձեռն սր մարմնոյ և արեն քո՞ տր. և պարգևե՞ նոցա դասել յաջակողմանն քո՞մ։

Հաւատոյ

Ա՛յսն ի վերուստ՝։ Ա՛ն լսելի լի՛։
Ա՛ն քաւիչ և նե՛։ Ա՛յսն Թողլոյ՝։
Ա՛յսն զի մի՛ ըլ խո՛։ Ան ևս միա՛։

Ան ասէ պաշտօնեա

Ա՛ք ես տէր ամ՛ մեր՝ հզօր և ահա-
ւոր. հայր գթութեց՝ և ամ՛ ողորմութեց.
որ նստիս ի բարձունս, և բարեբա-
նիս ի սրբոց քոց, և խնամես քաղց-
րութ՛ զարարածս քո։ Որ վասն ան-
բաւ սիրոյ քո գթացեաւ ի ստեղծո-
ւածս անարատ ձեռաց քոց, առաքե-
ցեր յաշխարհս ողորմութ՛ քուխ զծո-
ցածին որդիդ քո՝ առ ի փրկել զմ-
գրաւեալս մահու զորդիս մարդկան
ի ձեռացն դժոխոց։ Որ եկեալ մարմ-
նացաւ յանարատ և ի սուրբ կուսէն
Մարիամայ, և ծնաւ տղայապէս, Ան-
ձարբօք պատեցաւ, և յանբանից մը-
սուր եդաւ. ի կուսականն ատեանցն
կերակրեցաւ, որ բանայ զձեռն իւր՝
և կերակրէ զարարածս Ա՛նուկ մա-
տաղ ըստ եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր

'ի ծակ իժից, և ելոյծ զզօրուէ ա-
ներևոյթ օձին, Ա՛րար զօրութիւս բա-
զումս և մեծամեծս՝ ամենահրաշ ներ-
գործուքեն իւրով, և ծանոյց զանուն
քո հայր՝ ամ աշխարհիս Ա՛ստուա խո-
նարհուէք 'ի վերայ յաւանակի, և բա-
րեբանեցաւ 'ի տղայոց, ըստ նախա-
ձայն բանի երգողին դաւթայ: Ա՛ւ կա-
տարեալ զամենագործ տնօրինուէնն իւր՝
յանձն, եաւ զմահ մարմնով. Թաղեցաւ
'ի յերկրի, և յարեաւ ինքնիշխան զօ-
րութիւն իւրով, և ետ յոյս յարութե-

հաւատացելոց իւրոց:

Ա՛ւ արդ՝ տէր բարերար՝ ընկալ ըզ-
հոգի տզայիս այսորիկ, որ հաւատացել
յանուն միածնի քո, ծնաւ 'ի սուրբ
յաւազանէն վերստին ծննդեամբ. և
այժմ 'ի տղայական հասակին կոչեցաւ
առ քեզ: Ընկալ զսա և դասեա ընդ
սբս քո, և հանգո 'ի խորանսդ երկ-
նից . զի դուն ես ամ մեր, և քաց 'ի
քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, Ա՛ւ քեզ ըզ
որդւոյ և սուրբ հո՛ւ:

( )ընդունել եւ արդարադատ և ողորմած ած, որոյ աշմարտութիւնդ անպատում է, և ողորմութիւնդ ոչ գոյ թիւ, որ վասն մարդասիրութիւնդ քո լուծեր ի հոգ գինչաւոր մարմինս զպատրեալս ի քանսարկուէն՝ ասելով, հոգէիր և ի հոգ դարձիս. ըստ որում խոնարհեցար ի ծերոց մինչև ցտղայս, և յերկիր մածան մեջք մեր։ Սակ վասն քազում ողորմութե քո խոնարհեցար մարդասեր տէր՝ նորոգել ի մեզ զմարմին հոգևոր։ Ընդաքեցար դու ինքն միածինդ հօր, և տղայացեալ ի սբ կուսէն՝ տրպաւորեցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորապէս, դի տացես մեզ զքո անմահութիւնդ։ Ի ջեր ի գերեզման, համարելով ընդ մեռեալս. և յարուցեալ համբարձար յերկինս. և զսիրելեացդ զմարմին խոնարհութե՝ անկանակից և կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոց փրկից քոց յերևիլ քո տէր՝ ի փող յետին,

յորժամ գաս տալ վարձս սիրելեց քոց։
Արդ՝ աղաչեմք զքեզ մանկացեալդ
ած յա՛ք, արա արժանի զաղայս զայս՝
փառաւորութեամբ ընդ արդարս քո յա-
ւուր յայնմիկ, հանդիպիլ քեզ զուարթ
երեսօք, և փառաւորել ցնծութեա՛ և գո-
հութեա՛ զքեզ յԱ՛ր հօր՝ և Որ՛դւոյ
Ա՛ստ ա՛ստ՝ ։ թերանոց մանկանց
աղայոց և սանդ՛։

Ընդ ընդ յոյժ ած ՅԵՒՍԷՓՈՍ Տ՛։

Ա՛հաւասիկ տէր ած մեր, յոր յուսա-
ցեալ էաք՝ և ապրեցուսցէ զմեզ. զի
սա է տէր որում սպասէաք սմա։
Ցնծասցուք և ուրախ լիցուք ի փրկու-
կունէ մերում. և տացէ մեզ տէր ած
մեր հանգիստ ի լերինն սրբութեա՛ իւրոյ։
Նա մտցէ ի նա ժողովուրդ որ պահէ
զղջմունէ և զՀշմարտուն՛. որ վերա-
կացու է Հշմարտութե՛, և պահէ զխոս-
ղաղուն՛։ Նա արդ՝ միսիթարեցիս ըզ-
քեզ յամենայն տրտմութենէ քոց ասէ
տէր

Ի վարպետութենէ ուրեմն Աւրիգորի
Լոյսոյ ասոյեալ։

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնա-
ցեալք, ի գալստեանն տեառն՝ հան-
դուցելովքն հանդերձ յափշտակիցուք
ամպովք ընդ առաջ տեառն յօդս. և
այնպես յամ ժամ ընդ տն լինիցիմք։
Ստանեալք ի գունդս հրեշտակաց,
և Թռուցեալք ի Թռիչս երագուե ի
լուսափետուր սպիտակակերպ երամս
աղաւնեաց. որք առին և կերպարա-
նեցին յանձինս իւրեանց զկերպարանս
որդւոյն աստուծոյ, որ երևեցաւ նո-
ցա, և պատուիրեաց սուրբս լինել. զի
բուսուսայէ արդարոյն Թևս հոգևորս
խառնիլ ի գունդն աստուածականս։
Որդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօր-
քըն վերինք լուսեղինք, յորժամ տես-
սանիցեն զներքնագունդս սրբոց մարմ-
նականաց՝ զի առ տէր ի ներքուստ
Թռուցեալ գնասցեն, Թէ ո՞վ են սո-
քա որ իբրև զամպս Թռուցեալ են,
և իբրև զաղաւնիս ձագախառն երա-

մովին գան առ տէր։ Ա՛պա լուիցեն
ի ձենէ զպատասխանիս, եթէ սոքա են
որք չիա յուսացեալ են. տարայց զնոսա
ի լեառն սրբութե իմոյ, և ուրախ ա-
րարից զնոսա ի տաձարի իմում։

Պօղոս առաքեալն Հեբրայեցւոց ։

Ա՛յլ մատուցեալ էք ի սիօն լեառն,
և ի քաղաք իմ կենդանւոյ երուսաղէմ՝
երկինս, և ի բիւրաւոր բանակս
հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդրանի-
կաց գրեալոց երկինս, և առ դատա-
ւորն ամենեցուն Ած, և յոգիս ար-
դարոց կատարեալոց. և ի նորոց կտա-
կարանաց միջնորդն յիս, և ի հեղումն
արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան
զհաբէլին։ Ոգ դիւր լերուք՝ գուցէ
հրաժարիցէ ք յայնմանէ որ խօսեցաւն.
զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծա-
նիլ, հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ եր-
կրին հրամայն տայր. որչափ և առա-
ւել մեք՝ եթէ յերկնաւորէն խրիկունս
դարձուցանիցեմք։ Որոյ ձայնն զերկիր

շարժեայ յայնժամ և այժմ խոստա-
ցեալ է՝ և ասէ. Միւսանգամ շարժե-
ցից ոչ միայն զերկիրն՝ այլ և զերկինս.
այլ՝ միւսանգամն յայտ առնէ զշար-
ժելոցն՝ իբրև զեղելոց փոփոխումն,
զի հաստատուն կացցեն անշարժքն։

Ալէ՛ ալէ՛։ Դատ արա ինձ տէր զ՛։

Սէյ Ա՞ՐՆԷ ՅԷ ՎՒՆ՝ ՈՐ ԸՍՓ Ա՞ՍՈ՛։

Տէրն մերյի՛ քո՛։

Նա մատուցանէին առ նա մանկտի՝
զի ձեռն դիցէ նոցա։ Իսկ աշակերտ-
քըն՝ սաստէին այնոցիկ որ մատուցա-
նէին։ Իբրև ետես յիսուս, բարկա-
ցեալ սաստեաց նոցա և ասէ. Թոյլ
տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի ար-
գելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է
արքայութիւնն աստուծոյ։ Ամէն ա-
սեմ ձեզ. որ ոչ ընկալցի զարքայու-
թիւնն աստուծոյ իբրև զմանուկ, ոչ
մտցէ ի նա։ Նա առեալ զնոսա ի
գիրկս, ձեռն եդ ի վերայ՝ և օրհ-
նեաց զնոսա։

Քառասուն։

Ա՛ռ ուղղելոյ զ՛։ Ա՛սն ցրելոյ ՚ի՛։
Ա՛սն պարգևելոյ՛։ Ա՛ռ պահելոյ՛։
Ա՛սն խորտակելոյ՛։ Ընդ ևս միոյ՛։

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա։

Աղօթք։

Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենից որ՝
և արարիչ բոլորից գոյացեալ, հայր ես
մերոյ յիս քրիստոս. քեզ խոնարհեցուցանեմք
զծունրս սրտից մերոց ամ հաւատաս-
ցեալ քո ՚ի քեզ և աղաչեմք զամենասքա-
նչելութիւն քո։ Ջանգո զհոգի տղայիս այ-
սորիկ ՚ի ժանգուռէ երկնից բարուեդ.
և դասեա ՚ի թիւ այնոցիկ՝ որք կար-
գեցան յաջակող մեան միածնի քո, յոր-
ժամ գայ յերկնից ՚ի պատրաստ բնա-
կութիւն իւրմէ։ Այսմ աւուր ահեղին
գթած եր՝ ՚ի գինս արեան միածնի քո
ես մերոյ յիս քրիստոս. որ նորոգեցեր զտիեզերս
կամաւոր խոնարհութեն իւրով։ Ընդ-
որում գոհութիւն և փառս վերադարձ-
ցուք քեզ հօր ամենակալի՝ և հոգ՚ի։

Աղաղակ-ի ամենայնի։

Որչափ եւս որդի՝ եւ քան զօր,
որ վասն մեր տղայացար՝ ի սէր կուսին
Մարիամայ, եւ սրբեցեր զտղայացելն
Հաւատով՝ ի ձեռն վերստին ծննդեն
սուրբ աւազանին։ Օ՛ի որք մկրտեալ
լուսաւորին, առնուն զորդեգրութեան
պատիւն՝ ի ձեռն մկրտուէ շնորհին,
զոր պարգեւեցեր հաւատացելոց քոց,
ասէլով սրբոց առաքելոցն. մկրտեցէ՛ք
զնոսա յանուն հօր և որդւոյ և հո-
գւոյն սրբոյ։ Աղերս ընկալ զլուսաւո-
րեալս սուրբ աւազանաւն, և զհաղոր-
դեալս սուրբ մարմնոյ և արեան քո.
և խառնեա՛ ի սուրբ և ի կատարել
մանկունսն, որք ոստով ք և տերևեալ
ձիթենեօք օրհնեին զսուրբ գալուստ
քո յերուսաղէմ։ Այս զմեզ զամենեսեան
արժանի արա փառաւորել զքեզ ընդ
հօր և՝։

Այս առնէ էրկո- փառ յԱ՛ծանեղէն, Ա-
մէն փո-ն էրգ։ Այս ապա հոգւոյն հան՝։

Հայր մեր որ յեր՛։

Նոյն պահին յերեսին, ասէն Տ. Աստուած
Հանդ ամէն: Նա ասա, Նէ՛, ասէ՛:
Պրանեւիք են որք բնակեալ են վի՛:

Ընդերցուածք Աւետեաց:

Աբդարքն յաւիտեան կեցցեն. և ի
ոնէ են վարձք նոցա, և խնամք
նոցա ի բարձրելոյն, Ոսն այնորիկ
ընկալցին զարքայութեն վայելուլ, և
զթագն գեղեցկութեե ի ձեռանէ ոն.
զի աջով իւրով հովանի լիցի նոցա, և
բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նո՛:

Ընդերցուածք Հեռայեայ Մրբ:

Ասպէս ասէ որ. ահաւասիկ ես դար
ձուցանեմ ի դոսա խրև զգետ ղխա
ղաղութե, և իբրև գհեղեղատ յորդե
զփառս հեթանոսաց. զմանկունս դո
ցա ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձե
բերիցեն, և ի վերայ ծնգաց իւրեանց
գըգուիցեն: Որպէս մայր զմանուկ իւր
գըգուիցէ այսպէս գըգուեցից զձեզ:

Ա՛ւ յեհեմ մխիթարեսջիք. և տեսջիք և
խնդասցեն սիրտք ձեր, և ոսկերք ձեր
իբրև զդալարի զուարձասցին. և ծա-
նհնցի ձեռն տեր երկիւղածաց իւրոց,
և սպառնասցի ամենատեսից։

Պօղոսէ առաքելոյն ՚ի Կորն՚՚ առաջ՚՚ ընդ՚՚։

Ա՛ինչ տղայն եմ՝ իբրև զտղայ խօսէի,
իբրև զտղայ խորհէի, իբրև զտղայ հա-
մարէի. այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղա-
յուէն ՚ի բաց խափանեցի։ Ա՛յժմ տես-
սանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ
այլ յայնժամ դէմ յնդիմանն. այժմ խե-
լամուտ եմ փոքր ՚ի շատէ, այլ յայն-
ժամ գիտացից՝ որպէս և նայն ծանեաւ
ղիս։ Այժ արդ՝ մնան հաւատք, յոյս,
սէր, սոքա երեքեան. և մեծ քան զսու-
սա՝ սէր է։ Օ՞հետ երթայք սիրոյ,
և նախանձաւոր լերուք հոգևորացն,
առաւել զի և դուք մարգարէանայցէք։

Ա՛ղելոյա ալէլոյա։

Կարդացին արդարքն առ տէր, և՚։

ՍԷՅ Ա֊ՐԴԻՒ ՅԵՂՒՆ՝ ՈՐ ԸՍԿ Ա՛ՍԱ՛։

Տէրն մեր Յի՛սուս ասէ.

Այսմ ժամանակի պատահանի ետ յի՛՝
և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝ տէր
երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և ի գիտունս, և յայտնեցեր
տղայոց. այո՛ հայր. զի այսպէս հաճոյ
եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ տուաւ
ինձ ի հօրէ իմմէ, և ո՛չ ոք ճանա֊
չէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ զհայր
ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում
որդին կամիցի յայտնել։ Եկա՛յք առ
ի՛մ վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես
հանգուցից զձեզ։ Ա֊ռէ՛ք զլուծ իմ՝ ի
ձեզ, և ուսարո՛ւք յինէն՝ զի հեզ եմ
և խոնարհ սրտիւ. և գտջի՛ք հանգիստ
անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցրե֊
և բեռն իմ՝ փոքրագի՛։

Վ. Ասէ Տէր.

Ա. Ան հրաժարեալ անձանց ննջեցե֊
լոց՝ զտէր աղաչեսցուք։

Վ. Ասէ քաւութի՛ն մեղաց և թողութի՛ն
յանցանաց սորա և մեր ա՛ստ֊

Ալ՝ ասն առաջնորդելոյ սմա յանստուերը օձևանս, զոր պատրաստեաց որդին միածին՝ ի տան հօր նորա՝ զ՝։
Ալ՝ ընդ լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն՝ և վերանալ ընդ առաջ փրկչին՝ զ՝։
Ալ՝ ասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջակողմեան դասուն՝ զտեր աղա՝։
Ալ՝ ասն հոգւոցն հան՝։

Ղուկ։

Տէր ած յիսուս քրիստոս՝ Թագաւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր և ապաւէն. որդի այ Աշմարիտ. Ձառագայթ անշիջանելի. լոյս՝ ի լուսոյ, և կեանք՝ ի կենաց. հօր սահման և բան. բժիշկ հոգւոյ և պատիչ վիրաց մերոց, որ բըժշկես զբեկեալ սիրտս, և պատես զայվէրս նոցա։ Որ ոչ խոտան համարեայր զմանկունս առնուլ՝ ի գիրկս քո՝ և օրհնել զնա. այլ սաստեցեր ևս աշակերտացն քոց, Թէ մի արգելուք զնա. և հաստատեցեր անսուտ հրամանաւդ, Թէ այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից։ Ընդ՝ ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկալ

զտոպաս զայս յարքայուէ քումմ, գրեալով
ի գիրս ազատուէ որպէսզի լոցին հօր
քո բարեբարի ընդ որում քեզ և հո-
գւդդ սրբոյ վայելէ փառք իշխան։

Աղաղակ-ի ամենեցուն։

Զձեզ երկիրպագանեմք, և զքեզ աղա-
չեմք, և ի քէն խնդրեմք որ մեր ըլ-
քա. որ իշխանդ ես և որ սպանանել և
կեցուցանել, հարկանել և բժշկել։ Զո-
անմոռաց գթուէդ և անբաւ մարդ-
դասիրուէդ գթա ի վերայ հաւատաւո-
յեալ ննջեցելոց, և մանաւանդ ի վեր
տղայիս այսորիկ որ այժմ հանդուս-
ցեալ է։ Ընկալ զսա ի լուսեղէն խո-
րանդ ի յարկսն արդարոց և երջա-
նիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն քո
փոխանակեցան ի բեթղէհէմէ։ Ու-
մեզ հաւատացելոցս ի քեզ՝ ասղար-
կաւորացս սորա՝ շնորհեա հոգւի զղաս-
տուէ կանխել միշտ ի սէր և յերկիւղ
քո, և թողուլ գտանել ի քէն։ Ու-
գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ
հօր՝ և սուրբ հոգւոյդ, այժմ և՝

Գառնէ Համօրէն Նշխէնեցւոյ Առաւել Ազգաշէնէ Ասացեալ

Ա՛յսօր եհաս հրաման յարարչէն,
մահու հրաւէր մարմնոյս հողե-
ղէն։ Ա՛յսօր թողի սիրելիքս ամէն,
ոչքաւլի ելայ յիմ տանէն։ Ա՛յսօր
սիրոյն սիրելիք ամէն, եկեղեցւոյ մանու-
կունք համօրէն։ Յօրինեցէք ձայն
հառաչօրէն, լինձ որ դատարկ ելայ
յիմ տանէն։ Ողբասէր եւ որդիքս քա-
ժանին յիւրեանց, զբրկիմ այսօր ի տե-
սութենէն։ Ար զիս թաղէք ի հող
տապանի, լինձ ասացէք ձեզ ողորմի,

Ձայնք։

Ո՞ւր տէր եւ ողորմեաւ։

Ահիւ չարեօք ես մոլորեցայ, և
յաշխարհէս մեղօք խաբեցայ։ Ո՞այս
սոսկալի օրըս չիմացայ, վասն այն ի
գործ մեղաց հեշտացայ։ Ո՛յսօր մա-
հուս փոշիմանեցայ, երազ ունայն զաշ-

խարհս գիտացայ, Յամէն ընչից ես
դատարկ եղայ, ոսկի ւարծաթ հետ չինձ
ոչ տարայ, Այլ գործելոյ բարեաց
չար չըկայ, քանզի մարմնովս ես ի
հոդ դարձայ, Ուրախ յերկնից ձանա-
պարհն երթայ, այլ յօդային այսոցըն
դուլայ: Ող զիս[1]:

* Ուր ձեզ գոչեմ պաղատելով, ով
սիրելիք զձեզ աղաչելով: Լացէք
լացէք զիս արտասուելով, ինձ թո-
ղուլեն մեղայ խնդրելով: Օ՜խ ի
յաղօթըս ձեր չիշելով, զիծ որդին
միշտ աղաչելով: Այլ ոչ ունիմ բա-
րիս՝ գործելով, այլ աղօթիցըն ձեր
մընալով: Ող զիս ի հոդ մահու թա-
ղելով, փուլթանակի զմարմինս ծած-
կելով: Սուրբ աղօթիւք և պատարա-
գով, ողորմուեն վասն իմ բաշխելով:

Ող զիս[11]:

* Ինահանայից դասք ամբարեալ,
և ժողովուրդք որ միաբանեալ:
Աղաչեցէք զիծըն բարձրեալ
վասն իմ որ եմ մեղօք տառապեալ:

Ես անձարակ եմ այսօր եղեալ,
այլ ոչ կարեմ ի յետս դառնալ։
Իմ սիրելիքս յինէն հեռացեալ,
գումթն և աղէտ նոցա վերացեալ։
Աչացըս լոյսն այսօր խաւարեալ,
լեզուս կապել՝ ձեռս կարկամեալ։
Ո՛ր գիա՛ւ Լուր որ ևւ։

* Նկեալ եհաս ինձ օրըս մահուան,
ըստ հրամանի քանին տիրական։
Ես մտանեմ ի հող գերեզմանն,
խիստ անձարակ և անօգնական։
Իմ սիրելիքս որ այսօր կու լան,
վաղըն շուտով զիս տէ մոռանան։
Օ՜ի մեռելին ոչ կայ բարեկամ,
այլ թէ բարիս գործոց՝ այնք մընան։
Ա՛ի թէ հոգւոյն ողորմուէ տան,
պատարագօք լինին օգնական։
Ա՛հա յիշեա՛ զհոգիս նըղջեցելոց, մե-
րոց՝ աղաչեմք։ Լո՛ւր տէր ևւ։

Լուսոյն ծընող մայր բանից կենսայ.
աստուածածին տեղի պարծանաց։
Ա՛սն այս եղբօրս որ այսօր ննջեաց.
դու բարեխօս լեր առ տէր ամէն։

Արժան առնել ըզսա Թողութեանց,
Ջընջել ըզգիր մեղաց յանցանաց։
Ոտեալ ընդ քո սուրբ աղերսանաց.
Մեծն յովհաննէս ՚ն առաջընթաց,
Ողբրան բացօղ երկնից կամարաց.
Նախավկայն ՚ի նահատակաց։
Այլ և գրիգոր պետն ՚ի պարթևաց.
Լուսաւորիչ մեր հայոց մեծաց։
Պարակեալով ըզսա հրեշտակաց.
Ընդ խմաստուն սրբոց կուսանաց։
Ընդ արժանի լինիլ օրհնութեանց.
Խառնիլ ՚ի դասըն աջակողմեանց։
Տեսանել լով ըզտէրըն տերանց.
Եւ յագեցնալ յերևիլ փառաց։
՚Ի հարանաբանըն հըրճուարանաց.
Ուրախանալ ընդ հոգեղինաց։
Ընդ ևս առաւե՞լ, Օ անձինըս՛՛։
Ողբրեա՞ց մեզ՛՛։

Աստուածն և հանդ ի գառնիոյ ՚ի վերոյ
ճառիւ պղոյոց։

Աղէ՛ն Վերոյ Մեռելոյս Ցաւոտ Այրուպտղեան Ոսոխեալ

Ընարիչն արարածոյ մեղ բարկացաւ. քաղցըր բնութենն ածային մեղ դառնացաւ. Սուրըն հրեղէն այսօր յերկիր տարածեցաւ. հուր ի տանէն ածային բորբոքեցաւ. Աղուկ ու վայ հաղար քերան ղինչ գործեցաւ. ղի նորասեր հարան ու փեսայն բաժանեցաւ. Քանի մանուկ մատաղատունկ ի հող դարձաւ, և Թէ քանի մայր որդեմեռ մորմոքեցաւ * Ընդեղ տըղայ քն ի հրեշտակէն խոցեալ լինին. և Թաւալին առջև ծնողացն ողորմաղին: Աղի ողորմ ի մօր երեսըն նըւաղին. և Թօթափին որպես ծաղիկ դարնանային: Ընդ ո՞վ կարէ լեղուաւ պատմել զբան աղէտին. և ըղկը սկիծըն դառնուէ՝ զողըն սրտին: Օ՛ի դեղեցիկ և Ճոխ պատկերքըն մեռանին. և սիրական որդիքն ի մօրէն

բաժանին։ Լացէք այսօր և ողբա-
ցէք ամենեքեան. զաւն արտասուօք
հատուցէք դուք միաբան։ Ո՞վ ի
հանց կըսկիծ այլ չէ տեսեր մարդ
բանական. որ սար ու ձոր և ծառ
ու ձիւդ ամէն կու լան։ Աղէկ
մանուկ աղվոր պատկեր արև նը-
ման. ունքըն կամար աչքըն կանթեղ
եր յանդիման։ Ողոր անձամբն և հա-
սակաւն էր անդրմանն. ամէն մարդոյ
եր սիրելի և սիրական։ Գեղեցկատիպ
սարկաւագունքըն քաղցրաձայն, որք
կարդային զօրհնանապատ սաղմոսարան։
Ալ ծաղկունք եկեղեցւոյ վայելչական.
այսօր անկեալ ի հող մահու թառամե-
ցան։ Այսօր եհաս դառըն հրաւէր
և դառաստան. ձարակ չունին յամէն
կողմանց ոչ օգնական։ Ահու հրեշ-
տակն ահեղակերպ զարհուրական. ոչ
ողորմի նոր վեսային և ոչ մանկան։
Անսուն անկեալ և թառալեր ողոր-
մագին. քանզի հասեալ եր օր մահու
բուռն ատենին։ Այսէր ողբմայք և

Ի ձախ՝ քակտէր հոգին. Ձարակ չու-
նէր ոչ օգնական ամենևին։ Յայնժամ
ելաց լալով ասաց ինձ խըղճացէք. և
զէնէհար ի մահուանէս զիս Թափե-
ցէք։ Ի ձեռանէ՞ սը հրեշտակին ա-
զատեցէք. զի դեռ մանուկ եմ զէնէ-
հար զիս գընեցէք. Ինձ չէ ատեն և
ժամանակ մեռանելոյ. և ոչ ի նեղ
գուբ գերեզման մտանելոյ։ Այս կամք
չունիմ ի յիմ տանէն ելանելոյ. զի
շատ հասրէթ ունիմ սւ շատ բան հո-
գալոյ։ Ա՞նուկն ելաց և հառաչեց
Ձարակ չեղաւ. գառն արտասուօք դար-
ձաւ ի հայրն նայեցաւ։ Հայր զէնէ-
հար հասիր մեւրվեթ հոգիս քակտաւ.
հաշար հասրէթ կայր իմ սրտիս մեկ
մի չեղաւ։ Հայրն չկարաց փըրկել
զորդին իւր սիրական. որդին ելաց և
հառաչեց ոգւոյ եհան։ Ա՞չերն ե-
լից գառն արտասուօք ողորմական.
ելաց ըղիւր սիրուն արևն մանկուե-
Պղեղցկագեղ գոյնն երեսին Թառա-
մեցաւ. և ծուվային աչքն ի լուսոյ

պակասեցաւ։ Եւ վայելուչ զօրեղ բա-
զուկն Թուլացաւ. լար արծաթոյ ոս-
կի մանեակըն մանրեցաւ։ Ալուլ ա-
սաց՝ բարով կացէք հարք և եղբարք.
բարով կացէք իմ սիրելիք դուք հա-
ւասար։ Այս ձանապարհս որ կու գը-
նամ դառն ու դիժար. զձեզ աղաչեմ
ինձ պատարագ դըրէք պաշար։ Ամէն
օրհնեալ կոյս Մարիամ ծածկին. պէ-
նէհար մեր ննջեցեալքն ի քեզ յան-
ձնին։ Արժան արա զմեզ անթառամ
սուրբ պըսակին. և քեզ ամէնքս եր-
կրպագեմք կոյս տիրածին։

Ողբ ի վերայ Աւրէհ Ղոեղոց։

Պատմեմ ձեզ բան ողբալի և խըղ-
ճական. վէմ մեռեալ եղբօրըս այս կոյժ
սիրական. սա էր ծաղիկ գարնանային
որպես շուշան. և գոյն ըզ գոյն գեղալ
փայլէր կոյժ զանազան։ Այօր եհաս
դառըն հրաւէր սաստիկ հրամանն. կո-
չեաց ըզսա յօտար երկիր վտարական.

ոչ բարեկամ և սիրելի ասպընջական.
ոչ հայր և մայր ոչ քոյր ու եղբայր
խընամական: Լուսեաց մեռեալն ըզ-
բանըս իւր յարմարական. և ըզ գան-
կառ սըրտին առաց մեզ խրատական.
յիս նայեցեք իմ սիրելիք դուք միա-
բան. ակնկալ դըրէք ինձ որ մեռեալս
եմ մարմնական: Գ. ամպարէին երկի՛ն
մէջ ձեր փայլական. այսօր շինայ և
եմ մեռեալ խաւարական. այս իմ ձար-
ատար լեզուս որ եր յոյժ քաղցրաբան.
այսօր կապեալ և կարկամեալ եղև ան-
բան: Աւրախ էի անձամբ խնով գե-
ղեցկական. որ ցանկային զիս տես-
սանել որդիք մարդկան. այսօր մե-
ռեալ անշունչ դընիմ գարշելական.
իմ ցանկացողքն յինէն լինին փախստա-
կան: Սիրասընուն լուսով աչերս խա-
ւարական. խաւարեցաւ իբր ըզգիշեր
յոյժ մըթնական. այլ և ականջս իմ
դեղեցիկ լսողական. այսօր կալեալ խը-
փեալ եղև քաղցրանըմանն: Ամ հայրս և
մայրս որք զիս սիրեն ծնողական. և

յամէն օր զիս գգուէին սիրողական.
և այլ չյիշեն թէ ծնունդ ունիմք մեք
յաւիտեան։ Ո՛այս զարմանք և ըս-
քանչելի գործ տեսական. որ մեկ ժա-
միկ ոչ կամէին զիս զատական. այսօր
կանգնին խիստ անողորմ և միաբան.
մերկիկ հանեն զիս յիմ տանէն ողոր-
մական։ Նախասաստ սէր քահանայք
ամաչան. մի ձանձրանայք զկարդերդ
բոլոր ասէք լըմնան. յորժամ գայցէ
տէր մեր քէն ի դատաստան. տացէ
ձեզ վարձս ըստ վաստակոցըդ զանա-
զան։ Այն կեանքս անցնի և փափ-
կուրէին համանգամայն. վոյ է նոցա
որք ի մեղաց անդարձ մընան. ես հա-
ւատով վերանամ յերկինից կայան. և
փառըս տամ երրորդութեըն յաւիտեն։

Գառնէ ի վերայ գործ պղտոյն։
ի Բերդանոյ Ծնողացն։

(1) աղիկ նորաբոյս տեսլեամբ նաղե-
լի. ցաւն ըզքեզ եհար թէ խոր-
շակ քամի. դեմք քո տարփալի այլ՛ն
ծիս-

ծիծաղել, լեզուդ քաղցրախօս՝ քնաւ
ոչ խօսիլ։

Օ, Իրնչ քեզ պատահեաց՝ անբիծ ա-
զատնի, ասա որ հանդչէի սիրտ քո ծը-
նողի. դու ուրախարար՝ անուշակ գինի,
հօր և մօր քոյին միակ ցանկալի։

Ի ԲԵՐՈՆոյ ՏԵՒԵԼՈՅՆ։

Այս էի հօրն իմ՝ բաժակ ցնծալիւք,
ես էի մօրն իմ՝ բուրումն անուշից.
մինչ չէի նոցա՝ ես սեղանակից,
չէին ի ժամուն՝ յայն ուրախալից։
Ով աշխարհ անխիղճ՝ աշխարհ ցաւալից,
ոչ խնայեցեր՝ տղայ հասակիս.
գիս լուկ պատանօք՝ այժմ առեր տանիս,
ծնողացս իմ տես՝ զայս դառըն կսկիծ։

Ի ԲԵՐՈՆոյ ԾՆՈՂԱՑՆ։

Սիրելի որդի՝ ասացը լուսաբերը,
կարմիր և ձերմակ՝ վարդ եր քո պատ-
կեր. մինչ յառաւօտուն՝ արևըն ծա-
ղեր, դէմքըդ նոր արև՝ գեղեցիկ փայ-
լեր։ Ահ քըդ լիճ լուսոյ՝ պայծառ
փողփողեր, յօնքդ աղեղնաձև՝ կամար
յօրիներ. անուշիկ լեզուդ՝ մինչ Թով

Թող խօսէր, երբև ըզսօխակ՝ վէրզ
ուրախ առնէր։ Ա՛հ ձըմեռն եհաս՝ կիմ
ձիւն բքաբեր, որ կոկոն վարդիդ՝ չո-
րացեալ եղեր։ ըզսօխակդ եհար՝ նե-
տըն մահաբեր, զարևդ իմ ծածկեաց՝
սև օր սև գիշեր։

Յ. Էէլոնոյ Մոռելոյն։

Ա՛վ հայր քաղցրագութ՝ ով մայր իմ
սիրուն, մի առաւելուք՝ զայս իմ տըրտո-
մուն. ես այժըմ արբի՝ մահուն դառ-
նութն, Թոյլ տուք ինձ ողբալ՝ զիմանա-
բաղդութն։ Ոչնճանաչ ցաւոյ՝ տիրացայ
ի սոյն, դեղ ճար ոչ եղև՝ մատնեցայ
մահուն. այժմ կառչեցաւ՝ իմ անոյշ լե-
զուն, գունաթափ եղև՝ իմ գեղեց-
կութն։ Որ չերանէի՝ ի մօրըս ծոցոյն,
այժմ երթամ՝ ննջել՝ ի յատակ հողոյն.
փոխան իմ ափնիւ՝ պայծառ զգեստուն,
զգեցայ ըզսոյն՝ պատանք կաւոյն։ Ո-
չի զոսկեղէն՝ ըզգարդն իմ գլխոյն,
Թողի զայմ՝ գոհարն իմ փայլուն. հո-
գւովս Թռեայ՝ յամպըս բարձրագոյն,
մարմնովըս երթամ՝ ի ներքև հողոյն։

Դուռ ես տէր յա՛ իմ կենդանութեան,
դուռ ես իմ զարդ անգին՝ դուռ իմ ցնծութեան.
յաջողեա ինձ գալ՝ առ քեզ ի եկեղեցին,
ցնծալ զմայլիլ՝ լուսով քո տեսլեան։

Գոհաչ ողբերգուհին ի վերայ փրկեալ փղոց Յովհաննէսի առաքելոյ

Վայ իմ ողբաս ծընօղ տղայիս, վայ
և եղուկ ասեմ իմ անձինս։ Ո՛հ
կինչ լինիմ եղուկ եղկելիս տեսի մե-
ւեալ զոսկեհատ որդիս։ Օ՛ անուշա-
հոտ վարդն իմոյ գերկնից, խլեցին ա-
ւուն Թաւկացաւ հոգիս։ Օ՛ իմ գեղե-
ցիկ ոսկի աղաւնիս, Թռուցին լինէն
խոցեցին զսրտիկս։ Օ՛ քաղցրանըւագ
Թռչուն տատրակիս, մահու բազայն
եզարկ խոցեաց զիս։ Օ՛ իմ քաղցրա-
ձայն արտուտիկ ծագիկս, առեալ Թը-
ռան ի վեր ի երկինս։ Օ՛ իմ գե-
ղեցիկ ծաղկեալ նշենիս, ԹօԹափե-
ցին անպտուղ արին զիս։ Օ՛ իմ ծաղ-

կալի կանանչ նըւռենիս, կարկտահար
արին դեմ աչիչս։ Օ՜ իմ կարմրացել
խընծորն ի ծառիս, զանուշահոտ ի
ՌՋ տերևիս։ Հարել ձգեցեն ի վըր
երկրիս, կոխան արին ի հող տապա-
նիս։ Արդ ընչ լինիմ եղուկ եղկելիս,
շատ նեղուներ պատեցին ըզիս։ Ախ
գոհուն տըւողն տըւայիս, և առողն որ
նա է մեզ յոյս։ Արդ տէր ընկա՞լ
զնընջեցեր տըղայս, հանգո՛ ի դասըս
լուսեղինաց. աղաչեմք։
Ա՜ուր տէր և՝։

Ողջ ի ջերմոյ աղբիւ և հոլօտ ջուրէն։

Լանձ ուժիտ կայը ու կուման վանց
քո գալուս. ակն ունէը սիրտս ու մը-
նայը քո խնդալուս, նա բերին Թուղթ
մի գրած յանկարծ մահուս. Թէ կար-
գա՛ եղբայր ու տես որ չեմ գալուս։
Ա՜յս կետին գիրս ու խապարս որ չեմ
գալուս. ո՛չ ունիմ ձեռք ու մատունք
գիր գրելուս. Թէ կարես դու Ճար ա-

ըա հասիը հոգւոյս, մահն եկեը զիս
կու տանի ի յաշխարհ հեռու։
Ա՛յ հոգի իմ պահ մի լռե մարդ կայ
գալու. գինէհար տամ քեզ գըրօղ մի
վա՜յ. ինձ համբեր տուր և դադիը ինչ
մ՛ակ գիշերոյ. ինձ եղբայր կայ միթէ
գայցե խիատ է հեռու։ Ա՛ւաջինն մար՜
դըն էր ադամ մինչև ի նոյ. ի նոյէ
մինչև ի ծնունդն աբրհամ. չէր եղեր
վէտ զիս ողորմակ ոչ լինելու. արդ
հոգեվար կամ և մըհամ եղբօր տեսու։
Ա՛յ եղբայր է՞ր ես խոտորեր կամ վա՜
որոյ. Թէ հասեր է յականջըս քո ձայ՜
նըս լալու. շատ կարօտ ու շատ բան
ունիմ ես հոգալու. շատ գանկատ կայ
ի սրտիս իմ քեզ ասելու։ Ա՛ւաղ եթէ
խելքս իմ ի գլխոյս չունիմ լէղլու. քա՜
ղեցաւ գոյնս երեսիս աչս ի լուսոյ.
Թուլացաւ այս բոլոր մարմինս զէտ մե՜
ռելոյ. կու մեռանիմ և ձար չունիմ ողջ
ջանալոյ։ Ա՛յ եղբայրը դու անձն իմ Թա՜
փիչ զքեզ ի գինւոյ. Թէ հարբած ես
և Թէ ի քուն ըղքեզ զարձիս. երբ

երթայ մարդն ու հասանի յօրն ի մա-
հու. ոչ երբայրն երբօր օգնէ ոչ հայր
որդւոյ, Ա՛վ երանեալ կոյս մարիամ
տաճար լուսոյ. բարեխօսեա առ քո
սրդիդ մայր ամ. ըզհնձիցեալսըն մեր
լուսով պայծառացո. զամէն շարիսկ
յիւրեանց տեղն բարով հասո։

Ն- ասէն էրկո- պուռ ալ՚ճանեղէն, և
մեկ պո-ն երգ։ Ն- ապա հոգւոյն հոն՚։
Հայր մեր ու յեր՚։

Ն- ապա պանէն ի հանգիստ, ասելով
Շատ՚ Բաղմերամբ։ և չանէ զ պուռն
այս ասացիէն։ Ն- երբ Տօքէնան գերեզ-
տանէն, հանգիստ առնէն և կոպտան պա-
բան երկեցոյ կոպգին։ Ընդոյն է և մեծ
հանգիստ առնելոյն։ Ն- երկուսով՚ ի գե-
ղեցկան՝ ասէն Շատ՚՚ քեզ։

Ար կոչեցեր առ քեզ տէր ը՚՚։
Ար թողուեց ես տըւօղ՚՚։
Ա՛ր լուսատուս ես տիեզերաց՝ քո՚՚։

(Գեթսեմանէ պարտէն է)

Այ- հասել ՚ի Գեթսեմանէ՝ ասէն ցրոյէ-
՚ի Ղեծէ ըսպհանէն։
ԳաՀձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո՛։
Ալէլո-իա ալէլո-իա։
Երկնեցէք մեզ՛։ Եղիսկի անուն՛։
Ընդէրցուածոյ Աւետեաց Տոմ։

Ասէր տէր. ոչ ես եղիսկի քեզ արեգակն ՚ի լոյս տուընջեան. և ոչ ծագումն լուսնի տացե քեզ լոյս ՚ի գիշերի. այլ եղիսկի քեզ տէր լոյս յաւիտենական, և փառք քո ՚ի քէն։ Ոչ մայրե քեզ արեգակն, և լուսին ՚ի քէն ոչ պակասեսցի. զի եղիսկի քեզ տէր լոյս յաւիտենական։

Ի վերջ պատուիրեաց որբոյն Գրիգորէ
լուսաւորչին հրոյ ասացեալ։

Ընկենքին որ տեսանիցեն զարդարեմն՝ Հանաչիցեն զնոսա՝ և ասասցեն, սոքա են զաւակ օրհնեալ Յիւ. և ուրախ եղիցին ՚ի տէր. և տէր ամենակալ ասէ ցնոսա, եղիջիք ինձ

յուսաբերս և ի դստերս։ Զուարթ ա-
րարչական ընամոցն յուզեսցին ի նո-
սա, ըստ մարգարէին որ ասէ. որպես
գթայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց,
այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս իւր։
Օ՜ի այժմ յուսով հայելով՝ զայս ամ
իբրև ընդ հայելի տեսանեմք, բայց
յայնժամ դէմ յանդիման տեսանեմք,
և ի նոյն պահակեր նորոգիմք փառաք
ի փառս։

Պօղոսի առաքելոյն յ՚Էբրայ ընդ՝։

Ա՜րդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեսցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութիւք կցորդ եղև նոցունց. զի մահուամբ իւրով խափանեսցէ զայն՝ որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն զսատանայ. և ապրեցուսցէ զայնոսիկ՝ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ի ծառայութիւն։ Վասնզի ոչ երբէք զհրեշտակս բռնէ, այլ զզաւակն աբրահամու բռնէ։ Ուստի

պարտ իսկ էր նմա ամենեւ եղբարց նը-
մանիլ. զի ողորմած լինիցի, եւ հաւա-
տարիմ քահանայապետ յաճախեայս կոչ-
մանէ անտի՝ առ ի քաւել զմեղս
ժողովրդեանն։ Զի որով ինքն չար-
չարեցաւ՝ զիարձ առեալը կարօղ է եւ
փորձանաւորացն օգնական լինել։

Ա՛լէլո՛ւ ալէլո՛ւ։

Ա՛րդարքն որպէս զարմանեխս ծաղի՛։

Սէր Ա՛ստուած Յի՛ Վի՛ն ու ըսո Ա՛ոո՛։
Տէրն մեր յի՛սուս։

Յայնժամ իբրեւ ետես հերովդէս թէ
խաբեցաւ ի մոգուց անտի, բարկա-
ցաւ յոյժ. եւ առաքեաց կոտորեաց զամ
մանկունսն որ էին ի բեթղէհէմ եւ
յամ սահմանս նորա՝ յերկամեայէ եւ
ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստու-
գեալ ի մոգուցն։ Յայնժամ կատա-
րեցաւ ասացեալն ի ձեռն երեմիայ
մարգարէի որ ասէ. Ձայն գուժեցաւ
ի հռամայ, ողբոմն լալումն եւ աշխա-

բուն յոյժ. հռաքել լայր զորդիս իւր,
և ոչ կամեր միխիթարիլ զի ոչ էին։

Քաղպ։

Այան ուղղելոյ ո՞։ Այ՜ ցրելոյ՝ ի՞։
Այան պարգևելոյ. Այան պահելոյ՞,
Այան խորտակելոյ՞։ Նու ևս միա՛։

Ասղ։

Տէր ամ ամենակալ, բարերար և բա-
զումողորմ, քաղցր և անողոքակալ. որ
մարդասիրութ քով դթացար յաղգս
մարդկան, և առաքեցեր յաշխարհ ըզ-
միածին որդիդ քո. որ եկեալ տղայա-
ցաւ յամենասուրբ կուսէն Մարիամայ,
և փրկեալ զմեզ յանիծից ադամայ,
և նորոգեաց հոգւովդ քով սրբով. և
աղաաեալ զմեզ յիշխանութէ խաւարի,
խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս։
Նու արդ՝ բալմնագութ և ողորմած
տէր, զձա՛ն ի հոգի տղայիս այսորիկ՝
զոր փոխեցեր յաշխարհէ աստի՛ ի գա-
ւառն կենդանեաց. և արժանի արա
զսա լինել ժառանգորդ երկնից ար-
քայութեդ. Օ՜ի դու ես արարիչ ամի,

որ

ար ամփոփես գհոգի և զշունչ մարդ-
կան, և դարձեալ նորոգես որպէս և
կամիս՝ խորհուրդ քո սքեսչուեցաւ։ Ընկալ
զոգւոյս զայս ընդ սուրբ մանկունսն
բեթղեհէմի, որք վասն անձառ անօ-
րէնութեան միածնի քո խողխողեցան։ և
արժանի եղեն հոգևոր թևոք արա-
գաթռիչ եվանել ՚ի կամարս լուսե-
ղէնս՝ և հանդչիլ ՚ի գոգն աբրահա-
մու։ Ընդ այնոսիկ զքեզ տէր՝ ընկալ
զոգիս, և հան սմա մասն և բաժին ըն-
ծայ սուրբս քո՝ որք հաճոյ եղեն տէ-
րութեան քումն։ Նա քեզ ընդ որդւոյդ մի-
ածնի՝ և ընդ հոգւոյդ Ա՛ստուածի
վայել՝

Յաղագս ամենեցուն։

Յորժամ ծագիցէ արդարքն իբրև զա-
րեգակն յաքսայութենէ քումմէ՝ պայ-
ծառացեալք ոչ հրեշտակս լուսաւորես։
Յորժամ լինիս յարուցեալ ամ՝ մարդկան՝
և փոփոխումն և նորոգումն կերպա-
րանացս։ Յորժամ լինիս միանգամայն
մուտ վերին Ա՛նապարհին ՚ի յօթե-

ւանս բազումս անձաւս լինդուբէ, ըստ
անսուտ բանի փրկչին մերոյ, եթէ ՚ի
տան հօր իմոյ օթևանք բազումք են։
Յորժամ մնանեն կատարեալքն յերկ-
նային առաքեալսն բազում համարձա-
կուհէք և լի ուրախութեամբ, իջանեն
՚ի դրախտն փափկուհէ և ելանեն ՚ի
վերինն երուսաղէմ։ Յայնժամ ընդ նո-
սին դասս աւրեալ տէր՝ գինքեցեալսն
մեր, և մանաւանդ զտղայս զայս, զոր
անարատ և անշաղախ կենօք առքեզ
կոչեցեր անապական զգեստու սբ ա-
ւազանին։ ընծայել և սպրեալ շուրջ զար-
քունական աթոռոյդ։ Օ՚ի դու ես
տէր որ հաստատեցեր զիմ ՚ի փառս
տերութիւնդ քո. և քեզ վա՚յ։

Ն- ասող ՚ի վէր ինչ ՚ի ծածկելն հողով՝ ա-
նուանէ ընդմանն ե. այլինդ ՝ ոգով չգիտէ։

Տէր հով։ Տէր ուղ ։ սաւատուփառք
՚ի բար՚։ Ն- ՚ր՚ղ։ Ա՚ ՚ի վէր ըստսպ պոհ։

Ե՛ ապա առէ կաղնեու
ղ՚ճ յաւիտենական, որ արժանի արա-
րեր զծառայս քո զայս՝ դառնալ անդ-
րկեն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ։ Նե այ-
ժըմ բարերար և մարդասէր տէր՝
օրհնեա զհողախշտի քենակուի ծաղիկս
քո այսորիկ. կնքեա և պահեա զոս-
կերս սորա ամրաձաձուկ աջովդ քով
սրբով. զի ՚ի հօտէ խաշանց քոց է, և
՚ի հաւատացելոց ՚ի տէր մեր յ՚ս քս։
Ղազէմք զքեզ հայր երկնաւոր՝ ՚ի
վերայ ննջեցեալ տղայիս այսորիկ. յի-
շեա զհոգի սորա, և խաւնեա ՚ի գունդ
դրս հրեշտակաց, և ՚ի թիւս այնոցիկ՝
որ սիրեցին զօր երևելոյ գալստեան
միածնի քո։ Դոչէլ ածային փողըն՝
և յերևիլ սրբոյ խաչին՝ պայծառաս-
ցի սա յանանց լոյսն, և ընկալցի ըղ-
գեղափայլ կերպարանն. զուարթերես
կացցէ առաջի ահաւոր բեմի միածնի
քո, և առանց ամօթոյ տեսցէ զթա-
գաւորդ փառացն։ Որ և զմեզ արժա-
նի արասցես ընդ սուրբս քո փառա-

աղթել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ՝։
Խոստացուի ամենեցունս։
Փառաւորեալ ես անուն քո սո՛ր Թա-
գաւոր անմահ. որ պատրաստեցեր մեղ
հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեցես՝
զանազան և զանաշխատ կեանսդ՝ի հան-
դերձեալ աշխարհին՝ի ձեռն միածա-
նի որդւոյ քո սիրելւոյ. որ սպան ըս-
մահ՝ և լուսաւորեաց զմեզ՝ի կեանս
և յանեղծուն. փրկեաց զմեզ յիշխա-
նութէ խաւարի, և փոխեաց յարքայու-
երկնից։ Որդ՝ աղաչեմք և խնդրեմք
՝ի քէն տր՝ առաքեա զպահպանողա-
կան զօրուն աջոյ քո, և օրհնեա ըզ-
տեղի հանգստեան սորա. զի՝ի գո-
չել փողոյ գալստեան միածնի քո՝ նո-
րոգեսցի սրաթափիչ թևօք վերանալ
յարքայութիւդ երկնից՝ը այլ սրբոց քոց։
Նը՝ը նոսին փառաւորել զքեզ Հայր՝
ընդ որդւոյ և՝։
Փեռ՝ի՛։ Հահա՛։ փայ՛։ Հո ան՛։
Հոգեացն հան՛։ Օրհնեսցի և կն՛։
Հայր մեր որ յերկ՛։

Կանոն Տ. Այգուց
կատարելոյ

Ընդ-
Ընդ-
Յոր-

Ընդ-
Ընդ-
Յոր-

Ընդ-
Ընդ-
Յոր-

Լսեկ նոցա զարհուրեա՞լ վասն ահի՝
Հոգւոյ գալոյեան, հանգոյեան, Ա՛ճա-
նէ, Լսէք, Փութ՝
Լէ՛ք՝ լէ՛ք՝: Օրհնեցէք մանկու՛՝
Աղեցի անուն ամն օրհնեալ Տայր՛՝

Ընդ երգոյ ածոյ Աւետեաց տուր:

Այսպէս ասէ տէր. Յաւուր յայնմիկ
մուսացին զնեղուեաս առաջինս, և ոչ
ևս անկցի ի սիրտս նոցա՝ Զի եղիցին երկինք նոր՝ և երկիր նոր, այլ
օրհնութիւն և ցնծութիւն գտցեն զոր ես
հաստատեցից՝ Զի ի տեառնէ եղիցի
դարձ նոցա. եկեսցեն ի սիոն ցնծու-
թեամբ և ուրախութիւն յաւիտենից. զի
ի վերայ գլխոց նոցա ցնծութիւն և ու-
րախութիւն հասցէ՝ Արժեցան ցաւք և
տրտմութիւնք և հեծութիւնք. զի ես եմ որ
մխիթարեմ զձեզ յամ տրտմութեց ձե-
րոց ասէ տէր ամենակալ:
Պղատն ասաւելոյն ի Աթէն՝՝ ասա՛՝ ըղ՛՝:
Ջանզի փող Հարկանի, և մեռեալք
յարիցեն առանց ապականուե, և մեք

Խորհեցայք Ո՞վ ի պէտս է ապա-
կանուէս այսմիկ զգենուլ զանապակա-
կանութիւն, և մահկանացուիս այսմիկ
զգենուլ զանմահութիւն. Այլ յորժամ
մահկանացուս այս զգեցցի զանմա-
հութիւն, և ապականուիս զանապականու-
թիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրե-
ցաւ. Եղէն ընկլաւ մահ յաղթութիւն
քո: Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո. ո՞ւր
դժոխք խայթոցքն քո. խայթոց մա-
հու՝ մեղք են, և զօրութիւն մեղաց՝ օ-
րէնք: Այլ շնորհք ովք՝ որ ետ մեզ
զյաղթութիւն ի ձեռն Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի:

Ալէ՛լ, ալէ՛լ, Հոգի քո սուրբ և բա՛ն,
Սէյ Աստուած Յիսուս որ չուս Յօհան՛,

Տէրն մերոյ՝ քա՛ն,

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ
պահեսջիք: Եւ ես աղաչեցից զՀայր,
և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի ընդ
ձեզ բնակեսցի՝ ի յաւիտեան. զՀոգին
Ճշմարտութեան. որ զաշխարհս ոչ կարէ

(Տղայն Այգեացին է)

ընդունիլ զի ոչ տեսանէ զնա, և ոչ ճանաչէ զնա։ Այլ դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեացի, և ի ձեզ եղիցի։ Ոչ թողից զձեզ որբս. գամ առ ձեզ. փոքր միւս ևս՝ և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք՝ կենդանի լինիցիք ։

Բազում։

Այսն՝ ի վերուստ՝։ Այսն լսելի՝։
Այսն քաւիչ և նե՛։ Այսն Թողլոյ՝։
Այսն զի մի՛ ըմ լսո՛։ Ընդ ևս մնա՛։

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա։

Ընդ։

Երհնեալ ես միածին որդի ոյ՝ տէր մեր յս քս. որ ամենառատ գթութեամբ քում յարմնացար ի սուրբ կուսէն Մարիամայ, և պարգևեցար մեզ ի խաչին նուէր հաշտութեան հօր՝ հեղմամբ քո սրբ արեանդ։ Յաղեցար ի գերեզմանի, և խլեր ի դժոխս, և աղատեցեր զՀոգիսն որ ի նմա, ի սուրբ

միաշաբաթին յարուցեալդ ի մեռե-
լոց, ձայնե լոյ հզօր քո բանիւդ, թէ
որք ի կապանսդ եք՝ ելէք, և որք ի
խաւարի՝ յայտնեցարուք։ Ասաի և մեք
ի սուրբ և ի լուսաւոր յարուԹիե քո
եկեալ ի գերեզմանս մեռելոց, կեն-
սատու՝ ոբ խաչիս և ոբ աւետարա-
նաս աւետեմք սոցա զոքանչելի և
զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝
զոր խոստացար մեզ։ Այլ աղաչեմք
զամենագուԹ փրկիչդ մեր միաբան
ծառայքս քո, խոնարհեալ տէր՝ յա-
ղաչանս մեր, և հանգո զհոգի տղայիս
այսորիկ ընդ հօրհօք ողորմուԹե քո։ Որպես
զի տնկակից եղեալս նմանուԹե մահու
քո, լիցի և կոյրդ կենսաբեր յարուԹե
քո, և վայելեսցէ զարքայուԹիդ երկ-
նից ընդ սուրբս քո։ Նմ մեք ողոր-
մուԹե գտեալ ի քէն՝ փառաւորեսցուք
զքեզ ընդ հօր՝ և ի՛,
Աստղաւոր ամենեցունց։
Յոյս յարուԹե մերոյ՝ որ մեր ես քո,
որ աւետարանեցեր զհաղորդուԹե հե-

աւուրց և մերձաւորաց, սպանանե-
լով զիշնամուն մահու մեղաց։ Որ-
հանամք զքեզն, որ առաստ մարդասի-
րութեամբ քով զանէծս լուծեր, ըզ-
դժոխս աւերեցեր. և զմեզ ընտան յար-
քայութիդ երկնից վերացեր, և ի դա-
սակցութիւն հրեշտակաց խառնեցեր։
Նա այժմ ժողովեալ մեր ի հանդիստ
տղայիս այսորիկ՝ հնչեմք զաւետիսյա-
րութե ձշմարիտ բարբառով սուրբ ա-
ւետարանին. և խնարհեալ առաջի քո՝
աղաչեմք զբարեգութ մարդասիրուն
քոյ։ Ընդո տեր զհոգի տղայիս այսո-
րիկ ընդ ընտրեալս քո, և ժառանգ
գակիս արա զսա սրբոց քոց յարքայու-
թիդ երկնից։ Նա զմեզ ընդ նոսին
արժանի արա յարաշարժ բերկրա-
նօք օրհնել զքեզ ընդ հօր՝ և սուրբ՝

Ընկե- ռուա յՃանեղէն, և մէկ ռուա-
երգ։ Ընդոյն հանգոյ՝։ Վերո որդի ՈՅ՝
Արուէ գերբեկման, և ապա ասէ։
Ընդ մեր ոգ-յեր՝։

Կանոն Տղայի Աղերսանաւուր, կամ Վհատասնաւուր, կամ Տարերից կատարելոյ։

Պատրաստ ի ամբիծ Հարս՝ ի յայնէն։
Դէպ, ահ՝ ահ, հատոյ Հայր-ցինն է։

Ես ասէ պաղատիս։

Որհնեալ ես բարեխնամող և բարերգութեան. որ ներգործեալ ես անդորրիչ, և տրամեալց միսիթարիչ. որ անանկաց ես ապաւէն, և զգաւորաց սփոփիչ. աշխատելոց հանգիստ, և լքելոց զօրացուցիչ. մեղաւորաց ես քաւարան, և անմեղաց պատսպարան. որ յոյժ ես և ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց, Ընկալ և պահպանեա զհոգի ծառայիս քո այսորիկ հոգւոյդ քոյ սրբոյ. պայծառացո զսա ընդ սուրբս քո, և կարգաւորեա ընդ արդարս քո՝ անձառ փառաք և անհուն ձեռին լուսոյ։ Արքեա և զպահարանն

քնակուե սորա, և օրհնեա ողորմութ-
քովն Աս մեզ ուղարկաւորացս սորա՝
և զհետ եկեալ ժողովոյս՝ շնորհեա
պ քաւուե մեղաց. փրկեա՛ ի խորա-
մանկութէ սատանայէ, և զդաստացո՛
զսիրտս մեր ի հաճոյս քո. քանեա՛
զմեզ յերկիւղ քո և ի սէր՝ միշտ խոր-
հիլ զպատուէրս քո սուրբ հրամանիդ,
և անմոռաց ունիլ առաջի աչաց մե-
րոց զօրն յետին ահաւոր դատաս-
տանիդ. Օ՜ի արժանի լինցուք կեալ
առաքինասէր վարուք՝ և ոչ յաղթիլ
ի մարմնական զբաղմանց. և յամե-
նայնի անդադար փառաւորեսցուք
զհայր և զորդի՝

Յաղագս ամենեցուն։

Ա՛րդ՝ և ձեզ պարտ է զոհանալ ընդ
զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յեր-
կինս վերացաւ. ի մարդկանէ ի հո-
րեշտակս փոխեցաւ. ի մահուանէ ի
կեանս. ի խաւարէ ի լոյս. յաղքա-
տութենէ ի փառաւորութիւն. ի վաստա-

կոյ ի հանգիստ՝ ի տրտմութիւն աշ-
խարհիս ի յերկնային ուրախութեան. ի
մեղաց յարդարութիւն. ի հողեղի-
նացս ի լուսեղէնս վերացաւ, և ընդ
հրեշտակս դասակարգեցաւ:
Ա՛ման այսորիկ ոչ է պարտ քրիստո-
նէից սուգ առնուլ ի վերայ մեռելոյ՝
այլ լացեն հրեայք, և կոծեսցեն թե-
րահաւատք. զի նոքա են արժանի կո-
ծոց և ողբոց. Այլ դուք միխիթարե-
ցարուք միսանգամ կենդանութեամբ
ամենայն ընտրելոց ի քրիստոս յիսուս
ի տեր մեր, որում վայելէ փառք՝
իշխանութի՛ւն և՛:

Ընկոյս պատ յՈՃանեղէն և մէկ պատ
երգ: Հոգեւոյն հան՛: Որ ոդբէ ինձ՛:

Արդէ՛ զգեցեալ և ապա ասէ,

Հայր մեր որ յերկ՛:

Աղբիւրիկ Անջրդեւութ, որ ասէր յաստղ
Հանգիտութեան Հարցմանաց։

Աստղի՛կ։

Երանեա՛լ են անբիծք ի՛ ճանապարհի՛, և ոչ գնան յօրէնս տեառն։ Երանի՛ ոչ քննեն զվկայութի՛ն նորա, բազմութի՛ւ սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա։ Այլ թէ ոչ գործեն զանօրէնութի՛ւն՝ ի՛ ճանապարհս նորա գնասցեն։ Դու պատուիրեցեր պատուիրանս քո՝ ի՛ պահել մեզ յոյժ։ Երանի՛ թէ յաջողեա՛լ էին ճանապարհք իմ՝ պահել զարդարութի՛ւնս քո։ Յայնժամ ես ոչ ամաչէի՝ ի՛ զգուշանալ ինձ ի՛ պատուիրանս քո։ Խոստովան եղէց քեզ սրտիւ յուղղութի՛ւն, ո՛վ ուսայց զիրաւունս արդարութե՛ան քո։ Զիրաւունս քո պահեցի, մի՛ թողուր զիս մինչ՛ իսպառ։ Ո՛վ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ՝ ի՛ պահել զբա-

քանս քու Խոտորում սրտիս իմով խնդ-
լեցի զքեզ, մի մերժեր զիս ի պա-
տուիրանայ քոյ։ Սրտի իմում թա-
քուցիլ զքանս քու որպէս կի մի մեղայց
քեզ։ Օրհնեալ ես դու տէր, ուսո
ինձ զարդարուեմս քու։ Շրթամբք ի-
մովք պատմեցից զամ իրաւունս բե-
րանոյ քու։ Ճանապարհս վկայութեա
քոյ զուարճացայ, որպէս յամ ի մե-
ծութեան։ Պատուիրանս քո հոգացայ,
և զգոշացայ ի ճանապարհս քու։ Ի-
րաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մուացայ,
զբանս քու։ Հատո ծառայի քում, զի
կեցից և պահեցից զբանս քու։ Եր-
կիծ զաչս իմ, և նայեցայց ի սքանչե-
լիս օրինացդ քոյ։ Պանդուխտ եմ ես
երկրի, մի թաքուցաներ յինէն զպա-
տուիրանս քու։ Փափագեաց անձն իմ,
ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ։
Սաստեցեր ամբարտաւանիս անիծեալ
սոքա խոտորեցան ի պատուիրանաց քոց
։ Թաց արա յինէն զնախատինս և
զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո

խնդրեցին Յիսուսի նստան իշխանք և
չարախօսէին զինէն. այլ ծառայ քո
խորհեր յիրաւունս քո. Ո՛վ վկայութիք
քո խօսք իմ էին, և խորհուրդք իմ
արդարութիք քո. Ներձեցաւ անձն իմ
ինհոգ, տէր կեցո զիս ըստ բանի քումմ.
Ո՛չ անապարհս իմ պատեցից քեզ՝ և
լուար ինձ. ուսո՛ ինձ զարդարութիս քո.
Ի՛ ճանապարհս արդարութեց քոց ի-
մաստուն արա զիս, և քննեցից զքանա-
չելիս քո. Ջքնեցաւ անձն իմ առ ի
ձանձրանալ հաստատեա զիս ի բանս
քո. Ո՛չ անապարհս մեղայ ի բաց ա-
րար յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա ինձ.
Ո՛չ ճանապարհս ճշմարտութե քո ըն-
դրեցի, և զիրաւունս քո ես ոչ մոռա-
ցայ: Ներձեցայ ես ի վկայութիս քո,
տէր մի յամօթ առներ զիս: Ի՛ ճա-
նապարհս պատուիրանաց քոց ընթա-
ցայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ:
(Ե)րէնգէտ արա զիս տէր ի՛ ճանա-
պարհս իրաւանց քոց, և խնդրեցից զնա
յամ ժամ: Հաստատեն արա զիս, և

քննեցից զօրէնս քո, և պահեցից զնա
բոլորով սրտիւ իմով: Առաջնորդեա
զինձ ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի
ընդ նոսա հաձեցայց: Խոնարհեցո զը-
սիրտ իմ ի վկայուԹիս քո, և մի յագա-
հուԹիւն: Դարձո զաչս իմ զի մի տեսից
զնանրուԹիւն, ի ճանապարհս քո կեցո
զիս: Հաստատեա ծառայի քումմ զը-
բան քո յերկիւղ քոյ: Հան զխնդիր զնա-
խատինս զոր ե կարծեցի, զի դատաս-
տանք քո քաղցր են: Ահա ցանկացայ
պատուիրանաց քոց, յարդարութեամբ քումմ
կեցո զիս:

Եկեսցե ի վերայ իմ ողորմուԹիւն քո՛,
Տայց պատասխանի ոյք նախատ՛:
Ամի ի բայեայ առներ ի բերա՛,
Պահեցի զօրէնս քո յամէն ժամ յա՛:
Ընդայի ես յանդորրու, զի զպա՛:
Խօսէի զվկայուԹիս քո առաջի՛:
Խորհէի ի պատուիրանս քո զոր՛:
Համբարձի զձեռս իմ ի պատուի՛:
Յիշեա զբան ծառայի քո յոր ե՛:
Ա՛ս միխիթարեցէ զիս ի խոնարհ՛:

(Երկրորդ Մեծն է)

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս՝
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտե՛ն՝
Տրտմեցե՛ք կալաւ զիս ի մեղս՝
Պաւել է ինձ խլաւունք քո ի՛ն՝
Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո տէր՝
Սա եղև ինձ ձանապարհ ի կեա՛ն՝
Փառ հօր և՛ որդւոյ՝ Ամէն հոգւոյ՝

Ալէլուիա ալէլուիա

Բաժին իմ ես դու տէր, ասացի պահել զօրինս քո Ողորմեա ինձ ըստ բանի քում Հայրհեայ ի ձանապարհս իմ, և դարձուցի զոտս իմ ի վկայութիւնս քո Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո Տուընջեան մեզայ պատեցան զինև, այլ զօրինս քո ես ոչ մոռացայ Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ տէր վասն իրաւանց և արդարութեան քոց Ընկերդ եմ ես ամ երկիւղածից քոց, որոց պահեալ ես զպատուիրանս քո Ողորմութիւք քով տէր լի եղև եր-

կիր, զարդարու հնգբո ուսո հինձ։ Բաղց-
բուե արարեր ընդ ծառայի քում ըս
բանի քում։ Բաղցրութե զիարատ և
ղղիտուե ուսո հնձ, զի չի պատուհա-
բանս քո ես հաւատացի։ Ինչչե խո-
նարհեալ էի ես մեջայ, վասն այսորիկ
զբանս քո պահեցի յոյժ։ Բաղցր ես
դու տեր, և քաղցրութե քով ուսո հինձ
զարդարուես քո։ Բազմացան չիս ա-
նիրաւութիք ամբարտաւանից, այլ ես՝
բոլորով սրտիւ քմով քննեցի զպատ-
ուիրանս քո։ Պաճաւ որպես կաթն
սիրտք նոցա, այլ ես զօրենս քո խոս-
տեցայ։ Բարի է հնձ զի խոնարհ ա-
րարեր զիս, որպես ուսայց զարդա-
րութիս քո։ Բարի են հնձ օրէնք բե-
րանոյ քո, քան զհազարս ոսկւոյ և ար-
ծաթոյ։ Ձեռք քո արարին և ստեղ-
ծին զիս, իմաստուն արա զիս՝ և ու-
սայց զպատուիրանս քո։ Երկիղածք
քո տեսցեն զիս և ուրախ եղիցին, զի
ես չի բանս քո յուսացայ։ Ծանեայ
տէր զի արդար ուիք են զատաստանք

քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս. Ա-
ղիցի սղոմանի քո՝ ի մխիթարել զիս,
ըստ բանի քում զծառայս քո. Ակա-
ցեն յիս գթութիք քո և կեցից, զի օ-
րէնք քո խօսք իմ էին. Ա՛մաչեսցեն
ամբարտաւանք որ՝ ի տարապարտուց
անիրաւեցան յիս, այլ ես հոգայցայ ի
պատուիրանս քո. Սրատեսցեն զիս եր-
կիւղածք քո, և ոչ ձանաչէն զվկա-
յութիս քո. Ղիցի սիրտ իմ ամբիծ
յարդարութեամբ քում, զի մի ամաչեցից
Արօտացաւ անձն իմ՝ ի փրկութիս քո,
զի ես՝ ի բանս քո յուսացայ. Սպասե-
ցին աչք իմ բանի քում, ասացի երբ
մխիթարեսցե՞ս զիս. Ղէ՞ս ես ոպ տիկ
՝ի պարզի, զի զարդարուիս քո ես ոչ
մոռացայ. Վասն՞ի՞նչ են աւուրք ծա-
ռայի քո, երբ արասցես ինձ իրաւու-
նս ի հալածչաց իմոց. Պատմեսցեն
ինձ անօրէնք զխորհուրդս, այլ ոչ ոպ
օրէնս քո. Ա՛մենայն պատուիրանք քո
ձշմարիտ են, ի նանիր հալածեցին
զիս օգնեա՛ ինձ, փոքր միւս ևս և կո-

բուսանկին զիս յերկրէ, այլ ես ոչ թո-
ղի զպատուիրանս քու Աստ ողորմուե-
քում կեցո զիս, և պահեցից զվկայու-
թիս բերանոյ քու Յաւիտեան տէր
բան քո կայ յերկինս, յաղագ մինչև
յաւդ և ձշմարտուէ քու Հաստատե-
ցեր զերկիր, կայ և մնայ Հրամանի
քում մնայ տիւ, զի ամ ծառայ քո են,
Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ ես արդեօք կորուսեալ էի
ի խոնարհութիւնէ իմում Յաւիտեան
ոչ մոռացայ զարդարութիս քո, զի նո-
քօք կեցուցեր զիս Վասն եմ ես և կե-
ցո զիս, զի զարդարուէս քո խնդրեցի,
Ինձ սպասեցին մեղաւորք ի կորու-
սանել զի զվկայուէս քո ես ի միտ
առի Յամ կատարածի տեսի զվախ-
ճան, յոյժ անդորր էին հնձ պատուի-
րանք քու Որպէս սիրեցի զօրէնս քո,
զօրհնասպաղ խօսք իմ էին Վասն
զշնամիս իմ լմաստուն արարեր զիս
ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ էին,
Վասն զամ ուսուցիչս իմ լմաստուն

եղէ, զի վկայութիւք քո խօսք իմ կինի։
Քան զծնելս իմ իմաստուն եղէ, զի
զպատուիրանս քո քննեցի։ Յամ ձա-
նապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ.
զի պահեցից զբանս քո։ Յիրաւանց
քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի դու օրէնս-
գէտ արարեր զիս։ Որպէս զի քաղցր են
ի բերան իմ բանք քո՝ քան զմեղր բեր-
նոյ իմոյ։ Ի պատուիրանաց քոց իմա-
նեաւ՝ ատեցի զամ ձանապարհս չա-
րաց, զի դու օրէնսգէտ արարեր զիս։
Ա՛րդ է բան քո ոտից իմոյ, և լոյս
ուղի շաւղաց իմոց։ Երդուայ և հաս-
տատեցի, զի պահեցից զամ իրաւունս
արդարուե քո։ Խոնարհ եղէ մինչև
յոյժ, տէր կեցո զիս ըստ բանի քում։
Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց ար,
և զիրաւունս քո ուսո ինձ։ Ընձն իմ
ի ձեռս քո յամ ժամ, և զօրէնս քո
ես ոչ մոռացայ։ Եդին ինձ մեղաւորք
որոգայթ, ի պատուիրանաց քոց ես
ոչ մոլորեցայ։ Ժառանգեցի զվկայու-
թիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութի՛ն է սրտի

իմոյ Յովնաբհեղուցի պսիրտ իմ առ-
նել զարդարուես քո յաւետեան, վասն
Հատուցմանն։

Օ անօրէնս առեցի, և պօրէնս։
Զնակաս և վերկիչ իմ ես դու։
Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և։
Զնեա ինձ ըստ բանի քումմ և։
Զնեա ինձ և ապրեցայ պիս, և։
Նարդեցեր զամէն որք ապըս։
Յանցաւորս հաւարեցայ պոմմ մե։
Հևեւեա ընդ երկիւղ քո զմար։

Փառ Հօր և։ Նյմմ և։

Նէլուխա ալէլուիա։

Բարի իրաւունս և արդարութիւն,
մի մասներ զիս ի ձեռս նեղ-
չաց իմոյ։ Նկիր զծառայս քո ի
բարին, զի մի ամբարտաւանք զլուեսցեն
զիս կամ Սպասեցին աչք իմ վերս-
կուեան քումմ առեր, և բանիւ ար-
դարութեանդ քումմ Նրա ընդ ծառայի
քում ըղ ողորմութեանդ քումմ, զարդարուես
քո ուսո՛ ի ձեռ Ծառայ քո եմ ես, ի-

Մաստուն արա զիս, և ծանեայց զվը-
կայուիս քո։ Ոչամ է պաշտել զտէր,
խափանեցին զօրէնս քո Այ՛ այսրիկ
սիրեցի զպատուիրանս քո, քանզի զեմ
ոսկի և զտպազիոն։ Ընդայն պատուի-
րանք քո յորջորեցան ինձ, զի ատեցի
ես զԱնանապարհս չարաց։ Քանզի զի
են վկայուիք քո, վասն այսրիկ քըն-
նեաց զնոսա անձն իմ։ Յայտնուի բա-
նիկ քոց լուսաւորէ և խնամտանն առնէ
զտղայս։ Օ՛բերան իմ բացի և առի
զհոգի, ի պատուիրանս քո փափա-
գեաց անձն իմ։ Նայեա առ իս և ո-
ղորմեա ինձ, ըստ իրաւունս սիրողաց
անուան քումմ։ Օ՛ճանապարհս իմ ուղ-
ղիղ արա ինձ ըստ բանի քումմ, և մի
տիրեսցեն ինձ ամ մեղք։ Փրկեա զիս
ի զրպարտուէ մարդկան, ես պահե-
ցից զպատուիրանս քո։ Երևեցո զե-
րեսս քո ի ծառայս քո, և ուսո՛ ինձ
զարդարուիս քո։ Ա՛տակ ջուրց իջին
յաչաց իմոց, զի ո՛չ պահեցին զօրէնս
քո։ Ըդեա՛ ես դու տէր, և ուղիղ են
դատ-

դատաստանք քու Պատուիրեցեր պար-
դարութիւն վկայութեանց քոց, և չքվա-
րիտ են յոյժ: Աշխատաց զիս նախանձ
քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք
իմ: Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծա-
ռայ քո սիրեաց զսա: Անուսուկ եմ ես
և արհամարհեալ, և զարդարութիւնս քո
ես ոչ մոռացայ: Յաւիտեան քո ար-
դարութիւն յաւիտենից, և օրէնք քո ճըշ-
մարիտ են: Նեղութիւնք և վիշտք գտին
զիս, և պատուիրանք քո խօսք իմ են:
Յաւիտեան են վկայութիւնք քո յա-
ւիտեան. իմաստուն արա և կեցո զիս:
Արդեացի առ քեզ բոլորով սրտիւ ի-
մով, լուր ինձ տէր զի զարդարութիւնս
քո խնդրեցից: Աղաղակեցի առ քեզ և
փրկեա զիս, և պահեցից զվկայութիւնս
քո: Կանխեցի առաջամուծ՝ աղաղա-
կեցի, և ես ՚ի բանս քո յուսացայ:
Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, ՚ի խոր-
հիլ ինձ զբանս քո: Ձայն ի խնդութիւն լուր
տէր ըստ ողորմութեան քումմէ տէր կեցո-
ւեսն քո կեցո զիս: Ներքեւցին

յիս հալածիչք իմ՝ զանօրէնութիւն, զի
յիրաւանց քոց հեռի եղեն։ Արի
ես դու տէր, և ամ պատուիրանք քո
Չշմարիտ են։ Սկզբանէ ծանեայ ի
վկայութեց քոց, զի յաւիտեան հաստա-
տեցեր զնոսա։ Տես զվշտանարհուն իմ
և փրկեա զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ
մոռացայ։ Դատաստան իմ և
փրկեա զիս, և ըստ բանի քում կեցո
զիս։ Հեռի է ի մեղաւորաց փրկութիւն, զի
զիրաւունս քո ոչ պահեցին։ Ողորմութիւնք
քո բազում են տէր, և ըստ իրաւանց
քոյ կեցո զիս։ Բազում են որ հալա-
ծեն զիս, ի վկայութեց քոց ես ոչ
խոտորեցայ։ Տեսի յանագորոյնս և
մաշեին, զի զպատուիրանս քո ոչ պա-
հեցին։ Տես զի զպատուիրանս քո սի-
րեցի, տէր ողորմութիւնք քո կեցո զիս։
Սկիզբն բանից քոյ Չշմարտութիւն է,
յաւիտեան են ամ իրաւունք արդա-
րութեան քո։ Իշխանք հալածեցին զիս ի
հանէր, և ի բանից քոց երկեաւ սիրտ
իմ։ Ցնծացայ ես ի բանս քո, որպէս

այն որ գտանէ աւաւր բաղում՝ Ողջ
աստեղի և անարգեցի, և զօրէնս քո
սիրեցի։ Յօթն ամսագամ յաւուր օրհ֊
նեցից զքեզ վասն իրաւանց և ար֊
դարութեան քոյ։ Խաղաղութիւն բա֊
զում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո,
և ոչ գոյ ի նոսա գայթակղութիւն։
Սպասեցի փրկութեան քում տէր, և
զպատուիրանս քո սիրեցի։ Պահեաց
անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սի֊
րեաց զնոսա յոյժ։ Պահեցի զպատուի֊
րանս և զվկայութիւս քո, զի ամ Ճանա֊
պարհք իմ առաջի քո եղեն։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ ա՛։
Ոտքեն աղօթք իմ առաջի քո՛։
Իղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու՛։
Լսեսցի լեզու իմ զբանս քո՛։
Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել՛։
Յանկացայ փրկութե քում քում տր. ա՛։
Կեցցէ անձն իմ և օրհնեցից զքեզ՛։
Ո՛ղորեցայ ես որպէս զոչխար կոր՛։

Փառ հօր և՛։ Ա֊յժմ և՛։

Ա. Հելո-եա ալելո-եա։

Սիրեցի զի լսիցէ տէր զձայն աղօ-
թից իմոյ. խոնարհեցոյց զունկն իւր
առիս, և ես յաւուրս իմ կարդասցի առ
նա։ Շրջեցան զինև երկունք մա-
հու, և վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Ցնեղութիւն և զանձկութիւն գտի,
և զանուն տեառն[11]։
Ա՛ ով փրկեա զանձն իմ։ ողորմած[11]։
Ցս խոնարհ եղէ և տէր կեցոյց[11]։
Փրկեաց զանձն իմ՝ի մահուանէ[11]։

Փառք հօր և։ Այժմ և։

Հ֊ա֊ր֊ա֊կ֊ա֊ն֊ ֊ն֊ա֊գ֊ա֊ւ֊ի֊ ի֊ր֊ ո֊ւ֊մ֊ ֊յ֊ա֊յ֊տ֊ն֊ի֊,
Բ֊ո֊ջ֊ի֊ն֊ Զ֊ա֊յ֊ն֊։

ԶԱՐԱՅՆ ԱՐԿԱՒԱՆ

կենարարին աստուածայինն բարբառովն. ասէ եկայք օրհնեցարք հօր իմոյ. ժառանգեցէք պատրաստեալ ձեզ ըզկեանն ի հանդերձեալ երկրին։ Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով ի յօդըս վերինս. ծածաղեաց լուսով պայծառացեալ ի դասս անմարմնոցն. ի լսել ըզձայն երանաւէտ կոչմանն։ Ընդ ջմէ քումմէ կացցի ընդ խմաստուն սուրբ կուսանան. ի

լուսեղէն առագաստին պայծառացել
ի դասս անմարմնոցն. ի ժողովս անդ-
րանկաց գրելոց ի յերկինս:

ՀՆԳ Վեց վայելէ ձեզ օրհնութիւն. որ
յարութենդ ես ձայնիւ յաւիտենից
նընջեցելոց. Թագաւոր և իշխան
վեր օրհնեմք զքեզ ի միասան-
գամ գալըստեանդն քո քան փառաց
Թագաւոր, ի ձայն փողոյ նորոգին
հոգիք նընջեցելոցն. և յառնեն ի
մեռելոց անապական մարմնով: Ա ման
որոյ և մեք զքեզ աղաչեմք հայր
երկնաւոր. դասաւորեա զնընջեցեալ-
սըն մեր ի վերինըդ քո երուսաղէմ.
ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի
յերկինս:

ՊՍՂ Ոչ այր բազումդ որ: խոստովանիմ առ
քեզ որպէս զանառակ որդին. Թո՛ղ
ինձ զմեղս իմ և ողո՛րմեա: Տէր
որ գթացար ի կինըն քանանացի.
գթած և յիս ի մեղաւորս և: Տէր որ
դարձուցեր զմաքսաւորն ի գիտուն
Ճշմարտութեան. դարձո և զիս զմո-
լորեալս և:

Աստուած բազում ողորմ. խընայեա ապաշ-
յարաբաձըս քո հայը ամենակալ և
ողորմած. Արեգակն արդարութեան ծա-
գեա՛ի հոգիս մեր ըղձայս Քրիստոս
տուիչեան. և ողորմ Տուր մեզ տէր ղխա-
ղաղութիւն. և փրկեա՛ինեղբայս մե-
րոց հոգիդ Քրիստոսէ՛. և ողորմ
Ողորմած լինձ աստուածդ Որ զա-
ուաջինն ոչ պահելով ըզպատուիրանըն
մահաբաշ ընկրկեցե՛ք քան օրինակ մեղ
պատուիրան կենաց. զի պահելով կեն-
դանացո՛ք. ողորմ Ո՛ր ի խորհուրդ քո
կամաւոր մահուանն եկեղեցի քո քա-
մեռանելո՛վ օրինաց մեղաց՝. զի յա-
րուցեալ ընդ քեզ նորոգեսցի ի փա-
ռըս. ողորմ
Կենդանուեց բաշխող քո՛ ի բեթա-
նիա եկաւորեալ աշխարհ. քարեկամին
ղազարու պարգևէ զկենդանուի՛ն. Տը-
նօրինաբար արտասուելով ընդ մար-
թայի և ընդ մարիամու. ողբակիցեր և
որպէս մա՛րդ հարցանե՛ր ուր եդիք
ըզղազարո՛ս. Նա որպէս զա՛ծ բար-

բառով յարուցանել ՚ի մեռելոց՝ ըստ
չորեքօրեայն. և զուգընթաց ձայնին
մեռեալն եկն արտաքս անապական,
Յայր Ընդ լուսանալ միաշաբաթի՞ն կանխեցի՞ն կա՞նայքն ՚ի գերեզմանն. ՚ի
խընկել զանապական մարմինն. Եւ
գտին ըզվէմն բարձեալ ՚ի դրանէ
գերեզմանի՞ն. և լըսեա՞լ բարբառ
՚ի հրեշտակէն. Երթէ՛ք յարե՞ք քրիստո՞ս
և խափանեալ ըզմահ։ Եւ հանդիպեալ քո տէր առաքելոցն և տըսեա՞լ ո՛ղջոյն կենդանարար. առաքեցեր զնոսա ՚ի փրկուն տիեզ-
Հոգ ե՞ր ՚ի քրոջեական կառըդ հանգչիս՝. այսօր իջեր յերկնից՝ ՚ի դասս առաքելոցըն սուրբ հոգի. օ՞րհնեալ ե՞ս թագաւոր անմահ։ Ո՞ր զընա՞ս ՚ի վերայ Թևոց հողմոց՝ այսօր ՚ի հրեղէն լեզո՞ւս բաժանել հանգեա՞ր յառաքեալըն սուրբ հոգի. օ՞րհ։ Ո՞ր խնամե՞ս տեսչուե՞ք զքո զարարածս. այսօր եկիր ՚ի հաստատել զեկեղեցի քո սուրբ հոգի. օ՞րհ։

Յանձառ փառաց խոնարհեցար ի մեր բնութիւնըս քո՛նդ աստուած և մարմնացար ի սրբոյ կուսէն։ Նովծնար ի սուրբ կուսէ անապական մարմնով. ըզքե՛զ անդադար բարեբանեա՛ք մեծայուցանեմք։ Ա՛յսօր զեկեալդ ի փրկուել ազգի մարդկան՝ միաբանո՛ւք ամենեքեա՛ն մեծա։

Յարուցեալն ի մեռելո՛յ բնա՛։
Ա՛րարողին երկնի՛ և երկրի՛։
Կերակրողին տիեզերաց արա՛։
Սուրբ խաչն օգնական հաւատացեալ֊
կանգնեցա՛ւ ի յերկրի՛ յաղթո՛ղ թըշ֊
նամւոյն՝ եկա՛յք ժողովուրդք երկրի֊
պաշտեսցուք։ Ա՛րարիչն որ՛ ծառ բա֊
ձրացա՛ւ ի խաչի՛ն և զմեռեալսըս
մեղո՛ք փայտի՛ն ձաշակմամբ, ի նմա՛
նորոգեա՛լ կենդանացայք։ Ո՛վ միսա֊
դամ գալըստեա՛ն ա՛ծորդւոյն. սո՛ր խաչն
երևի՛ և լուսաւո՛րէ. զի նա է յոյ՛։

Ա՛լէլուիա ալէլուիա։

Տե՛ր մի՛ սրամտուի՛ք քով յանդիմաներ
զիս, և մի՛ բարկուիլի՛ք քով խրա՛։

Աղերսեա՛ ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես. քաշկեա՛ զանձն իմ զի խաւա՛ր։ Սէյ Ա՛ստուած Յե՛սու՛ որ քո՛ Յօհա՛ննէ տէրն մերո՛ւյ քո՛։

Ա՛մէն ամէն ասեմ ձեզ. ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ո՛չ ինչ, եթէ ո՛չ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ. զի զոր նա՛յն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման գործէ։ Զի հայր սիրէ զորդի, և զամ՛ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ի՛ւր առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայս ցուցանէ նմա զգործս՝ զի՛ր դո՛ւքդ զարմանայք։ Զի որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և որդի զորս կամ՛ կենդանի առնէ։ Այլ ո՛չ եթէ հայր դատի ոք, այլ զամ՛ դատաստան զնա՛ եւ որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որպէս պատուեն զհայրն։ Որ ոչ պատուէ զորդին, ո՛չ պատուէ զհայր զառաքիչն նորա։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ Զի՛ որ զբանս իմ լսէ և հաւատայ առ որ զիս առաքեաց՝ ունի կեանս յաւիտենական։ Եւ ո՛չ գայ ի դատաստան։ Այլ անցեալ է ի մահուանէ ի կեանս։

Ա. ՕՐԱՆՔ ԿՈՂՄ։

Ա. Բարի՛ է ասծ և ըստեղծիչ ազգի մարդկան. մի անտես առներ ընդ ներընջեցեալըն մեր. այլ հանգո՛ զկո՛ղ Աբդի՛ դ միածի՛ն յարուբ սիեզերաց. մի անտես առ։ Խոսի՛ դ ձի՛ շմարիտ մըխիթարիչ սրգաւորացմի անտես առ։ Զեռըք քո՛ աթարին և ըստեղծին զես ՚ի հողոյ. ՚ի յօրհնել ըզ քեզ աստըւած յաւիտեան։ Ոսկ պատրանօք բանսարկուին՝ խափանեցայ յանձառ լուսոյն. և դարձայ անդրէն ՚ի հողջ յորմէ ստեղծայ։ Ա՛խիթարի՛չ սէր հոգի՛ լուսաւորեա զմեր ներընջեցեալն և հանգո՛ զհոգիս նոցա՛ ըստ քո՛։ Ո՞ւմ կենցաղո՛յս հանպա՛զ զիս ալէ՛ կո՛ծէ Ա՛ղբերկեալ ալիք թըշնամին լինձ յարո՛ւցանէ։ Ա՛յաւսպե՛ս բարի՛ լեր անձի՛ն իմոյ ա՛պա՛ւէն։

Ա՛ղաչ՛ տէր բազումողորմասըւած՛ մե՛ղայ ողորմեա։ Ա՛ղաչ՛ տէր և ան-

կանխէ առաջի քո՛յ. մե՛ր Աեղա՛յ տէր
խոստովանիմ ըզ յանցանս իմ. մե՛ր
ողբ Ո՛ր առաքեցեր չի հայրական ծոցոյ
ծածկեաւ խորհո՛ւրդ քնդ հօր յա՛յ
լի՛ տեսան. և առեր մարմին զմեղուցեա՛
լոյ նախատո՛ղծին յանապական կու՛
սէ՛ն անձառ միա՛ւթեամբ վասըն
մերո՛յ փրկուե՛. ողո՛րմեա Ո՛ր փո՛
խանակ ձաշակացըն դառնուե՛ մա՛
հաբեր սըպա՛ղն. անձաշակ լինե՛
լո՛վ քո քաւասնո՛ղեայ քաղցրացուցեր
յուսով ըզկո՛ւժ նոր քո օրհնաց վա՛
սըն Ո՛ր աջակողմ աւազակին՝ բա՛
ցեր ըզդո՛ւռըն դրախտին կենդա՛նի.
բաց և մեզ մեղաւորաց ողո՛րմո՛ւթ
որք ընդ նըմին ըզքեզ դաւանի՛մք տէր
և Թա՛գաւոր աղաչեմք ըզքեզ՝ ողո՛ր
Ո՛յսօր կանգնեցաւ աւազան մկրըտու՛
տուլճե՛ չի Յորդանէ մեզաց մերոց.
Ո՛յսօր տերըն մե՛ր լըւանայր զոտս
աշակերտացն և պատուիրէր զայս ա՛
տելով. Ա՛ի ոմն չի ձէնջ եղբա՛րք՝
մաանե՛լոց է զիս չիմահ և որոշի յա՛

շակերտացդ։ Օ՜ն լըւեաւ պետրո-
սէ, ակն արկեր առ յովհաննէ՞ս հար-
ցանել թէ ո՛վ էցէ։ Առանըն զոր ասաց
յի՛ս, տըրտմեցոյց զիւր զշակերտսն,
և խոովե՛ւ։ յոբ

Պո՛ւ ես քո՞ կեանք և յարուն ապդի
մարդկա՞ն՝ ողորմեա։ Պո՛ւ յարու-
ցեա՛լ նո՛ւ բոզեցեր ըզմիւ զնըս ողո-
Յո՞յս յարուԹե՛ մերոյ, աղբիւր կե-
նաց և փըրկուե՛ ողւ՝ հոգ

Ա՛ր՝ ի հրացայտ սաւառնաԹևիյ՛դ
վերա՞նը՞տիս՝. այսո՞ր՝ ի դասըս հո-
ղեղինաց անպատմելի սիրո՛վ հեղեալ
ի՛ յե՛րկնից՝. օրհնեալ ե՞ս սուրբ հո-
գի ա՞ծ։ Ա՛ր՝ ի հրեղէն լեզուացն ե-
ռահիւսեա՛կ սը՛րբա՛բա՞նիս՝. այսո՞ր
՝ի շրԹունըս հողեղինացըն հրաձո-
րա՞ն հեղեալ ի՛ յե՛րկնից՝. օրհ։ Ա՛ր
հրակեզպիցն արփիափայլ բոցո՛վ մի՞շտ
ե՛ւևի ս. այսո՞ր հողեղինացըն հրաձա-
շակ բաժա՞կ հեղե՛լ ի՛ յերկնից՝. օրհ։
Ա՛րմխ լեր ա՞ծածին՝ տաճա՞ր ան- մ
խախտե՛լի. ըզքե՛զ մեծացուցանե՛մք։

Յե՛ղացար անարա՛տաբար՝ և զմեծ
վայելչասիպ ծընար՝ ուր՝՝ Երգեմ
մարգարէն սո՛ւրբ է տաճար քո ըս-
քանչելի արդարութեամբ՝ և դուն
երկնային. ուրախ՛՝։

Եւ Սեղան քո տէր զօրութեց հաւատո՛վ
կանգնեցաւ՝ ի խորանի՛ քում. եկայք
ժողովուրդք երկրպագեսցուք։
Ա՛յժմ պատուական՝ ի խորանի քում
հիմնեցաւ. այսօր. եկ՝ փառ հօր և՝՝։
՝Ի սմա՛ մատուցաւ Ա՛րշմարի՛տ պա-
տարագ և զհնուճն անապական. եկայք։

Ա՛լէլուիա՝ ալէլուիա։

Աղ Խարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընկա-
լար զիս, և ո՛չ ուրախ արարեր զթշ՛՝։
Տէր ած իմ կարդացի առ քեզ՝ և
բժշկեցեր զիս. տէր հաներ ի դժո՛՝։

Աբ Ա՛ւրհնեա՝ Յե՛ր՝ ո՛ր ըս՛ Գո՛՝։
Տէրն մեր Յի՛սուս ասէ,

Ո՛ դո՛ւք լերուք անձանց, գուցէ ծան-
րանայցեն սիրտք ձեր շնայտուէ՛
և արբեցութի՛ք՝ և հոգովք աշխար-

հակառակ, և յանկարծակի հասանիցէ
ի վերայ ձեր օրն այն, զի իբրև զո-
րոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենե-
ցուն որ բնակեալ են ընդ ամ երեսս
երկրի Աղաչեմն կացէք այսուհետև,
յամ ժամ աղօթս արարէք, զի ար-
ժանի լինիջիք զերծանել յայսմ ամէ
որ լինելոց է, և կալ առաջի որդւոյ
մարդոյ։ Նա ի տուէ ի տաճարին
ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագա-
նէր ի լերինն՝ որ կոչէր Ձիթենեաց։
Նա ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ
առաւօտս առնա ի տաճարն լսել ի
նմանէ։

Պաղատակեցեալ անմարմնականքն՝ առ կեն-
սատու սուրբ գերեզմանն. տան՝։
Ջնահաւորեալ նըշան խաչին՝ յարևե-
լից փայլեալ ծագի. հաւա՛։
Թագաւո՞ր փառաց քրիստոս որ ժա-
մանեա՞լ գա՞ս ի յերկնից՝։

Ոգեաւոյն հանգուցե՝։ Ոյժ մեր ոչ՝։

Երէցուէ Հայն։

բձ հգ

Երեշտակային ձայնիւ օրհնեսցուք զամենասուրբ վերերորդութիւնն, փառաւորեալ ըզՀայր՝ որ վերակոչեաց զամենեսեան ի մահուանէ յանմահութիւն։ Երգեցէք տեառն երգ նոր եկեղեցիք սրբեսցուք, քրիստոսի երկրպագելով. որ վերադասեաց զայս։ Սրբասաց ձայնիւ օրհնեսցուք. հոգևորական հնչմամբ գովեսցուք, սուրբ Հոգին վառաւորելով. որ վերահանգոյց զայս։

հգ

Ո՞ ձայն փողոյ գալըստեան քո տէր՝ ո՞ր հոգիք զարթիցեն (կալ) ի դատաստանի քումդ ո՞ւ ոչ ոք մեր։ Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին. և հարկանի փող յարուէ մերոյ. և մեք գոչելով ասեմք փառք քեզ Աստուած քո տէր։ Յորժամ առնէ Հայր զհատուցումն տէր՝ և սուրբք քո պարծեսցին ի քեզ. և մեզ չնորհեսցես

ցես փըրկիչ կալ ի յաջմէ քումմէ՝ զոմանս ՊՂՇ
Վարձ զցասումըն քո ի մէնջ յա-
շաղակել հողեղինացոյս. բաղմագունեաց
տէր խնայեա՛ և մի կորուսանես.
Կանգնեա զանկեալս ի գլըմանէ
զվիրաւորեալս ի թըշնամւոյն. որ
բըժիշկդ ես հիւանդաց՝ բըժշկեա՛
զիմ գհիւանդութիւն. Ո՛վ յայտնեալ խոց
Թախծեալ անձն իմ գոչեմ որպէս
ըզմաքսաւորն. որ՛ծ քաւեա՛ ինձ ըզ-
մեղաւորս։
Լինելութենէ քննող գաղտնեաց ըզ- ՊՂՇ
ժըշկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւն.
և կե՛ցո՛ զիմայն մաըդա՛սերս. Ող ե՛ր-
կայնամիտդ ես առ ամենեսեան, ողոր-
մեա՛ անձին իմոյ բազմա՛մեղի. և կե՛-
ցո՛։ Մենաբաւական ողորմութեա՛ շը-
նո՛ր՝ պարգեւեա՛ ինձ յահագին աւուրն
ըզԹո՛ղո՛ւթիւն. և կե՛ցո՛։
Ող ըզխորհուրդ քո գաղըտեանդ՝ ՊՂՇ
յառաջագոյն գուշակեցեր. մարգա- ԳԼՀԲ
րէից խորհեալ՝ զոր ընտրեցեր յետ
մովսէսի. որք խօսեցան հոգւովն սրբով՝

բազմապատիկ օրինակօք՝ տուր մեզ
փըրկիչ ողորմուն՝ և ըլմեղայ ը՛լը-
Թողուն՝ ։ Մերձենալ ամաց վեր-
ջին՝ զոր տեսանողքըն ծանուցին. ը՛զ-
հասանիլ մեր փրկողիդ՝ առ ՚ի վախ-
ձան ժամանակին. երևեցար ՚ի մէջ
մարդկան՝ զգեցեալ ը՛զկերպ ծառա-
յական. տուր ։ ՚Ի վեցերորդ աւուր
ստեղծար զադամ՝ ՚ի տիպ քո տիրական.
որ ոչ պահեաց ը՛զպատուիրանըն՝ մեր-
կացաւ ըզպճուձանն. իսկ նոր ադամդ
՚ի վեց դարուն՝ այլ արարեր կորուսեա-
լըն. տուր մեզ Տաճար լուսոյ անըս-
տուերին՝ և առագաստ անճառ բանին՝.
որ ը՛զնախնեաց մօրն Եւայի՝ բարձեր
զանէծսըն տրտմալի՝. Հայցեմ յորդւոյ
քո միածնի՝ հօր հաշտուերն միջնոր-
դի՝. բառնալ ՚ի մէնջ ը՛զխռովուին
և տալ զոգւոց զխաղաղուին՝.

ՂԸ- Յաճախին ձայնք զուչմանըն սարսեցին
դողալո՛վ կարապետք զըժոխոցըն.
և մեռեալն եկն արտաքս ա՛նապա-
կան. կացեալ ՚ի դուրս այրին և ձայ-

Ներ աղդ արարօղ բարեբաւումն ի գե-
րեզմանըն, զազարել եկ արտաքս ա՞-
նապական։ Ելեալ ի գերեզմանէն ե-
րիզապի՞նդ պատանօքըն մեռեալն։
Հրամայեաց լուծանել ի կեանսըն
յա՛իտենի՛ց։

Յոբ Որ կամաւոր խաչելութիւք քո տէ՛ր
բարձեր ըզմեղս. ըզքե՛զ բարեբա-
նեմք ամենեցու՛ն յարուն։ Որ երեքօ-
րեայ թաղմամբ քո տո՛ր մեռուցեր ըզ-
մահ, ըզքե՛զ։ Որ լուսափայլ յարուցեր
քո տո՛ր կենագործեսցեր զաշխարհս՝ ըզ-
նոյն և նըլման հօր և որդւոյ՝ հոգի հոգ
անեղ և համագոյ. բըղխումըն հօր
անքննաբար՝ առօղ յորդւոյ անձա-
ւաբար. ի վերնատունն այսօր իջեր՝
զհոգիդ շնորհաց քոց արբուցեր. ար-
բո և մեզ ողորմութի՛ւ ի բաժակէդ ի-
մաստուե։ Լ՚ից ստեղծող արարածոց՝
որ շրջիկեր ի վերայ ջրոյ. նոյն և ի
ջուրն աւազանին՝ ի շնորհել մեզ
քումդ եակեցո՛՝ զբ՚գուեա սիրով աղաւ-
նակերպ՝ զմարդիկ ծնանիս ածակերպ։

Աբուն վերնոց համանալեաց՝ և ըս-
տորին այսըը զգալեաց. որ մարդա-
րէս տաս ՚ի հովուաց՝ և առաքեալս ՚ի
ձկնորսաց. աւետաւոր ըզ մաքսաւորս՝
քարող քանի՝ քումզ զհալածօղս. աըբռ:
Մ Սուրբ և ահաճին մարիամ ցանկալի
կուսիկ և պարծանք աղգի մ՚արդկան.
մայր և աղախին մեծացուցանեմք:
Ընկեզ մորենի՞ և տաճար ընդ հանուր
լուսոյն. անարատ և Սորհուրդ կե-
նաց և մայր կենդանութեե. և առա-
գաստ հրաւիրեալ ծագմամբ. մայր և:
Լ Պաւհնեցաք ՚ի խաչ քո՞ արարիչ
յաւիտենից. որ եռուր մեզ պահա-
պան յաղթօղ ընդդէմ թըշնամւոյն.
աղաչեմք սուաւ փըրկիչ պահպանեա՛
զանձինըս մեր: Նարձրեալ թագա-
ւոր, որ վասըն մեր եղեր ՚ի խաչ. և
քարձեր սուաւ զյանցանս նախաստեղ-
ծին ադամայ. աղաչ: Փա՛ռ հո՛ր ՚ի:
Ոլորեա՛ սը հաւատոյ և փայտ կենաց
մարդկան յայտնեալ. դոր տեսեալ այսոյն
պղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի. աղա-

Ա՛ԼԷԼ-ԼԱ ԱԼԷԼ-ԼԱ։

Ա՛Ջ յանուան քում կեցո զիս, և ի զօրու՛ե քում իրաւ արա զնա։ Ա՛Ջ լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկնդի՛ր բանից բերանոյ իմոյ։ ՍԲԱ Ա՛՛ՐՔՈՒՆ ՅԵ ՎՐԵ՝ ՈՐ ԸՍՏ Ա՛՛Ր՝՛՛, Տէրն մեր յի՛ս ասէ,

Ա՛յսպէս է արքայու՛թի՛ այ. որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յերկրի. և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճի՛ցեն. և նա ո՛չ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա՝ զհասկն, և ապա՝ յորեննատոք ի հասկին։ այլ յորժամ տայցէ զպտուղն՝ վաղվաղակի առաքի մանգաղ. զի հասեալ են հունձք։ Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայու՛թի՛ այ, կամ ո՛րպի՛ւ առակաւ՝ առակեսցուք զնա։ Որ հասան մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագո՛յն է քան զամենայն սերմանի՛ս՝ որք են յերկրի։ Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն բանջար, և արձակէ ոստս մե-

մեծամեծս, մինչև բաւական լինել ըստ
հովանեաւ նորա Թռչնոց երկնից բնա-
նակիլ։ Այս այսպիսի առակօք խոսեր
ըստ նոսա զբանն, որպէս կարօղ լինէին
լսել. և առանց առակի ոչ ինչ խօսեր
ընդ նոսա։ բայց առանձինն աշակերտացն
իւրոց մեկներ զամենայն։
Զայնեցեր առ ղազարոս՝ որով՝։
Ղ֊ազեաւ սալսեաց պահակ՝։
Յորժամ գըլուխ՝ լքեն կատաւ։
Ֆագ–սյո հաո՝։ Ֆայը մը սը՝։

Գէղեցպաշտամն՝ ասպե՛ ասլ։

Ր.–ագ Կողմ։

Կ ապաշ

Ա֊կեսցե տէր ի վերայ մեր ողոր-
մութիւն քո. և բան փըրկութեանն
քո պահեսցե զանձինս մեր ի մեղաց։
Ո֊ղորմութիւն քո և Ջըշմարտութիւն քո
և լոյս երեսաց քոյ. առաջնորդեսցէ
մեզ ի յարդարութիւն։ Ո֊ր ողորմածդ
է՝ս գըլխաճ և երկայնամիտ տէ՛ր ըն-
կալ զաղաչանս մեր. բարեխօսու֊
սուրբ Ածածնի՝ն։ 454 Տէր

ՊՕՇ Տէր ըՙզլՙր միւսանգամ քո գալըս-
տեաՙնդ լըւայ և երկեայ. զի ուսայ
ի սրբոց պատուիրանացն՝ եթէ գաս
դո՞ւ ի դատել զերկիր։ Տէր յիշեցի
ըզչար ըզգործս իՙմ և զարհուրեցայ.
զի ծանեայ Աՙստուածդ զահաւոր և
զանաչառ ըզքո դատաստանդ։ Տէր
յիշեցի և ըզգութ արարչական սիրոյ
քոՙյ առ քո արարածս՝. և ՚ի քո՞ գը-
թութիդ ապաւինեաՙլ աղաչեմ. ողոր-
մեա ինձ յաւուր յայնմիկ քրիստո՞ս աը-
դար դատաւո՞ր։

Գՙերեկՙման օրՀնէ տուր ասէ։

ՀԴԳ ՚Ի գալ ըստեան տը՞ն դրունք երկ-
նից բանին. և Ա՞աշադայթիւք անՀատ
լուսո՞վ սուրբք խաչն երևին։ Յերեսաց
տը՞ն լերինըք հալին. և ՚ի յահէ
փառաց նորա՞ շարժին զօրութիք։ Ո՞վ
տեաք տը՞ն մեռեալըք յառնեն, և
սուրբք ամ անՀատ՞ փառաք զարդա-
րե՞ն։

ՀԴԳ Վայ զո՞րուեց Թադաւորն ՚ի նո՞ր-

գել զարարածս՝ ի ձայն ահեղ
բարբառոյ զարհուրացանէ զընդնջե-
ցեալսն։ Ո՞ւզե՞ն երկինք և երկիր՝
յահէ՞ փառաց քո։ Հուր բո՛ր բոլորեալ
ընդ անոյ. բոցակիզէ զմեղաւորսն։
Երանի՛ թե՛ տուր զարդարին դասը՛ սըր-
բոց կուսանացն. ուրախութի՛ մըտանեն
ի յարքայութի՛ փեսային։ Ո՞ քե՛զ եմք
ապաւինեալ ամենօրհնեալ սըրբուհի.
լեր բարեխօս անդադար վասը՛ն մե-
ըոյ փըրկութեան։

ապաշ. Յամենայն ժամ ազաչանք լսի՛ այս ե՞՛ն.
ի մեղաց իմոց սուրբ ալա՛ զիս տէր։
Յանցանաց իմոց զարհուրի՛ սիրտ
իմ՛. ազաչեմ ըզ քեզ Թող ինձ ասլ
Ո՛րտասուաց իմոց մի լըռե՛ տե՛ր.
զի պանդուխտ եմ ե՛ս յանցաւորերկրի։

ապաշ. Ա՛ն զիս իմ բազում են յոյժ. ծանր
են քան զաւազ ծովուս. քանզի քե՛զ
միայնոյ մեղայ ողորմեա ինձ ասլծ։
Ո՛նց տէր ըզդուռն ողորմութե՛ որ
ողբալով կարդամ առ քեզ. քանզի
քե՛զ։ Ո՛ն զիս ընդ գըԹուԹիւնըդ

քո բաղումդողրմ և մարդասէր. քանզի
կին քե՛զ
Ո՞ր պատուիրա՞ն չընշմարտե՞ցեր
աւանդեցեր եկեղեցւոյ քոյ քրիստո՛ս.
անսահման ժամանակա՞ւ աղօթել միշտ
առ աստո՞ւած հոգւո՞վ և մըտա՞ք։
Ո՞ր ըզքա՞ն քո՞ օրինացդ՝ հաստա-
տեցեր գործո՞վ մեզ օրի՞նակ. հա-
նելով ը՛զգիշերն ի՛ գլուխ յաղօթեան
աստուածո՞յ. բնութե՞ մերով տնօրինա՞-
բար՝ որում կըրկնի ծո՞՛՛՛նր ա՞՛՛՛մ։
Ո՞ւսեա՛ օրոյ և՞ մեք պաղատեսցո՞ւք
առ քեզ քրիստո՛ս. շնորհեա մեզ յիմ-
ժամ լինել քեզ յանդիման՝ն. մաքուր
աղօթիւք ըստ անմարմնո՛՛՛ցն ո՞ր
յե՛րկի՛նս՝ ՛՛՛ղաչանօք ա՛ստուա-
ծա՞ծնին անապակա՞ն քումմ ծ՛նո՞-
ղին՝ ղմանալի աչըս սրբոյ մերո՛ց.
քո՞ քրիստո՛ս։
բացեա՛ դրան ողորմութե՛ հայել ի լո՛՛՛յս
Ա՞մաստո՞ւն կո՛ւսանքըն պատրաստե՛
երկնաւոր փեսային վառեա՛՛՛լ լապ-
տե՛րսդ. եւ ինդ առա՛ջ
տե՛ր

տեր ըօք։ Ոսկ յհմարեաց կուսիցն ուննայ-
նայեալ ք՚ի յհ՚երզեն. անպատրաստ
դրտա՚ն գալըստեան վեռնդկին չի-
ջեա՚՚՚ Լ ա՚պտե՚ըօք։ Ա՚սն որ՚ոյ և՚
մեք պատրաստեսցո՚ւք ի՚՚ղ հոգև՚որ.
ղի մըտցուք ՚ի յառաջաստ անմահ
վեռնդկին վառեա՚՚՚ Լ ա՚պտե՚ըօք։

յաբ — Վո՚ յարո՚՚ւթե՚ը՚դ փառ՚ք վայել է
երկնյանմի՚ա տէր։ Ո՚րհնեալ է քո
յարուԹիւնդ աստուա՚ծ որ ը՚զ մա՚հ
մահու ծանուցեր քոյին կամաւոր մա-
հուամբդ. քո՚ Ո՚ոչումն ահեղ հրեշ-
տակն ՚ի վիմին որ քարոզեր առ՚աք
կանայն յարեաւ տէրն ՚ի մեռե՚ո՚ց.

քո՚ յա՚ր։

հոգ — Ո՚ջեր տե՚ր ողո՚րմութի՚ւն քո յաշխարհ.
և զմեռեալ բնութի՚ւն ՚ի կեա՚նս վե-
րադարձուցեր։ Ն՚երեր տե՚ր առ հայր
փառաւք ՚ի յերկինս. և մըխիԹարիչ
առաքե՚ցեր առ՚աքեցեալ՚ս ՚ո՚ր զՀոգիդ։
Ա՚նացեր տե՚ր այսո՚ր ըղձանա՚ք երկ-
նայինդ. և բաշխեցեր առատապէ՚ս
պարգև՚ս աղքատաբ՚նութե՚ան։

Ա՛զ քեզ ասձաձին որ վերօրհնես՝ ի
դօրաց հրեշտակաց ազգ մարդկին կենդանեաց մեծայուցանեմք։ Ա՛զ քեզ
քնակ հրեպկն ասծուվեճ լիմանալի զօրացն երանեալ ազգ։ Ա՛զ քեզ մայր
էմմանուէլի մարգարէին կոաջ դուռ
շահեալ ազգ։

Ա՛ վերայ վիմի հաստատ շինեցեր
ըղձօ սուրբ զեկեղեցի։ ըղսա պա-
հեա՛ի խաղաղութեա։ Ա՛ր շնորհեցեր
ողորմութի՛ի բնակարանս հրեշտակաց
և մարդկան քաւարան՝ սուրբ սուրբ
զանշարժ քո զխաղաղութի։
փառք հօր և՛։ Ա՛ տաճարի փառացդ
սըրբութե քոյ քեզ երդեն մանկունք՝
սուրբ սուրբ զաւա՛տ քո՛։

Ա՛լէլո-եա ա՛լէլո-եա։

Ա՛յծ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ,
երևեցո՛ զերեսս քո՛ ի մեզ և ող՛։

Յաշխոյս սո զիրկուես քո,
Ա՛նահէտ յերկրի զձանապարհս քո,

ՍԷՅ Ա.-ՈՐՆԷՍ ՅԷ ՎՐԷ՝ ՈՐ ԵՍՈՒ Ա.-Ո՞Ւ։
ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԱ ՎՐԱ ասէ։

Ղարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկեալոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց. և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն զոր ունի՝ և գնէ զագարակն զայն։ Ղարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս։ Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ուներ, և գնեց զայն մարգարիտ։ Ղարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ ի ծով, և յամենայն ազգաց ժողովելոյ զոր՝ երբեմն լցաւ՝ հանեալ ի ցամաք, և նստեալ ժողովեցին զբարին բարին յամանս, և զխոտանն ի բաց ընկեցին։ Այսպէս եղիցի ի կատարած աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչարսն ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ

Հ ե ղ ի ց ի լ ա լ և կ ր ձ ե լ ա տ ա մ ա ն ց ։ Ա յ ե ց ն ո ց ա յ հ ո ւ ս ս ։ հ մ ա ց ա ր ո ւ ք զ ա յ ս ա մ ։ ա ս ե ն ց ն ա ։ ա յ ո տ է ր ։ Ա ւ ե ն ա ա ս ե ց ն ո ց ա ս ։ վ ա ս ն ա յ ս ո ր ի կ ա մ դ պ ի ր ը ա շ ա կ ե ր ը ։ տ ե ա լ ա ր ք ա յ ո ւ ե ե ր կ ն ի ց ՝ ն մ ա ն ե ա ւ ն տ ա ն ո ւ տ ե ա ո ւ ն ՝ ո ր հ ա ն ե ՚ ի զ ա ն ձ ե ւ ր ը ։

մ ե զ ո ւ ն ը և զ հ ի ն ։

Ը ն ա ո ր ի ն ա յ ը ն մ ա վ ե ս ի ՚ ը ն ծ ա յ ՚՚ ։ Ե ր փ
Թ ա գ ա ւ ո ր ը դ հ ր ե շ ի ն ա ց ՝ ո ր ՚ ։
Ա ր ա բ ի ՚՚ է և մ ա ր դ ա ս է ր ա ն ։
Հ ո գ ե ա յ ն հ ա ն գ ո ՚՚ ։ Հ ա յ ը ժ ը ո ր ՚՚ ։

Ե ր ր ո ր զ Հ ա յ ։

Ձ ա յ ն մ ե ծ ի ղ ւ ա ր թ ն ա յ և ՚ ի հ ը ն Դ ձ
հ ո ւ մ ը ն հ ր ա շ ա լ ի փ ո ղ ո ց ՚ ն ։ ու ր հ ո Հ փ
ղ ա ց ե ա ՚ լ մ ա ր մ ի ն ը ք մ ա ր դ ա կ ա ն ն ո ր ո ւ ս
գ ի ն ։ յ ա յ մ ա ւ ո ւ ր ա հ ե ղ ի ն յ ի շ ե ա ս ե ւ
՚ մ մ ՚՚ ր և ը ՚ զ մ ե ր ը ՚՚ փ ն ը ն ջ ե ց ե ա լ ն
և հ ա ն գ ի ծ ը ն դ ս ո ւ ր բ ը ր ս ը ք ո ւ ։ Յ ո ր ժ ա մ
ն ը ՚ շ ա ն ե ր ո ւ ն ե ա ն Ա ՚ ա ո ւ ա գ ա յ թ ի ՚ ք
փ ա յ լ ի ։ և Թ ա գ ա ւ ո ր ը դ Թ ա գ ա ւ ո ր ա ց

փառաք տեսանիս. յայնմ աւուր ահե-
ղին յիշեա՛, Յորժամ առեան դա-
տաստանի՛ն դո՛ղն. և դըպրութիւնըք

հրաշիւըն բանին. յայնմ

ՀԿԳ Որ երկայնամիտդ ե՞ս տե՛ր. քա՛ղցր և
անսխակալ. հանգի՛ր զհոգիս քոց ծա-
ռայից՝. զի՞ մի դարձցի՛ անանկ ամա-
չեցեալ յաւո՛ւր ահեղ առեանին։

Օ՜ յիշատակ հրաժարելո՛ւն՝ ի հա-
ճոյս քեզ ընկալեալիս. և զուխտըս մեր
ընկա՛լ որպէս զաբելին ընծայն և զաբ-
րահամեա՛ն. զի՞ մի՝ ի խորան քում
սիրոյդ՝ հանդուսցես ըղձաւո՛ւյս քո՛.
և զհոգի՛ն նո՛ցա դասեսցես ընդ՝ նըբըս
քո՛. զի՞ մի։

ԱՊՇ Օ երջա՛ն ոմն յորոգայթէ որսողին. և
յի՛՞մ վըտանգից ապրե՛՞ցո՛. և ողո՛՞-
ր՛ըմեա՝. Յաներեւոյթ թըշնամւոյն և
՛ի գաղտնի նե՛տից բանսարկուին պա-
՛՞հեա՛. և ողո՛ փըրկեա՛ զիս ՛ի յան-
ցանաց մեղաց իմոց. և նո՛րոգեա՛ զիս
հոգւով զխո՛՞ւնէ. և ողո՛՞ր՛ըմեա՝.

ԱՊՇ Ո՜ւռ մեղաց իմոց զիս աչէկոծե՛ ո՛ր

Ե՛ս նաւապետ բարւոյ. ընդհակառակ ինձ
նաւահանգիստ հայր ամենակալ Աստ-
ուածդ պատրանաց զիս կորուսանեն,
այլ դու նաւապետ բարւոյ. ընդհակառակ
ինձ. Ո՛ր միայն իշխանդ ես Թողուլ
ը՛ղձդ. և ե՞ս աղաչեմ ըզքեզ տէր
Թող ինձ ըզմե՞ղս ի՞մ հայր ամե-
Ո՛ր տիրակա՞նս առ՛ի քէն կարդել
արնտես բնուե՞ մերոյ խնաստուքդ ըզ-
պարտիս ե՞Թողդ քոյոց պարտապանց. Թո՛ղ
և ըզմե՞ր ըզ յանցանս ողորմութիւնդ
քո քրիստոս. Ո՛ր զպատմուձա՞նն ա-
ռաջին զոր զգեցուցեր օճմամբ հո-
գւոյն. մերկացա՞ք մեղօք ըստ նախա-
հօրըն պատրանաց. զգեցո՛ ը՛զնոյն վե-
րըստին ողոր։ Յաճախ կայծակունն
ի՛ սրտէիցն անհրպետին. անմաքրա-
պե՞ս մերձեցաք գոլ պարտապան քում
խորհրդոյ՝ ընդհակառակ զնո՞յն մաքրու-
Թեամբ ի՛ Թողուլէի մեզաց մերոց.
Ո՛ր վառեցա՞ր ի՛ յարփւոյն և ո՛չ կի-
զար ըստ մարեն։ այլ եռուր ըզ-
հացըն կենաց կերակուր բանաւորաց

բարեխօսեա առ քրիստոս ջընջել զ՚ա-
գիր մեղաց մերոց։

ոտ4 շէ Ո՚հաւատ ես թագաւոր քրօջեական
ձայնիւ օրհնեալ ի՛ յերկի՞նս ի՛ յերկ-
րի և յամ ժամանակի։ Ո՚հաւատ ես
թագաւոր որ նորոգես զքո զարա-
րածս. հաստատե՞ ի հաւատս ի գի-
տութիւն ճշմարտութեան։ Ո՚ուսուցեալ
ըզմեզ քրիստոս ի միւսանգամ քո զա-
րարածդ՝. յորժամ ծագի՞ ի յերկ-
նից և նորոգես զքո զարարածս։

յոթ Ո՚հաւատացեալք. ի մի՛ ուրճ՞ հայր ամենա-
կալ։ Ո՚հաւատ և կանայք իւրաքան՞չիւր
աւետիս տալով առաքելոյն. օրհնեն
զուրճ՞ զհայր ամենա։ Ո՚հաւատ և հրեշ-
տակք ի յերկինս հոգևոր հընչմամբ
երգով. օ՚՚րհ։

հոգ Որ ի թևս թե՛թևաս աննիւթ սա-
ւառնեալ և հրացա՞յտղդ սերոբէ-
ից՝ վերանըստեալ տեսչութե՛՞ խնամես
զարարածս՝. հոգի՛՞դ սուրբ օրհ-
նեալ ես յարարածոյ քոյ։ Որ աքան-

Հեղափոխական հրաշալի ձայնիւ ընդ
Հօր և ընդ որդւոյ միշտ փառաբա-
նիա և քաղցրութիւն հայիս յարարածս.
Հոգւ: Օ՜յսօ՜ր ծծային տեսչութիւն ի
վերնատունն հընչէ հոգւովն ձայն հընչ-
մամբ. և զառաքեալսն արբուցեալ
բաշխեցար յարարածս. Հոգւ:

Ծ՜ածին երկնային դուռն ծծային ն
ձայնիւն աւետարանիդ հրեշտակն.
ուրախ լեր բերկրեալդ ընդ քեզ զ-
քերթեցեք բազմեալ ընդ հօր ա-
նապականաբար բնակիլ հաձեցաւ ի
քում յորովայնի. ուր. Ո՜ր բոցեղէն
սրօքեւիք չերջափակեալ պահիր. այ-
սօր ի մէջ մարդկան ի գիրկըս հո-
ղեղինի յայտնեալ. ուրախ լեր:

Փայտ կենաց որ փոխանակ մահացու
պըտղոյն ըզքրիստոս պըտղաբերե-
ցեր. պարըծեալ պահեա զ՝ էութիւն
հաւատացելոց. Ո՜վ բացաւ մեզ ճա-
նապարհ ծառոյն կեանց ի սրսրէից
փակ պահպանութիւն. պար:

Փառս հօր և՝ Ո՜վ ազատեցեալ նա-

խահայրն՝ի ձաշակմանէ պըտղոյն. և
քեզ երկըրպագեն ամ՛ հաւատացեալք՝
պարըսպեա՛ր։

Ա՛ԼԵԼՈՒԻԱ ԱԼԵԼՈՒԻԱ։

Ոաղ

Ա՛ծաձեցար տեր ընդ երկիր քո, և
դարձուցեր զգերուըն յակոբայ
ծառղեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան
քո, և ծածկեցեր զամ մեղս նոցա։
Ներեցուցեր զամ սրտմտութիւնս քո, և
դարձար՝ի բարկու՛։

ՍԲ՝Ն՛ՐՆԵՈ ՅԵՐԿՆԻ՝ ՈՐ ԸՆԴ ԱՐԱ՛Ծ,
ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԻՆ ՔԵՐ։

Ա՛մէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ո՛չ
հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր
մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ
մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։
Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա.
և որ ատեայ զանձն իւր. յաշխարհիս
յայսմիկ՝ ի կեանսն յաւիտենականս
պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք ինձ պաշ-
տեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եմն

Եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։
Եթէ ոք ինձ պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

Փառաց՝ ի փառըս քարձրանան՝։
Քահանայք և ժողովուրդք՝։

Ի դնիլ քե՞՝ մին քազմի փեսայն և
աուագաստըն զա՞րդարի. գաքրիէլեն
փաղը՞ն գոչ՝։

Յոգւոյն հանգուստե՝։ Հայր մեր ո՛վ՝։

Ա՛ստ Ձայն։

Ոյս՝ ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա՛. դկ
Որ փառաք հօր հանդերձեալ ես հգ
գալ՝ ի դատել զերկիր. արժա՛նա-
ւորեա և մեզ ը՛զնընջեալսն ան-
Ձառ խոստմանց քոց ընդ սուրբըս քո։
Նօ՛ր և հոգւո՛յ համագոյակից՝ ի
տիւզբակա՛նահեղ աստեղանէն. արժա՛ն
Երկնի և երկրի՛ արդար դատաւոր.
յորժամ հատուցանես՝ ը՛զործոց իւ-
քանչիւրոց՝. արժա՛ն։

ՀՆԳ փառք քեզ ամէն փառատրեալ
յաւիտեան. որ կենարարդ ես մարմ-
նո՛ց և գոյացուցիչ հոգւո՛ց մերոցն
ջեցելոցն. Որ բա՚ր՚ձրացար ՚ի խա-
չին վասն ա՚դամայ նորոգմանն. և խ-
ջանեալ քո ՚ի դժո՛խս աւա՚ր առեր
ըզ գերեալսն. Ո՚ղջի՛ նս արեան քոյ
յիշեսի կենա՚գործ աշխարհի. և հան-
դըստեան արժանաւորե՛ա յերուսաղէ-
մըն վերինն.

ՊՊՇ Ո՚ընչստո՛ւ ամէն աստուածոյ. ողո՛ր-
մեաւ Ա՚նօրէնութե՛ ՚ի մեղս երկնեաց
զիս մայր իմ. աղաչեմ փըրկիչ՝ ողո՛-
Ա՚խրատուրեա՛ մեղո՛ք անկանիմ առ
քեզ փըրկիչ. մի՛ անտես առնե՛ր՝ ո՛չ:

ՊՊՇ Ա՚ոքսաւորն հառաչանո՛ք ՚ի տաճա-
րին էառ ը՚ղ քա՛ւութի՛ն. նովին ձայ-
նիւ և ե՛ս գո՛չեմ. ողորմեա՛ ինձ ամէն,
Ա՚ւազակն աղաղակե՛ր ՚ի խաչին՝ յի-
շեա զի՛ս տէր. նովին, Ա՚նառակ որ-
դին աղերսանո՛ք աղաչէր ըզ քեզ
հայր մեղայ յերկինս և առաջի՛ քո.

նովին

Լ՚ոյս ՚ի լուսոյ ծընունդ և ծագումն՝ ապաշ
որ եկիր ՚ի խընդիր մոլորեալ ոչխա- հրէից
րի բնութեես. զո՞ր ընդ խաչին բար-
ձե՞ր ՚ի վերոյ ուսոյդ՝: Ա՞ր բբո՛դ սբր-
բո՞յ էից մաքրուեիր. որ ածե՛ր տան
քո աւել ՚ի մեզա՞ց զաշխարհս մաք-
րելով. ՚ի՞ նմա գըտեալ զպատկե՞ր
քո նորոգեցեր՝. նորոգեա զմեզ ՚ի՞
հնութենե մեղայ: Լ՚ո՛նդ անառակին
որդւոյ դո՞ւ եր առ հայրըդ գըթած.
մեղաք յերկինս և առաջի քո՞ քաւիչ
յանյանաց. ե՞ւ ընդ առաջ սիրո՞վ գըր-
կեա համբուրիւ՝. մաքրեա ը՛զ:
Լ՚ըբիւր կենաց բըղխել յեդեմա՞յ սբ
ածածին՝. որով արբեցաւ երկիր ծա-
րաւո՛ւտ հոգւոյն խմաստիւք. տա՛ մեզ
մաղթեա՞ ազբիւրս արտասուաց. մաք-
րե՛ ը՛զ:
Ո՞նորհեա՞ մեզ տէր ընդ աղքատաց ապաշ
օրհնակին ղազա՞րու ժուժկալութե՛ն. հրէից
զի կամաւոր աղքատութե՛ արքայութե՛դ
երկնից ընդ նըմի՞ն լինցուք արժանի՛.
լո՛ւր մեզ և ողորմա՞ քո՞ սբծ: Ար

փո՞խանակ հացին կարօտութե՞ն ղհայն
անմահութե՞ն ընդմա՞ն չնորհեցեր՝. և ըն-
մեծատանըն անգըթութե՞ն՝ ի գոգն
աբրահամո՞ ը՛ղ նա ընկալար՝. լո՞ւր
Ա՛ուսաւորեա զաչըս սըրտից ստանալ
մեզ ողորմութե՞ն՝ ի քե՞ն տէր զողոր-
մութիւն. զի մի ընդ մեծատանն հայ-
ցեսցուք՝ ի բոց հնոցին ծագիւ մա-
տի՞ն ջուր՝ ի զովացումն՝. լո՞ւր մեզ
յաբ Ա՛ղ քո՞ յարութե՞ն օրհնեմըք մար-
գասեր՝. աղաղակելով տէր փառ ը՛ք
քեզ։ Օ՞ր օրհնե՞ն սերոբէքն և
գովե՞ն քերոբէքըն. աղաղա՛ Ա՛նդա-
ղա՞ր բերանով անհանգի՞ստ բարբա-
ռով. աղաղակե։
հոգ Ա՛յսո՞ր ցընծան գասք առաքե՛լոցըն
գալըստեա՞մբ հոգւոյն ա՛յ. զոր մըխի-
թարեաց փո՞խանակ բանին մարմնա-
ցեալ՝ եղեալ ընդ նոսա. փառ ը՛ս տա-
ցուք նմա սըրբասաց ձայնիւ։
Ա՛յսո՞ր բըղխեաց ջուր կենդանի կե-
ղուսաշէմ. յորմէ լը՛ցան գետք եճա-
կինք. և թացեալ արբուցին տեղեա-

րաց զ քառավտա՞կ աղբիւրն եղեմայ.
փառ։ Ա՛յսօր ցօշով իմանալեաւ յամ-
պոց հոգւոյն զուարթացա՞ն բոյսք ե-
կեղեցւոյ. պարարտացան դաշտք ար-
դարութե՛ւ և գեղեցկացան անապատք
մարդուր կուսութե՛. փառըս տա՛։

Ա՛յր և կոյս աղա՛խին քե՛. որ բա՛։ մ
Ա՛ստուր աղաւնի և հա՛ղթո՛ն երկի՛։
Վհև հա՛ձեցան ի՛մանալիքն՛։
Ով պահապան՝ որ ծա՛դեցար յեղե- նէ է
մայ. ընշան յաղթուե՛ ընդդէմ անե՛-
րևոյթ թըշնամւոյն՝ Դու փակեալ՝
դրախտին բացօղ և առաջնորդ աւա-
զակին. որ բոցեղէն սուրըն կապեա՛ց
անեղի՛ն հրամանաւ։
Փառ՛ հօր և՛։ Վհև ցընծան ըստո-
րոյկըս ամ՛ի մեսանդամ քոյ զա՛։

Ա՛ղէլուխա ալէլուխա։

Տէր լուր աղօթիւյ խմոց՝ աղաղակ՛։ աղա-
Յաւուր նեղուե՛ իմոյ խնդաո՛։

ԱՀԱ Ա՞ՐԴՅՈՔ ՅԵՒ ՎՃԻ՝ ՈՐ ԵՍՔ Զ՞ՔԵ՝
ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ասէ։

Ա՛յլ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ Հայր ձեր՝ տալ ձեզ զարքայութիւն։ Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր, և տո՛ւք զողորմութի՛ւն. և արարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս. ուր ո՛չ գող մերձենայ, և ո՛չ ցեց ապականէ, զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։ Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք լուսեալք. և դուք նմանօղք մարդկան՝ որ ակն ունիցին տեառն իւրեանց՝ ե՞րբ դառնայցէ ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բախիցէ՝ վաղվաղակի բանայցեն նմա։ Երանի՛ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս։ Ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա։ Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս, երանելի՛ են ծո՛յքն

այնոքիկ։ Հայց զայն գիտասջիք, եթէ
գիտեր տանուտէրն յորում ժամու
գող գայ, չտայր թոյլ ական հատա-
նել ի տան իւրում։ Այս դուք՝ եղե-
րուք պատրաստք, զի յորում ժամու
ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ։

ՊաՓակեա՞լ անմարմնականքն՝ աւ՛։ էջ
Ջա՞հաւորեա՛լ նըշան խա՛։
ՅոՓժամ հընչի՞՛ն փողՀն լինի և
ղևտակա՞ն գի՛րը՝ն՝։

Հոգւոյն հանգո՛։ Հայր մեր ո՛։

Ասրսուրդ Զայն։

Ջանդի զքեզ օրհնեն իշխանութիւք դ
երկնից Թագաւորը փառաց. ա- հգ
մեն։ Ակ ամենակարօղ Թիւղ ըզմեզըս
մեր նընջե՞ցե՞լո՞ւն. և հանգի՛ւ խո-
րանի՛ քում՝ ի յարքայական՝ն՝ ի հան-
գըստեան՝ ո՛ր՝ ի նախնումն ըզմար-
գարէն մովսէ՞ս լուսաւորեցեր ա՛ծ այլն

փառօք տեսլեամբ ածուածքըդ քոյ.
լուսաւորեա և ընդ մեր ըզնընջեցեալն
և հանգո՛յ ի խո՛ւ Խարեխօսո՛ւքըդ
ածածնի՛ ծընողի և մո՛ր քոյ՝ յիշեա՛
զիննս արեան քոյ տէր. և դասաւո-
րեա՛ յերանաւե՛տ յանթառամ և յան-
տրտում՝ ի կեանսդ. ի յարքայական՝
ի հանգըստե՛ան։

հդ՝ փառըք քեզ հայր՝ որ կենարարդ ես
մարմնոց և գոյացուցիչ հոգւոց՝. ընդ
կա՛լ զօրհնաբանօղ հոգիս յանմահա-
կա՛ն քո հանգիստ. Ա՛րդասիրի հօր
որդի. որ պատկերակից եղեր հոգե-
ղինացս և խաչեցար. ընկա՛լ Յա՛ռ-
նաձօր սուրբ հոգի. որ անդորրի՛չ ես
նեղելոց՝ և մխիթարիչ հոգւոց. ըն։
ապաշ ՚ամբառնամ առ քե՛զ տէր զաչս իմ.
նայեա՛ յի՛ս գըթութի՛ւնըդ քո. և ո-
ղո՛րմեա։ Դու ես յոյս և ապաւէն
իմ. զե՛րծո՛ զիս յորոգայթէ մեղայ.
և ողո՛րմեա։ Ա՛պրեցուցիչ իմ և փըր-
կի՛չ իմ. ապրեցո՛ զիս յորոգայթէ
մեջաց. և ողո՛րմեա։

Ա՛ճ մարդասէր որ գմաքսաւորն ար-
դարացուցեր. քաւեա՛ զիս ըղմեղա-
ւորս. Ա՛ր քշանցիւ հանդերձի քո՛ ըզ-
մերձեցեալս՝ի քէզ՝ բըժըշկեցեր. քա՛
Ա՛ր բանիւ հրամանի քո՛ զանդամա-
լոյծն առողջացուցեր. քա՛
Ա՛ր զօրէնըս սըրբուելոյ պահոց նախ
՝ի դրախտի՛ն ա՛ւանդեցեր. զո՛ր ո՛չ
պա՛հեցուվ նա՛ խաստեղծիցըն Ա՛ա-
շանմամբ պղտոյն Ա՛աշակեցին ըղդատա-
նուն մեզաց և՛ մա՛հու. վասն որո՛յ
հնորհեա՛ մեզ տէ՛ր Ա՛աշակել ըզքաղց-
րուն՝ քո՛ց պա՛տուի՛րանացն Ա՛ր զա-
նազան վիրօք մեզաց հարաք յոգի՛ս՝ի
Թըշնամւոյն. և՛ ՝ի բազմա՛պատի՛ կ
հի՛ւանդո՛ւեաս. կարօտացաք մարդա-
սիրի՛դ բառնալոյ ըզ ցա՛ւըս մեր.
վասն որո՛յ բըժըշկեա՛ ըզմեզ քրիս-
տո՛ս ո՛րպէս ա՛ռըդա՛մէդ. Ա՛ր եկիր
՝ի փրկուի՛ մարդկան ծնընդեամբ կու-
սի՛ն Մա՛րիա՛մու. և՛ կենդա՛նարար
քո՛ յարո՛ւթեդ, հրաւիրեցեր ըզմահա-
ցեալսն՝ի յարո՛ւի՛ն անմա՛հո՛ւե. վասն

որո՞յ ազգէ՞ անօթ մօր քո՞ կեցո՛ զմեզ

փրկիչ։

ՂՈՒ- Ո՞ր ի չորեքկերպեան կենդանեաց
փառաբանի՞ ի բարձունս· այսօր
մարդասիրապե՞ս փրկիչ ի բեթա-
նիա երթա՞լ յանձն առեր· ողբիւր
կենա՞ց մեր և յո՞յս ողորմա՞ծ մեզ։
Որ յարեառաւա մարիամանց զթացեալ
արտասուեցե՛ր և ասացեր ցնոսա· ո՞ւր
եդիք՝ ե՞ս յարուցից ըզսիրելի՛ն քմ
ղազարա· աղբիւր Ո՛ձային արտրչա-
գործ ձայնիւըդ քո քրիստոս՝ ի թաղ-
մանէ կոչեցեր զշա՛ւրտս· ցուցա՛ր
կենդանեաց և մեռելոց՝ զիշխանութիւն·
ՅՈՒ- Ընդ ազգակի՛ց բանըդ հօր և եղբօրց
պատճառ· որ ծրեալք ի կուսէն· ըզ-
քե՛զ ծա՛ռաք ասէք՝ ա՛զատ էմք ու-
զո՛ւթեա ազգի՛ մարդկան· Ակնարկե-
ցեր ահաւոր և դատաւո՛ր կենդանեաց
և մեռելոց՝ որ ի խաչին բեւեռեցար·
ըզ՛զ քե՛զ Կենդանառնե՛ աղբիւր և
պարգեւատո՛ւ առատ ողո՛րմ էթեան·
որ յարեարդ ի մեռե՛լո՛ց զքե՛զ՝ ծա՛,

Հոգ

Ասկիզբն աստուա՛ծ սո՛ր հո՛գի ըզ-
մա՛րդարէ՛ն ուրեմանց նախագուշակու-
մըն արտափայլեա՛ր լուս աղբիւրդե՛ցեր.
առատապե՛ս հեղեա՛ր յաւա՛քեալսն։
Ընժամանակ որդի՛ միա՛ծին՝ ըզխոս-
տայեա՛լ պարգեւս աւե՛տեայն ՚ի վե՛ր-
նատո՛ւնն աւարտեա՛լ լի՛ցեր. առատա-
Ընդենակա՛լ հայր ե՛ւկնա՛ւոր. զանբա՛-
ժանե՛լի՛ լուսոյդ ըզծագումն հոգե-
գինայըս շնո՛րհե՛ցեր՝. առա։

Մ

Ըզ քե՛զ օրհնուբ՛ մե՛ծացուցանեմք,
Ո՛ր ըզ բանն տրբ՛ յարգանդի կրե-
ցե՛ր սրբբուհի՛ անարատ. և անձնա-
ռապէս ծընաւ ը՛զ վերադօշն եր-
կինից. ըզ քե՛զ Ո՛ր երից լուսո՛յն ար-
ժանի եղե՛ր բառնալո՛յ ՚ի քո գիրկս.
և արեգականն արդարութեան եղե՛ր

արևելք. ըզ։

Եւէ

Օ օրութի՛ւն սուրբ խաչի քոյ քո՛ որ
կանգնեցեր ՚ի փրկութի՛ն աշխարհի՛.
սա՛ պահեսցե ը՛զմե՛զ յամ փորձուէ՛ն։
Հանջի ՚ի սմա՛ բարձրացաւ տրբ՛ և
՚ի սմա՛ հե՛ղեր ը՛զ պատուակա՛ն սբ

վարիչնըդ. սա՞ Նա ըզքո՞ միւսան-
դամ ըզգալուստըդ նը՛շանա՞ խաչին
քո՞ ցո՞ւցը՞ աշխարհի՛. սա՞՝

Ալէլուա՞ ալէլուա՞՝

Ա՞երձեսցին խնդրուածք իմ ա՛՝
Ա՞տցեն աղօթք իմ առաջի քո՛՝
Սէր Ա՞ստուա՞ծ Յ՛ԻՒ՛ ու քա՞ Ա՞ր՛՝
Տէրն մեր յա՞ք ասէ՝

Ա՞յլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն
այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի,
և լուսին ո՛չ տացէ զլոյս իւր. և աս-
տեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօ-
րութիք յերկինս շարժեսցին՝ Նա յայն-
ժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ
ամպովք, և զօրութի՛ և փառօք բազ-
մօք՝ Նա յայնժամ առաքեսցէ զՀրեշ-
տակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս
իւր՝ ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկ-
րի մինչև՝ ի ծագս երկնից՝ Նայց դուք՝
՝ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն.
յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղա-
նայցեն, և տերև արձակիցէ՝ ի նմա,

գիտէք թէ մերձ է ամառն. նոյնպէս
և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ա-
մենայն գիտասջիք՝ թէ մերձ է
առ դուրս։ Ա՛մէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ
անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամ եղի-
ցին։ Երկինք՝ և երկիր անցցեն, և
բանք իմ ոչ անցանիցեն։

Զայնեցեր առ զաշարաս՝ որով՝։
Ո՞չ զեալ սարսեաց պահակ՝։
Տո՛ն ի երգ ղուն ի հոգւ՝ ՝ՅՈՎՈՒՆ հոն։

՝ՅայՀ մեր որ յեր՝։

Ալէլ Զայն։

Ի՞նդրեմք՝ ի քէ՞ն Թագաւոր փա-
ռայ՝ փառաւորեաՀլդ՝ ի զուարթա-
նոյ. զի՝ն՝ն՝ջեցեալսն մեր ընկալ մաք-
դասէ՞ր տէ՞ր և հանդո ընդ՝ սբոս քո։
Յորժամ դո՛ւս փառաք հօր դատել ըն-
կերս արդարութե՛ս արեգակն. զի՝ն՝ն՝-
ջեցեալ՝ ՝ի՛՝ նըստիլ քո յատե՛նի՛ դա-

տաս-

դկ
հնգ

տաւոր ահեղ քրիստոս փըրկիչ մեր
և յոյս. ընդ

հդգ Նայր անըսկիզբըն բարեխընամ մար-
դասեր. որ ստեղծիչդ ես հոգւոյ և
մարմնոյ. յիշեա՝ զնընջեցեալսըն մեր.
և հանգիր ընդ սուրբըս քո. Որդիդ միա-
ծին՝ն որ գրեաճդ ես առ ամենևեսեն.
և խաչիւ և արեամբ գնեցեր զմ քո
ժողովուրդս. յիշեա՝ զգինս արեն քոյ
սեր. և հանգիր ընդ սրբըս քո. Հոգիդ
ձր շմարիտ. որ աղբիւրդ ես անըս-
պառելի, և լըցուցիչ ամենայն բա-
րութեանց. յիշեա՝

ապաշ Ահա ասըծ յոյս ապաշխարողաց. ընդու-
հեա զթողութիւն բազում յանցանաց
իմոց. Այլ քեզ բազմագութ ապաւի-
նեալ կարդամըք մի մերժեր ըզմեզ
յողորմութենէ քումմէ. Որպէս զաւա-
զակն ապաշաւեալ ասէ քեզ. յիշեա և
զիս տէր ի քում արքայութեանդ.

ապաշ Ալիք յանցանաց զիս ալեկոծեն. և
մեղք իմ բազում, զիս յանդիմանեն:
Այլ զինչ արարից մեղուցեալ ան-

ձամբա, որ չեմ ապրելոց յահագին հըրոյն։ Աղեղայ քեզ ք՚որ որդի այ. հնորհեա զհողուբիւն քաղում յանցանաց խոց։

Ոչ

Ոչ ան որ ընդ հօր չեուե և համա- հըչ է
գոյ աբ հոգւոյն. ըզ պատկերն քրա-
կան խառնեալ ընդ հողանիւթ բըն-
նուբեաս՝ զոր զարդարեալ փառօք եդ
՚ի դրախտին վաիկուբեն։ Որում
ցընծայը զուարճացեալ անտըխրակեան
խնդուբ՚ք. քանզի զայ՚՚ծ տեսանէր միշտ
խոնարհեալ ՚ի դրախտին՝ յորմէ ըզ-
լուսոյն ձառագայթ տրպաւորեր ՚ի
յինքեան։ Ասն որոյ աղաչեա մայր
այ մարիամ։ զմիածին քո զորդին՝ զի
հնորհեսցէ ընտ աւազակին, ժառան-
գել վերըսաին մեզ ըզդրախտին վա-
յելչուբիւն։

Ղբ-

Հիսո՚՚ս միածինն անմահուբեանց պարգեւատուն երևեցաւ ըմե՚՚կ խա- փանեաց զզօրուբի մահու։ Յըղխմա՚՚մբ արտասուաց մարիամու. և մաքրեալ անկեալ առ ոտսն տե՚՚ն, խնդրե-

ի՞ն զնորոգումն եղբօրն։ Կանի՞՝
բանն ամ կենագործեաց ըզ ղազարոս
ի թաղմանէ՞՝։ և եկեալ արտաքս

անապականն։

յոր Յարեաւ երևեցաւ առաքելոցն. և
մե՞ղ փըրկիչ ողորմեաւ՝ Կե՞ղ քսի՞՝
թադաւորիդ անմահի՝ երկիրըպագա-
նեմք. և զյարութիդ քո փառաւո-
րեմք։ փառըք փըրկողի՞՝դ և միածո-
նիդ անմահի՝. փըրկեա՞ զժողովուր-
դըս քո զոր ըստացա՞ր պատուական
արեամբըդ քով սրբո՞վ։

հոգ Ալ հարաշարժ աղբերըն անհատա-
հո՞սըդ վրտակ՝ կենդանարար սուրբ
հոգի. օրհնեալ ես լո՞յս ձըշմարիտ։
Ալ յսօր ի ս՞ր վերնատունն եկեալ
ամ՞ ձշմարիտ. հրաշազարդեաց զա-
ռաքեալսն ի լոյս փառաց քոց հոգի
մ Երրորդական խընդութի՞ աշակեր-
տացըն լըցեալ. փառաւորելով երգե-
ի՝ օրհնեալ ես լո՞յս ամենայնի։
մ Ալ քե՞զ ամք ապաւինեալ. քսի մայր
Այ մերոյ Ալ՝ր քան զերկինս բարձրա-

գոյն մարիամ պարծանք եկեղեցւոյ քրիս-
տոսի, որ քան զարեգակն պայծառա-
գոյն մարիամ. մի՛ դադարիր բարեխօսել վասն մեր. քի մայր։
Սո՛ւրբ ղևսաչ քո չնորհեցե՛ր ղէն և կեղեցե՛ւյ քումմ սըրբոյ. որով դատա-
պարտե՛լ պարտեցա՛ւ Թը՛չնամին։
Սուա՛ պահպանեա ըղ ժողովո՛ւրդս քո քա՛. որով երկրպագե՛մք քեզ ընդ հո՛ր և հոգւոյն։ փառ՛ հօր և սրի՛։
Ո՛վ քեզ ապաւինիմք քրիստո՛ս որ գա-
լո՛ցդ ես խաչիւ. որպէս զի փըրկեա-
ցես զմե՛զ յայնմ աւո՛ւր ահեղ առե-
նի՛ն։
Ա՛լէլո՛ւյա ա՛լէլո՛ւյա։
Ո՛վ խորոց կարդացի առ քեզ տէր՛։
Աղիցեն ականջք քո՛ ի լսել՛։
ՍԲՅ Ա՛՛ՐԱՆ ՅԵ ՎՐԵ՝ ՈՐ ԸՍՈ Ա՛՛ՊՐ՛։
ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԵ՛ ՎՐԵ՛։
Յայնմ ժամանակի պատասխանի ե-
սո՛ւ՝ և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝
տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր

զայս՝ յիմաստնոց, և՝ ի գիտնոց, և յայտ-
նեցեր տղայոց. այո հայր. զի այսպէս
հաճոյ եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ
տուաւ ինձ՝ ի հօրէ իմմէ, և ոչ ոք
ճանաչէ զորդին, եթէ ոչ հայր. և ոչ
զհայր ոք ճանաչէ, եթէ ոչ որդի, և
ում՝ որդին կամիցի յայտնել։ Եկայք
առ իս ամ աշխատեալք և բեռնաւորք,
և ես հանգուցից զձեզ։ Ընդ ք զլուծ
իմ՝ ի ձեզ, և ուսարուք յինէն, զի հեզ
եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հան-
գիստ անձանց ձերոց։ զի լուծ իմ քաղցր
է. և բեռն իմ փոքրոգի։

Ո՞տ օրինաց՝ մովսեսի՝ ընծ՛։
Ճաշակաւորըդ հրեշտակաց՝ որ՛։
Տո՛ւն ի երգ։ ձոգ՛ոյն՛։ ձայր ձր՛։

Ա. ԵՒԱԹԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ա՛ԼԷ՛ ՈՒԷ՛, ՏԷՐ ՄԻ ՍՐԱ՛, ԱՂՕՐՄԱ՛։

ՍԷՅ Ա՛ՐՈՒՆ ՅԱՅՏՆԻ՝ ՈՐ ՔՈ ԱՈՂ՛։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նո- տող
սա, ահա իշխան մի մատուցեալ Թ
երկրպագանէր նմա՝ և ասէր, դուստր
իմ արդ ևս վախճանեցաւ. այլ եկեալ
դիցես զձեռն քո ի վերա նր՝ և կեցցէ։
Յարեաւ յն՝ և գնաց ընդ նմա աշա-
կերտօքն հանդերձ. և ահա կին մի՝
տեառատես երկոտասանամեայ մատու-
ցեալ յետոյ մերձեցաւ ի դրօշակ հան-
դերձի նր։ Քանզի ասէր ի մտի ի-
րում, Թէ միայն մերձենամ ի հան-
դերձս նորա՝ փրկիմ լինիմ իբրև
դարձաւ՝ և տեսեալ զնա՝ ասէ. քաջա-
լերեաց դուստր՝ հաւատք քո կեցու-
ցին զքեզ. և փրկեցաւ կինն ի ժա-
մէն յայնմանէ։ Իբրև եկն յն ի տուն

իշխանին, և ետես զփոշահարսն և
զամբոխ յոյժ, ասէ ցնոսա. Ի բայց
գնացէք. զի ոչ եթէ մեռեալ է աղ-
ջիկն՝ այլ ննջէ. և ծաղր առնէին
զնա։ Ն՚ւ ի բուն եւ ամբոխն ի բաց,
եմուտ. կալաւ զձեռնէ նորա, և յար-
եաւ աղջիկն. և ել համբաւս այս ըս-
ամ երկիրն ընդ այն։

Ն՚ւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն յի-
սուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու,
աղաղակէին և ասէին, ողորմեա մեզ
որդի դաւթի։ Ն՚ւ ի բուն եկն ի տուն,
մատեան առնոյա կոյրքն։ Ն՚ւ ասէ ցնո-
յիսուս. հաւատայք եթէ կարօղ եմ
առնել ձեզ զայդ, ասեն ցնա, այո՛ տե՛ր։
Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և
ասէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։
և բացան աչք նոցա։ Ն՚ւ սպսպեաց
նոցա յիսուս՝ և ասէ. զգոյշ կացէք,
մի ոք գիտասցէ։ Ն՚ւ նոքա ելեալ՝
համբաւեցին զնա ընդ ամ երկիրն
ընդ այն։

ՍԿՍԱՐՔՆ ՅԵՐԿՆ ՈՐ ԵՍՈՎ ԱՐԱ

ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԱՐՆԱ

Եւ վաղվաղակի ելեալ՝ի ժողովըն- Տոքի
ղենէին, եկն՝ի տուն սիմոնի և ա
անդրեայ՝ յակոբաւ և յովհաննու հան-
դերձ։ Եւ զաքանչ սիմոնի դներ ջեր-
մացեալ. և վաղվաղակի ասեն ցնա վա-
նորա։ Եւ մատուցեալ յաղագ զնա՝
կալեալ զձեռանէ նորա, և եթող զնա
տենդն, և պաշտեր զնոսա։

Եւ մտեալ դարձեալ՝ի կափառնա- Բ
յում՝ յետ աւուրց լուաւ եղև եթէ՝ի
տան է. և ժողովեցան բազումք՝ մին-
չեւ տեղի ևս ոչ լինել, և ոչ առդրա-
նըն. և խօսեր նոցա զբանն։ Եւ գայն
առ նա՝ բերեին անդամալոյծ մի
բառնեալ՝ի չորից։ Եւ երբեմն ոչ կա-
րէին մերձենալ առ նա՝ յամբոխէ ան-
տի, քակեցին զկարկն ուր էր կայ, և
բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին զմահ-
ճակն յորում կայր անդամալոյծն։ Եւ
տեսեալ յիսուս զհաւատս նոցա, ա-
սէ ցանդամալոյծն՝ որդեակ՝ թողեալ

լսեին քեզ մեղք քո։ Նա եին ոմանք
ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին. և
խորհէին ի սիրտս իւրեանց. Թէ զի՞նչ
է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյուԹիս. Ո՞վ
կարէ Թողուլ զմեղս, եԹէ ոչ՝ մի միայն
Նա գիտաց յիսուս յոգւի իւր՝ Թէ այն-
պէս խորհէին ի սիրտս իւրեանց, և
ասէ, զի՞ խորհիք զայդ ի սիրտս ձեր։
Ո՞ր ի՞նչ դիւրին է ասել ցանդամա-
լոյծն՝ Թողեաւ լեսին քեզ մեղք քո,
եԹէ ասել՝ արի՛ առ զմահիճս քո և
երԹ ի տուն քո։ Այլ զի գիտասջիք
եԹէ իշխանուԹիւն ունի որդի մարդոյ ի
վերայ երկրի Թողուլ զմեղս։ ասէ
ցանդամալոյծն. քեզ ասեմ, արի՛ առ
զմահիճս քո՝ և երԹ ի տուն քո։ Նա
յարեաւ. և վաղվաղակի առեալ զմա-
հիճան, ել առաջի ամենեցուն. մինչև
զարմանալ ամենեցուն՝ և փառաւոր
առնել զԱստ՝ և ասել, Թէ այսպիսի
ինչ երբեք՝ ոչ տեսաք։

ՍԲՈՒՆ ՊՈՂՈՍ ՅԱՅՏ ԱՐԱ ԻՐ ԶՆՈՒՆ ՈՐ ԶՄԵՌԱՆ Ի ՄԱՀ

ՏԵՐՆ ՄԵՐ ՅԻՇ ՔԵՐ։

Ա՛ւ էջ ի կաթուղիկոսարանն ի քաղաքն Գաղղիացւոց, և ուսուցանէր զնոսա ի շաբաթին և զարմանային ընդ վարդապետութեն նորա, զի իշխանութիւն էր բան նորա։ Ա՛ւ էր ի ժողովրդենայր մի, զոր ունէր այս դիւի պղծոյ, և աղաղակեալ ի ձայն մեծ՝ և ասէ. Թուլացո՛ զիս կայ մեր և քո յիշ նազովրեցիդ եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ զքեզ ով ես՝ սուրբդ Աստուծոյ։ Ասաց ցնա յիսուս և ասէ. պապանձեա՛ց և ել ի մարդոյդ։ Զգետնեաց դնա դևն ի միջի անդ և ել ի նմանէ, և ոչինչ վնասեաց նմա։ Ա՛ւ եղեն զարմանալիք ի վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին, զի՞նչ է բանս այս, զի իշխանութիւ և զօրութիւ սաստէ այսոցպղծոց՝ և ելանեն։ Ա՛ւ երթայր հռչակ գնմանէ յամենայն տեղիս շուրջ ընդգաւառսն։

Ա՛ւ յարուցեալ ի ժողովրդենէ ան-

տի՝ եմուտ ՚ի տուն սիմօնի, և զոքանչ սիմօնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ. և աղաչեցին զնա վասն նորա։ Նկատեա՛ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա՝ և վաղվաղակի յարեաւ, և պաշտէր զնոսա։ Նէ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան որոց էին հիւանդք ՚ի պէսպէս ցաւս, բերէին զնոսա առ նա։ Նէ նա՝ իւրաքանչիւր ումեք ՚ի նոցանէ դնէր ձեռս, և բժշկէր զնոսա։ Նէլանէին դևքն ՚ի բազմաց, աղաղակէին և ասէին. Եթէ դու ես որդի աստուծոյ, և նա սաստէր և ո՛չ տայր թոյլ խօսիլ, զի գիտէին զնա Թէ քրիստոս է։ Նէ իբրև տիւ եղև՝ ել գնաց յանապատ տեղի, և ժողովուրդքն խընդրէին զնա. եկին մինչև առնա՝ և արգելուին զնա՝ զի մի գնասցէ ՚ի նոցանէ, Նէ նա ասէ ցնոսա՝ և այլոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւնն աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքեցայ։ Նէ քարոզէր ՚ի ժողովուրդսն գալիլեացւոց։

Սբ. Աստուածածնի Յիշատակութիւն Յովհան՝

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յետ այսորիկ տօն էր հրեից. և ել Յիսուս յԵրուսաղէմ: Եւ էր ընդ քաղաքին ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր եբրայեցերէն բեթհեզդա՝ հինգ սրահս ունի: Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն մարդոյ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, գոսացելոց, որ ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ: Եւ հրեշտակ տեառն էր ժամանակի իջանէր յաւազանն և յուզէր զջուրն: և որ նախ ի շարժումն ջրոյն իջանէր՝ բժշկէր. ոչ ունելով զինչ հիւանդութիւն: Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ ամ էր ի հիւանդութեան իւրում: Զնա իբրև ետես Յիսուս՝ զի անկեալ դնէր, և գիտաց եթէ բազում ժամանակք են այնու հետև, ասէ ցնա՝ կամի՞ ողջ լինել: Պատասխանի ետ՝ հիւանդն, տէր. ոչ զոք ունիմ թէ յորժամ ջուրքն յուզիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն: և

և մինչ ես դանդաղիմ, այլ ոք քան
զիս յաջանըգոյն իջանէ, Ասէ ցնա Յի-
սուս՝ առ զմահիճս քո և գնա՛, Նա ոչ
ջացաւ այլոն. և յարեաւ, էառ զմա-
հիճն իւր և շրջէր. և էր շաբաթ յա-
ւուրն յայնմիկ։ Ասեն հրեայքն ցբը-
ժըշկեալն՝ շաբաթ է, և ոչ էր ար-
ժան քեզ առնուլ զմահիճս քո։
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. որ
բժշկեացն զիս, նա ասաց ցիս՝ արի
առ զմահիճս քո և գնա՛։ Հարցին ցնա՝
և ասեն. ո՞վ է այրն որ ասաց ցքեզ՝
առ զմահիճս քո և շրջեաց, և բժշ-
կեալն ոչ գիտեր թէ ո՛վ իցէ. քանզի
յո՛ս խոյս ետ վասն ամբոխին՝ի տե-
ղւոջ անտի։ Յետ այսորիկ գտանէ զնա
յո՛ս՝ի տաճարին, և ասէ ցնա. ահա՛
առողիկ ողջացար, մի՛ ևս մեղանչեր. կի
մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ։ Գնաց
այրն՝ և պատմեաց հրեից, եթէ յո՛ս
էր՝ որ բժշկեացն զիս։

Փաւտ առաք. ՃԺ Ղեւ։

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին վասն Ննջեցելոցն

Արդ՝ եա ծնունդս մեղաց, որդիս մահացու երկանց, արդարև անսահմանն քեւրոց քանքսրաց տուժից դալ հատուցանող՝ի միում աւուր, Այլ ոչ թէ առ փոքրկուածէն մարդկային մտաց հայցեմ ներուէն, այլ առ անճառազ լիուէն փրկչիդ յիւ քէն պաղատիմ մարդասիրուածէն. որ չէի երբեմն, և ստեղծեր. չմաղթեցի, և դու արարեր. չև ևս եկեալ՝ի լոյս, և տեսեր. ոչ յայտնեցեալ իմ և գթացար. ոչ կարդացեալ և խնամարկեցեր. ոչ համբարձեալ ձեռն, և նայեցար. ոչ պաղատեալ, և ողորմեցար. ոչ կերպացեալ ձայնիս, և լուար. ոչ հեծեծեալ, և ունկնդրեցեր. դիտելով զարդեան դիպուածոյս, և չանտեսեցեր. նախահաւեսդ աչօք նկատեալ զպատժապարտիս չարագործուէն՝ և յօրինեցեր, Եւ արդ՝ զքո արարեալս, և զքեւ փրկեալս, և զայսքանեաց խնամոց չանս-

ձանձեալը՝ մի՛ ի սպառ կորուսցէ մե-
ղացն հարուած՝ գիւտք բանսարկուին.
մի յաղթեսցէ յամառուհես իմոյ մաւա-
խուղ՝ ներողուհե քո լուսոյ. մի սրտիս
կարծրուհի՝ երկայնամիտ բարուհեդ.
մի մնհացուս մսեղիս՝ ամենակատարդ
լրուհե. մի տկարուհիս նիւթոյ՝ ան-
պարտելի բարձրուհե,
Ո՛հա կարկառեմ զկարկամեալ բա-
զուկս հոգւոյս յանուն քո՝ հըզօր, ա-
րասցես ողջ իբրև զառաջինն, մինչ
չի դրախտին փափկուհե զպտուղն կե-
նաց կթէկի Աշկանդեալ զօսացեալ
չի կոր կործանմամբ ըէ կնոջն առա-
նապելոյ՝ կայ անուղղելի հոգւոյս թը-
շուառուհի, ընդ երկիր պշուցեալ մե-
ղացն կքմամբ՝ սատանայական բուռն
կապանօք, զի մի զերկնայնոյդ ընկալ-
ցի ողջոյն, խոնարհեալ առ՝ միմչ
ողորմած, զի բարձրացուսցես զփայտս
խոնարհ բանաւոր անկեալ, և զչորա-
ցեալս ծաղկեացուսցես չի քարի կրօնս
վայելչահրաշ, լսատ ածաբանուհե սուրբ
մարգարէին. Խ՛. 494 Ար-

Որպէս զ՚ի ծնեալ կայրն անլուսաւոր՝
չունիմ տեսարան. որով ստեղծչիդ նըկ-
կատել զկերպ մաղթեցից՝ հղօ՛ր բա-
րեգուէթ, միայն դու պաշտպան ակ-
նարկեալ խնամովք անձառ քոյ սիրոյ՝
՚ի շնչական խօսուն քո անօթս, յանէ-
ից գոյատրուէթէ լուսոյ հաստեցեր
Ո՚նդ երկոտասանամեայ չարեօք չար-
չարեալ վշտակից կենօքն տանջեցեալ՝
գետովք մեղանայ արեան հեղեղիմ.
հայեաց ՚ի բարձանց անմատոյց լու-
սով պարածածկեալ ուր ոչ ե քըն-
ղանցք ձեռաստեղծական վերարկուի
ձորձոյ, այլ տարածուն հրաշիք՝ ա-
մենայն ուրեք ղօրացեալ։
Ո՚չ օծուէք խղուլ՝ պատժապարտս ըն-
մեղաւորին մատուցեալ առ կենդանա-
ձիք ոտից գարշապարդ՝ գկաթիլս ա-
ջաց՝ վարսիւք հերացս ընծայեցուցա-
նեմ, այլ զամբիծ հաւատս՝ ամբարձ-
մամբ բազկաց՝ ստոյգ դաւանմամբ
հոգւոյ ողջունիւ՝ շրթանց կափուց-
մամբ զերկիր համբուրեմ. խառնեալ

հեծութեն աղբերցս արտասուաց, զբա-
ժըշկութեն հոգւոյս աղերսեմ:
Ա՛ռաներա՛ր մեղանօք հոգւոյս գոյութի-
լուծեա՛լ մեղկութե՛ն, և յերկուց կայից
միաբնակողմամբ անհաստատ հետուլ ք,
զընթացից գործին՝ նահանջմամբ չա-
րին՝ զկետևականն բարձրուլե շինուա-
ծոյ մարմնոյս՝ առ ելս ճառոյն կենաս-
ուիթ պաղոյն խափանեցելոյ, պատա-
պարեսցե՛ անդրեն վերստին՝ միայն
հնարաւորդ առ՛ի գերկուե՛ն:
Օ՛ փառաբանարան հաստուածոյ կեր-
պիս՝ ի քէն եղելոյ՝ ամբափակ խըց-
մամբ համրացոյց արգել հողմ քնասար-
կուին, հոգիդ քո ազդեա՛լ մեծդ ողոր-
մութե՛, զո՛ աւետարանին բժշկեցելոյ,
հրաշափառապա՛ր բարեգործեսցես բանդ
կենդանի՝ ինձ խօսողութե՛ն անսպառ աքեա՛լ:
Ա՛նկեա՛լ կամ՛ չարեօք՛ ի մահիճս ախ-
տից անկողնոց մեղաց՝ դի կենդանի և
խօսուն մեռե՛լ, կարեկցե՛լ իմումն թըշ-
ուառութե՛՝ ողբականօք քո քուանայ ձայ-
նիւ, ո՛վ բարերար տէրդ ա՛յ, օրհնա-
բա-

բանեալ աչացդ ցօղով վերականգնեաս
յես ի կենդանութիւն, իբր զսիրելին ի
յարիշնչական մեռելութենէ։
Այոյգ դառնացօղս ի գբիմեղաց կամ
տարակուսեալ, ձեռն մատուցել՝ արև՛
անստուեր որդի բարձրելոյ, հանցեա
զիս ի լոյս քումդ նշուլիցն։
Ընդ աղիողորմ թշուառութենէ կականման
ձայնի՝ այրոյն ի նայլն՝ մօր միամօրի՝
տատանմամբ մատանցն, կօծ մամբ կըր-
ծիցն, հոսմամբ արտասուացն՝ տուայ-
տանօք տխրութեան դիմացն՝ և ես
պաղատիմ վերջին հեծութեաբ, տուրյու-
սահատելոյս զքաջալերութիւն միխիթա-
րութեանդ գթած քո բանիդ, ասելով և ինձ
գովեալդ բարի՝ ստեղծիչ աշխարհի,
Թէ մի լար գերի՝ բաղմայ ողբալի.
որով ընդ պատանւոյն կենդանացեալ՝ ի
վշտացեալ ծնողին սիրտն՝ զամենա
պարտ ոգիս ընկալայց ի քէն ընդ նմին
կրկին նորոգեալ։
Ընդ այսակիր անզգայելոցն՝ դիւա-
բերուկ և քարակոշկոճ հեղձամղձուկ

եղկելի անձանցն, քառմնելի գիսակը-
ուիս հերացն, վայրկենեբես բանդա-
գուշելոցն՝ ի քէն ողորմեալ փրկիչ
բոլորից, եբրև զնոսին առ քեզ դիմե-
ցից. հեբքեալ մերժեսցես զգունդս
շարացն սպականողաց ի քո խորա-
նէս, զի ժամանեալ հոգիդ քո բարի՝
այսբէն հանգիցէ, լցեալ զմարմինս
մաքրութեամբ շնչոյս՝ զգեցմամբ ան-
դամոց, զաստ արասցես զխելագա-
բեալս ամենաթշուառ։

Լ՚նդ գերեզեալ դժոխաբնակաց վը-
տարանդելոցն հոգւոց՝ արգելել կամ
ի վտանգի, զձառագայթ ողորմութե-
փառաց քոց ծագեալ՝ լոյսդ իմ անձ-
կուե, ի կապանաց օձոողին զերծել
զիս ասպրեցուսցես։ Գաղտնապոգայթ
անբևռութերակ վրիպակ արահետ
գարշութեամբ մեզացս ջրգողեալ
ոգւոյս կերպարան, կայ ի տագնապի-
զծածկեցեալն ի տեսողութեանդ՝ ըզ-
չարագործին նենգիցն այսուցմունս,
քո ինքնասուրդ զօրեղութեամբ՝ արդի

Ով, գթած աբար առողջացուցյա՛ս
Ո՛վ քազմազան տարազս ցեղիցն զանա-
զանից ախտաւորութեանց մահացու-
ցանողաց՝ իւրականօք կորստեան բե-
րիւք՝ դժնդակարմատն շառաւեղք
հաստատեցեալք ՚ի յանդաստանի ա-
նօրէն մարմնոյս, տալակորզեացս ՚ի
ձեռն ձեռնդ ամենակալի. որ արօ-
րադրեալ միշտ՝ և մշակես զսահմանս
հոգւոյ առ բանիդ կենաց աքդիւնա-
դրրութիւն:

Այլ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն
օրինակութեանց յանցուածոցս վէր՛
ըստ Ձարակօղն քաղցկեղի, առ բնաւ
անդամն մասնաւորեալ պախարին տա-
տարածումն, չիք սպեղանի իբր խս-
րայելի՝ առ անչափութիւն խարա-
նացն մատուցանել ՚ի խարխափ բար-
ձիոյս՝ մինչև ցափն կատուցման լրութե
անդամոցս՝ չէ առողջութի, այլ ամե-
նևին անբժշկութիւն: Իսկ դու՝ ողոր-
մած բարերար օրհնեալ, և երկայնա-
միտ Թագաւոր անմահ, լո՛ւր պաղատ-

տանացս արգահատուէ սրտիս վտան-
գէն, որ կարդամս առ քեզ տէր՝ ի նե-
ղութեանս։
Նա քեզ փառք և յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն։
Այսն հիւանդաց և ամ վշտացելոց
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քրիստոս զի
ողորմեսցի ըստ մե՛ղ։
Վարատեցո զցաւս՝ և բժշկեա զհի-
ւանդութիւնս ի ժողովրդինդ քումմէ
մէ տէր ամէն մեր, և շնո՛ր։

ԱՂՕՐԴ։

Ցանկ

Կանոնաց նորոգ պղեալ Տէրտէրեան։

Կանոն՝ Ակնդանարար Տէր մկրտուէ. 3։
Կարգ՝ Քառասնօրեկին. 50։
Կանոն՝ Նորոգ սաիքրելոյ զՏէրս պա՛ 56։
Կանոն՝ Նշան տալոյ և օրհնելոյ. 58։
Կանոն՝ Մուսի պսակին. 69։
Կանոն՝ Պսակ վերայուցանելոյ. 103։
Կանոն Երկրորդ Պսակի. 109։
Կանոն՝ Հաղորդ Տալոյ. 113։
Կանոն՝ գՏէր ժամուս ազօթիւյ. 119։
Կանոն՝ Խաչալուսոյ առնելոյ. 171։
Կանոն՝ Հոգեհանգիստ կատարելոյ. 178։
Կանոն՝ Ի գ օրհնելոյ. 190։
Օրհնուէ՝ Հատի պատարագի
կամ սեղանոյ Ա՛տաձի. 204։
Կանոն՝ Հաւ օրհնեքի. 207։
Կանոն՝ Ջրհոր օրհնելոյ. 210։
Կանոն՝ զԱերմանիս օրհնելոյ. 218։
Կանոն՝ Խաչ օրհ՛՛ և օծելոյ. 223։
Կանոն՝ զնկարել Տէրտէրի պատկեր
օրհնելոյ և օծելոյ. 245։
Կանոն Ակիհ և Մաշկման օրհ՛՛. 253։
Կանոն Նկեղեցւոյ զգեստ օրհ՛՛. 255։

Կանոն՝ Նոր գիրք օրհնելոյ. 256։
Կանոն՝ Նշակերտ օրհնելոյ. 258։
Կանոն՝ Ժուարածին յղի կնոջ. 271։
Կանոն՝ փոքրատեղոյ զտուն նորա-
ծին մանկանց. 276։
Այ՝ Ձայացեղէն պղծեղնիւթ օր՛՛. 279։
Նշօթք՝ Ստունկ օրհնելոյ. 284։
Նշօթք՝ վե՛ր բարձման երաշխ. 285։
Այ՛՝ վե՛ր այսահարաց և լուսնոտից. 286։
Կարգ՝ Թաղման ննջեցելոց. 299։
Կանոն՝ չափահաս ննջեցելոյ. 326։
Կանոն՝ մեծի այգուց կատարելոյ. 353։
Կանոն՝ մեծի եօթնաւուր քառաս-
նաւուր կամ տարելից կիրակոյ. 365։
Կանոն՝ Տղայաթաղ կիրակոյ. 374։
Կանոն՝ նորահաս տղայ ննջեցե՛։ 393։
Կանոն՝ Տղայի այգուց կիրակոյ. 413։
Կանոն՝ Տղայի եօթնաւուր, քառաս-
նաւուր, կամ տարելից կիրակոյ. 419։
Նմբիծք՝ ննջեցելոց. 422։
Շարականք հանգստեան ի վեր-
ուն ձայնից. 437։
Նետարանք բժշկուե. 485։
Նղօթք բժշկուե. 493։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]